

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης
Τμήματος Φιλοσοφίας
2007 - 2011

Δεκέμβριος 2011

Έκθεση εσωτερικής αξιολόγησης 2007 - 2011
Τμήματος Φιλοσοφίας Πανεπιστημίου Πατρών

Έκδοση 1.0
© Τμήμα Φιλοσοφίας Πανεπιστημίου Πατρών

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	5
1. Η διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης	7
1.1. Περιγραφή και ανάλυση της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης στο Τμήμα	7
1.2. Ανάλυση των θετικών στοιχείων και των δυσκολιών που παρουσιάστηκαν κατά τη διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης	13
1.3. Προτάσεις για τη βελτίωση της διαδικασίας.....	15
2. Παρουσίαση του Τμήματος	17
2.1. Γεωγραφική θέση του Τμήματος	17
2.2. Ιστορικό της εξέλιξης του Τμήματος	17
2.3. Σκοπός και στόχοι του Τμήματος.....	26
2.4. Διοίκηση του Τμήματος.....	28
2.4.1. Επιτροπές θεσμοθετημένες που λειτουργούν στο Τμήμα:	29
2.4.2. Εσωτερικοί κανονισμοί του Τμήματος:.....	29
2.4.3. Διάρθρωση σε Τομείς:	29
3. Προγράμματα Σπουδών	30
3.1. Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών (ΠΠΣ).....	30
3.2. Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών	46
3.3. Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών.....	54
4. Το διδακτικό έργο	57
4.1. Η αποτελεσματικότητα του διδακτικού προσωπικού και η συνεργασία διδασκόντων - διδασκομένων	57
4.2. Ποιότητα και αποτελεσματικότητα της διδακτικής διαδικασίας.....	63
4.3. Οργάνωση και εφαρμογή του διδακτικού έργου.....	68
4.4. Εκπαιδευτικά βοηθήματα και εγχειρίδια	69
4.5. Τα διαθέσιμα μέσα και υποδομές	70
4.6. Αξιοποίηση τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνιών	71
4.7. Αναλογία διδασκόντων - διδασκομένων	71
4.8. Βαθμός σύνδεσης της διδασκαλίας με την έρευνα	71
4.9. & 4.10. Συνεργασία με εκπαιδευτικά κέντρα, κινητικότητα του διδακτικού προσωπικού και των φοιτητών ...	72
Αξιολόγηση του διδακτικού έργου του ΜΠΣ.....	73
5. Ερευνητικό έργο	77
5.1. Προαγωγή της έρευνας.....	77
5.2. Ερευνητικά προγράμματα και έργα	78
5.3. Διαθέσιμες ερευνητικές υποδομές.....	78
5.4. Πώς κρίνετε τις επιστημονικές δημοσιεύσεις των μελών του διδακτικού προσωπικού του Τμήματος κατά την τελευταία πενταετία	78
5.5. Αναγνώριση της έρευνας από τρίτους και διάχυση των αποτελεσμάτων της έρευνας.....	79
5.6. Ερευνητικές συνεργασίες του Τμήματος	80
5.7. Διακρίσεις - Βραβεία.....	81
5.8. Συμμετοχή των φοιτητών.....	82
6. Σχέσεις με κοινωνικούς/πολιτιστικούς/παραγωγικούς (ΚΠΠ) φορείς	83
6.1. Συνεργασίες του Τμήματος με ΚΠΠ φορείς	83
6.2. Δυναμική του Τμήματος για ανάπτυξη συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς	83
6.3. Δραστηριότητες του Τμήματος προς την κατεύθυνση της ανάπτυξης και ενίσχυσης συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς	84
6.4. Βαθμός σύνδεσης της συνεργασίας με ΚΠΠ φορείς με την εκπαιδευτική διαδικασία	84
6.5. Συμβολή του Τμήματος στην τοπική, περιφερειακή και εθνική ανάπτυξη.....	84
7. Στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης	85
7.1. Στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος	85
7.2. Πώς κρίνετε τη διαδικασία διαμόρφωσης στρατηγικής ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος;.....	87
8. Διοικητικές υπηρεσίες και υποδομές	89
8.1. Αποτελεσματικότητα των διοικητικών και τεχνικών υπηρεσιών	89
8.2. Υπηρεσίες φοιτητικής μέριμνας	92
8.3. Υποδομές πάσης φύσεως που χρησιμοποιεί το Τμήμα	94
8.4. Βαθμός αξιοποίησης νέων τεχνολογιών από τις διάφορες υπηρεσίες του Τμήματος (πλην εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου)	97
8.5. Βαθμός διαφάνειας και αποτελεσματικότητας στη χρήση υποδομών και εξοπλισμού.....	98
8.6. Βαθμός διαφάνειας και αποτελεσματικότητας στη διαχείριση οικονομικών πόρων	98
9. Συμπεράσματα	99
9.1. Θετικά στοιχεία του Τμήματος και ευκαιρίες αξιοποίησής τους	99
9.2. Αρνητικά σημεία του Τμήματος και ενδεχόμενοι κίνδυνοι που ελλοχεύουν	100
10. Σχέδια βελτίωσης	102

10.1. Βραχυπρόθεσμο σχέδιο δράσης από το Τμήμα για την άρση των αρνητικών και την ενίσχυση των θετικών σημείων.	102
10.2. Μεσοπρόθεσμο σχέδιο δράσης από το Τμήμα για την άρση των αρνητικών και την ενίσχυση των θετικών σημείων.	103
10.3. Προτάσεις προς δράση από τη Διοίκηση του Ιδρύματος.....	104
10.4. Προτάσεις προς δράση από την Πολιτεία.....	104
11. Πίνακες	105
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι	134
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ	149
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ	156
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV	165

Εισαγωγή

Το Τμήμα Φιλοσοφίας παρουσιάζει την πρώτη του απογραφική έκθεση για την τετραετία 2007/2011, μια τετραετία που αποτελεί παραπάνω από το ένα τρίτο του συνολικού χρόνου ύπαρξης του στην ελληνική ακαδημαϊκή πραγματικότητα.

Η παρούσα Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης η οποία συντάχθηκε και εγκρίθηκε από την Ομάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης (ΟΜΕΑ) του Τμήματος Φιλοσοφίας και ακολούθως διαβιβάζεται από το Τμήμα Φιλοσοφίας στην ΜΟΔΙΠ του Πανεπιστημίου Πατρών προκειμένου να κινηθεί η διαδικασία Εξωτερικής Αξιολόγησης του Τμήματος συνιστά την ολοκλήρωση της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης του Τμήματος Φιλοσοφίας η πρώτη φάση της οποίας ξεκίνησε το ακαδημαϊκό έτος 2009/10 και περιελάμβανε τη συγκρότηση της ΟΜΕΑ του Τμήματος Φιλοσοφίας. Αμέσως μετά συγκροτήθηκε και μία υποστηρικτική ομάδα της ΟΜΕΑ του τμήματος, σύμφωνα με το έγγραφο με αρ. πρωτ. 1277/16-12-2010 του Προέδρου του Τμήματος. Η ΟΜΕΑ διενέργησε την αξιολόγηση των προπτυχιακών μαθημάτων για τα ακαδημαϊκά έτη 2009/10 & 2010/11. Στη δεύτερη φάση της αξιολόγησης η υποστηρικτική ομάδα διακίνησε Απογραφικά Δελτία για τους διδάσκοντες του Τμήματος και ερωτηματολόγια διδασκόντων που αφορούσαν στα διδαχθέντα από το Τμήμα μαθήματα, επεξεργάστηκε τις απαντήσεις και κατέγραψε όλες τις δραστηριότητες του Τμήματος, ποσοτικά στοιχεία των λειτουργιών του και τις υπάρχουσες υποδομές. Τα ευρήματα αυτών των καταγραφών και αξιολογήσεων αποτυπώθηκαν στις Ετήσιες Εσωτερικές Εκθέσεις του Τμήματος για τα έτη 2009/10 & 2010/11. Οι εκθέσεις αυτές κατατέθηκαν στην ΜΟΔΙΠ του Πανεπιστημίου Πατρών με αντίστοιχους Αρ. Πρωτ. 1243/19-12-2011 για την έκθεση του 2009-10 και 1127/28-11-2011 για την έκθεση του 2010-11. Τα στοιχεία όμως που συγκεντρώθηκαν, στις περισσότερες κατηγορίες, αφορούν όλο το διάστημα της λειτουργίας του Τμήματος από το έτος 1999/2000 έως και το έτος 2010/11. Σημαντικό βοήθημα σε αυτήν την προσπάθεια, όπως και στην σύνταξη της Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης γενικότερα, ήταν η Έκθεση: *Αποτύπωση Στοιχείων Λειτουργίας & Υποδομών* (Έτη αναφοράς 2007/08 & 2008/09) η οποία είχε συνταχθεί το διάστημα που προηγήθηκε της συγκρότησης της ΟΜΕΑ και της υποστηρικτικής ομάδας. Η προαναφερθείσα έκθεση συντάχθηκε από την τ. Πρόεδρο του Τμήματος Φιλοσοφίας, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Αικατερίνη Καλέρη, και αποτέλεσε την πρώτη απογραφική προσπάθεια της λειτουργίας και των υποδομών του Τμήματος. Έτσι, τελικά, η παρούσα Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης συγκεντρώνει στοιχεία που αποτυπώθηκαν στις ακόλουθες τρεις διαδοχικές εκθέσεις:

- (1) Έκθεση: *Αποτύπωση Στοιχείων Λειτουργίας & Υποδομών* (Έτη αναφοράς 2007/08 & 2008/09). Κατατέθηκε από το Τμήμα Φιλοσοφίας στη Διεύθυνση Εκπαίδευσης & Έρευνας του Πανεπιστημίου Πατρών (Αριθμός πρωτοκόλλου 207, Ημερομηνία 25/2/2010).
- (2) Ετήσια Εσωτερική Έκθεση 2009/10
- (3) Ετήσια Εσωτερική Έκθεση 2010/11

Η Έκθεση (1), όπως επισημάνθηκε πιο πάνω, συντάχθηκε από την τ. Πρόεδρο του Τμήματος Φιλοσοφίας, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Αικατερίνη Καλέρη. Οι Εκθέσεις (2) & (3) συντάχθηκαν από την υποστηρικτική ομάδα της ΟΜΕΑ του Τμήματος.

Η περίοδος στην οποία αναφέρεται η παρούσα έκθεση ουσιαστικά περιλαμβάνει το διάστημα μετά την αυτονομία του Τμήματος που έλαβε χώρα κατά το εαρινό εξάμηνο του 2006, άρα την περίοδο που η

ακαδημαϊκή αυτή μονάδα μετά την πλήρωση του μισού των οργανικών της θέσεων άρχισε να αναπτύσσεται σε βάθος διδακτικά, ερευνητικά και διοικητικά και σε εύρος περιλαμβάνοντας στο Πρόγραμμα Σπουδών και δύο μεταπτυχιακές ειδিকেύσεις στη Φιλοσοφία. Η ανάπτυξη αυτή απαίτησε ιδιαίτερα εντατική προσπάθεια από τα ολιγάριθμα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, ειδικά μετά την ανάσχεση στη στελεχική ενίσχυση του που προκάλεσε η κρίση των δημόσιων οικονομικών της τελευταίας διετίας. Οφείλω να τονίσω, ότι ενώ τα μέτρα της αξιολόγησης και είναι, και οφείλουν να είναι κοινά σε όλο τον ευρωπαϊκό ακαδημαϊκό χώρο, οι αντικειμενικές συνθήκες υπό τις οποίες οι Έλληνες Πανεπιστημιακοί εργάζονται και ερευνούν καθιστούν μια επιτυχημένη αξιολόγηση ακόμα περισσότερο σημαντική από μία τοιαύτη που λαμβάνει χώρα υπό ευνοϊκές συνθήκες υποδομών, χρηματοδότησης και παραδοσιακής οργάνωσης.

Η παρούσα έκθεση αποτελεί προϊόν εργασίας της ΟΜΕΑ αλλά δεν θα ήταν δυνατή χωρίς την υποστήριξη όλων των εργαζομένων στο Τμήμα, και των μελών ΔΕΠ και ΕΕΔΙΠ και του Διοικητικού Προσωπικού, αλλά και των φοιτητών. Αντιμετωπίσαμε τη σύνταξη αυτής της έκθεσης ως μια πρόκληση για το Τμήμα και, πρωτίστως, ως ένα πολύτιμο εργαλείο για την καταγραφή, την αξιολόγηση και τη βελτίωση της λειτουργίας του. Ήδη η σύνταξή της μας επέτρεψε να διακρίνουμε πτυχές της λειτουργίας του Τμήματος, άλλοτε περισσότερο και άλλοτε λιγότερο θετικές, για τις οποίες δεν είχαμε μέχρι τώρα μια πλήρη εικόνα.

Η έκθεση έχει γραφεί με πνεύμα κριτικό απέναντι σε όλους τους φορείς που εμπλέκονται άμεσα ή έμμεσα στη λειτουργία του Τμήματος: τα ίδια τα μέλη ΔΕΠ, τους φοιτητές, το Διοικητικό προσωπικό, την Κεντρική Διοίκηση του Παν/μίου και το Υπουργείο Παιδείας. Θεωρούμε, ωστόσο, ότι είναι ακριβοδίκαια στον καταλογισμό των όποιων ευθυνών και, αν μη τι άλλο, δείγμα ακαδημαϊκής ακεραιότητας και αυτοκριτικής διάθεσης.

Στην ουσία της, η έκθεση αποτυπώνει την επίπονη προσπάθεια του Τμήματος να αυτοπροσδιορισθεί στο πλαίσιο της ελληνικής και της διεθνούς ακαδημαϊκής πραγματικότητας και να δημιουργήσει το δικό του ξεχωριστό προφίλ. Αποτυπώνει, επίσης, με τρόπο εναργή δύο τουλάχιστον στοιχεία: πρώτον, την απόλυτη διαφάνεια και δημοκρατικότητα ως προς τη λειτουργία του Τμήματος και, δεύτερον, τη δυναμική του Τμήματος, η οποία βαίνει αυξανόμενη με ταχείς ρυθμούς και η οποία αποτελεί το ασφαλέστερο εχέγγυο για την περαιτέρω πορεία και ανάπτυξή του.

Με ιδιαίτερη χαρά και τιμή παραδίδω σήμερα στην ακαδημαϊκή κοινότητα την παρούσα έκθεση αξιολόγησης ευχαριστώντας από τη μια θερμά τα μέλη της ΟΜΕΑ και της ομάδας υποστήριξης για την εξαιρετική εργασία τους αλλά και εκφράζοντας από την άλλη την ελπίδα ότι η ανά χείρας έκθεση θα σταθεί ένα σημείο αναφοράς για την πορεία του Τμήματος μας προς την ανάπτυξη και την πραγμάτωση του ιδεώδους του αιέν αριστεύειν.

Ο πρόεδρος της ΟΜΕΑ
ΜΙΧΑΗΛ ΠΑΡΟΥΣΗΣ
Αν. Καθηγητής
Πρόεδρος Τμήματος Φιλοσοφίας

1. Η διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης

1.1. Περιγραφή και ανάλυση της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης στο Τμήμα

Εισαγωγή

Η Εσωτερική Αξιολόγηση συνιστά μία διαδικασία αυτοαξιολόγησης που καλύπτει όλες τις πλευρές της λειτουργίας του Τμήματος Φιλοσοφίας και σκοπό έχει, πρώτον, να αποτυπώσει και να αναδείξει τα θετικά και αρνητικά χαρακτηριστικά της λειτουργίας του Τμήματος και, δεύτερον, να καταγράψει τις προοπτικές ανάπτυξης του αλλά και βελτίωσής του στους τομείς εκείνους όπου μπορεί να επιτευχθεί μία καλύτερη απόδοση στους αξιολογούμενους δείκτες. Ταυτόχρονα, η αυτοαξιολόγηση συνιστά μία διαδικασία αναστοχασμού που αφορά, πρώτον, το διδακτικό, ερευνητικό και άλλο ακαδημαϊκό έργο που παράγεται στο Τμήμα Φιλοσοφίας και, δεύτερον, τις συνθήκες υλοποίησης του παραγόμενου έργου, όπως και τα θεσμικά ή άλλα όρια εντός των οποίων αυτό υλοποιείται.

Κοινή διαπίστωση όλων των εμπλεκομένων είναι ότι η λειτουργία του Τμήματος Φιλοσοφίας διέπεται από διαφανείς και δημοκρατικές διαδικασίες, οι οποίες χαρακτηρίζονται από σεβασμό στη διαφορετική άποψη, πνεύμα συλλογικότητας και συναδελφικότητας. Το Τμήμα επιδεικνύει διαρκές ενδιαφέρον για τη βελτίωση των σπουδών και της αρωγής προς τους φοιτητές και τις φοιτήτριες αλλά και για τη δυναμική της ανάπτυξης του παρεχόμενου έργου (διδακτικού και ερευνητικού) σύμφωνα με τις ακαδημαϊκές αρχές και το νομικό πλαίσιο που διέπει την λειτουργία της ακαδημαϊκής μονάδας.

Στη διαδικασία Εσωτερικής Αξιολόγησης κλήθηκαν και συνεισέφεραν όλα τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας του Τμήματος (Μέλη ΔΕΠ, συμβασιούχοι διδάσκοντες, μέλος ΕΕΔΙΠ, διοικητικοί υπάλληλοι, προπτυχιακοί φοιτητές), αποτυπώνοντας τα στοιχεία εκείνα που αφορούν ή σχετίζονται με τη δική τους συμμετοχή στη λειτουργία του Τμήματος. Έτσι, η παρούσα Έκθεση προσφέρει μία κατά το δυνατόν ολοκληρωμένη εικόνα της λειτουργίας του Τμήματος Φιλοσοφίας και, πάντως, αποτυπώνει για πρώτη φορά κάθε πλευρά αυτής της λειτουργίας με τρόπο που διευκολύνει σημαντικά την αποτίμηση του έργου, τον περαιτέρω σχεδιασμό και τη δυναμική ανάπτυξη του Τμήματος Φιλοσοφίας. Το γεγονός αυτό, και παρά τις ελλείψεις σε ορισμένα πεδία ή τις παραλείψεις δεικτών και κριτηρίων που θα μπορούσαν ενδεχομένως να έχουν ενσωματωθεί, ελλείψεις και παραλείψεις που θα επισημανθούν πιο κάτω, καθιστά την Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης ένα νέο και πολύτιμο εργαλείο για την χάραξη στρατηγικής τόσο για το Τμήμα συνολικά και για τα μέλη της κοινότητας του Τμήματος, αλλά και μοναδική πηγή ενημέρωσης και πληροφόρησης για το δημόσιο χώρο.

Η διαδικασία Εσωτερικής Αξιολόγησης ολοκληρώνεται με την σύνταξη της παρούσας Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης 2007-2011 (ΕΕΑ) η οποία εγκρίθηκε από την Ομάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης (ΟΜΕΑ) του Τμήματος Φιλοσοφίας και ακολούθως διαβιβάζεται από το Τμήμα Φιλοσοφίας στην ΜΟΔΙΠ του Πανεπιστημίου Πατρών και τέλος από τη ΜΟΔΙΠ στην ΑΔΙΠ, προκειμένου να κινηθεί η διαδικασία Εξωτερικής Αξιολόγησης του Τμήματος. Υπεύθυνη για τη σύνταξη της ΕΕΑ 2007-2011 είναι η ΟΜΕΑ του Τμήματος καθώς και η ομάδα υποστήριξης του έργου της ΟΜΕΑ, όπως αυτές οι ομάδες ορίστηκαν από τη ΓΣ του Τμήματος Φιλοσοφίας.

Κατά την πρώτη φάση της κατά τον νόμο διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης του Τμήματος ορίσθηκε, οι προβλεπόμενες αρμοδιότητες εσωτερικής αξιολόγησης του συνολικού έργου του Τμήματος ανατέθηκαν στην ήδη από το ακαδημαϊκό έτος 2007/08 με πρωτοβουλία του Τμήματος θεσπισμένη και με ανάλογες αρμοδιότητες επιφορτισμένη **Επιτροπή Προγραμματισμού και Αναβάθμισης Ακαδημαϊκών Λειτουργιών του Τμήματος (Επιτροπή Π.Α.Α.Λ.Τ)**, η οποία λειτούργησε στο εξής και ως **Ο.Μ.Ε.Α.** του Τμήματος (αποφ. Γ.Σ. αρ. 161/23-10-2009). Η σύνθεση της Επιτροπής αυτής είχε ως εξής:

Κ. Βαλάκας, Αν Καθηγητής,
Αικ. Καλέρη, Αν. Καθηγήτρια, Πρόεδρος της Π.Α.Α.Λ.Τ.
Μ. Παρούσης, Αν. Καθηγητής,
Π. Κόντος, Επικ. Καθηγητής,
Κ. Γουδέλη, Επικ. Καθηγήτρια.

Πρόεδρος της Επιτροπής Π.Α.Α.Λ.Τ. ως Ο.Μ.Ε.Α. ήταν η Αικ. Καλέρη (έως το 2009/10) και από το ακαδημαϊκό έτος 2010/11 ο Μ. Παρούσης, υπό την ιδιότητά τους ως πρόεδροι του Τμήματος για τα αντίστοιχα διαστήματα. Συντονιστής των εργασιών και αρμόδιος επικοινωνίας της Επιτροπής ως Ο.Μ.Ε.Α. με τις διοικητικές υπηρεσίες του Πανεπιστημίου ορίσθηκε ο Π. Κόντος (εγγρ. αρ. 1306/26-10-2009 του Τμ. Φιλοσοφίας). Η κατανομή των αρμοδιοτήτων για την πρώτη φάση εργασίας της Επιτροπής:

α) Οργάνωση και διενέργεια της αξιολόγησης του διδακτικού έργου του Τμήματος:

Π. Κόντος (συντονιστής), Κ. Βαλάκας, Κ. Γουδέλη και Μ. Παρούσης.

Η ομάδα αυτή υπό τον συντονισμό του κ. Κόντου ανέλαβε την οργάνωση της διενέργειας της αξιολόγησης του διδακτικού έργου του Τμήματος από τους φοιτητές βάσει ερωτηματολογίων σε μόνιμη βάση και με πρώτη εφαρμογή κατά το χειμερινό εξάμηνο 2009/10. Τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων του διδακτικού έργου του Τμήματος ενσωματώθηκαν στις απογραφικές εκθέσεις των ετών 2009/10 και 2010/11.

β) Σύνταξη Έκθεσης Αποτύπωσης Στοιχείων Λειτουργίας του Τμήματος και Υποδομών

(απογραφική έκθεση) για τα έτη 2007/08 και 2008/09: Αικ. Καλέρη ως τότε Πρόεδρος του Τμήματος.

Η έκθεση αυτή συντάχθηκε από την Αικ. Καλέρη κατά το χειμερινό εξάμηνο 2009/10 και κατατέθηκε στις 25-2-2010. Ως προς την μορφή της η έκθεση ακολούθησε τα από την ΜΟΔΙΠ του Πανεπιστημίου Πατρών υποδειχθέντα πρότυπα. Ως προς το περιεχόμενο περιλαμβάνει καταγραφή και πρώτη αποτίμηση των υλικοτεχνικών υποδομών, του εκπαιδευτικού και διδακτικού έργου του Τμήματος σε επίπεδο ΠΠΣ και ΜΠΣ, της επιστημονικής στελέχωσης του Τμήματος και του ερευνητικού έργου του ΔΕΠ, της διοικητικής στελέχωσης και των υπηρεσιών διοίκησης καθώς και της οργάνωσης των υπηρεσιών βιβλιοθήκης του Τμήματος. Για την σύνταξη της έκθεσης ζητήθηκαν (εγγράφως βάσει συγκεκριμένων ερωτημάτων) και συγκεντρώθηκαν στοιχεία από όλα τα μέλη ΔΕΠ, το μέλος Ε.Ε.Δ.Ι.Π. και τους διδάσκοντες Π.Δ. 407/80 (μόνο για το διδακτικό τους έργο), καθώς επίσης ζητήθηκαν και χρησιμοποιήθηκαν στοιχεία από την βιβλιοθήκη και από την γραμματεία του Τμήματος. Επίσης ζητήθηκαν στοιχεία και υπήρξε συνεργασία και με όλες τις αρμόδιες, πέραν της Επιτροπής ΠΑΑΛΤ, Επιτροπές του Τμήματος, ιδίως δε με τις Επιτροπές ΠΠΣ, ΜΠΣ, Σεμιναρίων και Διαλέξεων, Βιβλιοθήκης, Κτηρίων και Συντήρησης. Λόγω της συγγραφής της κατά το χειμερινό εξάμηνο 2009/10 η έκθεση αυτή έχει συμπεριλάβει κατά περιπτώσεις (δηλώνεται ρητά κατά ενότητα) και στοιχεία έως και το έτος συγγραφής της.

Από το ακαδ. έτος 2009/10 και εξής την συγγραφή των απογραφικών εκθέσεων του Τμήματος επιμελείται η υποστηρικτική ομάδα της ΟΜΕΑ. Η συγκρότηση της ΟΜΕΑ με την νέα σύσταση και η συγκρότηση της υποστηρικτικής ομάδας έγινε μετά την ένταξη του έργου στο χρηματοδοτικό πρόγραμμα ΕΣΠΑ, σύμφωνα με το έγγραφο με αρ. πρωτ. 1277/16-12-2010 του Προέδρου του τμήματος. Η ΟΜΕΑ διενέργησε την αξιολόγηση των προπτυχιακών μαθημάτων για τα ακαδημαϊκά έτη 2009 - 2010 & 2010 - 2011 σύμφωνα με τα ερωτηματολόγια που συνέταξε και επεξεργάστηκε το Τμήμα Μηχανοργάνωσης της Διεύθυνσης Δικτύων & Μηχανοργάνωσης του Πανεπιστημίου Πατρών, το οποίο και υποστήριξε τεχνικά την διαδικασία και την έκδοση των αποτελεσμάτων κατά τα προαναφερθέντα ακαδημαϊκά έτη. Η υποστηρικτική ομάδα ανέλαβε τη σύνταξη των Ετήσιων Απογραφικών Εκθέσεων για τα έτη 2009 - 2010 & 2010 - 2011. Οι ετήσιες απογραφικές εκθέσεις κατατέθηκαν στη Διεύθυνση Εκπαίδευση και Έρευνας του Πανεπιστημίου Πατρών. Η παρούσα έκθεση, όμως, στηρίζεται και συμπεριλαμβάνει τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν καταγράφηκαν και παρουσιάστηκαν στην Έκθεση: *Αποτύπωση Στοιχείων Λειτουργίας & Υποδομών* (Έτη αναφοράς 2007 - 2008 & 2008 - 2009) η οποία κατατέθηκε από το Τμήμα Φιλοσοφίας στη Διεύθυνση Εκπαίδευσης & Έρευνας του Πανεπιστημίου Πατρών (Αριθμός πρωτοκόλλου 207/ 25-2-2010) από το 2007/8 έως και 2010/11. Οι τρεις (3) προαναφερθείσες απογραφικές εκθέσεις αποτυπώνουν τις υποδομές του Τμήματος, καταγράφουν τη λειτουργία του, τις δραστηριότητες του (ερευνητικές και διδακτικές), όπως και τα στατιστικά στοιχεία που αφορούν το Τμήμα και το ανθρώπινο δυναμικό του.

Σύνθεση της ΟΜΕΑ, με ποιους και πώς συνεργάστηκε η ΟΜΕΑ για τη διαμόρφωση της έκθεσης:

Η Γ.Σ. του Τμήματος Φιλοσοφίας όρισε ως μέλη της ΟΜΕΑ του Τμήματος τα ακόλουθα μέλη ΔΕΠ:

1. Παύλο Κόντο, Αναπληρωτή Καθηγητή, Συντονιστή της ΟΜΕΑ (έως και το ακαδημαϊκό έτος 2010 - 2011)
2. Μιχαήλ Παρούση, Αναπληρωτή Καθηγητή, Πρόεδρο του Τμήματος
3. Κωνσταντίνο Βαλάκα, Αναπληρωτή Καθηγητή,
4. Κυριακή Γουδέλη, Επίκουρη Καθηγήτρια

Επίσης η ΓΣ του Τμήματος Φιλοσοφίας όρισε ως μέλη της υποστηρικτικής ομάδας της ΟΜΕΑ τους κάτωθι:

1. Στασινό Σταυριανέα, Λέκτορα
2. Αρετή Σπαγαδώρου, ΕΕΔΙΠ
3. Κωνσταντίνο Λένη, Διοικητικό Υπάλληλο (ΙΔΑΧ)
4. Αντιγόνη Παρασκευά, Διοικητική Υπάλληλο (ΙΔΑΧ)

Η υποστηρικτική ομάδα της ΟΜΕΑ συγκέντρωσε τα απαραίτητα στοιχεία και συνέταξε τις Εσωτερικές Απογραφικές Εκθέσεις των ακαδημαϊκών ετών 2009-10 & 2010-11. Η Έκθεση: *Αποτύπωση Στοιχείων Λειτουργίας & Υποδομών* (Έτη αναφοράς 2007-2008 κ& 2008-2009) συντάχθηκε από την Πρόεδρο του Τμήματος Φιλοσοφίας κατά τα έτη αναφοράς της έκθεσης, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Αικατερίνη Καλέρη.

Για την σύνταξη της παρούσας ΕΕΑ 2007-2011 έγινε καταμερισμός εργασίας μεταξύ των μελών της ΟΜΕΑ και των μελών της υποστηρικτικής ομάδας. Συγκεκριμένα τα μέλη των ομάδων τα οποία ανέλαβαν να συλλέξουν και να επεξεργαστούν τα στοιχεία, αλλά και να συντάξουν τα αντίστοιχα κεφάλαια της παρούσας έκθεσης είναι τα εξής:

1. Διαδικασία της Εσωτερικής Αξιολόγησης	Στασινός Σταυριανέας
2. Παρουσίαση του Τμήματος	Κωνσταντίνος Βαλάκας, Στασινός Σταυριανέας
3. Προγράμματα Σπουδών	Κυριακή Γουδέλη, Παύλος Κόντος
4. Διδακτικό Έργο	Παύλος Κόντος
5. Ερευνητικό Έργο	Παύλος Κόντος
6. Σχέσεις με κοινωνικούς/πολιτιστικούς/παραγωγικούς (ΚΠΠ) φορείς	Μιχαήλ Παρούσης
7. Στρατηγική Ακαδημαϊκής Ανάπτυξης	Κωνσταντίνος Βαλάκας
8. Διοικητικές Υπηρεσίες και Υποδομές	Αρετή Σπαγαδώρου
9. Συμπεράσματα	Παύλος Κόντος
10. Σχέδια Βελτίωσης	Μιχαήλ Παρούσης
11. Παραρτήματα & Πίνακες	Στασινός Σταυριανέας, Αρετή Σπαγαδώρου, Αντιγόνη Παρασκευά, Κωνσταντίνος Λένης

Η ΟΜΕΑ και η ομάδα υποστήριξης του έργου της ΟΜΕΑ συνεργάστηκε με όλα τα μέλη ΔΕΠ, τους συμβασιούχους διδάσκοντες του Τμήματος, το Διοικητικό προσωπικό και τους φοιτητές για τη συλλογή των απαραίτητων στοιχείων. Επίσης, οι παραπάνω ομάδες συνεργάστηκαν με τη Διεύθυνση Εκπαίδευσης και Έρευνας και την Διεύθυνση Μηχανοργάνωσης του Πανεπιστημίου Πατρών για:

1. Την διενέργεια της αξιολόγησης των διδασκομένων μαθημάτων στο προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών κατά τα ακαδημαϊκά έτη 2009 - 2010 & 2010 - 2011. (βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ Ερωτηματολόγια).
2. Την συμπλήρωση και επεξεργασία των Απογραφικών Δελτίων για τα μέλη του Εκπαιδευτικού Προσωπικού, που αποτυπώνουν την ερευνητική δραστηριότητα των μελών ΔΕΠ για τα έτη 2007 έως 2010. (βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ Ερωτηματολόγια).
3. Την συμπλήρωση και επεξεργασία ερωτηματολογίων από τα μέλη ΔΕΠ και τους συμβασιούχους καθηγητές για κάθε ένα από τα μαθήματα του προπτυχιακού προγράμματος σπουδών που διδάξαν κατά το ακαδημαϊκό έτος 2010 - 2011. (βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ Ερωτηματολόγια).

Πηγές, διαδικασίες και εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν για την άντληση πληροφοριών:

Στο πλαίσιο του συνολικού έργου της Εσωτερικής Αξιολόγησης του Τμήματος Φιλοσοφίας ακολουθήθηκε πολυμεθοδική προσέγγιση τόσο για την συλλογή όσο και για την ανάλυση των εμπειρικών δεδομένων, και χρησιμοποιήθηκε πληθώρα πηγών οι οποίες περιγράφονται παρακάτω. Ειδικότερα:

- Αξιοποιήθηκαν οι Οδηγοί σπουδών του Τμήματος
- Αξιοποιήθηκε το Αρχείο της Γραμματείας του Τμήματος
- Συμπληρώθηκαν τα ερωτηματολόγια της ΑΔΙΠ: 1. Απογραφικό Δελτίο Μαθήματος 2. Απογραφικό

Δελτίο Διδάσκοντος

- Συμπληρώθηκε ειδικό ερωτηματολόγιο που συντάχθηκε από τη διοίκηση του Πανεπιστημίου για την Αξιολόγηση των Μαθημάτων από τους φοιτητές και τις φοιτήτριες του Τμήματος.
- Τα έντυπα της ΑΔΙΠ: 1. Ανάλυση Κριτηρίων Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Μονάδων - Έκδοση 3η. 2. Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης (Πρότυπο Σχήμα) - Έκδοση 2η
- Πρακτικά Συνεδριάσεων του Τμήματος Φιλοσοφίας (Εκτός από τα προαναφερθέντα Πρακτικά, πρέπει να γίνει αναφορά και στα κάτωθι:
- Εισήγηση της Αν. Καθηγήτριας Αικ. Καλέρη επί τη αναλήψει της προεδρίας του Τμήματος: Προγραμματισμός εργασιών – άμεσοι και μεσοπρόθεσμοι στόχοι ανάπτυξης του Τμήματος (Γ.Σ. 134/25-9^{ου}-2007)
- Εισήγηση της Προέδρου του Τμήματος «Ζητήματα γενικότερου προγραμματισμού εργασιών του Τμήματος για το ακαδημαϊκό έτος 2008/09» (Θέμα 2^ο Ημερ. Διάτ., Γεν. Συν. 148/19-11-2008)
- Εισήγηση της Προέδρου του Τμήματος «Αποτίμηση και προγραμματισμός εργασιών Τμήματος για το έτος 2009/10» (Θέμα 2^ο Ημερ.Διατ. Γ.Σ. 164/25-11-2009)
- Πρόταση Τμήματος προς την Επιτροπή Ερευνών ΠΠ με θέμα «Ανάπτυξη της Βιβλιοθήκης του Τμήματος ως Ερευνητικής»
- Χρονικό Εργασίας Επιτροπής ΠΑΑΛΤ (2007-2010): «Αναβάθμιση Πτυχίου Τμήματος», (υποβλήθηκε στην Γ.Σ. 176/6-10^{ου}-2010)
- Ανακοινώσεις και εκδηλώσεις του Τμήματος όπως αποτυπώθηκαν από τους πίνακες ανακοινώσεων και τις ηλεκτρονικές σελίδες του ιστότοπου του Τμήματος
- Κανονισμοί λειτουργίας
- Οι ιστοσελίδες των μαθημάτων και η εκπαιδευτική πλατφόρμα (e-class) του Τμήματος και του Ιδρύματος
- Συζητήσεις των μελών της ΟΜΕΑ καθώς και της ομάδας υποστήριξης έργου της ΟΜΕΑ
- Προφορικά στοιχεία από συζητήσεις με μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, προσωπικό της Γραμματείας και μέλη της Διεύθυνσης Εκπαίδευσης και Έρευνας καθώς και της Διεύθυνσης Μηχανοργάνωσης και Δικτύων του Πανεπιστημίου Πατρών

Τρόπος και έκταση της συζήτησης για την έκθεση στο εσωτερικό του Τμήματος:

Η πορεία της αξιολόγησης συζητήθηκε κατά την διάρκεια των Γενικών Συνελεύσεων, κατά τη διάρκεια των συναντήσεων της ΟΜΕΑ και κατά τις συναντήσεις της υποστηρικτικής ομάδας της ΟΜΕΑ. Υπήρξε ενημέρωση των συναδέλφων για την αναγκαιότητα συλλογής των στοιχείων και κατάθεσης των απογραφικών δελτίων. Ανταποκρίθηκε το σύνολο των συναδέλφων, αν και σε ορισμένες περιπτώσεις υπήρξαν κάποιες παραλείψεις στην συλλογή των ερωτηματολογίων. Ωστόσο κρίνεται ότι σε μία τέτοιου μεγέθους διαδικασία συλλογής στοιχείων, η οποία διενεργείται μάλιστα για πρώτη φορά, είναι λογικό να υπάρξουν κάποιες αδυναμίες σε εξαιρετικές περιπτώσεις, οι οποίες όμως είναι στατιστικά ασήμαντες για την πληρότητα της παρούσας έκθεσης.

Στην πορεία αυτών των συζητήσεων συζητήθηκε διεξοδικά το προφίλ του Τμήματος, η επικείμενη αλλαγή του προγράμματος προπτυχιακών σπουδών, η προσαρμογή των ερωτηματολογίων στις ανάγκες και τις

ιδιαιτερότητας του Τμήματος και του κλάδου της Φιλοσοφίας και επισημάνθηκαν τα θετικά και αρνητικά στοιχεία, οι αρετές και οι υστερήσεις του Τμήματος.

Τα κύρια σημεία που αναδείχθηκαν σε αυτές τις συζητήσεις συμπεριλαμβάνονται στην παρακάτω καταγραφή των θετικών στοιχείων και των δυσκολιών που παρουσιάστηκαν κατά τη διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης και, κατά περίπτωση, αναλύονται στα αντίστοιχα κεφάλαια της παρούσας Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης.

1.2. Ανάλυση των θετικών στοιχείων και των δυσκολιών που παρουσιάστηκαν κατά τη διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης

Γενικά η διεξαγωγή της εσωτερικής αξιολόγησης υπήρξε χρήσιμη και η πορεία της ήταν σχετικά ομαλή παρότι ιδιαίτερα χρονοβόρα. Τα μέλη του Τμήματος συμμετείχαν στη συντριπτική τους πλειοψηφία ενεργά. Κρίθηκε ότι η αξιολόγηση μπορεί να είναι αρωγός στην αποτύπωση του παραγόμενου έργου και της λειτουργίας του Τμήματος, και χρήσιμο εργαλείο για τη διαμόρφωση της στρατηγικής ανάπτυξης του Τμήματος. Η διαδικασία αποτύπωσης και αξιολόγησης των μαθημάτων διεξήχθη ομαλά και με μεγάλη συμμετοχή και από τους φοιτητές. Τηρήθηκαν επίσης όλοι οι όροι, οι προθεσμίες και οι οδηγίες ώστε να διασφαλισθεί η ακεραιότητα των αποτελεσμάτων.

Στα θετικά στοιχεία της διαδικασίας αξιολόγησης καταγράφονται τα εξής:

- Η διαδικασία αξιολόγησης μπορεί να αποτελέσει έναυσμα έγκυρης και πλήρους καταγραφής του παραγόμενου (ερευνητικού και διδακτικού) έργου. Μπορεί να δώσει μία τεκμηριωμένη εικόνα για τις περισσότερες όψεις της λειτουργίας του Τμήματος.
- Η διαδικασία αξιολόγησης μπορεί να αποτελέσει αφετηρία αναστοχασμού για το έργο και τη λειτουργία του Τμήματος. Με βάση τις συζητήσεις κατά τη διάρκεια της αξιολόγησης και τα ευρήματα της όλης διαδικασίας είναι δυνατόν να δομηθεί μία δημόσια συζήτηση για τα θετικά και τα αρνητικά του Τμήματος και τους τρόπους με τους οποίους μπορεί να βελτιωθεί η συνολική εικόνα και λειτουργία του.
- Η διενέργεια της αξιολόγησης σε τακτά χρονικά διαστήματα μπορεί να βοηθήσει στην τυποποίηση όλων εκείνων των διαδικασιών (διοικητικών, διδακτικών κ.ά.) οι οποίες συνιστούν τις περιοδικές διαδικασίες λειτουργίας του Τμήματος. Εξ άλλου η αρχή που γίνεται εδώ μπορεί να βοηθήσει στην καλύτερη εξειδίκευση της μεθόδου αξιολόγησης, της διεύρυνσης και διαμόρφωσης κατάλληλων κριτηρίων με βάση τις ιδιαιτερότητες της επιστήμης, ώστε να οδηγηθούμε σε μία όσο το δυνατόν πιστότερη αποτίμηση και ολοκληρωμένη καταγραφή της λειτουργίας του Τμήματος.
- Τα αποτελέσματα και τα ευρήματα της αξιολόγησης μπορούν με την δημοσιοποίηση και διάχυσή τους να ενισχύσουν την εικόνα και την απήχηση του Τμήματος, του παραγόμενου έργου (ερευνητικού και διδακτικού), να πληροφορήσουν με ευσύνοπτο και ως επί το πολύ έγκυρο τρόπο για τη φυσιογνωμία, την κατεύθυνση, την δυναμική και τις προοπτικές ανάπτυξης του Τμήματος Φιλοσοφίας.

Οι δυσκολίες που επισημάνθηκαν κατά τη διάρκεια της αξιολόγησης μπορούν να συνοψιστούν ως εξής:

- Η διαδικασία αξιολόγησης συνιστά μία περίπλοκη γραφειοκρατικά και χρονοβόρα διαδικασία. Δεδομένης της ανεπάρκειας σε μέσα (π.χ. έλλειψη μηχανοργάνωσης της γραμματείας του Τμήματος), σε τεχνικό προσωπικό με ειδικές γνώσεις στο σχεδιασμό και τη διαχείριση τέτοιων διαδικασιών, η ολοκλήρωση και η περιοδική διενέργεια τέτοιων αξιολογήσεων είναι ένας στόχος που δύσκολα μπορεί να ακολουθηθεί με συνέπεια από το Τμήμα. Εξ άλλου, ο περιορισμένος αριθμός μελών ΔΕΠ ο οποίος υπηρετεί στο Τμήμα, και με δεδομένη την συνεχή μείωση κονδυλίων για συμβασιούχους διδάσκοντες, συνεπάγεται ότι τα μέλη ΔΕΠ που αναλαμβάνουν τη διοικητική υποστήριξη, το σχεδιασμό της αξιολόγησης και τη συγγραφή των εκθέσεων, διεξάγουν το έργο αυτό σε βάρος του χρόνου που μένει διαθέσιμος για έρευνα και διδασκαλία. Τα μέλη της ΟΜΕΑ και της υποστηρικτικής ομάδας συνάντησαν δυσκολίες στο σχεδιασμό του όλου εγχειρήματος και αυτό

είχε ως αποτέλεσμα απώλεια πολύτιμου χρόνου, ορισμένες αστοχίες στο σχεδιασμό και τη λειτουργία, επί μέρους σφάλματα στο χρονοδιάγραμμα και τον καταμερισμό των εργασιών.

- Επιστημάνθηκε από πολλούς συναδέλφους η ανεπάρκεια της παρούσας μεθοδολογίας για την αποτύπωση των ποιοτικών στοιχείων της λειτουργίας του Τμήματος. Γενικά η διαδικασία διακρίνεται για την μονομέρειά της στην αποτύπωση των ποσοτικών δεικτών που αφορούν στο έργο του Τμήματος. Δεν αποτυπώνει τα ποιοτικά χαρακτηριστικά της διδακτικής, ερευνητικής και εν γένει ακαδημαϊκής δραστηριότητας των μελών της αξιολογούμενης μονάδας. Αναφέρουμε, επί παραδείγματι, την αποτύπωση των δημοσιεύσεων των μελών ΔΕΠ του Τμήματος η οποία γίνεται με αποκλειστικά ποσοτικό τρόπο, χωρίς να λαμβάνει υπόψη της την ποιότητα του περιεχομένου των αντίστοιχων δημοσιεύσεων. Αυτός ο τρόπος αποτίμησης του ερευνητικού έργου όπως και οι κατηγορίες οι οποίες καταμετρούν την ερευνητική δραστηριότητα των μελών ΔΕΠ του Τμήματος, σύμφωνα με σχόλια συναδέλφων μελών ΔΕΠ τα οποία κατατέθηκαν και γραπτώς στην ΟΜΕΑ, επικρίθηκε κατά το ότι δεν καταγράφει με πλήρη και επαρκή τρόπο την πρακτική και τις διαδικασίες που διέπουν τη δημοσιοποίηση της ερευνητικής δραστηριότητα στον τομέα της Φιλοσοφίας.
- Κατά τη διάρκεια της αξιολόγησης υπήρξε μόνο σποραδική και κατά περίπτωση ελλιπής καθοδήγηση και υποστήριξη στο σχεδιασμό της αξιολόγησης, στη διαχείριση των πόρων και στην επεξεργασία των δεδομένων. Δεδομένου ότι μία τέτοια διαδικασία είναι κάτι καινοφανές και χρήσιμο κατ' αρχήν για τις ακαδημαϊκές μονάδες των ελληνικών ιδρυμάτων, θα ήταν απαραίτητη μία συνεχής ροή πληροφόρησης, ενημέρωσης και υποστήριξης (με ημερίδες, σεμινάρια, εξειδικευμένο υποστηρικτικό προσωπικό κτλ.) προς τα μέλη των ΟΜΕΑ, τα οποία καλούνται να αναπτύξουν νέες πλέον δεξιότητες (πέραν των ερευνητικών και διδακτικών δεξιοτήτων) χωρίς κάποια προετοιμασία και προηγούμενη πρακτική εξάσκηση σε αυτές.
- Ένα στοιχείο που δυσχέρανε σε ένα βαθμό τη διαδικασία και αύξησε ασύμμετρα τον απαιτούμενο χρόνο ήταν η αναθεώρηση των προτύπων και των εντύπων που έπρεπε να συμπληρωθούν.
- Η αδυναμία διεύρυνσης και μετατροπής των ερωτηματολογίων, όπου αυτό θα ήταν χρήσιμο ώστε να αναδειχθούν ιδιαίτερες πλευρές του Τμήματος και του αντίστοιχου γνωστικού πεδίου, περιόρισε την εμβέλεια και την πληρότητα της διαδικασίας αξιολόγησης. Επίσης, σε κάποιες περιπτώσεις, επιστημάνθηκαν ασάφειες, λογικά σφάλματα, επικαλύψεις και αστοχίες στα πρότυπα και τα ερωτηματολόγια οι οποίες όμως όπως προαναφέρθηκε δεν ήταν δυνατόν να διορθωθούν.
- Η παράλειψη αξιολόγησης άλλων δεικτών που καθορίζουν τη λειτουργία του Τμήματος, όπως π.χ. του θεσμικού πλαισίου που καθορίζει το βαθμό αυτονομίας του Τμήματος, είναι άλλη μία παράμετρος που δυσχεραίνει την αξιοποίηση της παρούσας αξιολόγησης. Και αυτό γιατί τα συμπεράσματα στα οποία μπορεί να οδηγήσει είναι κάποιες φορές επισφαλή στο βαθμό που απαλείφονται σημαντικοί όροι και παράμετροι οι οποίοι καθορίζουν και αυτοί το παραγόμενο έργο. Η ίδια αδυναμία διαφαίνεται και στην παράλειψη στους σχετικούς πίνακες του Παραρτήματος Ι κάποιων κριτηρίων που θα έπρεπε να εστιάζουν στο βαθμό ανταπόκρισης, οικονομικής ή άλλης, του Υπουργείου προς τις ανάγκες τις οποίες διατυπώνει το Τμήμα προκειμένου να υπηρετήσει του ακαδημαϊκούς του στόχους. Για παράδειγμα, δεν γίνεται αναφορά στον αριθμό εισακτέων από τις πανελλαδικές εξετάσεις τον οποίο αιτείται ανά έτος το Τμήμα ή στον αριθμό πιστώσεων για συμβάσεις διδασκόντων με βάση το ΠΔ 407/80 τον οποίο αιτείται το Τμήμα κάθε έτος για να ανταποκριθεί στις διδακτικές ανάγκες του Προγράμματος Σπουδών.

- Στην ίδια κατεύθυνση, μία επί πλέον αδυναμία της διαδικασίας οφείλεται στην ελλειμματική καταγραφή και αποτίμηση του διοικητικού έργου των μελών ΔΕΠ. Δεδομένου ότι το διοικητικό έργο των μελών ΔΕΠ εντός του Ιδρύματος όσο και το έργο τους εκτός του Ιδρύματος (π.χ η συμμετοχή των μελών ΔΕΠ σε εκλεκτορικά σώματα, τριμελείς επιτροπές, διοικητικά συμβούλια Ιδρυμάτων, αξιολόγηση προγραμμάτων, εξέταση διδακτορικών διατριβών κτλ.) συνιστά ένα ποιοτικά και ποσοτικά σημαντικό κομμάτι της δραστηριότητάς τους, η ελλειμματική καταγραφή συνιστά ένα από τα τρωτά σημεία της διαδικασίας αξιολόγησης και της πληρότητάς της.
- Από την πλειοψηφία των μελών ΔΕΠ επισημάνθηκε το γεγονός ότι η χρήση ενιαίων κριτηρίων για όλα τα ακαδημαϊκά Τμήματα δεν επιτρέπει να διαφανούν οι ιδιαιτερότητες του επιστημονικού κλάδου και κατ' επέκταση του επιστημονικού πεδίου που θεραπεύουν τα μέλη ΔΕΠ κάθε ακαδημαϊκής μονάδας. Όπως έχει επισημανθεί και σε εκθέσεις άλλων Τμημάτων τα οποία ανήκουν στον χώρο των ανθρωπιστικών επιστήμων, θα ήταν χρήσιμο να υπάρχει μία διαφοροποίηση των κριτηρίων τουλάχιστον για τις θεωρητικές και τις θετικές επιστήμες.

1.3. Προτάσεις για τη βελτίωση της διαδικασίας

Με βάση την επισήμανση των παραπάνω δυσχερειών αλλά και με την επίγνωση των θετικών στοιχείων της αξιολόγησης προτείνουμε τα εξής για τη βελτίωση της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης:

- Συγκρότηση εσωτερικής υπηρεσίας του Πανεπιστημίου η οποία θα είναι επαρκώς στελεχωμένη με υπαλλήλους που θα ειδικεύονται σε όλες τις πλευρές της διαδικασίας αξιολόγησης (σύνταξη ερωτηματολογίων, στατιστική αξιολόγηση, διαχείριση πακέτων λειτουργικών συστημάτων). Μία τέτοια υπηρεσία θα μπορούσε να έχει συμβουλευτικό και υποστηρικτικό ρόλο, να προτείνει λύσεις και να επιλύει εύκολα τα σημαντικά προβλήματα και διλήμματα που εμφανίζονται κατά τη διαδικασία. Εξ άλλου, μία τέτοια υπηρεσία θα μπορούσε να συνδράμει το Τμήμα ώστε να αναπτύξει όλα τα μεθοδολογικά εργαλεία που είναι απαραίτητα για την καλύτερη, και μάλιστα την ποιοτική, αποτίμηση του έργου του Τμήματος (π.χ. διενέργεια συνεντεύξεων, ποιοτικής ανάλυσης δεδομένων, χρήση της μεθόδου μελέτης με βάση ομάδες εστίασης (focus groups), αποτίμηση λειτουργικότητας και αξιολόγηση εκπαιδευτικών μέσων, αξιολόγηση δικτυακού τόπου του Τμήματος κτλ.).
- Επιπλέον, ή ανεξάρτητα από το προηγούμενο σημείο, θα ήταν αναγκαία η παροχή εξειδικευμένου προσωπικού, έστω εποχιακά, για τη συλλογή και κυρίως την επεξεργασία των δεδομένων της εσωτερικής αξιολόγησης. Τα μέλη της ΟΜΕΑ και της υποστηρικτικής ομάδας δεν έχουν την επαγγελματική κατάρτιση για τον σχεδιασμό τέτοιων διαδικασιών, ούτε τις δεξιότητες για την ανάληψη εξολοκλήρου της πάγιας αυτής διαδικασίας. Είναι λοιπόν απαραίτητο να συνεπικουρούνται σε κρίσιμα σημεία της διαδικασίας από ειδικούς επιστήμονες ή τεχνικούς με ανάλογη κατάρτιση και εμπειρία.
- Είναι ζωτικής σημασίας για τη συνέχιση της αξιολόγησης αλλά και για την γρήγορη και αξιόπιστη λειτουργία του Τμήματος η μηχανοργάνωση του Τμήματος Φιλοσοφίας και της Γραμματείας του. Επί πλέον θα ήταν πολύ σημαντικό, με ευθύνη του Τμήματος και της Γραμματείας, να υπάρξει τυποποίηση όλων εκείνων των διαδικασιών στις οποίες συνίσταται η λειτουργία του Τμήματος. Αυτό θα διευκολύνει και θα τυποποιήσει και την καταγραφή και συλλογή των στοιχείων που είναι απαραίτητα για την εσωτερική αξιολόγηση. Σε αυτήν την κατεύθυνση θα ήταν χρήσιμο να υπάρξει ένα ηλεκτρονικό πρωτόκολλο εργασιών, το οποίο θα διευκόλυνε ιδιαίτερα και το διοικητικό

προσωπικό του Τμήματος αλλά και το διδακτικό προσωπικό.

- Η βελτίωση και αναθεώρηση των ερωτηματολογίων είναι επίσης αναγκαία προς τις κατευθύνσεις που έχουν ήδη επισημανθεί πιο πάνω, με διαφοροποίηση σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες του επιστημονικού πεδίου της αξιολογούμενης εκπαιδευτικής μονάδας.
- Σημαντική επίσης θα ήταν η συμμετοχή εκπροσώπων φοιτητών στην ΟΜΕΑ και η ενεργή τους συμμετοχή σε όλη τη διαδικασία με προτάσεις και συμβουλευτικό ρόλο.
- Τέλος, θα πρέπει η διαδικασία της αξιολόγησης να διευρυνθεί προς την κατεύθυνση της ποιοτικής ανάλυσης του παραγόμενου έργου, σύμφωνα με τις μεθόδους που χρησιμοποιούνται στις κοινωνικές επιστήμες, ώστε να καλυφθούν πλευρές του παραγόμενου έργου οι οποίες παραμένουν στη σκιά όσο η διαδικασία εδράζεται μόνο σε ποσοτικούς δείκτες και κριτήρια.

2. Παρουσίαση του Τμήματος

2.1. Γεωγραφική θέση του Τμήματος

Το Τμήμα Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Πατρών βρίσκεται στον πανεπιστημιακό χώρο στο Ρίο της Πάτρας. Στεγάζεται σε τρία ισόγεια κτήρια τα οποία του έχουν παραχωρηθεί από το Πανεπιστήμιο και βρίσκονται στο παλαιό συγκρότημα προκατασκευασμένων κοντά στο κτήριο Α' της Πρυτανείας.

Στο κτήριο Κ22 στεγάζονται η Γραμματεία, μέλη ΔΕΠ, το μέλος ΕΕΔΙΠ και οι συμβασιούχοι διδάσκοντες του ΠΔ 407/1980, και στο κτήριο Κ25 η Βιβλιοθήκη του Τμήματος και μέλη ΔΕΠ, ενώ στα δύο αυτά κτήρια έχουν διαμορφωθεί επίσης μία αίθουσα συνεδριάσεων και μία αίθουσα σεμιναρίων. Στο κτήριο Κ35 στεγάζονται το Κέντρο Η/Υ του Τμήματος και μέλη ΔΕΠ (στο ίδιο κτήριο υπάρχουν επίσης αίθουσα διδασκαλίας και γραφεία μελών ΔΕΠ του Τ.Ε.Ε.Α.Π.Η.).

Εκτός από τις αίθουσες σεμιναρίων, οι άλλες αίθουσες διδασκαλίας του Τμήματος βρίσκονται σε δύο διαφορετικά σημεία του ευρύτερου πανεπιστημιακού χώρου από τα κτήρια στέγασης: ως αίθουσες διδασκαλίας έχουν παραχωρηθεί από το Πανεπιστήμιο τα αμφιθέατρα ΑΠ2, ΑΠ4 και ΑΠ8 σε κτήριο της Πολυτεχνικής Σχολής και η (μεγαλύτερης από εκείνα χωρητικότητας) αίθουσα ΧΗ8 σε κτήριο του Τμήματος Χημείας. Η εμπειρία έχει δείξει πως η κατανομή των κτηρίων και των αιθουσών διδασκαλίας σε τόσα σημεία του πανεπιστημιακού χώρου δεν διευκολύνει ούτε τη λειτουργικότητα ούτε τον έλεγχο της ασφάλειάς τους. Όπως είναι λογικό, το Τμήμα προσδοκά το συντομότερο δυνατόν τη διάθεση μεγαλύτερων και περισσότερων αιθουσών διδασκαλίας και χώρων της Γραμματείας, αλλά και περισσότερων γραφείων μελών ΔΕΠ, που θα είναι εντελώς απαραίτητα με τους επόμενους διορισμούς.

2.2. Ιστορικό της εξέλιξης του Τμήματος

Το Προεδρικό διάταγμα αρ. 206 για την ίδρυση του Τμήματος Φιλοσοφίας στη Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Πατρών δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης αρ. 179 τ. Α στις 6 Σεπτεμβρίου 1999, έναν χρόνο περίπου αφ' ότου είχε υποβληθεί εκτενής τεκμηριωμένη πρόταση με απόφαση της Συγκλήτου για την ίδρυση. Η έναρξη της εκπαιδευτικής λειτουργίας του Τμήματος και η εισαγωγή των πρώτων φοιτητών χρονολογούνται από το ακαδημαϊκό έτος 1999-2000. Μέχρι και το 2004, η λειτουργία και ο εξοπλισμός του Τμήματος χρηματοδοτήθηκε κυρίως από την Ευρωπαϊκή Ένωση με το πρόγραμμα Ε.Π.Ε.Α.Ε.Κ. - Διεύρυνση Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

2.2.1. Στελέχωση του Τμήματος σε διδακτικό, διοικητικό και εργαστηριακό προσωπικό, κατά την τελευταία πενταετία (ποσοτικά στοιχεία):

Το Τμήμα Φιλοσοφίας στελεχώνεται από 13 μέλη ΔΕΠ συνολικά, ένα μέλος ΕΕΔΙΠ, και 8 διοικητικούς υπαλλήλους. Για τις διδακτικές του ανάγκες στηρίζεται στο θεσμό των διδασκόντων επί συμβάσει βάσει του ΠΔ 407/1980, ενώ σημειώνουμε ότι δεν υφίσταται εργαστηριακό προσωπικό. Κατά το έτος 2010-2011 απασχολήθηκαν 17 συνολικά διδάσκοντες με συμβάσεις ΠΔ 407/1980. Για την κατανομή του προσωπικού που στελεχώνει το Τμήμα, για το ακαδημαϊκό έτος ενσωμάτωσής τους στο Τμήμα, και για τον κυμαινόμενο αριθμό συμβασιούχων διδασκόντων από το έτος 2005-6 έως το έτος 2010-11 βλ. Τον Πίνακα 2.1 που ακολουθεί.

Πίνακας 2.1. Εξέλιξη του προσωπικού του Τμήματος													
		2010/11		2009/10		2008/9		2007/8		2006/7		2005/6	
		Α	Θ	Α	Θ	Α	Θ	Α	Θ	Α	Θ	Α	Θ
Καθηγητές	Σύνολο	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Από εξέλιξη												
	Νέες προσλήψεις												
	Συνταξιοδοτήσεις												
	Παραιτήσεις												
Αναπληρωτές Καθηγητές	Σύνολο	3	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1
	Από εξέλιξη	1				1 (μετακίνηση)							
	Νέες προσλήψεις											1	
	Συνταξιοδοτήσεις												
	Παραιτήσεις												
Επίκουροι Καθηγητές	Σύνολο		1	1	1	1	1	1	1	2	1	2	1
	Από εξέλιξη												
	Νέες προσλήψεις												
	Συνταξιοδοτήσεις												
	Παραιτήσεις							1					
Λέκτορες	Σύνολο	4	2	4	2	3	1	3	2	3	2	3	2
	Νέες προσλήψεις			1	1								
	Συνταξιοδοτήσεις												
	Παραιτήσεις						1						
Μέλη ΕΕΔΙΠ	Σύνολο		1		1		1		1				1
Διδάσκοντες επί συμβάσει*	Σύνολο	9	8	13	10	15	12	9	14	11	12	7	9
Τεχνικό προσωπικό εργαστηρίων	Σύνολο												
Διοικητικό προσωπικό	Σύνολο	1	7	1	7	1	7	2	5	1	6	0	6

* Αναφέρεται σε αριθμό συμβάσεων – όχι διδασκόντων (π.χ. αν ένας διδάσκων έχει δύο συμβάσεις, χειμερινή και εαρινή, τότε μετρώνται δύο συμβάσεις).

Στοχευμένες και επίμονες, οι προσπάθειες να προχωρήσει με ικανοποιητικό ρυθμό η λειτουργία του Τμήματος από το εναρκτήριο έτος ίδρυσης 1999 και εξής, διασφάλισαν την προσέλκυση διδασκόντων και προπάντων την εύρυθμη στελέχωση με σημαντικό αριθμό μελών ΔΕΠ, που προωθούν τη διδασκαλία και την έρευνα κατά τη δωδεκαετή ως τώρα πορεία του Τμήματος. Η συμβολή των επί συμβάσει διδασκόντων κατά το ΠΔ 407/1980, εκτός από απαραίτητη για έναν ολιγοετούς λειτουργίας πανεπιστημιακό θεσμό,

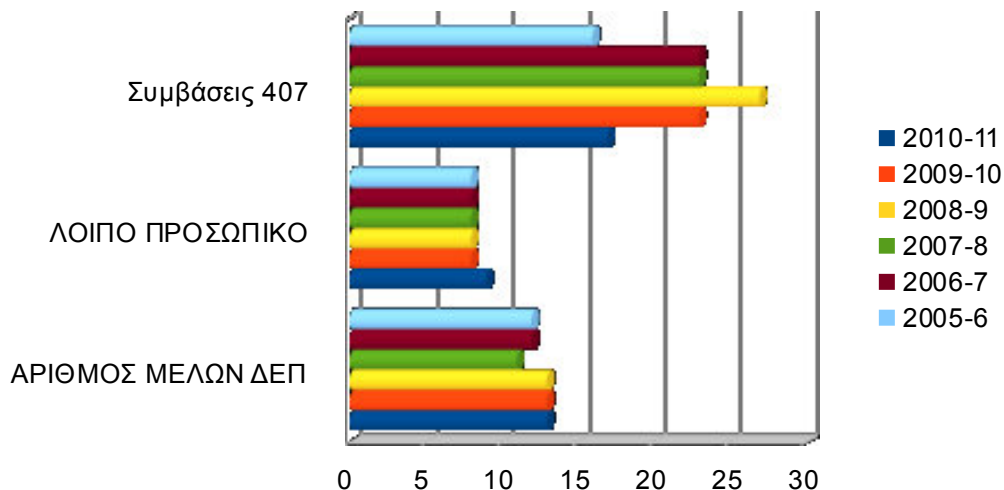
υπήρξε ιδιαίτερα αποτελεσματική και ικανοποιητική. Οφείλει να τονιστεί, επιπλέον, η συμβολή του μέλους ΕΕΔΙΠ στη διδασκαλία και σε συναφείς δραστηριότητες. Εκκρεμούν δύο διορισμοί μελών ΔΕΠ (Επίκουρου Καθηγητή με αντικείμενο «Αναλυτική γνωσιοθεωρία και μεταφυσική» και Λέκτορα με αντικείμενο «Φιλοσοφία της Λογικής του 20ού αιώνα»), ενώ για την άρτια εκπαιδευτική και ερευνητική λειτουργία του Τμήματος είναι αναγκαίες ακόμη αρκετές προκηρύξεις θέσεων, ώστε να πληρωθούν τουλάχιστον οι υπόλοιπες έως τις 21 θέσεις ΔΕΠ που προβλέπονται από το άρθρο 3 στο προαναφερόμενο Ιδρυτικό ΠΔ.

Η διοικητική υποστήριξη από το προσωπικό των διοικητικών υπαλλήλων στη Γραμματεία και στη Βιβλιοθήκη είναι επαρκής και αποδοτική για τη λειτουργία του Τμήματος. Επιπλέον, ενισχύθηκε από τη δυνατότητα το 2010-2011 να προστεθεί μία υπάλληλος με ειδικότητα βιβλιοθηκονόμου στη Βιβλιοθήκη.

Δεδομένου ότι δεν υπήρξε καμία δυνατότητα μόνιμης πρόσληψης ούτε στο Υπολογιστικό Κέντρο ούτε άλλης εργαστηριακής ειδικότητας, κρίνεται πράγματι απαραίτητο και εδώ να διατεθούν θέσεις, ώστε να πληρωθεί έστω μία από τις θέσεις ΕΔΤΠ που προβλέπονται από το άρθρο 3 στο Ιδρυτικό ΠΔ. Επειδή ένας ικανός αριθμός μαθημάτων θα είναι σημαντικό να διδάσκονται εργαστηριακά ή να ενισχύονται από φροντιστήρια κατά μικρότερες ομάδες φοιτητών, ώστε να επιτυγχάνεται ο στόχος της απόκτησης δεξιοτήτων, αποδεικνύεται αναγκαία η τοποθέτηση μελών ΕΔΤΠ και άλλων μελών ΕΕΔΙΠ.

Στο ακόλουθο γράφημα αποτυπώνεται η εξέλιξη του ανθρώπινου δυναμικού του Τμήματος (καταγράφεται ο αριθμός των εργαζομένων ανά κατηγορία). Παρατηρείται ότι ενώ ο αριθμός των μελών ΔΕΠ και των διοικητικών υπαλλήλων του τμήματος έχει παραμείνει τα τελευταία χρόνια σταθερός, ο αριθμός των συμβασιούχων διδασκόντων με βάση το ΠΔ 407/80, μετά από μία ανοδική πορεία μέχρι και το έτος 2008/9 σημειώνει αντίστοιχη σημαντική μείωση τα τελευταία δύο ακαδημαϊκά έτη.

Γράφημα 2.1. Ανθρώπινο δυναμικό Τμήματος (2005-2011)

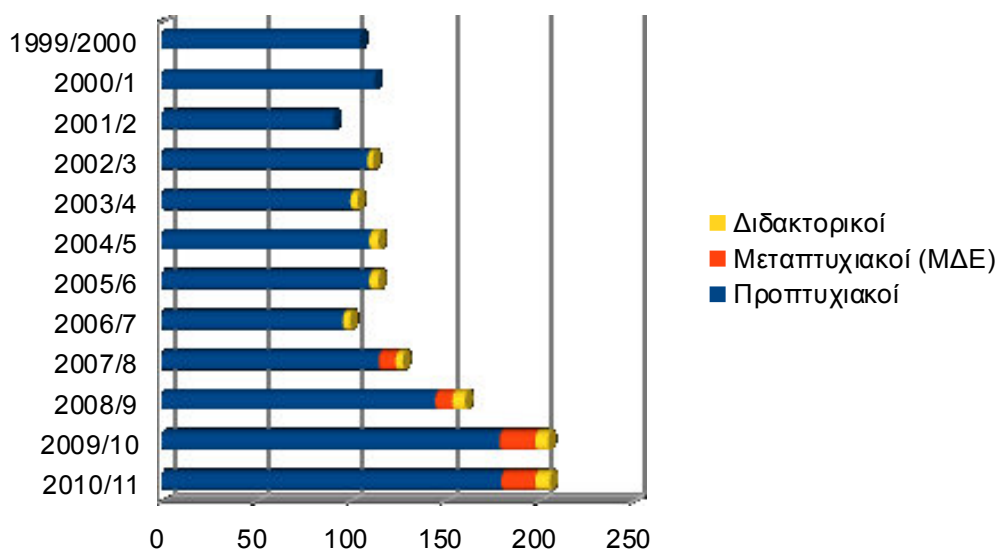

2.2.2. Αριθμός και κατανομή των φοιτητών ανά επίπεδο σπουδών (προπτυχιακοί, μεταπτυχιακοί, διδακτορικοί) κατά την τελευταία πενταετία:

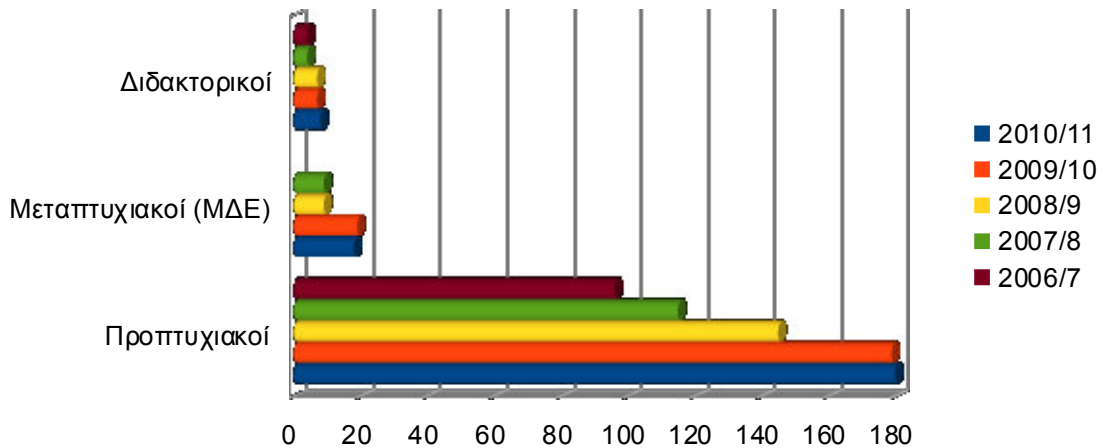
Στη δωδεκαετή λειτουργία του Τμήματος υπήρξε μεγάλη αύξηση των εγγεγραμμένων κατ' έτος προπτυχιακών φοιτητών. Στην περίοδο μεταξύ της έναρξης λειτουργίας και μέχρι το ακαδημαϊκό έτος 2005-6 ο αριθμός των εγγεγραμμένων φοιτητών έμεινε σχετικά σταθερός με μικρές αυξομειώσεις. Κατά την τελευταία πενταετία όμως, ο αριθμός των προπτυχιακών φοιτητών σχεδόν διπλασιάστηκε (η αύξηση ήταν της τάξης του 86.5 %). Παράλληλα, στο Τμήμα είναι εγγεγραμμένοι ένας (σχετικά μικρός) αριθμός διδακτορικών φοιτητών, ενώ από το ακαδημαϊκό έτος 2007-8, έτος έναρξης του ΠΜΣ, υφίσταται ένας αυξανόμενος αριθμός μεταπτυχιακών φοιτητών. Η εξέλιξη των αριθμών των εγγεγραμμένων φοιτητών σε όλες τις κατηγορίες παρουσιάζεται στον Πίνακα 2 που ακολουθεί και στα Γραφήματα 2.2.- 2.4.:

Πίνακας 2.2 Εξέλιξη του συνόλου των εγγεγραμμένων φοιτητών του Τμήματος σε όλα τα έτη σπουδών												
	2010/11	2009/10	2008/9	2007/8	2006/7	2005/6	2004/5	2003/4	2002/3	2001/2	2000/1	1999/00
Προπτυχιακοί	180	179	145	115	96	110	110	100	109	91	113	105
Μεταπ/χιακοί (ΜΔΕ)	18	19	9	9								
Διδακτορικοί	8	7	7	4	4	5	5	4	3			

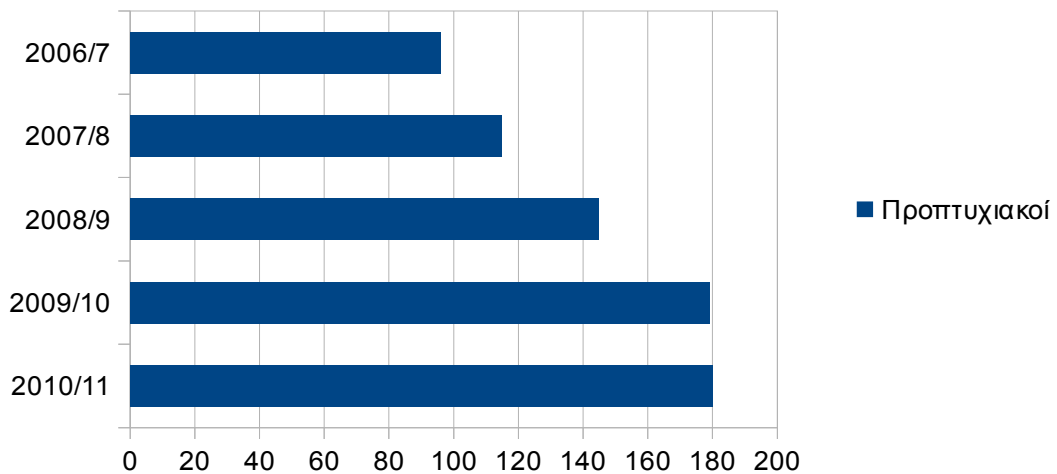
Γράφημα 2.2. Εξέλιξη του αριθμού των εισερχομένων φοιτητών (1999-2010)

Γράφημα 2.3. Εξέλιξη του αριθμού εισερχομένων φοιτητών του Τμήματος (2006-2010)

Πίνακας 2.4. Εξέλιξη αριθμού εισερχομένων προπτυχιακών φοιτητών (2006-2010)

Ο αριθμός του συνόλου των εγγεγραμμένων φοιτητών στο προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών είναι συνολικά 822 φοιτητές και φοιτήτριες. Ο αριθμός αυξήθηκε με αντίστοιχους ρυθμούς με εκείνον των εγγραφόμενων κατ' έτος φοιτητών την ίδια περίοδο. Στον πίνακα 2.3 παρουσιάζεται η αύξηση των φοιτητών συνολικά εν σχέσει προς τον αριθμό των εισακτέων. Επιλέγουμε να παρουσιάσουμε στοιχεία από το 2002-3 και μετά, εφόσον από αυτό το ακαδημαϊκό έτος, το τέταρτο κατά σειρά έτος λειτουργίας, το Τμήμα είχε φοιτητές σε όλα τα έτη σπουδών.

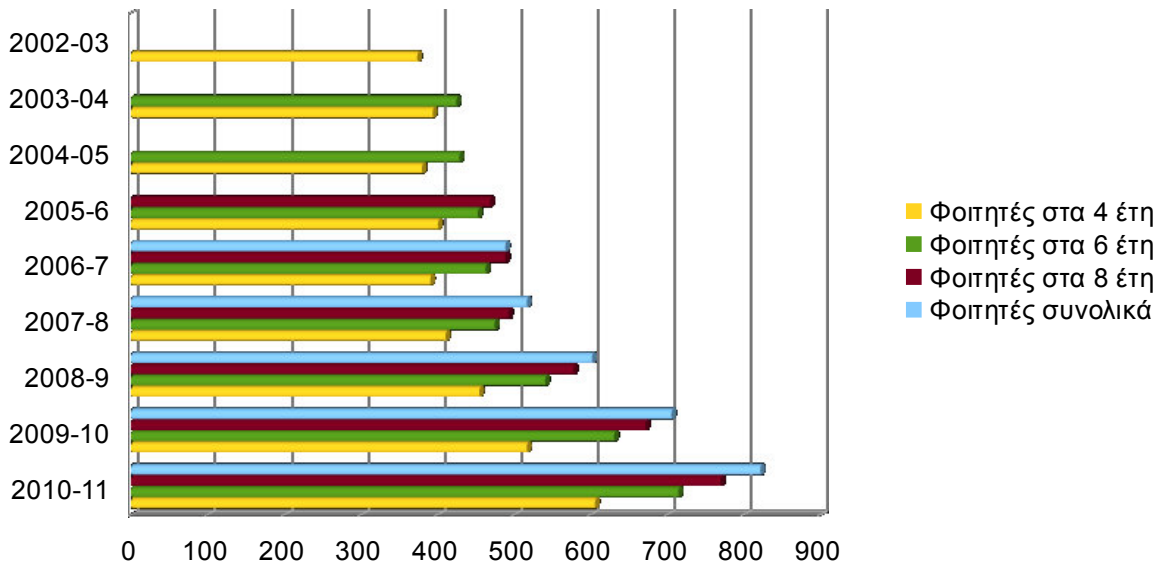
Πίνακας 2.3.									
Εξέλιξη του αριθμού των νέο-εισερχόμενων προπτυχιακών φοιτητών του Τμήματος									
Εισαχθέντες με:	Τρέχον έτος[1]	2009/10	2008/09	2007/08	2006/07	2005/06	2004/05	2003/4	2002/03
Εισαγωγικές εξετάσεις	199	212	189	136	127	134	137	134	132
Μετεγγραφές (εισροές προς το Τμήμα)	7	8	1	3	0	0	2	1	5
Μετεγγραφές (εκροές προς άλλα Τμήματα)[2]	41	55	50	36	48	32	39	47	44
Κατατακτήριες εξετάσεις (Πτυχιούχοι ΑΕΙ/ΤΕΙ)	10	7	2	1	4	5	4	5	5
Άλλες κατηγορίες	5	3	3	11	13	3	6	7	11
Σύνολο¹⁶	180	179	145	115	96	110	110	100	109
Αλλοδαποί φοιτητές (εκτός προγραμμάτων ανταλλαγών)	4	3							

Η ραγδαία αύξηση του αριθμού των φοιτητών δεν οφείλεται μόνο στο γεγονός ότι κατά τη διάρκεια των ετών λειτουργίας του Τμήματος αυξάνονται μοιραία και οι φοιτητές των οποίων η φοίτηση έχει αδρανήσει. Ένας επί πλέον παράγοντας είναι η αύξηση του αριθμού των προσφερόμενων θέσεων στις πανελλαδικές εξετάσεις. Η αύξηση αυτή για τα τελευταία 5 χρόνια ήταν της τάξης του 67.5%. Ωστόσο, η αύξηση αυτή ήταν υποδεέστερη της αύξησης των νεοεισερχομένων, η οποία, όπως σημειώθηκε παραπάνω, ήταν για το ίδιο διάστημα της τάξης του 86.5%. Η διαφορά αυτή οφείλεται στο γεγονός ότι το Τμήμα προτιμάται από περισσότερους νέους που είτε εγγράφονται έπειτα από την επιτυχία τους στις πανελλαδικές εξετάσεις, είτε μετεγγράφονται από κάποια άλλα Τμήματα, είτε επιτυγχάνουν σε κατατακτήριες εξετάσεις. Αύξηση σημειώνεται σε όλους αυτούς τους δείκτες, όπως δείχνει ο παρακάτω Πίνακας 2.4. Ένας σημαντικός λόγος αυτής της θετικής διάθεσης για το Τμήμα είναι, βέβαια, το γεγονός ότι οι απόφοιτοι συμπεριλαμβάνονται στην κατηγορία ΠΕ02, δηλαδή στον κλάδο των φιλολόγων. Ωστόσο, αυτός δεν πρέπει να είναι και ο μοναδικός λόγος. Το Τμήμα, πιστεύουμε, στη διάρκεια των χρόνων γίνεται γνωστότερο - και η θετική γνώμη για το Τμήμα πρέπει να είναι ένας επί πλέον παράγοντας για την σταθερή αυτή αύξηση στην προτίμηση των νέων φοιτητών.

Πίνακας 2.4.									
Συνολικός αριθμός προσφερόμενων θέσεων στις εισαγωγικές εξετάσεις και εγγεγραμμένων φοιτητών (2002-2010)									
ΑΚΑΔ. ΕΤΟΣ	2010-11	2009-10	2008-9	2007-8	2006-7	2005-6	2004-05	2003-04	2002-03
Φοιτητές στα 4 έτη	606	517	455	411	391	401	380	394	374
Φοιτητές στα 6 έτη	715	631	541	475	463	453	429	425	-
Φοιτητές στα 8 έτη	770	672	578	493	489	469	-	-	-
Φοιτητές συνολικά	822	706	602	517	489	-	-	-	-
Προσφερόμενες θέσεις	200	200	180	135	135	135	135	120	
Συνολικός αριθμός νεοεισερχομένων	180	179	145	115	96	110	110	100	109

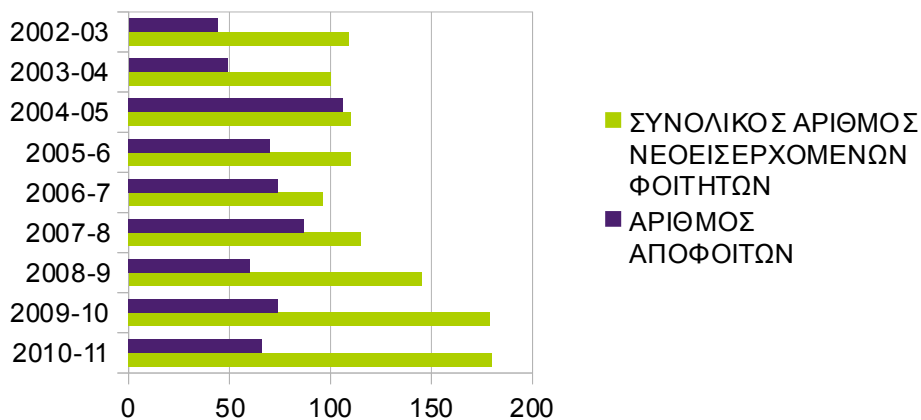
Η διακύμανση του αριθμού των φοιτητών παρουσιάζεται στο Γράφημα 2.5.

Γράφημα 2.5. Συνολικός αριθμός εγγεγραμμένων προπτυχιακών φοιτητών (2002-10)

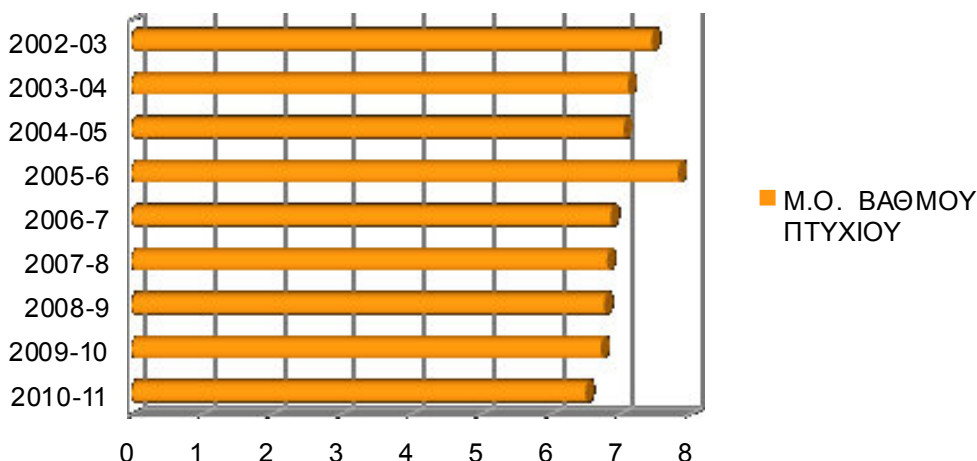

Ο αριθμός των αποφοίτων του Τμήματος από το ακαδημαϊκό έτος 2002-3 έως και το έτος αναφοράς παρουσιάζεται στο παρακάτω γράφημα (Γράφημα 2.6.). Όπως είναι εμφανές, υπάρχει αρκετά μεγάλη απόκλιση μεταξύ του αριθμού νεοεισερχομένων φοιτητών και αποφοίτων. Το γεγονός οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στο ότι η πλειοψηφία των νεοεισερχόμενων φοιτητών δεν είχε ως πρώτη επιλογή της το Τμήμα και τις σπουδές φιλοσοφίας, ενώ προέρχεται από ένα σύνολο μαθητών με χειρότερη επίδοση συγκριτικά με τους φοιτητές των πρώτων χρόνων λειτουργίας του Τμήματος, με αποτέλεσμα οι φοιτητές αυτοί να δυσκολεύονται με το αντικείμενο της φιλοσοφίας και τα αντίστοιχα μαθήματα του προγράμματος σπουδών. Την ίδια τάση πιστοποιούν και τα στοιχεία που αφορούν στο μέσο βαθμό πτυχίου για τα αντίστοιχα έτη αποφοίτησης (Γράφημα 2.7). Σημειώνεται και εδώ μία κάμψη, παρότι ποσοστιαία λιγότερο σημαντική. Το Τμήμα προβληματίζεται και εξετάζει τρόπους με τους οποίους μπορεί αυτή η απόδοση να βελτιωθεί. Το δρομολογούμενο νέο πρόγραμμα σπουδών πιστεύουμε ότι θα συμβάλει σε αυτήν την κατεύθυνση σημαντικά. Ωστόσο ο μεγάλος αριθμός νεοεισερχομένων φοιτητών και η ραγδαία επιδείνωση της αναλογίας διδασκόντων – διδασκομένων συνιστούν έναν πολύ κρίσιμο περιοριστικό παράγοντα για την όποια προσπάθεια βελτίωσης των σχετικών δεικτών. Η φιλοσοφία είναι ένα απαιτητικό αντικείμενο που χρειάζεται δουλειά σε μικρά τμήματα διδασκομένων. Το γεγονός ότι τα μαθήματα διδάσκονται σε πολύ ευρύτερα ακροατήρια δυσχεραίνει την πρακτική φιλοσοφική εξάσκηση των φοιτητών και ακυρώνει οποιεσδήποτε προσπάθειες εφαρμογής συμμετοχικών μεθόδων διδασκαλίας που θα προσελκύσουν και θα ενθαρρύνουν τους φοιτητές αλλά και θα βοηθήσουν τη μαθησιακή διαδικασία σημαντικά.

Γράφημα 2.6 Νεοεισερχόμενοι & απόφοιτοι (2002-2011)

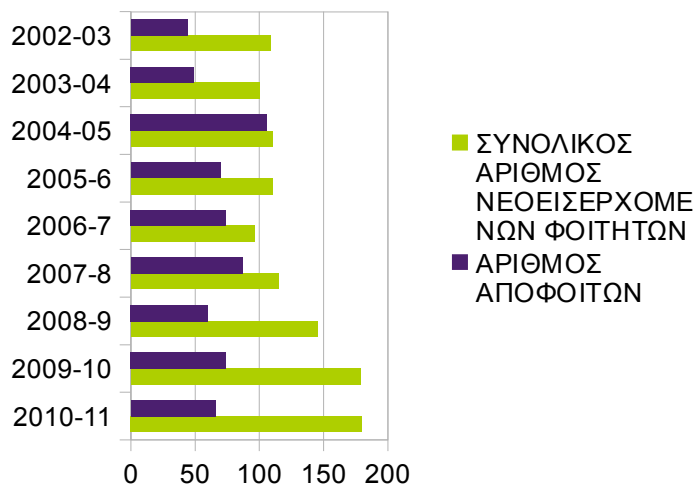

Γράφημα 2.7. Μ.Ο. Βαθμού Πτυχίου (2002/3-2010/11)

Η αναλογία μεταξύ νεοεισερχομένων φοιτητών και αποφοίτων αποτυπώνεται στο ακόλουθο γράφημα (2.8). Ο αριθμός των αποφοίτων παραμένει σχετικά σταθερός κατά την διάρκεια των τελευταίων ακαδημαϊκών ετών ενώ έχει αυξηθεί ο αριθμός των νεοεισερχομένων φοιτητών και φοιτητριών του Τμήματος. Αυτό το γεγονός εξηγεί και την μεγάλη απόκλιση, ιδιαίτερα τα τελευταία τρία (3) ακαδημαϊκά έτη, του αριθμού των αποφοίτων εν σχέσει προς τον αριθμό των νεοεισερχομένων φοιτητών.

Γράφημα 2.8. Νεοεισερχόμενοι & απόφοιτοι (2002-2011)

2.3. Σκοπός και στόχοι του Τμήματος

2.3.1. Οι στόχοι και οι σκοποί του Τμήματος σύμφωνα με το ΦΕΚ ίδρυσής του:

Το άρθρο 1, παρ. 3 του Ιδρυτικού ΠΔ αρ. 206 για την ίδρυση 4 Τμημάτων του Πανεπιστημίου Πατρών μεταξύ των οποίων του Τμήματος Φιλοσοφίας (ΦΕΚ 179 τ. Α/6-9-1999) προβλέπει ότι «Τα Τμήματα έχουν ως αποστολή να καλλιεργούν και να προάγουν την οικεία αντιστοίχως επιστήμη με την ακαδημαϊκή και εφαρμοσμένη έρευνα και αναζήτηση και να παρέχουν στους φοιτητές τα απαραίτητα εφόδια που εξασφαλίζουν την άρτια κατάρτισή τους για την επιστημονική και επαγγελματική τους σταδιοδρομία και εξέλιξη.» Το αυτ. εδ. δ προβλέπει ειδικότερα ότι «Το Τμήμα Φιλοσοφίας έχει ως αποστολή την καλλιέργεια και την προαγωγή της φιλοσοφίας με τη διδασκαλία και την έρευνα, καθώς και την συμβολή στην ανάπτυξη του φιλοσοφικού στοχασμού, απαραίτητου για την ενσυνείδητη καλλιέργεια των επιστημών άλλων γνωστικών πεδίων. Επίσης την κατάρτιση επιστημόνων ικανών να μελετούν, να ερευνούν και να διδάσκουν την επιστήμη αυτή.»

2.3.2. Πως αντιλαμβάνεται η ακαδημαϊκή κοινότητα του Τμήματος τους στόχους και τους σκοπούς του Τμήματος:

Κατά την αντίληψη της ακαδημαϊκής κοινότητας του Τμήματος, τα ως άνω οριζόμενα από το Ιδρυτικό ΠΔ για τους στόχους και τους σκοπούς εξακολουθούν να ισχύουν, και τηρούνται με την αποτελεσματική κατάρτιση των φοιτητών σε επίπεδο διδασκαλίας και έρευνας, αλλά και με τη στοχευμένη διάρθρωση των σπουδών στους επιμέρους κλάδους της φιλοσοφίας μέχρι σήμερα. Ως προς «την επιστημονική και επαγγελματική σταδιοδρομία και εξέλιξη» των αποφοίτων, στις 20-2-2002, το Τμήμα, με απόφαση της τότε Προσωρινής Γενικής Συνέλευσης, εισηγήθηκε την επαγγελματική κατοχύρωση των πτυχιούχων, η οποία διασφαλίστηκε με το ΠΔ 55/ΦΕΚ 47 τ. Α/11-2-2004, και συμπληρώθηκε περαιτέρω από τον Ν. 3577/2007/ΦΕΚ 130 τ. Α/άρθρο 26 παρ. 3/8-6-2007, βάσει του οποίου οι πτυχιούχοι εντάσσονται στον κλάδο ΠΕ 02 των φιλολόγων εκπαιδευτικών και δικαιούνται να συμμετέχουν στους σχετικούς διαγωνισμούς ΑΣΕΠ. Ο προβληματισμός που αναπτύχθηκε σχετικά με την επίτευξη στόχων και σκοπών συμπεριέλαβε σταδιακά τρόπους σύνδεσης του Τμήματος με την κοινωνία - όπως έναν υπό εξέλιξη Πανελλήνιο Μαθητικό Διαγωνισμό Φιλοσοφίας - καθώς και συνεργασίες με άλλους κοινωνικούς φορείς: το θέμα αυτό εξετάζεται σε ειδική ενότητα παρακάτω.

Όλα τα μέλη ΔΕΠ συμφωνούν ότι το Τμήμα θα πρέπει να αποτελέσει μοχλό της ανάπτυξης της έρευνας και της διδασκαλίας της φιλοσοφίας στην Ελλάδα, τόσο σε επίπεδο διδασκαλίας (στα προπτυχιακά και τα μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών) όσο και στο επίπεδο της βασικής ακαδημαϊκής έρευνας. Επί πλέον, το Τμήμα θα πρέπει να επιδιώξει διεθνείς συνεργασίες με την φιλοσοφική κοινότητα ώστε να αποτελέσει ένα πόλο σύνδεσης της ερευνητικής δραστηριότητας και παραγωγής στην Ελλάδα με διεθνή, Ευρωπαϊκά ή άλλα, ακαδημαϊκά ιδρύματα και κέντρα. Προς την κατεύθυνση αυτή τα τελευταία χρόνια έχει ενταθεί η αναζήτηση συνεργασιών, η διοργάνωση συνεδρίων και προσκλήσεων ερευνητών από διεθνή Πανεπιστήμια στο Τμήμα μας, η αναζήτηση πόρων και χρηματοδοτήσεων από διεθνή και ελληνικά ανταγωνιστικά προγράμματα, ώστε να δοθεί ώθηση προς αυτήν την κατεύθυνση. Δυστυχώς, η ανεπάρκεια ροής πόρων από δημόσιες και ιδιωτικές πηγές για τη χρηματοδότηση της έρευνας στον τομέα της φιλοσοφίας συνιστά ένα εμπόδιο σε αυτήν την προσπάθεια. Παράλληλα, οι διδακτώδεις πολλές φορές διαδικασίες ώστε να εξασφαλισθούν τέτοιοι πόροι φαίνεται ότι λειτουργούν ανασταλτικά για την ανάληψη πρωτοβουλιών με πιο

ενεργητικό και επίμονο τρόπο από τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος. Είναι όμως κοινή διαπίστωση ότι το επόμενο διάστημα θα πρέπει να καταβληθεί μεγαλύτερη και συνολικότερη προσπάθεια προς αυτήν την κατεύθυνση.

2.3.3. Υπάρχει απόκλιση των επίσημα διατυπωμένων (στο ΦΕΚ ίδρυσης) στόχων του Τμήματος από εκείνους που σήμερα το Τμήμα θεωρεί ότι πρέπει να επιδιώκει;

Όπως προκύπτει από τα προαναφερόμενα, δεν υπάρχει απόκλιση από τους εξ αρχής προβλεπόμενους στόχους του Τμήματος. Επίσης, κατά τη διάρκεια της διαβούλευσης στα πλαίσια της εσωτερικής αξιολόγησης δεν διαπιστώθηκε κάποια απόκλιση από τους επίσημα, και αδρομερώς διατυπωμένους παραπάνω, στόχους του Τμήματος. Οι γενικοί αυτοί στόχοι εξειδικεύονται και αναλύονται περαιτέρω στη συνέχεια. Σε κάθε περίπτωση, το Τμήμα έχει την αίσθηση ότι τη στιγμή που γράφεται η παρούσα έκθεση, αίσθηση - και η τάση αυτή διαγράφεται και τεκμηριώνεται ήδη κατά τα δύο τελευταία έτη αναφοράς ενώ επαυξάνεται και από νέες πρωτοβουλίες που έχουν στο μεταξύ αναληφθεί, ότι η δυναμική του Τμήματος επιβεβαιώνει:

- α) την διακεκριμένη θέση που το Τμήμα καταλαμβάνει στον ελληνικό ακαδημαϊκό χώρο ως το μοναδικό αμιγές Τμήμα Φιλοσοφίας,
- β) την έντονη διεθνή του παρουσία σε επίπεδο διεθνών συνεδρίων, συνεργασιών και δημοσιεύσεων,
- γ) την ιδιαίτερη σχέση του με τη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση μέσα από τη συνεργασία με τις Δευτεροβάθμιες Διευθύνσεις και τους Σχολικούς Συμβούλους.
- δ) την υποστήριξη και εδραίωση του μαθήματος της Φιλοσοφίας σε επίπεδο Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης χάρη στην διοργάνωση Πανελλήνιου Διαγωνισμού Φιλοσοφικού Δοκιμίου, οποίος ετέθη υπό την αιγίδα του ΥΠΔΒΜΘ. Για τον σκοπό αυτό το Τμήμα θα συνεργασθεί με τις Δ/σεις Μ.Ε. Πανελλαδικά.

2.3.4. Επιτυγχάνονται οι στόχοι που σήμερα το Τμήμα θεωρεί ότι πρέπει να επιδιώκει; Αν όχι, ποιοι παράγοντες δρουν αποτρεπτικά ή ανασταλτικά στην προσπάθεια αυτή;

Το Τμήμα θεωρεί ότι οι στόχοι του επιτυγχάνονται, αν και όχι πλήρως. Δυστυχώς, τη στιγμή που γράφεται αυτή η έκθεση και ενώ η δυναμική του Τμήματος είναι ιδιαίτερα ισχυρή, οι οικονομικές και άλλες δυσκολίες φαίνεται να αποτελούν έναν απρόβλεπτο (στο μέγεθός του) ανασταλτικό παράγοντα. Για τα έτη στα οποία αναφέρεται η έκθεση, τρεις (3) παράγοντες, ορισμένοι από τους οποίους αφορούν πιθανόν και άλλα Τμήματα ανθρωπιστικών σπουδών, μπορεί να παρατηρηθεί ότι λειτουργούν ανασταλτικά στη συνεχή προσπάθεια επίτευξης των στόχων του Τμήματος με πληρέστερο και ουσιαστικότερο τρόπο:

- 1) το κατά μέσον όρο μόλις επαρκές επίπεδο γνώσεων και ικανοτήτων των κατά το ισχύον σύστημα εισαγόμενων φοιτητών/τριών,
- 2) ο μόλις επαρκής αριθμός διδασκόντων ως αποτέλεσμα της σταδιακής περικοπής πιστώσεων για συμβάσεις διδασκαλίας βάσει του ΠΔ 407/1980,
- 3) το βασικό κτηριακό πρόβλημα, δηλαδή όχι μόνον η έλλειψη μεγάλων αιθουσών διδασκαλίας και μελέτης με ασφαλή σύγχρονο εξοπλισμό, αλλά και η βασική ανεπάρκεια χώρων για διδάσκοντες και υπαλλήλους.

2.3.5. Θεωρείτε ότι συντρέχει λόγος αναθεώρησης των επίσημα διατυπωμένων (στο ΦΕΚ ίδρυσης) στόχων του Τμήματος;

Όπως προκύπτει από τα προαναφερόμενα, δεν συντρέχει λόγος απόκλισης από τους εξ αρχής προβλεπόμενους στόχους του Τμήματος. Επίσης κατά τη διάρκεια της διαβούλευσης στα πλαίσια της εσωτερικής αξιολόγησης δεν διατυπώθηκε αντίστοιχο αίτημα ή σκέψη. Πολύ μάλλον, υπάρχει πλέον μια σαφής εικόνα για το συγκεκριμένο περιεχόμενο αυτών των στόχων, τους τρόπους επίτευξής τους και τα απαραίτητα βήματα που πρέπει να γίνουν προς αυτή την κατεύθυνση.

2.4. Διοίκηση του Τμήματος

Το Τμήμα Φιλοσοφίας διοικείται, σύμφωνα με το νόμο, από τη Γενική Συνέλευση, η οποία αποτελείται από όλα τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος Φιλοσοφίας, το μέλος ΕΕΔΙΠ και εκπροσώπους των φοιτητών που ορίζονται στην αρχή κάθε ακαδημαϊκού έτους από το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου Φοιτητών του Τμήματος. Τα μέλη της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος κατά το έτος αναφοράς της παρούσας έκθεσης είναι τα κάτωθι:

Γενική Συνέλευση

Πρόεδρος:

ΜΙΧΑΗΛ ΠΑΡΟΥΣΗΣ, Αναπληρωτής Καθηγητής Τμήματος Φιλοσοφίας

Αναπληρωτής Πρόεδρος:

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΑΛΑΚΑΣ, Αναπληρωτής Καθηγητής Τμήματος Φιλοσοφίας

Μέλη Δ.Ε.Π.:

ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ ΒΑΜΠΟΥΛΗΣ, Λέκτορας Τμήματος Φιλοσοφίας

ΚΥΡΙΑΚΗ ΓΟΥΔΕΛΗ, Επίκουρη Καθηγήτρια Τμήματος Φιλοσοφίας

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΚΑΛΕΡΗ, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Τμήματος Φιλοσοφίας

ΠΑΥΛΟΣ ΚΟΝΤΟΣ, Αναπληρωτής Καθηγητής Τμήματος Φιλοσοφίας

ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΙΧΑΛΑΚΗΣ, Λέκτορας Τμήματος Φιλοσοφίας

ΜΕΛΙΝΑ ΜΟΥΖΑΛΑ, Λέκτορας Τμήματος Φιλοσοφίας

ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΓΩΝΔΙΩΤΗΣ, Λέκτορας Τμήματος Φιλοσοφίας

ΙΟΛΗ ΠΑΤΕΛΛΗ, Καθηγήτρια Τμήματος Φιλοσοφίας

ΕΛΕΝΗ ΠΕΡΔΙΚΟΥΡΗ, Λέκτορας Τμήματος Φιλοσοφίας

ΣΤΑΣΙΝΟΣ ΣΤΑΥΡΙΑΝΕΑΣ, Λέκτορας Τμήματος Φιλοσοφίας

ΧΡΗΣΤΟΣ ΤΕΡΕΖΗΣ, Καθηγητής Τμήματος Φιλοσοφίας

Μέλος Ε. Ε. ΔΙ. Π.:

ΑΡΕΤΗ ΣΠΑΓΑΔΩΡΟΥ

Εκπρόσωποι φοιτητών:

ΤΑΚΤΙΚΑ ΜΕΛΗ: ΤΣΑΒΙΚΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ, ΓΕΡΟΔΗΜΗΤΡΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ, ΤΑΓΓΑΛΙΔΗ ΓΕΩΡΓΙΑ,

ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ ΑΓΑΘΗ, ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΡΙΑ, ΠΕΡΓΑΝΤΗΣ ΦΙΛΛΙΠΟΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΜΕΛΗ: ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, ΒΛΑΧΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ, ΤΣΟΚΑΝΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ, ΒΗΤΑ ΙΩΑΝΝΑ, ΖΑΧΟΠΟΥΛΟΥ ΕΛΕΝΗ, ΓΕΒΡΟΥ ΜΑΡΙΑ

2.4.1. Επιτροπές θεσμοθετημένες που λειτουργούν στο Τμήμα:

Η ΓΣΕΣ του Τμήματος έχει ορίσει κατά τον νόμο Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών. Για τη διοικητική αντιμετώπιση επί μέρους λειτουργιών και δραστηριοτήτων ο Πρόεδρος του Τμήματος έχει ορίσει κατά τον νόμο τις επιτροπές: Βιβλιοθήκης, Φοιτητικών θεμάτων, Υγιεινής και ασφάλειας, Προπτυχιακού προγράμματος σπουδών, Κτηρίων και δικτύων, Προγραμματισμού, ανάπτυξης και αποτίμησης της λειτουργίας του Τμήματος, Οδηγού σπουδών, Υποτροφιών, Προβολής έργου του Τμήματος και Διεθνούς ανάπτυξης του Τμήματος.

2.4.2. Εσωτερικοί κανονισμοί του Τμήματος:

Ισχύουν, αφ' ενός, μέχρι να αντικατασταθεί κατά την εφαρμογή των οριζόμενων από τον παρόντα Νόμο (4009/ΦΕΚ 195 τ. Α/6-9-2011), ο Εσωτερικός Κανονισμός του Πανεπιστημίου Πατρών (ΥΑ αρ. 63557/Β1/ΦΕΚ 1062 τ. Β/14-7-2004), αφ' ετέρου, ο Κανονισμός Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών και ο Κανονισμός Λειτουργίας της Βιβλιοθήκης του Τμήματος, βάσει αποφάσεων της ΓΣ, και ο σε συνέχεια της ιδρυτικής ΥΑ αρ. 94489/Β7/ΦΕΚ 1548 τ. Β/23-10-2006 ψηφισμένος από τη ΓΣΕΣ Κανονισμός Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών.

2.4.3. Διάρθρωση σε Τομείς:

Στη δωδεκαετή λειτουργία του Τμήματος Φιλοσοφίας δεν προέκυψαν επαρκείς λόγοι να διαρθρωθεί σε Τομείς. Κάτι τέτοιο, άλλωστε, θα βρισκόταν σε αναντιστοιχία με τον αριθμό των μελών ΔΕΠ. Έτσι, στη συγκεκριμένη πρώτη φάση λειτουργίας του Τμήματος ήταν συνειδητό ότι τα μέλη του είχαν εξίσου συμμετοχή και συνευθύνη σε όλες τις επιλογές.

3. Προγράμματα Σπουδών

3.1. Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών (ΠΠΣ)

3.1.1. Ανταπόκριση στους στόχους του Τμήματος και της κοινωνίας:

Η οργάνωση της δομής και του περιεχομένου του ΠΠΣ ανταποκρίνεται στις βασικές αρχές και τους στόχους της ίδρυσης του πρώτου αυτόνομου Τμήματος Φιλοσοφίας στη χώρα, στο πλαίσιο της Σχολής των Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Πατρών. Οι εν λόγω στόχοι αφορούν στην αυτοτελή θεραπεία του αντικειμένου της φιλοσοφίας με βάση τα διεθνή πρότυπα και με την παράλληλη επαγγελματική κατοχύρωση των πτυχιούχων με βάση τα ελληνικά δεδομένα. Με βάση την απόφαση της Γ.Σ. του Τμήματος Φιλοσοφίας (36/20-2-2004) και σύμφωνα με το ΠΔ 55/10-2-2004, οι πτυχιούχοι του Τμήματος Φιλοσοφίας κατοχυρώνονται επαγγελματικά ως εξής.

1. Οι πτυχιούχοι του Τμήματος Φιλοσοφίας της Σχολής Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Πατρών έχουν την επιστημονική δυνατότητα ενασχόλησής τους με την καλλιέργεια και προαγωγή της φιλοσοφίας δια της διδασκαλίας και της έρευνας, καθώς και την καλλιέργεια, ανάπτυξη και μετάδοση της φιλοσοφικής και ανθρωπιστικής παιδείας και του πολιτισμού.

2. Οι πτυχιούχοι του Τμήματος Φιλοσοφίας έχουν την επιστημονική δυνατότητα να απασχολούνται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις α) στην εκπαίδευση, δημόσια και ιδιωτική ως καθηγητές για την διδασκαλία μαθημάτων σχετικά με την επιστήμη τους και ως στελέχη αυτής, β) σε φορείς του δημοσίου και του ιδιωτικού φορέα, όπως Υπουργεία, Νομαρχιακές και Τοπικές Αυτοδιοικήσεις, κρατικούς και ιδιωτικούς πολιτιστικούς φορείς, πολιτιστικούς οργανισμούς, εκδοτικούς οργανισμούς, ιδρύματα με πολιτισμική και μορφωτική δράση, ερευνητικά ιδρύματα που συμβάλλουν στην διάδοση και την καλλιέργεια της ανθρωπιστικής παιδείας και του πολιτισμού γ) σε φορείς του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα όπως Υπηρεσίες, Νοσηλευτικά Κέντρα, Ερευνητικά Κέντρα, των οποίων το αντικείμενο άπτεται ζητημάτων εφαρμοσμένης ηθικής. Επίσης, οι πτυχιούχοι του Τμήματος Φιλοσοφίας (σύμφωνα με τον Νόμο 3577/2007) εντάσσονται στον κλάδο ΠΕ02 των εκπαιδευτικών.

Η συνολική οργάνωση και το περιεχόμενο του ΠΠΣ αποβλέπει και επιτυγχάνει σε ικανοποιητικό βαθμό την εξασφάλιση τόσο της εξειδικευμένης επιστημονικής επάρκειας όσο και της συνολικής φιλοσοφικής και πολιτισμικής μόρφωσης ώστε οι πτυχιούχοι να ανταποκρίνονται στους ανωτέρω στόχους. Τούτο εξασφαλίζεται με τον συνδυασμό μαθημάτων και μορφών διδασκαλίας που συμπληρωματικά και συνδυαστικά επιτρέπουν την ανάπτυξη κριτικής σκέψης, εποπτικής γνώσης, εξειδικευμένων κατά αντικείμενο γνώσεων, δεξιοτήτων στην αναλυτική και συγκροτημένη συγγραφή εργασιών, χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών, ανάπτυξη ερευνητικών δεξιοτήτων και ικανότητα συμμετοχής σε επιστημονικούς διαλόγους ενός ευρέος φάσματος των φιλοσοφικών και ανθρωπιστικών επιστημών.

Στην προοπτική της καλλιέργειας και της προαγωγής της φιλοσοφικής παιδείας στην κοινωνία, το Τμήμα σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Πατρών ανέλαβε την πρωτοβουλία της διοργάνωσης Πανελλαδικού Μαθητικού Διαγωνισμού Φιλοσοφικού Δοκιμίου (Σεπτέμβριος 2011), ως υπεύθυνος θεσμικός φορέας σε συνεργασία με το ΚΕΣ (Κέντρο Ελληνικών Σπουδών του Harvard), τον εκπρόσωπο της ΕΦΕ (Ελληνική Φιλοσοφική Εταιρία) στην FISP (Federation Internationale des Societes de Philosophie) και όλες τις διευθύνσεις της Μέσης Εκπαίδευσης.

Να σημειωθεί, τέλος, προκαταβολικά ότι το Τμήμα αποδίδει τεράστια σημασία στη συνεχή αποτίμηση του προγράμματος σπουδών, γεγονός που διαφαίνεται και από το ότι έχει ήδη προχωρήσει σε μια συνολική αναθεώρηση του προγράμματος σπουδών (κατά το ακαδημαϊκό έτος 2005) και, τη στιγμή που γράφεται αυτή η έκθεση, αποφασίζει μια δεύτερη αναθεώρηση του. Αν αναλογισθεί κανείς την προετοιμασία που επιβάλλουν τέτοιους είδους αλλαγές και τον κόπο που συνεπάγεται η εφαρμογή τους συνειδητοποιεί, αν μη τι άλλο, την αποφασιστικότητα του Τμήματος στο συγκεκριμένο ζήτημα.

3.1.2. Δομή, συνεκτικότητα και λειτουργικότητα του ΠΠΣ:

Το ΠΠΣ είναι καταγεγραμμένο στον Οδηγό Σπουδών του Τμήματος, όπου αναγράφονται αναλυτικά οι τίτλοι των μαθημάτων, οι μονάδες ECTS, τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα, οι δεξιότητες που αποκτώνται με την ολοκλήρωση του μαθήματος, τα προαπαιτούμενα μαθήματα ανά μάθημα, το συγκεκριμένο περιεχόμενο, η συνιστώμενη βιβλιογραφία για μελέτη, οι διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι και οι μέθοδοι αξιολόγησης. Η ανωτέρω καταγραφή των μαθημάτων αντνακλά την αντίστοιχη προετοιμασία και οργάνωση από πλευράς των διδασκόντων στην κατεύθυνση της συστηματικής και εστιασμένης δόμησης της διδασκαλίας ανά εβδομάδα. Τα μαθήματα του ΠΠΣ κατανέμονται σε οκτώ αυτοτελή ακαδημαϊκά εξάμηνα και διαρθρώνονται σε επτά κατηγορίες.

A. Υποχρεωτικά Μαθήματα Φιλοσοφίας

A1 Φιλοσοφικά μαθήματα κορμού

A2 Κείμενα Φιλοσοφίας

A3 Επεξεργασία φιλοσοφικών κειμένων

B. Υποχρεωτικά μη Φιλοσοφικά Μαθήματα

Γ. Μαθήματα Επιλογής (Φιλοσοφικά)

Γ1 Μαθήματα επιλογής (Γ' και Δ' έτος)

Γ2 Σεμινάρια

Δ. Διπλωματική εργασία

Ε. Πρακτική Εξάσκηση Φοιτητών και Φροντιστήρια

ΣΤ. Εργαστήριο Πληροφορικής

Z. Προαιρετικά Μαθήματα Ξένης Γλώσσας

A1 Φιλοσοφικά μαθήματα κορμού

Πρόκειται για εποπτικά μαθήματα με στόχο την εξοικείωση του φοιτητή με τους βασικούς φιλοσοφικούς κλάδους τόσο συστηματικά όσο και στην ιστορία της φιλοσοφίας, και έχουν οριστεί θεματικά ώστε να εξασφαλίζουν μια σφαιρική και θεμελιώδη γνώση των κεντρικών ζητημάτων του φιλοσοφικού στοχασμού στους σημαντικότερους σταθμούς της φιλοσοφικής αναζήτησης στην ιστορία.

A2 Κείμενα Φιλοσοφίας

Σκοπός αυτών των μαθημάτων είναι, μέσω της αναλυτικής και υποδειγματικής ανάγνωσης περιορισμένων πρωτογενών κειμένων, η εξοικείωση των φοιτητών με τον τρόπο που συγκροτείται και διατυπώνεται ο φιλοσοφικός λόγος. Η παρακολούθηση αυτών των μαθημάτων είναι υποχρεωτική.

A3 Επεξεργασία φιλοσοφικών θεμάτων

Στόχος αυτών των μαθημάτων είναι η εξοικείωση των φοιτητών με την επιστημονική προσέγγιση και την επεξεργασία φιλοσοφικών θεμάτων, καθώς και η άσκηση στην φιλοσοφική μεθοδολογία και επιχειρηματολογία, μέσω της χρήσης πρωτογενούς και δευτερεύουσας βιβλιογραφίας και την συγγραφή και παρουσίαση εργασίας. Η παρακολούθηση των μαθημάτων και η παρουσίαση εργασίας είναι υποχρεωτική

B. Μη φιλοσοφικά μαθήματα

Οι φοιτητές οφείλουν να παρακολουθήσουν δώδεκα υποχρεωτικά μη φιλοσοφικά μαθήματα, τα οποία προσφέρονται είτε από το ίδιο Τμήμα είτε από άλλα Τμήματα του Πανεπιστημίου Πατρών.

Γ1. Μαθήματα Επιλογής (Φιλοσοφικά)

Σκοπός αυτών των μαθημάτων είναι η επαφή των φοιτητών με συγκεκριμένα φιλοσοφικά θέματα που απασχολούν την σύγχρονη έρευνα, και προσφέρονται σε φοιτητές του Γ και του Δ έτους.

Οι φοιτητές/τριες δικαιούνται να δηλώσουν μαθήματα επιλογής μόνο αν έχουν εξεταστεί επιτυχώς σε εννέα από τα έντεκα υποχρεωτικά μαθήματα των τριών πρώτων εξαμήνων σπουδών

Γ 2. Σεμινάρια

Τα σεμινάρια αποτελούν ειδική κατηγορία επιλογής, και διεξάγονται εφόσον οι ενδιαφερόμενοι φοιτητές γίνουν αποδεκτοί από τον διδάσκοντα. Η συμμετοχή στο σεμινάριο είναι υποχρεωτική και η αξιολόγηση γίνεται με γραπτή εργασία έκτασης περίπου 4.000 λέξεων.

Δ. Διπλωματική εργασία

Οι φοιτητές/τριες έχουν δικαίωμα να εκπονήσουν διπλωματική εργασία που αντιστοιχεί με τρία μαθήματα επιλογής Γ'/Δ' έτους, από τα οποία απαλλάσσονται εφόσον την ολοκληρώσουν επιτυχώς.

Η ανάληψη της διπλωματικής εργασίας εναπόκειται στην κρίση του διδάσκοντος (με όριο την ανάληψη 5 διπλωματικών εργασιών). Για την εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας, οι ελάχιστοι όροι είναι η ικανότητα χρήσης ξενόγλωσσας βιβλιογραφίας, χρήση Η/Υ, βεβαίωση επιτυχούς παρακολούθησης του φροντιστηρίου εκπόνησης επιστημονικής εργασίας.

Ε. Πρακτική Άσκηση/ Εργαστήριο Πληροφορικής

Στο Τμήμα παρέχονται φροντιστήρια για την εκπόνηση επιστημονικών εργασιών, τα οποία δεν αντιστοιχούν σε διδακτικές μονάδες, αλλά είναι προαπαιτούμενο μάθημα για την εκπόνηση διπλωματικής εργασίας. Επίσης, παρέχονται φροντιστηριακά μαθήματα για τις ανάγκες υποχρεωτικών μαθημάτων (Γνωσιοθεωρία-Μεταφυσική Α' έτους, Λογική Α' έτους), που αντιστοιχούν σε διδακτικές μονάδες και έχουν υποχρεωτική παρακολούθηση. Το Εργαστήριο Πληροφορικής έχει υποχρεωτικό χαρακτήρα και αντιστοιχεί σε διδακτικές μονάδες. Στο Τμήμα επίσης προσφέρονται μαθήματα ξένης γλώσσας (αγγλικών το 2010-2011), το οποίο δεν είναι απαραίτητο για την απόκτηση του πτυχίου, αλλά είναι υποχρεωτικό για την εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας.

Συνολική αποτίμηση του προγράμματος σπουδών

Το ΠΠΣ συνολικά παρέχει 75 αυτοδύναμα μαθήματα και 4 μαθήματα πρακτικής άσκησης, από τα οποία οι φοιτητές/τριες οφείλουν να ολοκληρώσουν επιτυχώς 46 συν τα 4 μαθήματα της πρακτικής άσκησης. Οι φοιτητές διδάσκονται στα δύο πρώτα έτη των σπουδών τους τα υποχρεωτικά μαθήματα και τα φροντιστήρια, τα οποία τους παρέχουν τις αναγκαίες βάσεις και τις πρακτικές δεξιότητες, ώστε να προχωρήσουν στα μαθήματα της επιλογής, τα σεμινάρια ή την διπλωματική εργασία που επικεντρώνουν σε κατευθύνσεις και φιλοσοφικά θέματα του ιδιαίτερου ενδιαφέροντός τους. Θεωρούμε ενδεικτικά της ποιότητας του προγράμματος σπουδών, παρά τις όποιες αστοχίες του, τα ακόλουθα στοιχεία:

- Θεωρούμε εξαιρετικά σημαντική και ενδεικτική των προθέσεων του Τμήματος την επιβολή υποχρεωτικών παρακολούθησεων (εν είδει εργαστηριακών μαθημάτων) στα μαθήματα *Κείμενα φιλοσοφίας* και *Επεξεργασία φιλοσοφικών θεμάτων*, πρόβλεψη σπάνια σε Τμήματα Θεωρητικών Σπουδών στο Ελληνικό Πανεπιστήμιο. Εξίσου σημαντικό και ενδεικτικό της σχέσης μεταξύ διδασκόντων-διδασκόμενων είναι ότι και οι φοιτητές έχουν πεισθεί για την ορθότητα της πρόβλεψης αυτής.
- Η αλληλουχία των μαθημάτων του Προγράμματος έχει αποτελέσει αντικείμενο πολλών συζητήσεων και πειραματισμών που είχαν ως συμπέρασμα ότι πρέπει να αφαιρεθούν τα παλαιού τύπου 'εισαγωγικά μαθήματα', ότι πρέπει να αποφεύγονται τα πολύ εξειδικευμένα μαθήματα τα οποία οι φοιτητές δεν μπορούν να εντάξουν στο γενικότερο πλάνο των σπουδών τους και ότι τα μαθήματα επιλογής θα πρέπει να απευθύνονται σε ώριμους φοιτητές (για αυτό και οι φοιτητές δεν έχουν πρόσβαση σε αυτά πριν από το Δ' εξάμηνο).
- Ευεργετική έχει επίσης αποδειχθεί η ύπαρξη προ-απαιτούμενων μαθημάτων, γεγονός που αποδεικνύει και στα μάτια των φοιτητών την ενότητα του προγράμματος σπουδών και την αλληλουχία των γνώσεων που αναμένουμε να αποκτήσουν.
- Μεγάλη προσπάθεια έχει καταβληθεί, αν και όχι πάντα με θετικό αποτέλεσμα, στο να ενσωματώσουμε με πιο πειστικό και αποτελεσματικό τρόπο στο πρόγραμμα σπουδών τα μη-φιλοσοφικά μαθήματα. Ως προς αυτά, ωστόσο, το Τμήμα εξαρτάται, στην ουσία, από τα άλλα Τμήματα και έτσι ο προγραμματισμός τους δεν εναπόκειται σε μας.
- Εξαιρετικής σημασίας έχει αποδειχθεί η πρόβλεψη ότι η ανάληψη διπλωματικής εργασίας εκ μέρους των φοιτητών υπόκειται σε συγκεκριμένες προϋποθέσεις, κυρίως στην επιτυχή παρακολούθηση του φροντιστηρίου για την εκπόνηση επιστημονικών εργασιών και την δυνατότητα πρόσβασης στην ξενόγλωσση βιβλιογραφία. Όλο και περισσότερο, οι φοιτητές μας συνειδητοποιούν την αναγκαιότητα ικανότητας χρήσης μιας ξένης γλώσσας και όλο και περισσότερο επεκτείνουμε την χρήση ξενόγλωσσης βιβλιογραφίας σε όλα τα προπτυχιακά μαθήματα.
- Παρ' όλες τις μέχρι τώρα προσπάθειες, ωστόσο, αναγνωρίζουμε τις αστοχίες του προγράμματος σπουδών, οι οποίες διαφαίνονται στην τελική αποτίμηση των δεξιοτήτων και γνώσεων που πράγματι αποκτούν οι φοιτητές μας. Τα αποτελέσματα της επιτυχίας τους στις εξετάσεις και τα έτη που χρειάζονται για την απόκτηση πτυχίου δείχνουν ότι, παρά τις προσπάθειές μας, το πρόγραμμα σπουδών δεν έχει λάβει υπόψη του όλες τις αναγκαίες παραμέτρους, τουλάχιστον αυτές που αφορούν το παιδαγωγικό του σκέλος.
- Στο πλαίσιο της περαιτέρω βελτίωσης του προγράμματος προπτυχιακών σπουδών, λειτουργεί η ΠΑΑΛΤ (Επιτροπή Παρακολούθησης, Αναβάθμισης και Αξιολόγησης Λειτουργίας Τμήματος) η

οποία, με βάση αναλυτικές εκθέσεις/ερωτηματολόγια από όλους τους διδάσκοντες, επεξεργάζεται αλλαγές που θα συμβάλλουν στην διαμόρφωση ενός ακόμη πιο συνεκτικού και αποτελεσματικού ΠΠΣ. Η βασική κατεύθυνση των εν λόγω αναδιαρθρώσεων που έχει συμφωνηθεί στην ΠΑΑΛΤ είναι: α) η περιορισμένη και επιλεκτική μείωση των υποχρεωτικών μαθημάτων στα οποία παρατηρούνται αλληλοεπικαλύψεις ύλης, β) οι αναγκαίες αλλαγές στην κατανομή μαθημάτων στα εξάμηνα με βάση τον βαθμό δυσκολίας τους και την ακόμη πιο ακριβή συνάφεια της διδασκόμενης ύλης, γ) η αύξηση του όγκου προσωπικής εργασίας των φοιτητών ανά εβδομάδα και η ενεργοποίησή τους, δ) η μείωση της συνολικής διδασκόμενης ύλης, η οποία είναι αρκετά απαιτητική τόσο σε ποσότητα όσο και σε ποιότητα, ε) η σωστότερη ενσωμάτωση των μη-φιλοσοφικών μαθημάτων στο πρόγραμμα σπουδών και η αντιστοίχησή τους σε φιλοσοφικές περιοχές. Αν μη τι άλλο, η ενέργεια και ο χρόνος που έχουν επενδυθεί στη δόμηση και τη λειτουργία της ΠΑΑΛΤ καταδεικνύουν τη μέριμνα του Τμήματος για τη συνεχή αναβάθμιση της ποιότητας των σπουδών.

Πίνακας 12.1										
Μαθήματα Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών										
Ακαδημ. Έτος: 2010 – 2011[1]										
Εξάμηνο σπουδών	Μαθήματα Προγράμματος Σπουδών (ανά εξάμηνο) [2]	Κωδικός Μαθήματος	Πιστ. Μονάδες ECTS	Κατηγορία μαθήματος [3]	Υποβάθρου (Υ), Επιστ. Περιοχής (ΕΠ), Γενικών Γνώσεων (ΓΓ), Ανάπτυξης Δεξιοτήτων (ΑΔ)	Ώρες διδασκαλίας ανά εβδομάδα	Σε ποιο εξάμηνο σπουδών αντιστοιχεί; (1ο, 2ο κλπ.)	Τυχόν προαπαιτούμενα μαθήματα [4]	Ιστότοπος [5]	Σελίδα Οδηγού Σπουδών [6]
1ο	ΝΕΟΤΕΡΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ	Phil 101	5	Υ		3	1ο			34
1ο	ΝΕΟΤΕΡΗ ΓΝΩΣΙΟΘΕΩΡΙΑ/ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΗ Ι	Phil 102	5	Υ		3	1ο	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1854/		35
1ο	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΞΑΣΚΗΣΗ: ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ		2	ΠΕ		2,5	1ο			35
1ο	ΝΕΟΤΕΡΗ ΓΝΩΣΙΟΘΕΩΡΙΑ/ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΗ ΙΙ	Phil 103	5	Υ		3	1ο			36
1ο	ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΘΕΜΑΤΟΓΡΑΦΙΑ Ι	Nphil 104	5	Υ		3	1ο	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1834/		37
1ο	ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ	Nphil 105	5	Υ		3	1ο			38
1ο	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ Ι: ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ	Nphil 106	5	Υ		3	1ο			39
2ο	ΛΟΓΙΚΗ	Phil 201	5	Υ		3	2ο			40
2ο	ΛΟΓΙΚΗ/ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΞΑΣΚΗΣΗ		2	ΠΕ		3	2ο	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1818/		40
2ο	ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΗΘΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ	Phil 102	5	Υ		3	2ο	https://eclass.upatras.gr/modules/auth/open_courses.php?fc=27		41
2ο	ΠΛΑΤΩΝ:ΘΕΩΡΙΑ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ	Phil 203	5	Υ		3	2ο	https://eclass.upatras.gr/modules/auth/open_courses.php?fc=27		42
2ο	ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΘΕΜΑΤΟΓΡΑΦΙΑ ΙΙ	Nphil 204	5	Υ		3	2ο	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1847/		43-4
2ο	ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΙΙ	Nphil 105	5	Υ		3	2ο			45
2ο	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ	Nphil 105	5	Υ		3	2ο			45
2ο	ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ: ΓΑΛΛΙΚΟΣ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΥΠΕΡΡΕΑΛΙΣΜΟΣ	Nphil 105	5	Υ		3	2ο			45

2ο	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ: 180ς-200ς ΑΙ.	Nphil 105	5	Υ		3	2ο		45
2ο	ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ: 1900-20ς ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ	Nphil 105	5	Υ		3	2ο		45
2ο	Γ. ΣΕΦΕΡΗΣ	Nphil 105	5	Υ		3	2ο		45
2ο	ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ	Nphil 105	3	Υ		3	2ο		
2ο	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	Nphil 106	3	Υ		3	2ο		
3ο	ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ	Phil 301	5	Υ		3	3ο	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1825/	46
3ο	ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ	Phil 303	5	Υ		3	3ο	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1855/	48
3ο	ΝΕΟΤΕΡΗ ΗΘΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ	Phil 302	5	Υ		3	3ο		47
3ο	ΚΕΙΜΕΝΑ ΑΡΧΑΙΑΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ I	Nphil 306	5	Υ		3	3ο	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1820/	52
3ο	ΚΕΙΜΕΝΑ ΑΡΧΑΙΑΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ III	Nphil 306	5	Υ		3	3ο		52
3ο	ΚΕΙΜΕΝΑ ΑΡΧΑΙΑΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ IV	Nphil 306	5	Υ		3	3ο	https://eclass.upatras.gr/modules/auth/open_courses.php?fc=27	52
3ο	ΨΥΧΟΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ	Nphil 304	5	Υ		3	3ο		50
3ο	ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ I	Nphil 304	5	Υ		3	3ο		50
3ο	ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ	Nphil 304	5	Υ		3	3ο		50
3ο	ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ	Nphil 304	5	Υ		3	3ο		50
3ο	ΚΕΙΜΕΝΟΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ	Nphil 304	5	Υ		3	3ο		50
3ο	ΓΕΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ	Nphil 304	5	Υ		3	3ο		50
3ο	ΚΕΙΜΕΝΑ ΝΕΟΤΕΡΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ I	Phil 307	5	Υ		3	3ο	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1838/	53
3ο	ΚΕΙΜΕΝΑ ΝΕΟΤΕΡΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ II	Phil 307	5	Υ		3	3ο		53
3ο	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΞΑΣΚΗΣΗ: ΜΕΘΟΔΟΙ & ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	Nphil 305		ΠΕ		3	3ο		53
3ο	ΚΕΙΜΕΝΑ ΝΕΟΤΕΡΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ IV	Phil 307	5	Υ		3	3ο		53
4ο	ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΗ -ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΛΟΓΙΑ	Phil 401	5	Υ		3	4ο	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1817/	54
4ο	ΚΑΝΤ: ΓΝΩΣΙΟΘΕΩΡΙΑ	Phil 402	5	Υ		3	4ο		55
4ο	ΚΑΝΤ: ΗΘΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ	Phil 403	5	Υ		3	4ο	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1828/	56
4ο	ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ: ΓΝΩΣΙΟΘΕΩΡΙΑ-ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΗ	Phil 404	5	Υ		3	4ο	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1803/	57
4ο	ΚΕΙΜΕΝΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΤΟΥ 20ΟΥ ΑΙΩΝΑ I	Phil 405	5	Υ		3	4ο		58
4ο	ΚΕΙΜΕΝΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΤΟΥ 20ΟΥ ΑΙΩΝΑ IV	Phil 405	5	Υ		3	4ο		58
4ο	ΚΕΙΜΕΝΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΤΟΥ 20ΟΥ ΑΙΩΝΑ V	Phil 405	5	Υ		3	4ο	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1839/	58
4ο	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ I	Phil 406	5	Υ		3	4ο	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1839/	59

									gr/modules/auth/open_courses.php?fc=27	
4ο	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ II	Phil 406	5	Υ		3	4ο			59
4ο	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ III	Phil 406	5	Υ		3	4ο		https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1821/	59
4ο	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ IV	Phil 406	5	Υ		3	4ο			59
4ο	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ V	Phil 406	5	Υ		3	4ο			59
4ο	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ VI	Phil 406	5	Υ		3	4ο			59
4ο	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ VII	Phil 406	5	Υ		3	4ο		https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1844/	59
4ο	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ VIII	Phil 406	5	Υ		3	4ο		https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1845/	59
5ο	ΘΕΜΑΤΑ ΑΝΑΛΥΤΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ	Phil 501	5	Υ		3	5ο		https://eclass.upatras.gr/modules/auth/open_courses.php?fc=27	60
5ο	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΕΣ ΣΧΟΛΕΣ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑΣ	Phil 502	5	Υ		3	5ο		https://eclass.upatras.gr/modules/auth/open_courses.php?fc=27	61
5ο	ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ	Phil 503	5	Υ		3	5ο			62
5ο	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ II: ΣΧΟΛΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ	Nphil 504	5	Υ		3	5ο			63
5ο	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ	NPhil 505	5	Υ		3	5ο			63
5ο	ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ 1669-1830	NPhil 505	5	Υ		3	5ο			63
5ο	Ο ΣΟΛΩΜΟΣ ΚΑΙ Η ΕΠΤΑΝΗΣΙΑΚΗ ΣΧΟΛΗ	NPhil 505	5	Υ		3	5ο			63
5ο	ΙΣΤΟΡΙΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ-ΑΡΧΕΣ ΕΩΣ 170ς ΑΙΩΝΑΣ	NPhil 505	5	Υ		3	5ο			63
5ο	Ο ΚΑΡΥΩΤΑΚΗΣ ΚΑΙ Ο ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΣ	NPhil 505	5	Υ		3	5ο			63
5ο	ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ	NPhil 505	5	Υ		3	5ο			63
6ο	ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΟΥ 20ΟΥ ΑΙΩΝΑ	Phil 601	5	Υ		3	6ο		https://eclass.upatras.gr/modules/auth/open_courses.php?fc=27	64
6ο	HEGEL	Phil 602	5	Υ		3	6ο			65
6ο	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ	Nphil 603	5	Υ		3	6ο			66
6ο	ΛΑΤΙΝΙΚΑ	Nphil 604	5	Υ		3	6ο		https://eclass.upatras.gr/modules/auth/open_courses.php?fc=27	67
7ο	ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ	Phil 701	5	Υ		3	6ο		https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1824/	68
7ο	ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ	Nphil 702	5	Υ		3	7ο		https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1835/	69-70
5ο/7ο	ΑΡΧΑΙΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ III	Phil 703	5	Ε		3	5ο/7ο		https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1802/	74
5ο/7ο	ΑΡΧΑΙΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ VII	Phil 704	5	Ε		3	5ο/7ο			76
5ο/7ο	ΑΡΧΑΙΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ X	Phil 705	5	Ε		3	5ο/7ο		https://eclass.upatras.gr/	75

								gr/modules/auth/open_courses.php?fc=27	
5ο/7ο	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΙΙ	Phil 706	5	E		3	5ο/7ο		77
5ο/7ο	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΙΧ	Phil 707	5	E		3	5ο/7ο		78
5ο/7ο	ΓΝΩΣΙΟΘΕΩΡΙΑ/ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΗ ΙΧ	Phil 708	5	E		3	5ο/7ο		79
5ο/7ο	ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ VI	Phil 709	5	E		3	5ο/7ο	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1823/	80
5ο/7ο	ΣΥΧΡΟΝΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ XIII	Phil 710	5	E		3	5ο/7ο		81
8ο	ΦΙΛΟΣΟΦΟΙ 19ΟΥ-20ΟΥ ΑΙΩΝΑ Ι	Phil 801	Phil 801	Υ		3	8ο		71
8ο	ΦΙΛΟΣΟΦΟΙ 19ΟΥ-20ΟΥ ΑΙΩΝΑ ΙΙ	Phil 802	Phil 802	Υ		3	8ο	https://eclass.upatras.gr/modules/auth/open_courses.php?fc=27	72
6ο & 8ο	ΑΡΧΑΙΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ XII	Phil 803	Phil 803	E		3	6ο & 8ο	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1848/	83
6ο & 8ο	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ VII	Phil 804	Phil 804	E		3	6ο & 8ο		84
6ο & 8ο	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ VIII	Phil 804	Phil 804	E		3	6ο & 8ο		
6ο & 8ο	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ Χ	Phil 804	Phil 804	E		3	6ο & 8ο		82
6ο & 8ο	ΓΝΩΣΙΟΘΕΩΡΙΑ/ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΗ Ι	Phil 805	Phil 805	E		3	6ο & 8ο	https://eclass.upatras.gr/modules/auth/open_courses.php?fc=27	85
6ο & 8ο	ΓΝΩΣΙΟΘΕΩΡΙΑ/ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΗ ΧΙ	Phil 805	Phil 805	E		3	6ο & 8ο		86
6ο & 8ο	ΓΝΩΣΙΟΘΕΩΡΙΑ/ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΗ XII	Phil 805	Phil 805	E		3	6ο & 8ο	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1849/	
6ο & 8ο	ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ VII	Phil 805	Phil 805	E		3	6ο & 8ο		88
6ο & 8ο	ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ XII	Phil 805	Phil 805	E		3	6ο & 8ο		
6ο & 8ο	ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ XV	Phil 805	Phil 805	E		3	6ο & 8ο	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1843/	

[1] Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

[2] Καταγράψτε τα μαθήματα με τη σειρά που ορίζεται στο Πρόγραμμα Σπουδών (δηλ. 1ου, 2ου, 3ου κ.ο.κ. εξαμήνου)

[3] Χρησιμοποιήστε τις ακόλουθες συντομογραφίες :

Υ = Υποχρεωτικό

E = κατ' επιλογήν από πίνακα μαθημάτων

EE = Μάθημα ελεύθερης επιλογής

Π = Προαιρετικό

Αν το Τμήμα κατηγοριοποιεί τα μαθήματα με διαφορετικό τρόπο, εξηγήστε.

[4] Σημειώστε τον/τους κωδικούς αριθμούς του/των προαπαιτούμενων μαθημάτων, αν υπάρχουν.

[5] Σημειώστε την ηλεκτρονική διεύθυνση του μαθήματος, αν υπάρχει.

[6] Σημειώστε τη σελίδα του Οδηγού Σπουδών (αν υπάρχει), όπου περιγράφονται οι στόχοι, η ύλη και ο τρόπος διδασκαλίας και εξέτασης του μαθήματος.

[7] Συμπληρώστε όλα τα μαθήματα που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα σπουδών.

Πίνακας 12.2

Μαθήματα Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

Ακαδημαϊκό Έτος: 2010 – 2011 [1]

Εξάμηνο σπουδών	Μαθήματα Προγράμματος Σπουδών (ανά εξάμηνο) [1]	Κωδικός Μαθήματος	Υπεύθυνος Διδάσκων και Συνεργάτες (ονοματεπώνυμο και βαθμίδα)	Διαλέξεις (Δ), Φροντιστήριο (Φ), Εργαστήριο (Ε) & αντίστοιχες ώρες/εβδ.	Πολλαπλή Βιβλιογραφία (ΝΑΙ/ΟΧΙ)	Χρήση εκπαιδ. μέσων (Ναι/Όχι)	Επάρκεια Εκπαιδευτικών Μέσων (Ναι/Όχι [2])	Αριθμός φοιτητών που ενεγράφησαν στο μάθημα	Αριθμός Φοιτ/ών που συμμετείχαν στις εξετάσεις	Αριθμός Φοιτ/ών που πέρασε επιτυχώς στην κανονική ή επαναληπτική εξέταση	Αξιολογήθηκε από τους Φοιτητές; [3]
1ο	ΝΕΟΤΕΡΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ	Phil 101	Α. Μιχαλάκης (Λέκτορας)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		186	143	64	79
1ο	ΝΕΟΤΕΡΗ ΓΝΩΣΙΟΘΕΩΡΙΑ/ ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΗ Ι	Phil 102	Δ. Αθανασάκης (ΠΔ 407/80)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		186	148	131	43
1ο	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΞΑΣΚΗΣΗ: ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ		Α. Σπαγαδώρου (ΕΕΔΙΠ)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		186	97		
1ο	ΝΕΟΤΕΡΗ ΓΝΩΣΙΟΘΕΩΡΙΑ/ ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΗ ΙΙ	Phil 103	Δ. Αθανασάκης (ΠΔ 407/80)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		186	137	121	27
1ο	ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΘΕΜΑΤΟΓΡΑΦΙΑ Ι	Nphil 104	Κ. Βαλάκας (Αν. Καθηγητής)	Δ	ΟΧΙ	ΟΧΙ		186	149	65	50
1ο	ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ	Nphil 105	Σ. Ψαρρού (ΠΔ 407/80)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		186	131	72	56
1ο	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ Ι: ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ	Nphil 106	Σ. Κρίβας/ ΠΤΔΕ (Καθηγητής)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		186	137	101	
2ο	ΛΟΓΙΚΗ	Phil 201	Δ. Χριστοπούλου (ΠΔ 407/80)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		186	99	54	66
2ο	ΛΟΓΙΚΗ/ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΞΑΣΚΗΣΗ		Α. Σπαγαδώρου (ΕΕΔΙΠ)	Φ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		106		54	39
2ο	ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΗΘΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ	Phil 102	Χ. Τερέζης (Καθηγητής)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		186	97	4	0
2ο	ΠΛΑΤΩΝ:ΘΕΩΡΙΑ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ	Phil 203	Μ. Μουζάλα (Λέκτορας)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		186	137	49	55
2ο	ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΘΕΜΑΤΟΓΡΑΦΙΑ ΙΙ	Nphil 204	Κ. Βαλάκας (Αν. Καθηγητής)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		186	121	74	28
2ο	ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΙΙ	Nphil 105	Θ. Νιφτανίδου/ ΠΤΔΕ (Λέκτορας)	Δ	ΟΧΙ	ΟΧΙ		36	28	1	
2ο	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ	Nphil 105	Θ. Νιφτανίδου/ ΠΤΔΕ (Λέκτορας)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		29	20	10	
2ο	ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ: ΓΑΛΛΙΚΟΣ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΥΠΕΡΡΕΑΛΙΣΜΟΣ	Nphil 105	Α.Κατσιγιάννη/ Τμήμα Φιλολογίας	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		14	14	8	
2ο	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ: 180ς-200ς ΑΙ.	Nphil 105	Διδ. ΠΔ 407/80 Τμήμα Φιλολογίας	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		7	3	2	
2ο	ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ: 1900-20ς ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ	Nphil 105	Α. Κωστίου / Τμήμα Φιλολογίας (Αν. Καθηγήτρια)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		15	11	6	
2ο	Γ. ΣΕΦΕΡΗΣ	Nphil	Διδ. ΠΔ 407/80	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		6	1	0	

		105	Τμήμα Φιλολογίας								
2ο	ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ	Nphil 105	Δ. Πολίτης / ΤΕΕΑΠΗ (Λέκτορας)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		54	43	28	
2ο	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	Nphil 106	Ε. Πασιζάννου (ΠΔ 407/80)	Δ	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	186	133	133	97
3ο	ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ	Phil 301	Χ. Ντούσκος (ΠΔ 407/80)	Δ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	171	103	36	17
3ο	ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ	Phil 303	Δ. Χριστοπούλου (ΠΔ 407/80)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		171	116	74	28
3ο	ΝΕΟΤΕΡΗ ΗΘΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ	Phil 302	Α. Μελά (ΠΔ 407/80)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		171	99	43	24
3ο	ΚΕΙΜΕΝΑ ΑΡΧΑΙΑΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ I	Nphil 306	Σ. Σταυριανέας (Λέκτορας)	Δ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	61	37	32	39
3ο	ΚΕΙΜΕΝΑ ΑΡΧΑΙΑΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ III	Nphil 306	Ε. Περδικούρη (Λέκτορας)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		61	61	43	56
3ο	ΚΕΙΜΕΝΑ ΑΡΧΑΙΑΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ IV	Nphil 306	Μ. Μουζάλα (Λέκτορας)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		55	55	32	17
3ο	ΨΥΧΟΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ	Nphil 304	Κ. Διακογιώργη/ ΠΤΔΕ (Επικουρη Καθηγήτρια)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		39	13	6	
3ο	ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ I	Nphil 304	Α. Ιορδανίδου / ΠΤΔΕ (Καθηγήτρια)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		42	38	6	
3ο	ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ	Nphil 304	Α. Φτερνιάτη/ ΠΤΔΕ (Επικουρη Καθηγήτρια)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		37	22	12	
3ο	ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ	Nphil 304	Γ. Ξυδόπουλος/ Τμήμα Φιλολογίας (Επικουρος)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		33	20	14	
3ο	ΚΕΙΜΕΝΟΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ	Nphil 304	Α. Αρχάκης/ Τμήμα Φιλολογίας (Αν. Καθηγητής)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		12	6	1	
3ο	ΓΕΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ	Nphil 304	Α. Αρχάκης/ Τμήμα Φιλολογίας (Αν. Καθηγητής)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		15	13	12	
3ο	ΚΕΙΜΕΝΑ ΝΕΟΤΕΡΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ I	Phil 307	Α. Καλήρη (Αν. Καθηγήτρια)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		10	6	6	5
3ο	ΚΕΙΜΕΝΑ ΝΕΟΤΕΡΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ II	Phil 307	Κ. Γουδέλη (Επικουρος)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		41	9	9	24
3ο	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΞΑΣΚΗΣΗ: ΜΕΘΟΔΟΙ & ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	Nphil 305	Α. Σπαγαδώρου (ΕΕΔΙΠ)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		54	44	42	32
3ο	ΚΕΙΜΕΝΑ ΝΕΟΤΕΡΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ IV	Phil 307	Π. Κλιματσάκης (ΠΔ 407/80)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		57	55	55	0
4ο	ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΗ -ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΛΟΓΙΑ	Phil 401	Α. Καλήρη (Αν. Καθηγήτρια)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		171	111	42	27
4ο	ΚΑΝΤ: ΓΝΩΣΙΟΘΕΩΡΙΑ	Phil 402	Κ. Γουδέλη (Επικουρος)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		171	107	47	36

Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης [2007 - 2011]: Τμήμα Φιλοσοφίας/Πανεπιστήμιο Πατρών

4ο	ΚΑΝΤ: ΗΘΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ	Phil 403	Π. Κόντος (Αν. Καθηγητής)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		171	87	40	43
4ο	ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ: ΓΝΩΣΙΟΘΕΩΡΙΑ- ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΗ	Phil 404	Σ. Σταυριανέας (Λέκτορας)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		171	88	31	32
4ο	ΚΕΙΜΕΝΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΤΟΥ 20ΟΥ ΑΙΩΝΑ Ι	Phil 405	Ι. Πατέλλη (Καθηγήτρια)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		41	31	27	39
4ο	ΚΕΙΜΕΝΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΤΟΥ 20ΟΥ ΑΙΩΝΑ IV	Phil 405	Γ. Σαγκριώτης (ΠΔ 407/80)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		62	54	37	20
4ο	ΚΕΙΜΕΝΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΤΟΥ 20ΟΥ ΑΙΩΝΑ V	Phil 405	Ε. Πυροβολάκης (ΠΔ 407/80)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		35	33	23	24
4ο	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ I	Phil 406	Μ. Μουζάλα (Λέκτορας)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		9	4	0	0
4ο	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ II	Phil 406	Ε. Περδικούρη (Λέκτορας)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		27	22	22	15
4ο	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ III	Phil 406	Σ. Σταυριανέας (Λέκτορας)	Δ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	23	13	13	19
4ο	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ IV	Phil 406	Δ. Χριστοπούλου (ΠΔ 407/80)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		13	12	9	15
4ο	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ V	Phil 406	Β. Τσακίρη (ΠΔ 407/80)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		22	12	12	15
4ο	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ VI	Phil 406	Γ. Σαγκριώτης (ΠΔ 407/80)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		21	16	15	15
4ο	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ VII	Phil 406	Χ. Χατζηιωάννου (ΠΔ 407/80)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		11	8	5	13
4ο	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ VIII	Phil 406	Ε. Πυροβολάκης (ΠΔ 407/80)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		12	8	6	0
5ο	ΘΕΜΑΤΑ ΑΝΑΛΥΤΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ	Phil 501	Κ. Παγωνδιώτης (Λέκτορας)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		141	96	42	14
5ο	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΕΣ ΣΧΟΛΕΣ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑΣ	Phil 502	Χ. Τερέζης (Καθηγητής)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		141	45	7	0
5ο	ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ	Phil 503	Μ. Παρούσης (Αν. Καθηγητής)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		141	71	36	13
5ο	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ II: ΣΧΟΛΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ	Nphil 504	Ι. Δημάκος/ ΠΤΔΕ (Επικουρος Καθηγητής)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		141	98	52	
5ο	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ	NPhil 505	Ε.Σ.Κιαπιδου/ Τμήμα Φιλολογίας (Λέκτορας)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		16	8	1	
5ο	ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ 1669-1830	NPhil 505	Α. Αθήνη/ Τμήμα Φιλολογίας (Επικουρη Καθηγήτρια)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		10	4	1	
5ο	Ο ΣΟΛΩΜΟΣ ΚΑΙ Η ΕΠΤΑΝΗΣΙΑΚΗ ΣΧΟΛΗ	NPhil 505	Π. Καραβία/ Τμήμα Φιλολογίας (ΠΔ 407/80)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		24	19	7	
5ο	ΙΣΤΟΡΙΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ- ΑΡΧΕΣ ΕΩΣ 170ς ΑΙΩΝΑΣ	NPhil 505	Κ. Δανόπουλος/ Τμήμα Φιλολογίας (ΠΔ 407/80)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		25	18	17	

5ο	Ο ΚΑΡΥΩΤΑΚΗΣ ΚΑΙ Ο ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΣ	NPhil 505	Α. Κωστίου/ Τμήμα Φιλολογίας (Αν. Καθηγήτρια)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		19	18	11	
5ο	ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ	NPhil 505	Μ. Παλαιού/ Τμήμα Φιλολογίας (ΠΔ 407/80)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		19	12	9	
6ο	ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΟΥ 20ΟΥ ΑΙΩΝΑ	Phil 601	Κ. Παγωνδιώτης (Λέκτορας)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		139	53	19	
6ο	HEGEL	Phil 602	Α. Μιχαλάκης (Λέκτορας)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		139	90	56	43
6ο	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ	Nphil 603	Σ. Ψαρρού (ΠΔ 407/80)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		139	84	43	
6ο	ΛΑΤΙΝΙΚΑ	Nphil 604	Τ. Ασλανίδου (ΠΔ 407/80)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		139	76	41	
7ο	ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ	Phil 701	Κ. Καλήρη (Αν. Καθηγήτρια)	Δ	ΟΧΙ	ΟΧΙ		113	80	45	37
7ο	ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ	Nphil 702	Κ. Βαλάκας (Αν. Καθηγητής)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		113	80	45	39
5ο/7ο	ΑΡΧΑΙΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΙΙΙ	Phil 703	Σ. Σταυριανέας (Λέκτορας)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		101	61	53	28
5ο/7ο	ΑΡΧΑΙΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ VII	Phil 704	Ε. Περγικούρη (Λέκτορας)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		62	47	28	22
5ο/7ο	ΑΡΧΑΙΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ Χ	Phil 705	Μ. Μουζάλα (Λέκτορας)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		20	9	5	10
5ο/7ο	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΙΙ	Phil 706	Α. Μιχαλάκης (Λέκτορας)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		83	59	27	18
5ο/7ο	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΙΧ	Phil 707	Ζ. Γασπαράτου/ ΤΕΕΑΠΗ	Δ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	95	66	37	
5ο/7ο	ΓΝΩΣΙΟΘΕΩΡΙΑ/ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΗ ΙΧ	Phil 708	Δ. Χριστοπούλου (ΠΔ 407/80)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		72	50	35	35
5ο/7ο	ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ VI	Phil 709	Π. Κόντος (Αν. Καθηγητής)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		53	30	19	20
5ο/7ο	ΣΥΧΡΟΝΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ XIII	Phil 710	Π. Κόντος (Αν. Καθηγητής)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		70	43	14	24
8ο	ΦΙΛΟΣΟΦΟΙ 19ΟΥ-20ΟΥ ΑΙΩΝΑ Ι	Phil 801	Κ. Γουδέλη (Επίκουρος)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		113	76	56	32
8ο	ΦΙΛΟΣΟΦΟΙ 19ΟΥ-20ΟΥ ΑΙΩΝΑ ΙΙ	Phil 802	Π. Κόντος (Αν. Καθηγητής)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		113	61	39	53
6ο & 8ο	ΑΡΧΑΙΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ XII	Phil 803	Κ. Βαλάκας (Αν. Καθηγητής)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		87	31	19	22
6ο & 8ο	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ VII	Phil 804	Ι. Πατέλλη (Καθηγήτρια)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		68	41	35	24
6ο & 8ο	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ VIII	Phil 804	Μ. Παρούσης (Αν. Καθηγητής)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		51	12	11	0
6ο & 8ο	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ Χ	Phil 804	Θ. Αναστασοπούλου/ Τμήμα Βιολογίας (Λέκτορας)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		16	3	2	

6ο & 8ο	ΓΝΩΣΙΟΘΕΩΡΙΑ/ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΗ Ι	Phil 805	Κ. Παγωνδιώτης (Λέκτορας)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		90	38	18	21
6ο & 8ο	ΓΝΩΣΙΟΘΕΩΡΙΑ/ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΗ ΧΙ	Phil 805	Ε. Βαμπούλης (Λέκτορας)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		119	79	33	33
6ο & 8ο	ΓΝΩΣΙΟΘΕΩΡΙΑ/ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΗ ΧΙΙ	Phil 805	Α. Καλέρη (Αν. Καθηγήτρια)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		26	10	6	0
6ο & 8ο	ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ VII	Phil 805	Α. Μουζακίτης (ΠΔ 407/80)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		100	72	61	26
6ο & 8ο	ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΧΙΙ	Phil 805	Α. Καρίτζης (ΠΔ 407/80)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		91	68	59	19
6ο & 8ο	ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΧV	Phil 805	Β. Γρόλλιος (ΠΔ 407/80)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		52	7	5	0

[1] Καταγράψτε τα μαθήματα με τη σειρά που ορίζεται στο Πρόγραμμα Σπουδών (δηλ. 1ου, 2ου, 3ου κ.ο.κ. εξαμήνου), όπως ακριβώς στον Πίνακα 12.1

[2] Υπάρχουν επαρκή εκπαιδευτικά μέσα, όπως χώροι διδασκαλίας, συστήματα προβολής, υπολογιστές, εκπαιδευτικά λογισμικά; Αν η απάντηση είναι αρνητική, δώστε σύντομη αναφορά των ελλείψεων.

[3] Αν η απάντηση είναι θετική, σημειώστε τον αριθμό των φοιτητών που συμπλήρωσαν τα ερωτηματολόγια γι' αυτό το μάθημα. Επίσης, επισυνάψτε ένα δείγμα του ερωτηματολογίου που χρησιμοποιήθηκε και περιγράψτε στην Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης τα κριτήρια και τους τρόπους αξιολόγησης της διδασκαλίας, προσθέστε στοιχεία της απόδοσης των φοιτητών, στοιχεία που δείχνουν τον βαθμό ικανοποίησης των φοιτητών, με βάση π.χ. το ερωτηματολόγιο κατά την αποφοίτηση ή τα αποτελέσματα αξιολόγησης μαθημάτων από τους φοιτητές ή άλλα δεδομένα που αποδεικνύουν την επιτυχία του μαθήματος, καθώς και τυχόν δυσκολίες. Αν το μάθημα **ΔΕΝ** αξιολογήθηκε, αφήστε το πεδίο κενό.

3.1.3. Εξεταστικό σύστημα

Η αξιολόγηση των φοιτητών γίνεται με γραπτή εξέταση σε όλα τα υποχρεωτικά και κατ' επιλογή μαθήματα. Σε ορισμένα μαθήματα οι διδάσκοντες χρησιμοποιούν επίσης την ονομαζόμενη «πρόοδο», μια ενδιάμεση εξέταση που αντιστοιχεί σε κάποιο ποσοστό του τελικού βαθμού, ή γραπτές εργασίες. Στα σεμιναρικά μαθήματα η εξέταση γίνεται με γραπτή εργασία περίπου 4.000 λέξεων. Η τελική γραπτή εξέταση, παρότι δεν αποτελεί την ιδανική μέθοδο εξέτασης σε μαθήματα φιλοσοφίας που απαιτούν βαθύτερη κριτική αφομοίωση της ύλης, εν τούτοις επιβάλλεται αναγκαστικά από το μεγάλο αριθμό των φοιτητών.

Αυτό το πρόβλημα αντιμετωπίζεται εν γένει με την ιδιαίτερη μέριμνα που καταβάλλεται ώστε τα θέματα των εξετάσεων να εξετάζουν τον βαθμό της κριτικής αφομοίωσης της ύλης εκ μέρους των φοιτητών. Σε μαθήματα επιλογής, όπου ο αριθμός των φοιτητών επιτρέπει μια τέτοια διαδικασία, ανατίθενται στους φοιτητές εβδομαδιαίες γραπτές εργασίες, άλλοτε πιο απαιτητικές και άλλοτε λιγότερο, που κινητοποιούν τους φοιτητές στο να επισκέπτονται τις βιβλιοθήκες του Πανεπιστημίου και να εξασκούνται στη συγγραφή φιλοσοφικού κειμένου.

3.1.4. Διεθνής Διάσταση του ΠΠΣ

Βλ. κεφάλαιο 4, 4.9,4.10, όπου καταγράφονται οι προσπάθειες και οι ενέργειες του Τμήματος στο πλαίσιο του Προγράμματος Erasmus, το οποίο φαίνεται να έχει αξιοποιηθεί σε μεγάλο βαθμό.

3.1.5. Πρακτική άσκηση των φοιτητών

Η πρακτική άσκηση των φοιτητών του Τμήματος περιλαμβάνει:

- α) μαθήματα για την εκπόνηση επιστημονικών εργασιών,
- β) φροντιστήρια για τις ανάγκες υποχρεωτικών μαθημάτων,
- γ) το εργαστήριο της πληροφορικής, που αποτελεί σημαντικό εφόδιο για την ανταπόκριση στις ανάγκες της εκπαιδευτικής διαδικασίας (συγγραφή και επεξεργασία κειμένων, πρόσβαση στο διαδίκτυο για αναζήτηση βιβλιογραφίας, ενημέρωση διδακτέας ύλης, προγραμμάτων, συνεδρίων κλπ.)

Τα μαθήματα της πρακτικής άσκησης είναι απαραίτητα για την επιτυχή ολοκλήρωση των σπουδών στο προπτυχιακό επίπεδο.

3.2. Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

3.2.1 Τίτλος του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών:

Βάσει της Υπουργικής Απόφασης με αριθμ. Β/1548, 23/10/2006 για την οργάνωση και λειτουργία ΜΠΣ στο Τμήμα Φιλοσοφίας Πανεπιστημίου Πατρών, στο Τμήμα λειτουργεί Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών που επιμερίζεται σε δύο κύκλους

Α Κύκλος: Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (ΜΔΕ)

Ο Α' Κύκλος διαρκεί 2 έτη και οδηγεί στη λήψη ΜΔΕ στις εξής ειδικεύσεις

Ηθική και Πολιτική Φιλοσοφία

Γνωσιοθεωρία και Μεταφυσική

Β' Κύκλος: Διδακτορικό Δίπλωμα (ΔΔ).

3.2.2 Τμήματα και Ιδρύματα που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

Δεν συμμετέχουν άλλα τμήματα ή ιδρύματα στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών.

3.2.3 & 3.2.4 Δομή και Συνεκτικότητα του Προγράμματος Σπουδών και κριτική αποτίμηση της σχέσης του με τους στόχους του Τμήματος και τις απαιτήσεις της κοινωνίας

Το αναλυτικό Πρόγραμμα των προσφερόμενων μαθημάτων και οι προϋποθέσεις απόκτησης διπλώματος αναγράφονται αναλυτικά στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών, άρθρο 4. Σύμφωνα με αυτό, στο ΜΠΣ προσφέρονται συνολικά και για τις δύο κατευθύνσεις 24 μαθήματα. Όλα τα προσφερόμενα μαθήματα είναι τρίωρα. Σε όσα μαθήματα κρίνεται αναγκαίο από τους διδάσκοντες προβλέπεται επιπλέον δίωρη φροντιστηριακή άσκηση, η οποία εγκρίνεται από την ΓΣΕΣ και αναγράφεται στο επίσημο ωρολόγιο πρόγραμμα. Τα μαθήματα του κορμού είναι πέντε, κοινά για όλες τις κατευθύνσεις. Από αυτά επιλέγονται τα τέσσερα, τα οποία οι φοιτητές παρακολουθούν κατά το πρώτο έτος σπουδών (Α' και Β' εξάμηνο). Στο δεύτερο έτος σπουδών (Γ' και Δ' εξάμηνο).

Τα μαθήματα κορμού είναι

1. Θέματα Φιλοσοφίας των Επιστημών
2. Θέματα Ηθικής και Πολιτικής Φιλοσοφίας
3. Θέματα Γνωσιοθεωρίας και Μεταφυσικής
4. Θέματα Φιλοσοφίας της Γλώσσας και Φιλοσοφίας του Νου
5. Θέματα Φιλοσοφίας της Τέχνης

Προσφέρονται 9 μαθήματα επιλογής στην κατεύθυνση της 'Ηθικής και Πολιτικής Φιλοσοφίας' και 8 μαθήματα επιλογής στην κατεύθυνση 'Γνωσιοθεωρία και Μεταφυσική'. Από το σύνολο των μαθημάτων κορμού και της επιλογής κάθε χρόνο ενεργοποιείται ένας συγκεκριμένος αριθμός μαθημάτων που

προσφέρονται ανάλογα με τις απαιτήσεις και τις δυνατότητας της διδασκαλίας που προσδιορίζονται από τον αριθμό των φοιτητών ανά μάθημα και από την διαθεσιμότητα των διδασκόντων.

Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2010-2011 προσφέρθηκαν τα εξής μαθήματα επιλογής

Ηθική και Πολιτική Φιλοσοφία

- Θεωρίες της δημοκρατίας και επικοινωνιακή ηθική
- Η πολιτική φιλοσοφία του John Rawls
- Πολιτική Φιλοσοφία και Φιλοσοφία της Ιστορίας

Γνωσιοθεωρία και Μεταφυσική

- Βασικά προβλήματα της αισθητηριακής αντίληψης
- Φαινομενολογία της διυποκειμενικότητας
- Το πρόβλημα της μεθόδου στη νεότερη φιλοσοφία
- Ουσία και μέτρο: Διαλεκτική και μετρητική επιστήμη στον 'Πολιτικό' του Πλάτωνα

Πίνακας 13.1 Μαθήματα Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών Ακαδημαϊκό Έτος: 2010/11 [1] Τίτλος ΠΜΣ: Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδικότητας (ΜΔΕ) στην: α. Ηθική και Πολιτική Φιλοσοφία β . Γνωσιοθεωρία και Μεταφυσική												
α.α.	Μάθημα [2]	Κωδικός μαθήματος	Ιστότοπος [3]	Σελίδα Οδηγού Σπουδών [4]	Υπεύθυνος Διδάσκων και Συνεργάτες (ονοματεπώνυμο & βαθμίδα)	Υποχρεωτικό (Υ) Κατ'επιλογήν (Ε) Ελεύθερης Επιλογής (ΕΕ)	Διαλέξεις (Δ) Φροντιστήριο (Φ) Εργαστήριο (Ε)	Σε ποιο εξάμηνο διδάχθηκε; [5] (Εαρ.-Χειμ.)	Αριθμός φοιτητών που ενεγράφησαν στο μάθημα	Αριθμός Φοιτητών που συμμετείχαν στις εξετάσεις	Αριθμός Φοιτητών που πέρασε επιτυχώς στην κανονική ή επαναληπτική εξέταση	Αξιολογήθηκε από τους Φοιτητές; [6]
1	Κατεύθυνση: Ηθική και Πολιτική Φιλοσοφία:Θεωρίες της δημοκρατίας και επικοινωνιακή ηθική				Μιχαήλ Παρούσης	Ε	ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ	Χειμερινό	7	7	7	ΟΧΙ
2	Κατεύθυνση: Ηθική και Πολιτική Φιλοσοφία: Ηθική και Πολιτική Φιλοσοφία της Ύστερης Αρχαιότητας				Χρήστος Τερέζης	Ε	ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ	Χειμερινό	7	6	6	ΟΧΙ
3	Κατεύθυνση: Ηθική και Πολιτική Φιλοσοφία: Η πολιτική φιλοσοφία του John Rawls				Ανδρέας Μιχαλάκης	Ε	ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ	Εαρινό	7	7	7	ΟΧΙ
4	Κατεύθυνση: Γνωσιοθεωρία – Μεταφυσική: Βασικά προβλήματα της Αισθητηριακής Αντίληψης				Κωνσταντίνος Παγωνδιώτης	Ε	ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ	Χειμερινό	8	8	8	ΟΧΙ
5	Κατεύθυνση: Γνωσιοθεωρία – Μεταφυσική: Το πρόβλημα της μεθόδου στην νεωτερική φιλοσοφία				Επαμεινώνδας Βαμπούλης	Ε	ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ	Εαρινό	6	6	6	ΟΧΙ
6	Κατεύθυνση: Γνωσιοθεωρία – Μεταφυσική:Ουσία και μέτρο: Διαλεκτική και μετρητική επιστήμη στον «Πολιτικό» του Πλάτωνα				Ελένη Περδικούρη	Ε	ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ	Εαρινό	5	1	1	ΟΧΙ
7	Κατεύθυνση: Γνωσιοθεωρία – Μεταφυσική:Φαινομενολογικές θεωρίες της διυποκειμενικότητας				Παύλος Κόντος	Ε	ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ	Εαρινό	5	5	5	ΟΧΙ

[1] Σε περίπτωση περισσότερων του ενός ΠΜΣ συμπληρώνεται ένας πίνακας για κάθε ΠΜΣ.

[2] Καταγράψτε τα μαθήματα με τη σειρά που ορίζεται στο Πρόγραμμα Σπουδών (δηλ. 1^{ου}, 2^{ου}, 3^{ου} κ.ο.κ. εξαμήνου).

[3] Σημειώστε την ηλεκτρονική διεύθυνση του μαθήματος, αν υπάρχει.

[4] Σημειώστε τη σελίδα του Οδηγού Σπουδών (αν υπάρχει), όπου περιγράφονται οι στόχοι, η ύλη και ο τρόπος διδασκαλίας και εξέτασης του μαθήματος.

[5] Σημειώστε με την υποδεικνυόμενη συντομογραφία σε ποιο από τα δύο εξάμηνα (ή και στα δύο) της Εσωτερικής Αξιολόγησης διδάχθηκε το συγκεκριμένο μάθημα.

[6] Αν η απάντηση είναι θετική, σημειώστε τον αριθμό των φοιτητών που συμπλήρωσαν τα ερωτηματολόγια γι'αυτό το μάθημα. Αν το μάθημα ΔΕΝ αξιολογήθηκε. Αφήστε το πεδίο κενό. Επίσης, περιγράψτε στην Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης τα κριτήρια και τους τρόπους αξιολόγησης της διδασκαλίας (προσθέστε στοιχεία της απόδοσης των φοιτητών, στοιχεία που δείχνουν τον βαθμό ικανοποίησης των φοιτητών, με βάση π.χ το ερωτηματολόγιο κατά την αποφοίτηση ή τα αποτελέσματα αξιολόγησης μαθημάτων από τους φοιτητές ή άλλα δεδομένα που αποδεικνύουν την επιτυχία του μαθήματος, καθώς και τυχόν δυσκολίες).

Στον παραπάνω πίνακα δεν είναι συμπληρωμένες οι στήλες που αφορούν στον κωδικό μαθήματος, στον ιστότοπο του μαθήματος και στη σελίδα του μαθήματος στον οδηγό σπουδών, γιατί α) τα μαθήματα του μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών δεν διαθέτουν ακόμα κωδικό, β) δεν υπάρχουν ακόμη ιστότοποι των μαθημάτων και γ) δεν είναι ακόμη διαθέσιμος ο οδηγός σπουδών του μεταπτυχιακού προγράμματος. Όλα τα παραπάνω είναι ήδη δρομολογημένα και σύντομα αναμένεται να υλοποιηθούν.

Πίνακας 13.2 Μαθήματα Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών Ακαδημ. Έτος: 2010/11 [1] ΤΙΤΛΟΣ ΠΜΣ: Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (ΜΔΕ) στην: α. Ηθική και Πολιτική Φιλοσοφία β . Γνωσιοθεωρία και Μεταφυσική										
α.α	Μάθημα[1]	Κωδικός Μαθήματος	Ώρες διδασκαλίας ανά εβδομάδα	Περιλαμβάνονται ώρες εργαστηρίου ή άσκησης [2];	Διδακτ. Μονάδες	Πρόσθετη Βιβλιογραφία[3] (Ναι/Όχι)	Σε ποιο εξάμηνο των σπουδών αντιστοιχεί; (1ο, 2ο κλπ.)	Τυχόν προαπαιτούμενα μαθήματα [4]	Χρήση εκπαιδ. μέσων (Ναι/Όχι)	Επάρκεια Εκπαιδ. Μέσων (Ναι/Όχι[5])
1	Κατεύθυνση: Ηθική και Πολιτική Φιλοσοφία:Θεωρίες της δημοκρατίας και επικοινωνιακή ηθική		3	ΟΧΙ	3	ΝΑΙ	3ο		ΟΧΙ	
2	Κατεύθυνση: Ηθική και Πολιτική Φιλοσοφία: Ηθική και Πολιτική Φιλοσοφία της Ύστερης Αρχαιότητας		3	ΟΧΙ	3	ΝΑΙ	3ο		ΟΧΙ	
3	Κατεύθυνση: Ηθική και Πολιτική Φιλοσοφία: Η πολιτική φιλοσοφία του John Rawls		3	Όχι	3	ΝΑΙ	4ο		ΟΧΙ	
4	Κατεύθυνση: Γνωσιοθεωρία – Μεταφυσική: Βασικά προβλήματα της Αισθητηριακής Αντίληψης		3	ΟΧΙ	3	ΝΑΙ	3ο		ΟΧΙ	
5	Κατεύθυνση: Γνωσιοθεωρία – Μεταφυσική: Το πρόβλημα της μεθόδου στην νεωτερική φιλοσοφία		3	ΟΧΙ	3	ΝΑΙ	4ο		ΟΧΙ	Ελλείψεις σε υποστήριξη ΤΠΕ
6	Κατεύθυνση: Γνωσιοθεωρία – Μεταφυσική:Ουσία και μέτρο: Διαλεκτική και μετρητική επιστήμη στον «Πολιτικό» του Πλάτωνα		3	ΟΧΙ	3	ΝΑΙ	4ο		ΟΧΙ	
7	Κατεύθυνση: Γνωσιοθεωρία – Μεταφυσική:Φαινομενολογικές θεωρίες της διυποκειμενικότητας		3	ΟΧΙ	3	ΝΑΙ	4ο	Προπτυχιακό μάθημα: Φαινομενολογία	ΟΧΙ	

[1] Καταγράψτε τα μαθήματα με τη σειρά που ορίζεται στο Πρόγραμμα Σπουδών (δηλ. 1ου, 2ου, 3ου κ.ο.κ. εξαμήνου)

[2] Σε περίπτωση θετικής απάντησης, σημειώστε τον αριθμό των ωρών εργαστηρίου.

[3] Πέραν των δωρεάν διανεμομένων συγγραμμάτων.

[4] Σημειώστε τον αύξοντα αριθμό του ή των προαπαιτούμενων μαθημάτων, αν υπάρχουν. κ.ο.κ.[6]

[5] Υπάρχουν επαρκή εκπαιδευτικά μέσα, όπως χώροι διδασκαλίας, υπολογιστές, εκπαιδευτικά λογισμικά; Αν η απάντηση είναι αρνητική, δώστε σύντομη αναφορά των ελλείψεων.

[6] Συμπληρώστε όλα τα μαθήματα που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα σπουδών.

Με βάση το άρθρο 7 του Κανονισμού των ΜΣ, με την εισαγωγή του φοιτητή στο ΠΜΣ, ορίζεται από τη ΓΣΕΣ ύστερα από πρόταση της ΣΕ ένα μέλος ΔΕΠ ως επιβλέπων/σύμβουλος ο οποίος έχει την ευθύνη της παρακολούθησης και του ελέγχου των σπουδών του φοιτητή. Ο φοιτητής, μετά από συνεννόηση με τον επιβλέποντα/σύμβουλο, δικαιούται να παρακολουθήσει προπτυχιακά μαθήματα, εάν ο επιβλέπων κρίνει ότι αυτό είναι απαραίτητο. Τα μαθήματα στο ΠΜΣ αρχίζουν το χειμερινό εξάμηνο κάθε ακαδημαϊκού έτους. Κάθε εξάμηνο περιλαμβάνει δεκατρείς (13) εβδομάδες για διδασκαλία και δύο (2) εβδομάδες για εξετάσεις. Αν η διδασκαλία κάποιου μαθήματος ή σεμιναρίου διαρκέσει λιγότερο από έντεκα (11) εβδομάδες ή λιγότερο από τριάντα τρεις (33) συνολικά ώρες διδασκαλίας, το μάθημα θεωρείται ότι δεν διδάχθηκε επαρκώς και οι φοιτητές είναι υποχρεωμένοι να το παρακολουθήσουν εκ νέου. Η παρακολούθηση όλων των μαθημάτων του ΠΜΣ, η ενεργός συμμετοχή στις ερευνητικές δραστηριότητές του και στο «Ερευνητικό Σεμινάριο Διδασκόντων» του Τμήματος είναι υποχρεωτική για τους φοιτητές. Φοιτητής που παρακολούθησε κάποιο μάθημα λιγότερο από το 80% των προβλεπόμενων ωρών διδασκαλίας ανά εξάμηνο θεωρείται αποτυχών στο μάθημα αυτό και υποχρεούται να το παρακολουθήσει εκ νέου.

Πρέπει να σημειωθεί ότι η λειτουργία του ΜΠΣ δεν εξαντλείται απλώς στη διδασκαλία των μαθημάτων με βάση το καθορισμένο πρόγραμμα σπουδών, αλλά ότι το μεταπτυχιακό πρόγραμμα αποτελεί βασικό μοχλό για την ανάπτυξη μιας πλούσιας επιστημονικής δραστηριότητας που περιλαμβάνει την οργάνωση διαλέξεων με προσκεκλημένους ερευνητές/συνεργάτες, οι οποίοι προσφέρουν στο πλαίσιο των μαθημάτων 'φροντιστηριακές' διδασκαλίες ή διαλέξεις ή ερευνητικά εργαστήρια με τη συμμετοχή φοιτητών και μελών ΔΕΠ.

Σε αυτό το πλαίσιο, από το 2006 ως το 2011 έχουν πραγματοποιηθεί 31 διαλέξεις και ειδικά για τα δύο τελευταία έτη παραθέτουμε τις εξής δραστηριότητες.

ΜΠΣ 2009-10

- Katerina Deligiorgi (University of Sussex, UK) "Kant and an argument for apriority in ethics" (10-11 Μαΐου 2010)
- Kenneth Westphal (University of Kent, UK) "Kantian Constructivism and Rational Justification" (10-11 Μαΐου 2010)
- David Charles (Oxford, UK), "The Unity of *Nicomachean Ethics*, Book VI" (25-26 Ιουνίου 2010)
- David Reeve (North Carolina, USA), "The many faces of practical wisdom" (25-26 Ιουνίου 2010)
- James Conant (University of Chicago, USA): "From *"The Method"* to *Methods*" (17-18 Ιουνίου 2010)
- John McDowell (University of Pittsburgh, USA): "Wittgenstein and Sellars on the Inner" (16-18 Ιουνίου 2010)
- Αριστείδης Μπαλτάς, καθηγητής, (ΜΙΘΕ, Αθήνα), "McDowell and our World" (18 Ιουνίου 2010)
- Ιωάννης Ζειμπέκης (Université de Grenoble, France): «Το νόημα των μυθοπλασιακών αναπραστάσεων» (14 Απριλίου 2010)
- Στυλιανός Βιρβιδάκης, καθηγητής, (ΜΙΘΕ, Αθήνα), "McDowell's quietism" (18 Ιουνίου 2010)
- Βασίλης Κάλφας, «Διαλεκτική και Θεολογία στον Πλάτωνα» (22 Ιουνίου 2010)
- Aryeh Kosman (Philadelphia, USA), "Virtues of Thought" (25-26 Ιουνίου 2010)

Π.Μ.Σ. 2010-2011

- Κωνσταντίνος *Σταμάτης*, Καθηγητής (Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης) «Κοινωνία της γνώσης κριτική θεώρηση» (16 Φεβρουαρίου 2011)
- Γρηγόρης *Μολύβας* Αναπληρωτής (ΕΚΠΑ) «Η αρχή της διαφοράς και η κριτική του Rawls στην ιδέα της επάξιας ανταμοιβής» (15 Μαΐου 2011)
- Διονύσιος *Δρόσος* Αναπληρωτής Καθηγητής (Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων) «Η θεωρία της συμπάθειας στους David Hume και Adam Smith : παραλλαγές και οριοθετήσεις» (26 Μαΐου 2011)
- James G. *Lennox* (University of Pittsburgh) «Aristotle's Norms of Inquiry» (18 – 19 Ιουνίου 2011)
- Mariska *Leunissen* (Washington University of St Louis) «Natural character and material explanation in Aristotelian biology» (18 – 19 Ιουνίου 2011)
- Devin *Henry* (The University of Western Ontario) « Optimality and teleology in ancient Greek Science» (18 – 19 Ιουνίου 2011)
- Δημήτριος *Στεφάνου* Αναπληρωτής Καθηγητής (Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων) «Μεταθητική και κανονιστικός λόγος : Έλεγχος και δικαιολόγηση των ηθικών κρίσεων» (18 Μαΐου 2011)
- Natalie *Depraz* (Rouen & Paris, Γαλλία) «Husserl's Phenomenology of Intersubjectivity» (10 Απριλίου 2011)
- Marc *Michalski* (Πανεπιστήμιο Αθηνών) «Heidegger's Phenomenology of Intersubjectivity» (10 Απριλίου 2011)
- John *McDowel* (University of Pittsburg, USA) «Perception and action» (24 Ιουνίου 2011)
- James *Conant* (University of Chicago, USA) «On the possible dependence of perception on action» (25 Ιουνίου 2011)
- *Ιωάννης Ζειμπέκης* (University of Grenoble & CNRS) «Type demonstratives» (25 Ιουνίου 2011)

Βασικός στόχος της λειτουργίας του ΜΠΣ είναι η ανάπτυξη της έρευνας στη Φιλοσοφία όπως και η εκπαίδευση πτυχιούχων και η παραγωγή νέων επιστημόνων και ερευνητών στο πεδίο της φιλοσοφικής έρευνας. Η υπάρχουσα δομή και το περιεχόμενο των μαθημάτων του ΜΠΣ διασφαλίζει τόσο την προσφορά ενός ενιαίου βασικού κορμού φιλοσοφικής επιμόρφωσης σε θεμελιώδη θέματα του φιλοσοφικού στοχασμού, όσο και την περαιτέρω επιστημονική εξειδίκευση με βάση μαθήματα επιλογής που πραγματεύονται ειδικά θέματα επιστημονικής έρευνας που βρίσκονται στο κέντρο του διεθνούς ακαδημαϊκού διαλόγου. Τα μαθήματα του προγράμματος σπουδών τόσο μέσω της ποικιλίας τους και της διαφορετικότητας της ιστορικής και φιλοσοφικής οπτικής τους, όσο και μέσω της ειδίκευσής τους, συνιστούν εν τω συνόλω ένα συνεκτικό και αλληλοσυμπληρωνόμενο όλον γενικής και εξειδικευμένης γνώσης που συμβάλλει στην ανάπτυξη του ερευνητικού πνεύματος και στην απόκτηση επιστημονικών δεξιοτήτων των πτυχιούχων.

Το ΠΜΣ έχει συνδράμει αποφασιστικά στην ανάπτυξη του Τμήματος σε πολλά επίπεδα:

1. Έχει δώσει στο Τμήμα τη δυνατότητα να αναπτύξει πολύ πιο οργανωμένα και δυναμικά τις διεθνείς του συνεργασίες μέσα από τη συστηματική διοργάνωση επιστημονικών διαλέξεων, εργαστηρίων, συνεδρίων, συνεργασιών με ερευνητικά κέντρα και επιστημονικούς συνεργάτες του εσωτερικού και του εξωτερικού.

2. Έχει δώσει τη δυνατότητα στα μέλη ΔΕΠ να παρουσιάσουν τις εργασίες τους εν προόδω και να αξιοποιήσουν την ανατροφοδότηση που προσφέρει το Διαρκές συνέδριο του Τμήματος.
3. Έχει δώσει τη δυνατότητα για από κοινού σεμιναριακά μαθήματα δύο ή και περισσότερων διδασκόντων, στρατηγική που έχει πολύ σημαντικά οφέλη για την ερευνητική τους πρόοδο.
4. Έχει δώσει τη δυνατότητα στους μεταπτυχιακούς φοιτητές να γνωρίσουν και να εξοικειωθούν με το ακαδημαϊκό ύψος και ήθος που αποπνέουν οι επιστημονικές συναντήσεις υψηλού κύρους.
5. Τέλος, έχει δώσει, μακροπρόθεσμα, τη δυνατότητα στο Τμήμα να παραγάγει νέα στελέχη/ερευνητές που συνδράμουν στην έρευνα των μελών ΔΕΠ.

Τα μέλη ΔΕΠ έχουν πλήρη επίγνωση των παραπάνω ωφελειών και για αυτό το λόγο έχουν δεχθεί η διδασκαλία στο ΜΠΣ να πραγματοποιείται, κατά κανόνα, με υπέρβαση του επιβαλλόμενου από το νόμο αριθμού ωρών διδασκαλίας (δύο τρίωρα μαθήματα) ανά εξάμηνο από τους διδάσκοντες. Ας σημειωθεί ότι το ΜΠΣ προκηρύσσεται κάθε δύο έτη, αλλά ο στόχος του Τμήματος είναι να έχει την δυνατότητα να το προκηρύσσει κάθε χρόνο, γεγονός που προϋποθέτει, ωστόσο, την αύξηση των μελών Δ.Ε.Π. ή τη δυνατότητα ανάθεσης αμειβόμενου έργου σε διδάσκοντες από άλλα Πανεπιστήμια.

3.2.5 Το εξεταστικό σύστημα στο ΠΜΣ

Το εξεταστικό σύστημα αναγράφεται αναλυτικά στο άρθρο 7 του Κανονισμού ΠΜΣ. Η εξέταση των μαθημάτων γίνεται κατά κανόνα με την εκπόνηση γραπτής εργασίας. Η ολοκλήρωση του ΠΜΣ γίνεται με την συγγραφή της διπλωματικής εργασίας που κατατίθεται με το πέρας του δεύτερου έτους σπουδών σε τριμελή επιτροπή που ορίζεται με βάση απόφασης της ΓΣΕΣ. Η υποστήριξη της διπλωματικής εργασίας γίνεται δημόσια κατόπιν ανακοίνωσης της ημέρας και τόπου της υποστήριξης.

Οι εν λόγω τρόποι εξέτασης θεωρούνται οι πλέον δόκιμες μορφές για την εξέταση της κριτικής αφομοίωσης της διδακτέας ύλης και την καλλιέργεια των ερευνητικών δεξιοτήτων των φοιτητών, καθώς και για την διαφάνεια της αξιολόγησης.

3.2.6 Χρηματοδότηση

Η Χρηματοδότηση του ΠΜΣ εξαρτάται απολύτως από τον Κρατικό προϋπολογισμό και ήταν, κατά τα προηγούμενα έτη, 23.000 ευρώ ετησίως. Πέρα από ελάχιστα έξοδα λειτουργίας, το υπόλοιπο μέρος του προϋπολογισμού, όπως αυτός εγκρίνεται από τη ΓΣΕΣ, κατανέμεται σχεδόν αποκλειστικά σε 2 δαπάνες: α) αγορά βιβλίων, β) έξοδα μετακίνησης των μετακαλούμενων από το εξωτερικό καθηγητών που διδάσκουν στα μαθήματα του ΠΜΣ. Δυστυχώς, τη στιγμή που γράφεται αυτή η έκθεση, το ύψος του ετήσιου προϋπολογισμού έχει καταρρακωθεί στα 9.000 ευρώ, γεγονός που ίσως αποδειχθεί καθοριστικό για τη δυνατότητα να συνεχίσει το ΠΜΣ τη δυναμική του.

3.2.7 Η διαδικασία επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών:

Η διαδικασία επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών αναγράφεται αναλυτικά στο άρθρο 6 του Κανονισμού ΜΣ. Η διαδικασία επιλογής γίνεται με βάση γραπτές εξετάσεις των υποψηφίων που πληρούν τις προϋποθέσεις συμμετοχής στο ΠΜΣ (σύμφωνα με το άρθρο 2 του Κανονισμού) και έχουν υποβάλλει

εμπρόθεσμα τα απαραίτητα δικαιολογητικά (αρθ. 3). Η διαδικασία των γραπτών εξετάσεων (συμπεριλαμβανομένης της εξέτασης της ξένης γλώσσας) αποτελεί τον πλέον δόκιμο και αδιάβλητο τρόπο επιλογής μεταπτυχιακών φοιτητών. Πόσο μάλλον που ακολουθούνται οι διαδικασίες που ορίζει ο νόμος για τις κατατακτήριες εξετάσεις: κλήρωση των θεμάτων 2 ώρες πριν την εξέταση, διόρθωση γραπτών με πλήρη ανωνυμία, διόρθωση από 2 μέλη ΔΕΠ με κρυφή τη βαθμολογία του πρώτου κτλ. Οι λοιπές προβλέψεις απονέμουν δικαιοσύνη ως προς τα λοιπά τυπικά προσόντα των υποψηφίων και δείχνουν ιδιαίτερη ευαισθησία σε θέματα σπουδών, διπλωματικής εργασίας και τυχόν δημοσιεύσεων.

Πίνακας 4. Εξέλιξη του αριθμού των θέσεων και των αποφοίτων του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ)[1]							
Τίτλος ΠΜΣ:	"Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης Μ.Δ.Ε. στη Φιλοσοφία στις κατευθύνσεις α. Ηθική και Πολιτική Φιλοσοφία, β. Γνωσιοθεωρία και Μεταφυσική"						
Κανονική διάρκεια σπουδών (εξάμηνα): 4							
	Σύνολο	2010/1	2009/1				
		1	0	2008/9	2007/8	2006/7	2005/6
Συνολικός αριθμός Αιτήσεων (α+β)			23	0	19	0	0
(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος			6		9		
(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων			17		10		
Συνολικός αριθμός προσφερόμενων θέσεων			20		20		
Συνολικός αριθμός εγγραφέντων			15		9		
Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	6	1	5				
<i>Αλλοδαποί φοιτητές (εκτός προγραμμάτων ανταλλαγών)</i>							

3.2.8 Διεθνής διάσταση του ΠΜΣ

Το ΜΠΣ έχει αναπτύξει ένα ευρύ φάσμα συνεργασιών με Πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα του εξωτερικού και αυτό αποτυπώνεται στην πληθώρα των δραστηριοτήτων που αναφέρθηκαν, καθώς και σε μια σειρά διαλέξεων και διεθνών συνεδρίων που έχουν οργανωθεί. Μια πρώτη εικόνα των ξένων προσκεκλημένων διδασκόντων έχει αποτυπωθεί παραπάνω στο 3.2.3. Ας αναφερθούν ενδεικτικά τα συνέδρια:

- *Aristotle's Nicomachean Ethics, Book VI: Intertwining Interpretations* (Ιούνιος, 24-26, 2010: διοργανωτής: Π. Κόντος) με τη συμμετοχή των: Cl. Baracchi (Milano), D. Charles (Oxford), P. Kontos (Patras), A. Kosman (Philadelphia), M. Pakaluk (Washington DC), Chr. Rapp (Munich), D. Reeve (North Carolina), D. Russell (Wichita), P. Thanassas (Thessaloniki)
- *Perception and Action* (Ιούνιος 2010, διοργανωτής: Κ. Παγωνδιώτης) με τη συμμετοχή των: J. Conant (Chicago), J. McDowell (Pittsburg), J. Zeimbekis (Grenoble), Chr. Douskos (Patras), K. Pagondiotis (Patras), A. Raftopoulos (Cyprus), V. Tsinorema (Crete).

Στα παραπάνω θα πρέπει κανείς να προσθέσει:

- Διεθνές συνέδριο: Kant: Making reason Intuitive (2004)

- Διεθνές ημερίδα: R. Makkreel about Kantian Aesthetics and Dilthey (2006)
- Διεθνές συνέδριο: The Relevance of Kant's Practical Philosophy today (2010)
- Διεθνές συνέδριο: Aspects of the work of John McDowell (2010)
- Explaining Nature (2011)
- Phenomenology and Intersubjectivity (2011)

Αυτό που εύκολα συνάγεται είναι η δυναμική του Τμήματος, δηλαδή η τελείως διαφορετική ένταση με την οποία οργανώνονται διεθνείς συναντήσεις μετά το 2009-2010. Όπως εξηγείται σε άλλο σημείο της παρούσας έκθεσης, αυτό οφείλεται και στην έναρξη λειτουργίας του ΠΜΣ. Οφείλεται, ωστόσο, και στην ωρίμανση του Τμήματος, υπό την έννοια της συγκρότησης ολιγομελών μονάδων κοινής έρευνας. Είμαστε στην ευχάριστη θέση να γνωρίζουμε ότι και κατά το τρέχον ακαδημαϊκό έτος, και παρά τα προβλήματα της οικονομικής κρίσης, αυτή η δυναμική του Τμήματος δεν έχει καμφθεί.

Σύμφωνα με τις μέχρι τώρα δραστηριότητες του Τμήματος και την παρουσία ορισμένων ξένων προσκεκλημένων σε σταθερή βάση για συμμετοχή τους σε σειρά εκδηλώσεων, θα ήταν σκόπιμο να διακρίνει κανείς κάποιες σταθερές ερευνητικές συνεργασίες και τους κύριους άξονές τους. Πιο συγκεκριμένα:

- Συνεργασία με το Faculty of Philosophy, *Oxford* και συγκεκριμένα με τους David Charles και Th. Johansen σε ζητήματα αριστοτελικής φιλοσοφίας (Π. Κόντος, Σ. Σταυριανέας)
- Συνεργασία με το Department of Philosophy, *University of Pittsburg* και συγκεκριμένα με τον John McDowell σε θέματα φιλοσοφίας της αντίληψης και της πράξης (ετήσια συνάντηση αρχής γενομένης από το έτος 2010-2011, Κ. Παγωνδιώτης)
- Συνεργασία με το Department of Philosophy, *University of Pittsburg* και συγκεκριμένα με James Lennox σε θέματα αριστοτελικής βιολογίας (Σ. Σταυριανέας)
- Συνεργασία με το Department of Philosophy, *Chapel Hill, North Carolina* και συγκεκριμένα με τους David Reeve και Marisca Leuniseen σε θέματα αριστοτελικής φιλοσοφίας (Π. Κόντος και Σ. Σταυριανέας)
- Συνεργασία με το University of Kent, UK και συγκεκριμένα με τον Kenneth Westphal σε θέματα καντιανής πρακτικής φιλοσοφίας (Α. Μιχαλάκης, Ι. Πατέλλη)

3.3. Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών

Η απόκτηση του Διδακτορικού Διπλώματος αποτελεί τον Β' Κύκλο των μεταπτυχιακών σπουδών. Οι προϋποθέσεις για την εγγραφή στον Β' Κύκλο σπουδών και η διαδικασία απόκτησης του ΔΔ αναγράφονται αναλυτικά στα άρθρα 9, 10 του Κανονισμού Λειτουργίας των ΠΜΣ. Η διαδικασία επιλογής των διδακτορικών φοιτητών, πέραν των τυπικών κριτηρίων, περιλαμβάνει μια διεξοδική συζήτηση στην ΓΣΕΣ όπου αποτιμάται η ποιότητα, η πρωτοτυπία και ο βαθμός συμβολής του προτεινόμενου ερευνητικού σχεδίου στην επιστημονική έρευνα.

Η διαδικασία εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής, πέραν της συστηματικής παρακολούθησης της προόδου της από τον επόπτη καθηγητή, ελέγχεται από τις ετήσιες εκθέσεις προόδου που υποβάλλει ο υποψήφιος διδάκτωρ στη τριμελή επιτροπή, η οποία τις αξιολογεί και καταθέτει το σχετικό πόρισμα στην Γραμματεία του Τμήματος, με κοινοποίηση στην ΣΕ. Επίσης, στην πορεία της ερευνητικής του

δραστηριότητας ο υποψήφιος διδάκτωρ παρουσιάζει την εργασία του στο Έρευνητικό Σεμινάριο Διδασκόντων' του Τμήματος.

Το Τμήμα δίνει ιδιαίτερη σημασία στην απόκτηση ενός ικανού αριθμού διδακτορικών φοιτητών, καθόσον βασικός στόχος του αποτελεί η προαγωγή της ερευνητικής δραστηριότητας στο αντικείμενο που θεραπεύει, αλλά ταυτόχρονα διατηρεί υψηλά κριτήρια επιλογής υποψηφίων και αποτίμησης του ερευνητικού τους έργου. Μέχρι σήμερα το Τμήμα έχει απονείμει δύο φορές τον τίτλο του Διδάκτορα με «Λίαν Καλώς» και «Άριστα». Οι Διδακτορικές Διατριβές εν εξελίξει είναι οι ακόλουθες

α/α	Όνομα	Τίτλος	Τριμελής επιτροπή
1	Λουκιδέλης Δημήτριος – Σάββας	Μεταμορφώσεις της αριστοτελικής φιλοσοφίας: ηθική και ρητορική στον Heidegger και τον Gadamer	Παύλος Κόντος (επιβλέπων) Αικατερίνη Καλέρη Γεώργιος Ξηροπαϊδης
2	Βουτσικίδου Ζωή	Οι φιλοσοφικές προκείμενες της ηθικής και πολιτικής παιδείας στο έργο του Πρόκλου, υπότιτλος: Η διαλεκτική ως όρος μετάβασης από το παρά φύσιν στο κατά φύσιν	Χρήστος Τερέζης (επιβλέπων) Γεωργία Αποστολοπούλου Ιωάννης Καλογεράκος
3	Ζέρβα Ευγενία	Ο φιλοσοφικός μετασχηματισμός των μύθων του στο έργο του Πρόκλου	Χρήστος Τερέζης (επιβλέπων) Ιωάννης Καλογεράκος Σπύρος Ράγκος
4	Γρηγορίου Ελένη	Το ζήτημα της αλήθειας του έργου τέχνης στην φιλοσοφία του Μάρτιν Χάιντεγκερ.	Αικατερίνη Καλέρη (επιβλέπουσα) Παύλος Κόντος Γεώργιος Ξηροπαϊδης
5	Κάσση Λυδία	Η θέση των πλατωνικών «Νόμων» στο έργο του Πρόκλου	Χρήστος Τερέζης (επιβλέπων) Ιωάννης Καλογεράκος Ελένη Περδικούρη
6	Κασιμαλάκου Χριστίνα	Ελευθερία και αναγκαιότητα στον Μάξιμο Ομολογητή. Προς μία ανθρωπολογία του προσώπου	Χρήστος Τερέζης (επιβλέπων) Κων/νος Δεληκωνσταντής Γεώργιος Ζωγραφίδης
7	Γκοζντάρη Νατάσα	Οι έννοιες «μικτόν» - «μίξις» στον Νεοπλατωνικό φιλόσοφο Πρόκλο	Χρήστος Τερέζης (επιβλέπων) Ελένη Περδικούρη Ηλίας Τεμπέλης
8	Εγγλέζος Αναστάσιος	Κατηγορίες της ελευθερίας. Η Καντιανή ηθική και η κριτική του Heidegger	Παύλος Κόντος (επιβλέπων) Κων/νος Ανδρουλιδάκης Παναγιώτης Θανασάς

Πίνακας 5.

Εξέλιξη του αριθμού αιτήσεων, προσφορών θέσεων από το Τμήμα, εισακτέων (εγγραφών) και αποφοίτων στο Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών

		2010/11	2009/10	2008/9	2007/8	2006/7	2005/6	2004/5	2003/4	2002/3
Συνολικός αριθμός Αιτήσεων (α+β)		2	-	3	-	-		1	1	3
(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος		1		2						
(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων		1		1				1	1	3
Συνολικός αριθμός προσφερόμενων θέσεων										
Συνολικός αριθμός εγγραφέντων υποψηφίων	10	2		3				1	1	3
Απόφοιτοι	2	1				1				
Μέση διάρκεια σπουδών αποφοίτων	6									

Επεξήγηση: Απόφοιτοι = Αριθμός Διδακτόρων που ανακηρύχθηκαν στο έτος που αφορά η στήλη.

4. Το διδακτικό έργο

Το Τμήμα αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στο διδακτικό έργο που προσφέρεται και αυτό αποτυπώνεται σε μια σειρά ενεργειών και αποφάσεων:

- α. Καταβάλλεται η μέγιστη δυνατή προσπάθεια ώστε τα μέλη ΔΕΠ να διδάσκουν μαθήματα που άπτονται του ερευνητικού τους αντικειμένου.
- β. Η ανάθεση των διάφορων ειδών μαθημάτων (π.χ., υποχρεωτικά πρώτων ετών, μαθήματα κειμένων κτλ.) βασίζεται στις δεξιότητες που φαίνεται να διαθέτουν τα μέλη του διδακτικού προσωπικού (π.χ., εμπειρία, έρευνα πάνω σε κείμενα κτλ.).
- γ. Η επιλογή των διδασκόντων σύμφωνα με το ΠΔ 407/80 γίνεται με μεγάλη προσοχή και με αυστηρά κριτήρια διδακτικής και ερευνητικής αριστείας.

Την ίδια επιμέλεια έχει επιδείξει το Τμήμα και στις διαδικασίες αξιολόγησης των μαθημάτων, σύμφωνα με το πρότυπο της ΜΟΔΙΠ του Πανεπιστημίου Πατρών. Τα σχετικά ερωτηματολόγια έχουν διανεμηθεί και συμπληρωθεί από τους φοιτητές κατά τα τελευταία τέσσερα (4) ακαδημαϊκά εξάμηνα και η διαδικασία συνεχίζει να ακολουθείται και κατά το χειμερινό εξάμηνο του 2011-2012.

4.1. Η αποτελεσματικότητα του διδακτικού προσωπικού και η συνεργασία διδασκόντων - διδασκομένων

Τα μόνιμα μέλη του διδακτικού προσωπικού (ΔΕΠ) προσφέρουν κατ' ελάχιστον δύο (2) τρίωρα εβδομαδιαία μαθήματα σε κάθε εξάμηνο. Τα τελευταία χρόνια, ωστόσο, και ειδικότερα μετά την έναρξη του ΜΠΣ, κατά το ακαδημαϊκό έτος 2007-08, πολλά από τα μέλη ΔΕΠ προσφέρουν πέντε (5) τρίωρα μαθήματα το χρόνο, ενώ ο εκάστοτε Πρόεδρος του Τμήματος, ο Διευθυντής του ΜΠΣ ή ο Κοσμήτορας (που τυγχάνει να είναι μέλος ΔΕΠ του Τμήματος) αποποιούνται του δικαιώματός τους να διδάσκουν περιορισμένο αριθμό μαθημάτων. Το κάθε μέλος ΔΕΠ αναλαμβάνει τουλάχιστον δύο (2) υποχρεωτικά μαθήματα ανά ακαδημαϊκό έτος.

Η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του διδακτικού προσωπικού βασίζεται στα ερωτηματολόγια που έχουν συμπληρώσει οι φοιτητές για όλα τα μαθήματα που διδάσκονται από το διδακτικό προσωπικό του Τμήματος. Η διαδικασία έχει ήδη ολοκληρωθεί για τέσσερα (4) συνεχόμενα εξάμηνα και η συμμετοχή των φοιτητών είναι ιδιαίτερη μεγάλη (σε σύγκριση με τον μέσο όρο στο Πανεπιστήμιο Πατρών). Αυτή και μόνο η συμμετοχή των φοιτητών φανερώνει το φιλικό μαθησιακό περιβάλλον και την αίσθηση των φοιτητών ότι αποτελούν μέρος του Τμήματος και ότι η γνώμη τους επηρεάζει το προς αξιολόγηση διδακτικό έργο. Τα ερωτήματα που αφορούν άμεσα τους διδάσκοντες, καθώς και τα στατιστικά στοιχεία των απαντήσεων των φοιτητών, εμφανίζονται στον παρακάτω πίνακα **4.1.:**

Πίνακας 4.1. Αξιολόγηση διδακτικού έργου*

	Ερωτήματα	ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2009-2010		ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2009-2010		ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2010-2011		ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2010- 2011	
		Μτ	Τ απ	Μτ	Τ απ	Μτ	Τ απ	Μτ	Τ απ
1	Σας εξήγησε ο διδάσκων τη σημασία και τους στόχους του μαθήματος;	3.55	1.12	3.63	1.12	3.9	0.98	3.84	1.02
2	Ήταν κατανοητός ο διδάσκων στις παραδόσεις του;	3.82	1.11	3.84	1.12	4.06	1.02	3.97	1.06
3	Κρίνετε ικανοποιητική την οργάνωση και τη συνοχή των παραδόσεων;	3.71	1.11	3.78	1.12	3.94	1.05	3.92	1.03
4	Σας κίνησε το ενδιαφέρον για το μάθημα ο τρόπος διδασκαλίας;	3.28	1.29	3.37	1.28	3.57	1.15	3.52	1.17
5	Προσάρμοσε ο διδάσκων τη διδασκαλία στο επίπεδο γνώσεων των φοιτητών/τριών;	3.34	1.14	3.43	1.16	3.71	1.02	3.68	1.04
6	Ενθάρρυνε ο διδάσκων τους φοιτητές/τριες να διατυπώνουν απόψεις – ερωτήσεις;	3.69	1.21	3.75	1.18	4.01	1.02	3.93	1.05
7	Κρίνετε ικανοποιητική την επικοινωνία του διδάσκοντα με τους φοιτητές/τριες;	3.62	1.26	3.66	1.25	3.95	1.03	3.87	1.07
8	Απαντούσε κατανοητά ο διδάσκων στις ερωτήσεις σας;	3.77	1.13	3.80	1.12	4.03	0.97	3.95	1
9	Ήταν συνεπής η προσέλευση του διδάσκοντα στις παραδόσεις;	4.09	1.11	4.18	1.05	4.18	1	4.16	0.98
10	Ανέπτυξε ο διδάσκων τη συνεργασία με τους φοιτητές/τριες;	3.48	1.21	3.55	1.19	3.8	1.02	3.76	1.06

Μτ = Μέση τιμή

Τ απ = Τιμή απόκλισης

* Ο παραπάνω πίνακας εμφανίζει μόνο μέρος των στοιχείων του ερωτηματολογίου αξιολόγησης μαθήματος που συμπληρώθηκε από τους φοιτητές του τμήματος. Για τις απαντήσεις στο σύνολο των ερωτήσεων βλ. Των πίνακα στο τέλος του κεφαλαίου.

Ανάλυση και αποτίμηση των αποτελεσμάτων:

Τα παραπάνω στοιχεία επιτρέπουν τις εξής παρατηρήσεις:

- α. Η αξιολόγηση δεν βρίσκεται, για κανένα ερώτημα, κοντά στο -3-, που δηλώνει μη-αποδεκτή απόδοση, αλλά όλες οι απαντήσεις βρίσκονται σταθερά γύρω από το -4- και στις περισσότερες περιπτώσεις πάνω από το -4-.

- β. Εμφανίζεται μια σημαντική βελτίωση των αποτελεσμάτων αν συγκρίνουμε μεταξύ τους τα έτη 2009-2010 και 2010-2011. Συγκεκριμένα όσον αφορά στο Χειμερινό Εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2010-2011 και συγκριτικά προς το αντίστοιχο εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2009-2010, εμφανίζεται βελτίωση και στα 10 κριτήρια που συνθέτουν το ερωτηματολόγιο. Η ανάλογη σύγκριση του Εαρινού Εξαμήνου του ακαδημαϊκού έτους 2009-2010 με το αντίστοιχο εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2009-2010, εμφανίζει βελτιωμένη επίδοση σε 9 από τα 10 αυτά κριτήρια, ενώ σε μία περίπτωση η επίδοση είναι σταθερή. Σε κανένα από τα κριτήρια δεν εμφανίζεται μείωση της συνολικής επίδοσης του Τμήματος. Η βελτίωση μάλιστα των δεικτών αγγίζει και σε πολλές περιπτώσεις ξεπερνά το 5%. Η προφανής πρόοδος που εμφανίζει το Τμήμα μετά την πρώτη μόλις χρονιά της αξιολόγησης του διδακτικού έργου, αντανακλά τόσο την θετική επιρροή που είχε η διαδικασία της αξιολόγησης στη βελτίωση της διδακτικής διαδικασίας, αλλά και την ανταπόκριση των διδασκόντων στα ευρήματα της αξιολόγησης.
- γ. Ειδικά για το ζήτημα της συνεργασίας των διδασκόντων με τους διδασκόμενους, οι απαντήσεις των φοιτητών είναι πολύ θετικές.
- δ. Εμφανίζεται, και τις δύο χρονιές, μια μικρή υστέρηση των αποτελεσμάτων του εαρινού εξαμήνου έναντι του χειμερινού, γεγονός που ίσως εξηγείται από τη χρονική στιγμή κατά την οποία διεξάγεται η αξιολόγηση. Κατά το εαρινό εξάμηνο η διαδικασία διεξάγεται, κατά κανόνα, πιο κοντά στις εξετάσεις.

Αξιοποίηση των αποτελεσμάτων:

Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης γίνονται γνωστά στους διδάσκοντες, μαζί με τον Μ.Ο. του αντίστοιχου εξαμήνου, ώστε ο καθένας να είναι σε θέση να γνωρίζει τόσο την επίδοση που αφορά κάθε ένα από τα μαθήματα του, όπως και σε ποιο σημείο κρίνεται ότι υπολείπεται του μέσου όρου και να το λάβει υπόψη του για τη συνέχεια. Σκέψεις προς περαιτέρω αξιοποίηση των αποτελεσμάτων έχουν ήδη προταθεί στην ΟΜΕΑ του Τμήματος και καταγράφονται στην ενότητα -10-: «Προτάσεις».

Ερωτηματολόγια διδασκόντων

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται τα στοιχεία των ερωτηματολογίων που συμπλήρωσε το διδακτικό προσωπικό του Τμήματος (μέλη ΔΕΠ και διδάσκοντες 407/80) κατά το ακαδημαϊκό έτος 2010 – 2011, και τα οποία αφορούν στις προσωπικές τους αποτιμήσεις σχετικά το βαθμό ενεργητικής συμμετοχής των φοιτητών στα μαθήματα, την επάρκεια των υποδομών στην εκπαιδευτική διεργασία, το βαθμό αξιοποίησης από μέρους τους των ΤΠΕ, κ.ά. (το ερωτηματολόγιο βρίσκεται στο Παράρτημα ΙΙ).

Πίνακας 4.2Επεξεργασία δεδομένων των ερωτηματολογίων των μελών Δ.Ε.Π.
(Ακαδημαϊκό έτος 2010 - 2011)

Αποτίμηση Ακαδημαϊκού Έργου Πανεπιστημίου Πατρών																					
Ερωτηματολόγιο μελών ΔΕΠ																					
Πλήθος ερωτηματολογίων	49	49	49	49	49	49	49	44	44	49	49	49	46	45	49	47	42	32	49	49	49
Συμμετοχή στο ερώτημα	19	49	48	49	49	49	49	44	44	49	49	49	46	45	49	47	42	32	35	46	21
Ποσοστό Συμμετοχής στο ερώτημα %	39%	100%	98%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	71%	94%	43%
Μέσος Όρος						2.6	2.8	1.5	1.4	3.4	2.8	2.8	2.8	4.1	4.3	3.9	2.4	3.0			
Μέση Απόκλιση*						0.5	0.4	0.6	0.6	0.8	0.7	0.9	1.1	0.8	0.7	0.9	0.9	0.4			
Ερωτήσεις**																					
Ον/μο ΔΕΠ	Ερ 1	Ερ2	Ερ 3	Ερ 4	Ερ 5	Ερ 6	Ερ 7	Ερ 8	Ερ 9	Ερ 10	Ερ 11	Ερ 12	Ερ 13	Ερ 14	Ερ 15	Ερ 16	Ερ 17	Ερ 18	Ερ 19	Ερ 20	Ερ 21
ΑΘΑΝΑΣΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	0	1	1	1	1	3	3	3	3	4	4	4	3	4	4	4	3	3	1	1	0
ΑΘΑΝΑΣΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	0	1	1	1	1	3	3	3	3	4	4	4	3	4	4	4	3	3	1	1	0
ΑΣΛΑΝΙΔΟΥ ΤΙΤΙΚΑ	0	1	1	1	1	2	3	1	1	2	2	1	3	3	3		1		0	1	1
ΒΑΛΑΚΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	1	1	1	1	1	2	3	1	1	4	4	4	4	3	4	4	1		1	1	1
ΒΑΛΑΚΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	1	1	1	1	1	2	3	1	1	3	3	5	4	3	5	4	1		1	1	1
ΒΑΜΠΟΥΛΗΣ ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ	0	1	1	1	1	2	2	2	1	2	2	2	1	4	3	3	1		1	1	0
ΚΑΛΕΡΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ	1	1	1	1	1	2	3	1	2	3	2	3	4	5	3	3	1		1	1	1
ΚΑΛΕΡΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ	1	1	1	1	1	2	3	1	2	3	2	3	4	5	3	3	1		1	1	1
ΚΑΛΕΡΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ	1	1	1	1	1	2	3	1	2	3	2	3	4	5	3	3	5	3	1	1	1
ΚΑΛΕΡΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ	1	1	1	1	1	2	3	1	2	3	2	3	4	5	3	3	3	2	1	1	1
ΚΟΝΤΟΣ ΠΑΥΛΟΣ	1	1	1	1	1	3	3	1	1	5	3	4	2	5	5	5	2	3	1	1	0
ΚΟΝΤΟΣ ΠΑΥΛΟΣ	1	1	1	1	1	3	3	1	1	5	3	4	2	5	5	5	2	3	1	1	0
ΚΟΝΤΟΣ ΠΑΥΛΟΣ	1	1	1	1	1	3	3	1	1	5	3	4	2	5	5	5	2	3	1	1	0
ΚΟΝΤΟΣ ΠΑΥΛΟΣ	1	1	1	1	1	3	3	1	1	5	3	4	2	5	5	5	2	3	1	1	0
ΚΑΡΙΤΖΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ	0	1	1	1	1	4	4			5	4	3	3	3	4	4	1		0	0	0
ΜΕΛΑ ΛΙΑ	0	1	1	1	1	2	3	3	1	4	3	3	3	3	4	3	3	3	1	1	0
ΜΙΧΑΛΑΚΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ	0	1	1	1	1	3	3	1	4	4	4	2	5	5	5	5	2	4	1	1	0
ΜΙΧΑΛΑΚΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ	0	1	1	1	1	3	3	1	1	4	4	4	2	5	5	5	2	4	1	1	0
ΜΙΧΑΛΑΚΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ	0	1	1	1	1	3	3	1	1	4	3	3	2	5	5	5	2	4	1	1	0
ΜΙΧΑΛΑΚΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ	0	1	1	1	1	3	3	1	1	4	4	4	2	5	5	5	2	4	1	1	0
ΜΟΥΖΑΚΙΤΗΣ ΑΓΓΕΛΟΣ	0	1	0	1	1	2	2			3	3	3	3	4	4	4			0	0	0

Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης [2007 - 2011]: Τμήμα Φιλοσοφίας/Πανεπιστήμιο Πατρών

ΜΟΥΖΑΛΑ ΜΕΛΙΝΑ	1	1	1	1	1	2	2	2	1	2	2	1	2	3	4	5	1		1	1	1
ΜΟΥΖΑΛΑ ΜΕΛΙΝΑ	1	1	1	1	1	2	2	2	1	2	1	1	2	3	4	5			1	1	0
ΜΟΥΖΑΛΑ ΜΕΛΙΝΑ	1	1	1	1	1	2	2	2	1	2	1	1	2	3	4	5			1	1	0
ΜΟΥΖΑΛΑ ΜΕΛΙΝΑ	1	1	1	1	1	2	2	2	1	2	1	1	2	3	4	5	1		1	1	0
ΝΤΟΥΣΚΟΣ ΧΡΙΣΤΟΣ	0	1	1	1	1	2	3	1	1	3	2	2	4	3	4	5	2	2	1	1	0
ΠΑΠΑΙΩΑΝΝΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ	1	1	1	1	1	3	3	3	3	5	4	5	5	5	5	5	5	5	1	1	0
ΠΑΓΩΝΔΙΩΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	0	1	1	1	1	3	3	1	2	3	3	3		4	5	4			1	1	0
ΠΑΓΩΝΔΙΩΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	0	1	1	1	1	3	3	1	2	3	3	3		4	5		5		1	1	0
ΠΑΤΕΛΛΗ ΙΟΛΗ	0	1	1	1	1	3	3	1	1	3	2	2	1		5	2	4	3	1	1	1
ΠΑΤΕΛΛΗ ΙΟΛΗ	0	1	1	1	1	3	2	1	1	2	2	2	1		3	2		3	0	1	1
ΠΕΡΔΙΚΟΥΡΗ ΕΛΕΝΗ	0	1	1	1	1	3	3	1	1	3	2	2	1		5	2	3	3	0	1	1
ΠΕΡΔΙΚΟΥΡΗ ΕΛΕΝΗ	0	1	1	1	1	3	3	1	1	3	3	2	1		5	2	3	3	1	1	1
ΠΕΡΔΙΚΟΥΡΗ ΕΛΕΝΗ ΜΠΣ	0	1	1	1	1	3	3	1	1	4	4	3	1	4	4	3	3	4	0	1	1
ΠΕΡΔΙΚΟΥΡΗ ΕΛΕΝΗ	0	1	1	1	1	3	3	1	1	3	2	2	1	3	5	2		3	1	1	1
ΠΥΡΟΒΟΛΑΚΗΣ ΕΥΤΥΧΗΣ	0	1	1	1	1	2	3	2	2	3	3	2	3	4	5	5	2	2	0	1	0
ΠΥΡΟΒΟΛΑΚΗΣ ΕΥΤΥΧΗΣ	0	1	1	1	1	2	3	2	2	3	3	2	3	4	5	5	2	2	0	1	0
ΣΤΑΥΡΙΑΝΕΑΣ ΣΤΑΣΙΝΟΣ	1	1	1	1	1	3	2	2	1	3	3	2	4	5	5	3	2	3	1	1	1
ΣΤΑΥΡΙΑΝΕΑΣ ΣΤΑΣΙΝΟΣ	1	1	1	1	1	3	2	2	1	4	3	3	4	5	5	3	2	2	1	1	1
ΣΤΑΥΡΙΑΝΕΑΣ ΣΤΑΣΙΝΟΣ	1	1	1	1	1	3	2	2	1	4	3	3	5	5	5	4	4	3	1	1	1
ΣΤΑΥΡΙΑΝΕΑΣ ΣΤΑΣΙΝΟΣ	1	1	1	1	1	3	2	2	1	4	3	3	4	5	5	4	1		1	1	1
ΤΣΑΚΙΡΗ ΒΑΣΙΛΙΚΗ	0	1	1	1	1	2	2			3	3	3	3	4	4	4			0	0	0
ΨΑΡΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ	0	1	1	1	1	2	4			5	4	4	4	5	5	5	4	3	0	1	0
ΨΑΡΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ	0	1	1	1	1	2	4			4	3	4	4	5	5	5	3	3	0	1	0
ΧΑΤΖΗΙΩΑΝΝΟΥ ΧΑΡΗΣ	0	1	1	1	1	3	2	2	2	4	3	2	4	4	4	4	2	3	0	1	0
ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑ	0	1	1	1	1	3	3	3	1	3	3	2	1	2	1	3	3	3	0	1	1
ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑ	0	1	1	1	1	3	3	1	1	3	2	2	2	3	4	3	1		1	1	1
ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑ	0	1	1	1	1	3	3	1	1	3	3	1		3	4	3	3	3	1	1	1
ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑ	0	1	1	1	1	3	3	1	1	3	2	2	1	3	3	3	3	2	0	1	0

Από την επεξεργασία των στοιχείων του παραπάνω πίνακα μπορούν να αντληθούν μερικές βασικές επισημάνσεις:

- (α) Τόσο οι διαθέσιμες υποδομές του Τμήματος για το ερευνητικό έργο των μελών ΔΕΠ και των διδασκόντων 407/80 όσο και αυτές για τη διεξαγωγή του εκπαιδευτικού τους έργου κρίνονται μόνο σχετικά ικανοποιητικές. Αυτή η αποτίμηση, συνδυασμένη και με την αντίστοιχη των φοιτητών όσον αφορά στις κτηριακές υποδομές (αίθουσες, κοινόχρηστοι χώροι κλπ) επιβεβαιώνεται προβλήματα υποδομών που αντιμετωπίζει το Τμήμα, τα οποία βέβαια είναι γνωστά στις αρμόδιες τεχνικές και διοικητικές υπηρεσίες του πανεπιστημίου (βλ. Κεφάλαιο 8).
- (β) Ένας από τους σημαντικότερους παράγοντες δυσχέρειας του ερευνητικού έργου των διδασκόντων φαίνεται να είναι η έλλειψη βοηθητικού και επικουρικού προσωπικού, και μάλιστα, όσον αφορά στις ΤΠΕ η παντελής απουσία του.
- (γ) Ιδιαίτερα ενθαρρυντικό στοιχείο είναι η ικανοποίηση που δηλώνουν οι διδάσκοντες σχετικά με το ενδιαφέρον των φοιτητών για την παρακολούθηση των μαθημάτων τους, και την ενεργή συμμετοχή τους.

4.2. Ποιότητα και αποτελεσματικότητα της διδακτικής διαδικασίας

Η εκπαιδευτική διαδικασία έχει ως εξής:

- α. Τα μαθήματα είναι, κατά κανόνα, τρίωρα και γίνονται σε ένα συνεχόμενο τρίωρο, μία φορά την εβδομάδα, επί δεκατρείς (13) εβδομάδες. Ορισμένοι διδάσκοντες έχουν θεωρήσει αυτό το συνεχές τρίωρο μη αποδοτικό και τους έχει δοθεί η δυνατότητα να χωρίζουν το μάθημά τους σε δύο μέρη, σε διαφορετικές ημέρες της εβδομάδας. Τα μαθήματα που συμπληρώνονται από εργαστηριακές ασκήσεις αντιστοιχούν σε περισσότερες διδακτικές ώρες και διδακτικές μονάδες. Τέτοια ήταν μέχρι τώρα τα μαθήματα της 'Λογικής' και της 'Γνωσιοθεωρίας-Μεταφυσικής-Ι'.
- β. Τα υποχρεωτικά μαθήματα ολοκληρώνονται, κατά κανόνα, με γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου. Κάποιες λίγες φορές διενεργούνται προφορικές εξετάσεις. Ορισμένες φορές, η εξέταση διενεργείται σε δύο φάσεις, μία στο μέσον του εξαμήνου και μία στο τέλος (σύστημα 'προόδων').
- γ. Μέρος της διδακτικής διαδικασίας αποτελούν οι «ώρες συνεργασίας» μεταξύ διδασκόντων και διδασκομένων, στις οποίες αποδίδουμε ιδιαίτερη σημασία. Για αυτό και ανακοινώνονται επίσημα στον ιστότοπο του Τμήματος. Η προσέλευση των φοιτητών για ερωτήσεις/απορίες/συζητήσεις είναι όντως αξιοσημείωτη.
- δ. Μεγάλος αριθμός μαθημάτων, και πιο συγκεκριμένα τα: «Μαθήματα Κειμένων», «Επεξεργασία φιλοσοφικών θεμάτων» και αρκετά μαθήματα επιλογής εξετάζονται με γραπτές εργασίες που εκπονούν οι φοιτητές. Παρόλη την προφανή επιβάρυνση που αυτό συνεπάγεται για τους διδάσκοντες, θεωρούμε αυτές τις γραπτές εργασίες εξαιρετικά σημαντικές. Στους στόχους του Τμήματος εμπεριέχεται η επιπλέον ενίσχυση του ρόλου των γραπτών εργασιών στη διδακτική διαδικασία (βλ. ενότητα 10: «Προτάσεις»).

Οι παρακάτω πίνακες **6 και 7** αποτυπώνουν την κατανομή βαθμολογίας των αποφοίτων και τα έτη που απαιτούνται για την απόκτηση πτυχίου (αντιστοίχως). Επίσης τα γραφήματα 4.1. & 4.2 αποτυπώνουν, αντιστοίχως, την διακύμανση της κατανομής βαθμολογίας και την εξέλιξη του αριθμού αποφοίτων με βάση τα έτη σπουδών. Στο γράφημα 4.1. φαίνεται ότι ο αριθμός των αποφοίτων με βαθμό πτυχίου από 8.5 και πάνω παραμένει σταθερός. Αντίστοιχη τάση παρουσιάζει και ο αριθμός των αποφοίτων με βαθμό πτυχίου από 6.0 έως 6.9 μετά από μία σημαντική αύξηση τα πρώτα χρόνια λειτουργίας του Τμήματος. Αντίθετα σχετική μείωση εμφανίζει ο αριθμός αποφοίτων με βαθμό από 7.0 έως 8.4, και αντίστροφα σχετική αύξηση ο αριθμός αποφοίτων με βαθμό από 5.0 έως 5.9. Στο γράφημα 4.2. φαίνεται ότι ο αριθμός των αποφοίτων σε κανονικά έτη σπουδών είναι σχετικά σταθερός. Αντίθετα ο αριθμός αποφοίτων σε κανονικά έτη σπουδών συν 1 βαίνει μειούμενος σε μικρό σχετικά ποσοστό με αντίστοιχη μικρή αύξηση των αποφοίτων με περισσότερα έτη σπουδών (σημειώνεται ότι τα έτη στον οριζόντιο άξονα του γραφήματος 4.2. αναφέρονται στο έτος εισαγωγής).

Πίνακας 6. Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών										
Έτος Αποφοίτησης	Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	Κατανομή Βαθμών (αριθμός φοιτητών και % επί του συνόλου των αποφοιτησάντων)								Μέσος όρος Βαθμολογίας (στο σύνολο των αποφοίτων)
		5.0-5.9		6.0-6.9		7.0-8.4		8.5-10.0		
		Αριθμός	Ποσοστό%	Αριθμός	Ποσοστό%	Αριθμός	Ποσοστό%	Αριθμός	Ποσοστό%	
2002/03	44	0	0.00	12	27.27	28	63.64	4	9.09	7,46
2003/04	49	0	0.00	23	46.94	25	51.02	1	2.04	7,12
2004/05	106	1	0.94	52	49.06	49	46.23	4	3.77	7,06
2005/06	70	6	8.57	40	57.14	20	28.57	4	5.71	7,84
2006/07	74	4	0.94	45	60.81	23	31.08	2	2.70	6,87
2007/08	87	6	6.90	52	59.77	27	31.03	2	2.30	6,82
2008/09	60	3	5.00	38	63.33	17	28.33	2	3.33	6,78
2009/10	74	5	6.76	48	64.86	21	28.38	0	0.00	6,73
2010/11	66	15	22.73	39	59.09	10	15.15	2	3.03	6,51
Σύνολο	630	40	6.35	349	55.40	220	34.92	21	3.33	

Επεξήγηση:

Σημειώστε σε κάθε στήλη τον αριθμό των φοιτητών που έλαβαν την αντίστοιχη βαθμολογία και το ποσοστό που αυτοί εκπροσωπούν επί του συνολικού αριθμού των αποφοιτησάντων το συγκεκριμένο έτος [π.χ. 26 (=15%)].

Στα παρακάτω γραφήματα φαίνεται η διακύμανση της βαθμολογίας των αποφοίτων κατά τα έτη 2002/3 (έτος πρώτων αποφοιτησάντων του Τμήματος) έως και 2010/11.

Πίνακας 7.

Εξέλιξη του αριθμού των αποφοίτων του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών και διάρκεια σπουδών

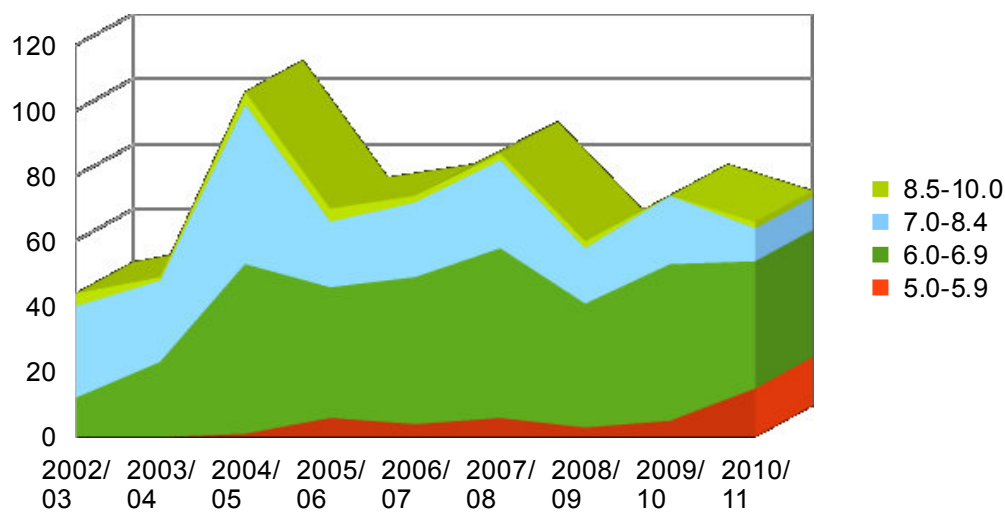
Έτος εισαγωγής	Εγγραφέντες	Αποφοιτήσαντες Διάρκεια Σπουδών (σε έτη)							Μη αποφοιτ/ντες	Ποσοστιαία αναλογία	
		K [1]	K+1	K+2	K+3	K+4	K+5	≥K+6		Συνολικό ποσοστό αποφοιτησάντων [2]	Συνολικό ποσοστό μη αποφοιτησάντων
1999-2000	105	44	30	10	5	1	1		14	86,7	13,3
2000-2001	113	19	66	11	6	1		2	8	92,9	7,1
2001-2002	91	30	26	9	8	4	2		12	86,8	13,2
2002-2003	109	28	35	19	4	5			18	83,5	16,5
2003-2004	100	25	38	12	2	5			18	82,0	18,0
2004-2005	110	20	29	15	9				37	66,4	33,6
2005-2006	110	11	31	15					53	51,8	48,2
2006-2007	96	18	22						56	41,7	58,3
2007-2008	115	13							102	11,3	88,7
2008-2009	145								145	0,0	100,0
2009-2010	179								179	0,0	100,0
2010-2011	180								180	0,0	100,0

Επεξήγηση: Όπου K = Κανονική διάρκεια σπουδών (σε έτη) στο Τμήμα. (π.χ. αν η κανονική διάρκεια σπουδών είναι 4 έτη, τότε K=4 έτη, K+1=5 έτη, K+2=6 έτη,..., K+6=10 έτη).

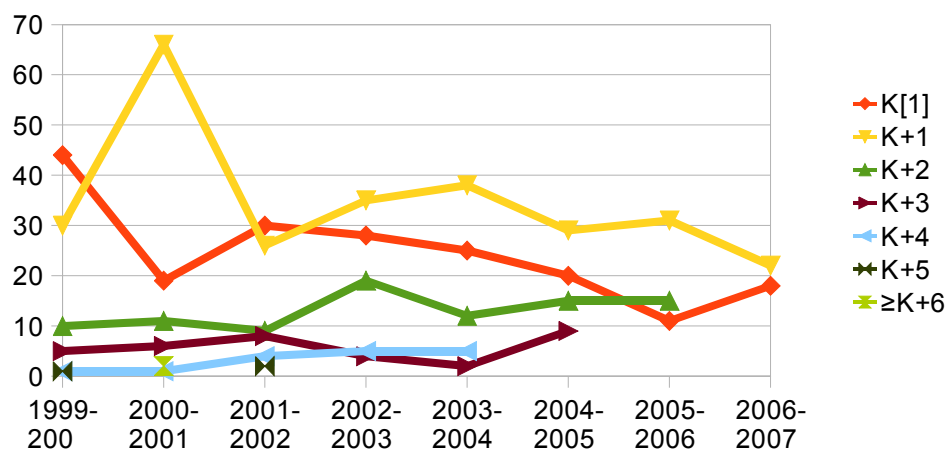
[1]. Σε αυτήν και τις επόμενες 6 στήλες σημειώστε για κάθε έτος τον αριθμό των αποφοιτησάντων. Το άθροισμα των αριθμών αυτών, μαζί με τον αριθμό των φοιτητών που δεν έχουν ακόμη αποφοιτήσει (της επόμενης στήλης) πρέπει να είναι ίσο με τον συνολικό αριθμό των εισαχθέντων κάθε έτους (της στήλης 2).

[2]. Στην στήλη αυτή σημειώνεται η ποσοστιαία αναλογία των αποφοιτησάντων κάθε έτους σε σχέση με τον συνολικό αριθμό των εισαχθέντων του έτους (της στήλης 2).

Γράφημα 4.1. Διακύμανση βαθμολογίας αποφοίτων (2002/3- 2010/11)

Γράφημα 4.2. Εξέλιξη αριθμού αποφοίτων με βάση τα έτη σπουδών (1999/00-2006/7)

Αξιολόγηση των στοιχείων:

Τα παραπάνω στοιχεία δείχνουν ότι μόνο ένα σχετικά μικρό ποσοστό των φοιτητών και των φοιτητριών του Τμήματος αποφοιτούν στον ελάχιστο χρόνο φοίτησης, δηλαδή στα τέσσερα (4) έτη. Το υψηλότερο ποσοστό αποφοιτά στα πέντε έτη σπουδών, ενώ ένα σημαντικό ποσοστό αποφοιτά στα 6 και άνω έτη. Επίσης, υφίσταται ένα μικρό ποσοστό που ξεπερνά τα οκτώ (8) έτη φοίτησης. Από την άποψη της βαθμολογίας το μεγαλύτερο ποσοστό των φοιτητών και φοιτητριών αποφοιτά με βαθμό πτυχίου που κυμαίνεται από το 6.0 έως το 6.9, με διασπορά των υπόλοιπων αποφοίτων στο υπόλοιπο της κλίμακας. Ωστόσο τα παραπάνω στοιχεία είναι σε έναν βαθμό παραπλανητικά για τους εξής λόγους:

α) το άθροισμα των εγγεγραμμένων φοιτητών του Τμήματος δεν αντιστοιχεί στον αριθμό των φοιτητών που πραγματικά φοιτούν και που συμμετέχουν στις εξετάσεις των μαθημάτων. Όπως σημειώνεται πιο κάτω ο μέσος όρος των φοιτητών που εγγράφονται χωρίς να προσέρχονται στις εξετάσεις των αντίστοιχων μαθημάτων κυμαίνεται σταθερά σε ποσοστά που υπερβαίνουν το 30% (δηλαδή 1 στους 3 εγγεγραμμένους).

β) οι φοιτητές εισέρχονται στο Τμήμα με πολύ μικρή βαθμολογία, πλήρη ανεπάρκεια στη γνώση ξένων γλωσσών και με δυσκολίες στην κατανόηση κειμένων. Χρειάζεται χρόνος προσαρμογής στις απαιτήσεις του φιλοσοφικού λόγου και χρόνος για να κινητοποιηθούν και να βρουν ενδιαφέρον στο αντικείμενο. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα, πρώτον οι 'καλοί' φοιτητές του Τμήματος να μην ολοκληρώνουν τις σπουδές τους στα τέσσερα χρόνια, αλλά με μικρή καθυστέρηση, και δεύτερον ο μέσος όρος της βαθμολογίας τους να είναι σημαντικά χαμηλότερος από τον αντίστοιχο μέσο όρο φοιτητών σε κάποια άλλα Τμήματα ανθρωπιστικών επιστημών.

γ) το Τμήμα προσπαθεί να διατηρήσει όσο υψηλό γίνεται το επίπεδο των σπουδών και, συνεπώς, και τις απαιτήσεις ως προς τις εξετάσεις. Παρόλα αυτά, το Τμήμα κατανοεί ότι οι παραπάνω πίνακες είναι ενδεικτικοί μιας πραγματικής κατάστασης και έχει ήδη δρομολογήσει την αλλαγή του Προγράμματος Σπουδών ώστε να θεραπεύσει τα όποια προβλήματα υπάρχουν (βλ. ενότητα -10-: «Προτάσεις»).

Ποσοστά συμμετοχής & επιτυχίας στις εξετάσεις και ποσοστά παρακολούθησης.

Από τα στοιχεία που προκύπτουν από τους πίνακες 10.1 & 10.2 του Παραρτήματος Ι μπορεί να υπολογιστεί με σχετική ακρίβεια το ποσοστό συμμετοχής ή παρακολούθησης στα μαθήματα το ποσοστό συμμετοχής στις εξετάσεις (τελικές και επαναληπτικές) και το ποσοστό επιτυχίας. Με βάση τα φιλοσοφικά και μη φιλοσοφικά μαθήματα τα οποία προσφέρθηκαν από τους διδάσκοντες του τμήματος και για τα οποία υπάρχουν πλήρη στοιχεία (εγγραφών, συμμετοχής στις εξετάσεις, βαθμολογία και αξιολόγηση φοιτητών) προκύπτουν τα ακόλουθα ποσοστά για το ακαδημαϊκό έτος 2010/11 (τα στοιχεία αφορούν 49 από τα συνολικά 87 μαθήματα που παρακολούθησαν οι φοιτητές του τμήματος στο προαναφερθέν ακαδημαϊκό έτος). Ο μέσος όρος των φοιτητών που συμμετείχαν στις εξετάσεις με βάση τους εγγεγραμμένους ανέρχεται σε ποσοστό 66.2%. Αντίθετα ένα ποσοστό 33.8% των εγγεγραμμένων, δηλαδή πάνω από το 1/3 φαίνεται ότι δεν συμμετείχε καθόλου στις εξετάσεις. Υπόψιν ότι ο αριθμός συμμετεχόντων στις εξετάσεις συμπεριλαμβάνει τους συμμετέχοντες και στις δύο εξεταστικές περιόδους (κανονική και επαναληπτική εξέταση Σεπτεμβρίου). Από όσους και όσες συμμετείχαν στις εξετάσεις ο αριθμός των επιτυχόντων ανέρχεται σε ποσοστό 60.45% (δηλαδή περίπου 3 στους 5 εξεταζομένους). Στο σύνολο των εγγεγραμμένων το ποσοστό αυτό αντιπροσωπεύει περίπου το 40 % των εγγεγραμμένων σε κάθε μάθημα φοιτητών και φοιτητριών (δηλαδή περίπου 2 στους 5 εγγεγραμμένους). Ο αριθμός αυτός θα πρέπει να ειπωθεί συγκριτικά προς τον αριθμό των φοιτητών και των φοιτητριών που παρακολουθούν τα αντίστοιχα

μαθήματα. Παρότι δεν υπάρχουν ακριβή στοιχεία για τα ποσοστά παρακολούθησης, μία ένδειξη για τον αριθμό αυτό συνιστούν τα συμπληρωμένα ερωτηματολόγια κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των μαθημάτων. Ο αριθμός των φοιτητών οι οποίοι συμμετείχαν στην αξιολόγηση των μαθημάτων που διδάχτηκαν κατά το ακαδημαϊκό έτος 2010 – 2011 ανέρχεται σε ποσοστό 29.42%. Στο βαθμό που το ποσοστό αυτό συνιστά μία ένδειξη για τα ποσοστά παρακολούθησης των μαθημάτων, εξηγεί σε μεγάλο βαθμό το ύψος του ποσοστού επιτυχίας στα μαθήματα το οποίο υπολογίστηκε πιο πάνω.

4.3. Οργάνωση και εφαρμογή του διδακτικού έργου

- α. Η ύλη των μαθημάτων γνωστοποιείται στους φοιτητές μέσα από τον Οδηγό Σπουδών, ο οποίος τους διανέμεται κατά την εγγραφή τους (έντυπα ή σε ηλεκτρονική μορφή) και αναρτάται στον ιστότοπο του Τμήματος.
- β. Το ωρολόγιο πρόγραμμα γνωστοποιείται με ανάρτηση στο χώρο της Γραμματείας και αναρτάται επίσης στον ιστότοπο του Τμήματος. Ιδιαίτερη μέριμνα λαμβάνεται ώστε το πρόγραμμα να μην έχει μεγάλα χάσματα ούτε να επιβάλλει πολλές συνεχόμενες ώρες διδασκαλίας.
- γ. Όσον αφορά στα μαθήματα επιλογής, προσφέρεται η δυνατότητα στους φοιτητές να παρακολουθήσουν αρχικά, επί μία εβδομάδα, όσα μαθήματα προσφέρονται, ώστε να επιλέξουν στην συνέχεια εκείνα που επιθυμούν.
- δ. Καταβάλλεται προσπάθεια ώστε τα Υποχρεωτικά μαθήματα, ακόμα και αυτά διαφορετικών ετών, να μην συμπίπτουν χρονικά, ώστε να μπορούν να τα παρακολουθούν και φοιτητές που τα οφείλουν από προηγούμενο έτος.
- ε. Όσα μαθήματα ακυρώνονται λόγω αργιών, ασθένειας κτλ. αναπληρώνονται. Όλες οι ανακοινώσεις για την αναπλήρωση μαθημάτων γίνονται μέσω της Γραμματείας και μετά από ενημέρωση του υπεύθυνου για το ωρολόγιο πρόγραμμα και του Προέδρου του Τμήματος. Έτσι εξασφαλίζεται ότι οι αναπληρώσεις δεν δυσχεραίνουν την ομαλή λειτουργία του Προγράμματος.

Η γνώμη των φοιτητών καταγράφεται στον παρακάτω πίνακα: **4.3.**

Πίνακας 4.3. Παρακολούθηση μαθημάτων και ωρολόγιο πρόγραμμα

Ερωτήματα	ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2010-2011		ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2010-2011		ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2009-2010		ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2009-2010	
	Μέση τιμή	Τ απ	Μέση τιμή	Τ απ	Μέση τιμή	Τ απ	Μέση τιμή	Τ απ
Πόσο συχνά παρακολουθείτε τις παραδόσεις των μαθημάτων γενικώς;	4.24	0.94	4.22	0.98	4.20	0.99	4.23	0.94
Πόσο συχνά παρακολουθείτε τις παραδόσεις του συγκεκριμένου μαθήματος;	4.41	0.91	4.41	0.88	4.40	0.90	4.45	0.87
Το ωρολόγιο πρόγραμμα διδασκαλίας διευκολύνει την παρακολούθηση;	2.74	1.13	2.67	1.15	2.76	1.13	2.86	1.10

Σύμφωνα με τον παραπάνω πίνακα, η άποψη του φοιτητών για το ωρολόγιο πρόγραμμα είναι αρνητική. Αυτό, ωστόσο, έρχεται σε αντίθεση με το μέσο όρο παρακολούθησης των μαθημάτων, ο οποίος είναι πολύ υψηλός για τα ειωθότα στο ελληνικό πανεπιστήμιο και δη στις θεωρητικές σχολές. Εκτιμούμε ότι η αρνητική στάση των φοιτητών απλώς αποτυπώνει τις δυσκολίες που συνεπάγεται το γεγονός ότι το Πανεπιστήμιο βρίσκεται έξω από την πόλη και το ότι οι φοιτητές δεν έχουν συνηθίσει να καλύπτουν τον όποιο χρόνο ανάμεσα στα μαθήματα επισκεπτόμενοι τις βιβλιοθήκες του Πανεπιστημίου (την τμηματική και την κεντρική βιβλιοθήκη). Η προσπάθειά μας είναι να τους παρακινήσουμε να αξιοποιούν τον διαθέσιμο χρόνο τους μελετώντας ή συζητώντας στις Βιβλιοθήκες.

4.4. Εκπαιδευτικά βοηθήματα και εγχειρίδια

Το Τμήμα έχει επενδύσει ιδιαίτερη ενέργεια στη συγγραφή εγχειριδίων κατάλληλων για τους φοιτητές, δεδομένης και της έλλειψης αντίστοιχων βιβλίων στην ελληνική βιβλιογραφία. Προς αυτή την κατεύθυνση, πέρα από την αυτονόητη περίσκεψη στην επιλογή των όποιων εγχειριδίων προτείνουμε, έχουμε:

- α. μεταφράσει αρκετά ξενόγλωσσα εισαγωγικά βιβλία (π.χ., για τη φαινομενολογία, τον Kant, τον Αριστοτέλη κτλ.),
- β. μεταφράσει, είτε δημοσιεύοντάς τες είτε για τις ανάγκες των μαθημάτων, κλασικά φιλοσοφικά κείμενα (π.χ., Heidegger, Husserl, Dilthey αλλά και Αριστοτέλη, Πρόκλο κτλ.),
- γ. συγγράψει αναλυτικές και επιστημονικά άρτιες «Πανεπιστημιακές Παραδόσεις» που θα μπορούσαν να αποτελέσουν αυτόνομες μονογραφίες,
- δ. επανειλημμένως ανοίξει διάλογο με το Υπουργείο, ώστε να καταστήσουμε κατανοητό ότι τα κείμενα της ευρωπαϊκής φιλοσοφίας θα πρέπει να εκλαμβάνονται ως «κείμενα», όπως οι εκδόσεις αρχαίων κειμένων, και να διανέμονται από το σύστημα 'Εύδοξος' ως τέτοια. Δυστυχώς, η στάση του Υπουργείου σε αυτό το θέμα έχει αλλάξει πολλές φορές και από το ακαδημαϊκό έτος 2010 - 2011 τα κείμενα φιλοσοφίας δεν συμπεριλαμβάνονται στην ίδια κατηγορία με τις εκδόσεις των αρχαίων κειμένων με αποτέλεσμα να μην διανέμονται. Η αξιολόγηση των φοιτητών καταγράφεται στον παρακάτω πίνακα 4.4.:

Πίνακας 4.4. Αξιολόγηση των βοηθημάτων/συγγραμμάτων

Ερωτήματα	ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2010-2011		ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2010-2011		ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2009-2010		ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2009-2010	
	Μέση τιμή	Τ απ	Μέση τιμή	Τ απ	Μέση τιμή	Τ απ	Μέση τιμή	Τ απ
Καλύπτει το περιεχόμενο του συγγράμματος την ύλη του μαθήματος;	3.54	1.01	3.15	1.10	3.27	1.10	3.51	1.03
Καλύπτει το περιεχόμενο των πανεπιστημιακών σημειώσεων την ύλη του μαθήματος;	3.77	0.99	3.29	1.05	3.42	1.09	3.72	1.00
Πόσο καλή θεωρείτε την ποιότητα των χορηγούμενων συγγραμμάτων;	3.42	0.96	3.11	1.07	3.21	1.04	3.41	0.95
Πόσο καλή κρίνετε την ποιότητα του περιεχομένου των πανεπιστημιακών σημειώσεων;	3.68	1.01	3.29	1.02	3.37	1.02	3.61	1.00
Πόσο καλή κρίνετε την ποιότητα του πρόσθετου υποστηρικτικού υλικού (αν χορηγείται);	3.45	1.13	3.27	1.22	3.32	1.18	3.43	1.10
Έχετε έγκαιρα τα συγγράμματα στη διάθεσή σας για να μελετήσετε στη διάρκεια του εξαμήνου;	3.56	1.21	1.29	0.74	1.62	0.99	3.40	1.20

Αξιολόγηση των στοιχείων:

- α. Θεωρούμε ότι η σχετικά μέτρια αξιολόγηση των φοιτητών οφείλεται εν μέρει στην (εσφαλμένη) άποψη τους ότι τα συγγράμματα πρέπει να αποτελούν ένα συμπαγή κορμό εξεταστέας ύλης.
- β. Η έντονα αρνητική θέση τους για τη διανομή των συγγραμμάτων στο χειμερινό εξάμηνο του 2009-2010 και στο εαρινό εξάμηνο του 2010-2011 είναι δικαιολογημένη και οφείλεται σε προβλήματα που προέκυψαν με την εφαρμογή και τον επανα-καθορισμό, αντίστοιχα, του προγράμματος 'Εύδοξος'.
- γ. Το Τμήμα ισορροπεί μέρος των προβλημάτων που δημιουργεί η λειτουργία του συστήματος 'Εύδοξος' με τη διανομή έντυπου υποστηρικτικού υλικού από τους διδάσκοντες και την αξιοποίηση του eclass.

4.5. Τα διαθέσιμα μέσα και υποδομές

Τα διαθέσιμα μέσα και οι υποδομές μπορούν να χωρισθούν σε τρεις ενότητες:

Κτηριακές υποδομές: εδώ το πρόβλημα είναι μεγάλο, εξαιτίας της κακής κατάστασης των αμφιθεάτρων που τίθενται στη διάθεση του Τμήματος. Το Τμήμα χρησιμοποιεί τέσσερα συνολικά αμφιθέατρα που εξυπηρετούν από 100 έως 160 καθήμενους, αλλά δεν διαθέτει μικρότερες αίθουσες, μεσαίας χωρητικότητας για εργαστηριακά μαθήματα και μαθήματα κειμένων, εκτός από μία αίθουσα σεμιναρίων η οποία όμως είναι μικρή για τις διδακτικές ανάγκες του Τμήματος. Μόνο ένα από αυτά (το ΑΠ2) είναι ανακαινισμένο και συνιστά αξιοπρεπές περιβάλλον για ένα πανεπιστημιακό μάθημα. Το Τμήμα έχει προβεί στις απαραίτητες ενέργειες στο πλαίσιο του προγραμματισμού του Πανεπιστημίου και του Υπουργείου. Αλλά η κατάσταση παραμένει η ίδια. Πρόβλημα συνιστά, επίσης, η μεγάλη απόσταση ανάμεσα στα αμφιθέατρα και τα κτήρια της Γραμματείας του Τμήματος, της Βιβλιοθήκης και των Γραφείων των Διδασκόντων. Πρόβλημα, τέλος, συνιστά η ελλιπής θέρμανση, συντήρηση κτλ. των αμφιθεάτρων.

Βιβλιοθήκη: Το Τμήμα επενδύει το συντριπτικά μεγαλύτερο μέρος του ετήσιου προϋπολογισμού του στην αγορά βιβλίων (περίπου το 60%). Έχει, λοιπόν, εξασφαλίσει επαρκή αριθμό βιβλίων για τις ανάγκες των φοιτητών (πολλά βιβλία διατίθενται σε πολλά αντίτυπα). Δεν ισχύει, ωστόσο, το ίδιο για τις ερευνητικές ανάγκες των μελών ΔΕΠ. Ωστόσο, ορισμένες ερευνητικές περιοχές καλύπτονται επαρκώς. Ο δια-δανεισμός μέσω της ΒΥΠ καλύπτει μέρος των αναγκών αυτών. Το Τμήμα έχει, τέλος, δεχθεί μια σημαντική δωρεά βιβλίων από γαλλικό παλαιοβιβλιοπωλείο (3.000 τόμοι, περίπου) που εξασφαλίζει στη βιβλιοθήκη μεγάλο αριθμό παλαιών εκδόσεων και δυσεύρετων βιβλίων.

Ηλεκτρονικές υποδομές: το Τμήμα διαθέτει πρόσβαση σε μεγάλο αριθμό βάσεων δεδομένων, ηλεκτρονικών περιοδικών κτλ. μέσω της ΒΥΠ. Ανυπέρβλητα προβλήματα δημιουργούνται, ωστόσο, όταν το Υπουργείο δεν καλύπτει τις οικονομικές ανάγκες της ΒΥΠ και διακόπτεται ή συρρικνώνεται η πρόσβαση σε ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων κτλ. Ο προϋπολογισμός του Τμήματος είναι εκ των πραγμάτων αδύνατον να καλύψει τέτοιες δαπάνες.

4.6. Αξιοποίηση τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνιών

Έγινε ήδη αναφορά, μόλις παραπάνω, στην πρόσβαση στο ηλεκτρονικό ερευνητικό υλικό. Όσον αφορά στην επικοινωνία με τους φοιτητές, οι φοιτητές έχουν πρόσβαση μέσω του ιστότοπου του Τμήματος σε όλες τις ανακοινώσεις, στο πρόγραμμα των εκδηλώσεων του Τμήματος, στο πρόγραμμα σπουδών κτλ. Και, πράγματι, η επικοινωνία τους με το Τμήμα δεν παρουσιάζει δυσκολίες. Από άποψη παιδαγωγική, σημαντική θεωρούμε την ανάπτυξη ηλεκτρονικών τάξεων (e-class), λειτουργία που έχει βρει ιδιαίτερη ανταπόκριση

από τους φοιτητές. Εδώ αναρτώνται ανακοινώσεις, υλικό προς μελέτη, εργασίες φοιτητών, σημειώσεις του διδάσκοντος και των φοιτητών κτλ. Αυτή τη στιγμή, βρίσκονται αναρτημένα 48 μαθήματα σε μορφή e-class που διαθέτουν, στην πλειονότητά τους, πλούσιο υλικό. Ο πλήρης πίνακας αυτών των μαθημάτων βρίσκεται στη διεύθυνση: <https://eclass.upatras.gr/modules/auth/opencourses.php?fc=27>

4.7. Αναλογία διδασκόντων - διδασκομένων

Η αναλογία διδασκόντων-διδασκομένων δεν είναι επαρκής, στο μέτρο που το Τμήμα επιδιώκει να προσφέρει στους φοιτητές μαθήματα με μικρό αριθμό διδασκομένων, ώστε να επιτρέπονται γραπτές εργασίες σε εβδομαδιαία βάση, άμεση παρακολούθηση της προόδου των φοιτητών και ανταπόκριση στα ατομικά μαθησιακά τους προβλήματα. Η αναλογία μέλων ΔΕΠ προς φοιτητές, κατά το 2010-11, είναι 1/63. Η αναλογία των διδασκόντων συνολικά προς τους φοιτητές, κατά το έτος 2010-11, είναι περίπου 1/27. Τα τελευταία χρόνια, η κατάσταση επιδεινώνεται συνεχώς εξαιτίας της μείωσης των πιστώσεων για διδάσκοντες με σύμβαση ΠΔ407. Αυτό μας αναγκάζει, μάλιστα, να αναθεωρήσουμε την διδασκαλία των υποχρεωτικών μαθημάτων σε χωριστά τμήματα. Το μέτρο αυτό είχε κριθεί αναγκαίο λόγω του όγκου των φοιτητών και είχε θετικά αποτελέσματα στην διδασκαλία των υποχρεωτικών μαθημάτων. Ωστόσο υπό την πίεση της μείωσης των πιστώσεων το τμήμα είναι αναγκασμένο να μην χωρίζει τα υποχρεωτικά μαθήματα των πρώτων ετών σε δύο (2) τμήματα, όπως γινόταν παλαιότερα. Το Τμήμα έχει ήδη επεξεργαστεί προτάσεις για την άμβλυση αυτής της δυσκολίας, όπως είναι η ανάθεση επικουρικού διδακτικού έργου σε μεταπτυχιακούς φοιτητές ((βλ. ενότητα 10: «Προτάσεις»).

4.8. Βαθμός σύνδεσης της διδασκαλίας με την έρευνα

Το Τμήμα έχει κάνει την εκτίμηση ότι η διδασκαλία στο ΠΠΣ δεν θα πρέπει να καθορίζεται από τα τρέχοντα ερευνητικά ενδιαφέροντα των μελών ΔΕΠ στο μέτρο που αυτό θα οδηγούσε σε διδασκαλία πολύ εξειδικευμένων φιλοσοφικών ερωτημάτων. Προφανώς, αυτό δεν είναι ασυμβίβαστο με την ιδέα ότι τα μέλη ΔΕΠ θα πρέπει να διδάσκουν θεματικές με τις οποίες είναι βαθιά εξοικειωμένα, δηλαδή με τις οποίες έχουν ασχοληθεί ερευνητικά.

Αντίθετα, στο ΠΜΣ, η διδασκαλία είναι πολύ πιο στενά συνδεδεμένη με την τρέχουσα έρευνα των μελών ΔΕΠ, γεγονός που δίνει ιδιαίτερη δυναμική στα μαθήματα και τα καθιστά πολύ πιο ενδιαφέροντα για αμφότερους τους διδάσκοντες και τους φοιτητές. Αυτή η στρατηγική, άλλωστε, διευκολύνει την ανάθεση στους φοιτητές πρωτότυπων θεμάτων για τη συγγραφή διπλωματικών εργασιών ή και διδακτορικών διατριβών.

4.9. & 4.10. Συνεργασία με εκπαιδευτικά κέντρα, κινητικότητα του διδακτικού προσωπικού και των φοιτητών

Το Τμήμα θεωρεί ότι έχει επιτύχει ιδιαίτερα σημαντικές επιδόσεις στο ζήτημα της κινητικότητας, τουλάχιστον όσον αφορά στους διδάσκοντες. Αυτό έχει επιτευχθεί με δύο τρόπους:

A. Χάρη στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα Erasmus

Το Τμήμα έχει υπογράψει μια σειρά αμοιβαίων συμφωνιών (Bilateral Agreements) με ευρωπαϊκά πανεπιστήμια και έχει ενεργοποιήσει τις περισσότερες από αυτές. Πιο συγκεκριμένα, πρόκειται για συμφωνίες με τα παρακάτω πανεπιστήμια:

- Université Catholique de Louvain (2010-13) www.ucl.aca.be
- Université de Poitiers (2009-13) www.univ-poitiers.fr
- Université de Bourgogne (2009-12) www.u-bourgogne.fr
- Albert-Ludwigs Universität Freiburg (2009-12) www.uni-freiburg.de
- Charles University in Prague (2009-2012) www.cuni.cz
- Babes-Bolyai University, Cluj-Napoca (2009-2012) www.ubbcluj.ro
- Kazimierz Wielki University (2009-2012) www.ukw.edu.pl
- Uniwersytet im. Adama Mickiewicza (2010-2013) www.amu.edu.pl
- Università di Roma Tre (2009-2013) www.uniroma3.it
- University of Pisa (2010-2013) www.unipisa.it
- Università degli Studi di Genova (2011-2012) www.unige.it
- Universidad Complutense de Madrid (2010-2012)
- Karlsruhe Institut fuer Technologie (KIT) (2009-2013) www.kit.edu

Στο πλαίσιο αυτό έχουν μετακινηθεί διάφοροι διδάσκοντες στο εξωτερικό ως επισκέπτες καθηγητές και, πάντως, τουλάχιστον ένας διδάσκων ανά ακαδημαϊκό έτος. Το ίδιο ισχύει, αν και με μικρότερη συχνότητα, με ξένους συναδέλφους που επισκέπτονται το Τμήμα. Οι Pierre Destrée (Louvain), Jean-Luc Gens (Dijon), Friederike Rese (Freiburg) είναι ορισμένοι από αυτούς.

Η συμμετοχή των φοιτητών είναι επίσης σημαντική, αν και όχι σε όγκο. Αυτό οφείλεται στο ότι τα περισσότερα από τα παραπάνω πανεπιστήμια δεν έχουν αγγλόφωνα προγράμματα φιλοσοφίας και οι περισσότεροι φοιτητές δεν γνωρίζουν τις αντίστοιχες εθνικές γλώσσες. Πάντως, σταθερά, 2-3 φοιτητές του Τμήματος συμμετέχουν στο πρόγραμμα κάθε έτος. Ενδεικτικό της σημασίας που αποδίδει το Τμήμα στο πρόγραμμα Erasmus είναι η διαθεσιμότητα των διδασκόντων να προσφέρουν ατομικά μαθήματα στα αγγλικά (στα γαλλικά και στα γερμανικά) σε όσους ξένους φοιτητές έρχονται στο Τμήμα μας. Σημειωτέον ότι αυτοί οι φοιτητές δεν είναι Έλληνες δεύτερης γενιάς.

Πίνακας 9. Συμμετοχή σε Διαπανεπιστημιακά ή Διατμηματικά Προγράμματα Προπτυχιακών Σπουδών										
		2010/11	2009/10	2008/9	2007/8	2006/7	2005/6	2004/5	2003/4	Σύνολο
Φοιτητές του Τμήματος που φοίτησαν σε άλλο Α.Ε.Ι. ή σε άλλο Τμήμα	Εσωτ.									0
	Εξωτ.	3			1	2	1	3		10
Επισκέπτες φοιτητές άλλων Α.Ε.Ι. ή Τμημάτων στο Τμήμα	Εσωτ.									0
	Εξωτ.	1			1					2
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος που δίδαξαν σε άλλο Α.Ε.Ι. ή σε άλλο Τμήμα	Εσωτ.									0
	Εξωτ.	1			2	1	1	1	1	7
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού άλλων Α.Ε.Ι. ή Τμημάτων που δίδαξαν στο Τμήμα	Εσωτ.									0
	Εξωτ.	1								1
Σύνολο		6			4	3	2	4	1	20

Β. Χάρη στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών

Το Τμήμα έχει αποφασίσει να προσφέρει το συντριπτικά μεγαλύτερο μέρος (80%) του ετήσιου προϋπολογισμού του ΜΠΣ στην πρόσκληση ερευνητών από ξένα πανεπιστήμια. Σε αυτό το πλαίσιο έχουν έρθει στο Τμήμα μας για να συμμετάσχουν στο ΜΠΣ (και, με την ευκαιρία, να δώσουν Διάλεξη στο Σεμινάριο του Τμήματος) σημαντικοί ξένοι ερευνητές και ακαδημαϊκοί δάσκαλοι. Η ανάθεση των αντίστοιχων μαθημάτων καταγράφεται στα Πρακτικά των Γενικών Συνελεύσεων Ειδικής Σύμβασης του Τμήματος (που κατατίθενται ως Παράρτημα). Θεωρούμε ότι η συχνή συμμετοχή τέτοιων προσωπικοτήτων της σύγχρονης φιλοσοφίας στα μαθήματα και στις εκδηλώσεις του Τμήματος αποτελεί ένα από τα σημαντικά επιτεύγματα του Τμήματος. Ενδεικτικά, ας αναφερθούν τα ονόματα των: David Charles (Oxford), James Conant (Chicago), James Lennox (Pittsburg), Rudolf Makkreel (Emory) John McDowell (Pittsburg), David Reeve (Chapel Hill, North Carolina).

Αξιολόγηση του διδακτικού έργου του ΜΠΣ

Παρά το γεγονός ότι η ΜΟΔΙΠ δεν έχει ακόμα συντάξει ειδικό ερωτηματολόγιο για την αξιολόγηση του διδακτικού έργου των ΜΠΣ, το Τμήμα, με δική του πρωτοβουλία, συνέταξε ένα τέτοιο ερωτηματολόγιο και το χρησιμοποίησε κατά τα δύο εξάμηνα του 2010 - 2011. Τα αποτελέσματα ήταν εξαιρετικά. Ωστόσο, δεν υπάρχουν οι αντίστοιχοι πίνακες, διότι η ΜΟΔΙΠ δεν μπορεί να επεξεργαστεί αυτά τα στοιχεία. Παραθέτουμε εδώ, απλώς, το ερωτηματολόγιο που έχει συνταχθεί και το οποίο απεικονίζει το πώς αντιλαμβανόμαστε τις απαιτήσεις για τον επίπεδο διδασκαλίας και σπουδών στο ΜΠΣ.

ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ – ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ									
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ									
Ακαδημαϊκό έτος:		Μάθημα:							
Έτος φοίτησης: Α ☐ B ☐		Διδάσκων							
A = Καθόλου, B = Λίγο, Γ = Αρκετά, Δ = Πολύ, Ε = Πάρα πολύ									
Παρακολούθηση Μαθημάτων					A	B	Γ	Δ	Ε
Πόσο συχνά παρακολουθείτε τις παραδόσεις του μαθήματος;									
Πόσο ενδιαφέρον βρίσκετε το περιεχόμενο του μαθήματος;									
Πόσο χρήσιμο θεωρείτε το μάθημα για το περιεχόμενο των σπουδών σας;									
Πόσο σχετίζεται το μάθημα με το περιεχόμενο των άλλων μαθημάτων σας;									
Υλικό Μελέτης και πρόσβαση σε αυτό									
Πόσο επαρκές κρίνετε το υλικό προς μελέτη που σας δόθηκε/υποδείχθηκε;									
Ήταν εύκολη η πρόσβαση σε περαιτέρω υλικό προς μελέτη;									
Σε ποιο βαθμό ήταν αναγκαία η πρόσβαση στη διεθνή βιβλιογραφία;									
Παρακολουθήσατε προ-πτυχιακά μαθήματα για να αντεπεξέλθετε στις απαιτήσεις του μαθήματος;									
Ήταν σαφής η διαφορά των απαιτήσεων του μαθήματος ως μεταπτυχιακού σε σύγκριση με ένα προ-πτυχιακό μάθημα;									
Διδασκαλία									
Σας εξήγησε ο διδάσκων τη σημασία και τους στόχους του μαθήματος;									
Ήταν κατανοητός ο διδάσκων στις παραδόσεις του;									
Κρίνετε ικανοποιητική την οργάνωση και τη συνοχή των παραδόσεων;									
Σας ενθάρρυνε ο διδάσκων να διατυπώνετε ερωτήσεις;									
Ήταν συνεπής η προσέλευση του διδάσκοντος στις παραδόσεις;									
Ανέπτυξε ο διδάσκων συνεργασία μαζί σας;									
Πόσο συχνά κληθήκατε να παραδώσετε γραπτές εργασίες;									
Πόσο διαφωτιστικά ήταν τα σχόλια του διδάσκοντος στις εργασίες σας;									
Είστε ικανοποιημένοι από τις γνώσεις/δεξιότητες που αποκτήσατε;									

Πίνακες αξιολόγησης διδακτικού έργου από τους φοιτητές για τα έτη 2009/10 & 2010/11

Ακολουθούν στους Πίνακες 4.5. & 4.6. τα συνολικά στοιχεία της αξιολόγησης του διδακτικού έργου του τμήματος όπως προκύπτουν από τα δελτία τα οποία συμπλήρωσαν οι φοιτητές και οι φοιτήτριες του τμήματος για τα ακαδημαϊκά έτη 2009/10 & 2010/11.

Πίνακας 4.5.

Επεξεργασία δεδομένων των ερωτηματολογίων αξιολόγησης διδακτικού έργου
(Ακαδημαϊκό έτος 2009-2010)

	Ερωτήματα	ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2010-2011		ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2010-2011	
		Μέση τιμή	Τυπική απόκλι ση	Μέση τιμή	Τυπική απόκλι ση
1	Πόσο συχνά παρακολουθείτε τις παραδόσεις των μαθημάτων γενικώς;	4.22	0.98	4.20	0.99
2	Πόσο συχνά παρακολουθείτε τις παραδόσεις του συγκεκριμένου μαθήματος;	4.41	0.88	4.40	0.90
3	Πόσο ενδιαφέρον βρίσκετε το περιεχόμενο του μαθήματος;	3.59	1.06	3.59	1.05
4	Πόσο χρήσιμο θεωρείτε το μάθημα για όλη την πορεία των σπουδών σας;	3.52	1.14	3.49	1.12
5	Πόσο σχετίζεται το μάθημα με όσα διδαχθήκατε ή διδάσκεστε σε άλλα μαθήματα;	2.94	1.05	2.99	1.06
6	Οι αίθουσες διδασκαλίας είναι κατάλληλες;	1.89	1.01	2.14	1.13
7	Το ωρολόγιο πρόγραμμα διδασκαλίας διευκολύνει την παρακολούθηση;	2.67	1.15	2.76	1.13
8	Καλύπτει το περιεχόμενο του συγγράμματος την ύλη του μαθήματος;	3.15	1.10	3.27	1.10
9	Καλύπτει το περιεχόμενο των πανεπιστημιακών σημειώσεων την ύλη του μαθήματος;	3.29	1.05	3.42	1.09
10	Πόσο καλή θεωρείτε την ποιότητα των χρησιμοποιούμενων συγγραμμάτων;	3.11	1.07	3.21	1.04
11	Πόσο καλή κρίνετε την ποιότητα του περιεχομένου των πανεπιστημιακών σημειώσεων;	3.29	1.02	3.37	1.02
12	Πόσο καλή κρίνετε την ποιότητα του πρόσθετου υποστηρικτικού υλικού (αν χορηγείται);	3.27	1.22	3.32	1.18
13	Έχετε έγκαιρα τα συγγράμματα στη διάθεσή σας για να μελετήσετε στη διάρκεια του εξαμήνου;	1.29	0.74	1.62	0.99
14	Χρησιμοποιείτε την Κεντρική βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου ή του Τμήματός σας;	2.60	1.19	2.66	1.21
15	Σας εξήγησε ο διδάσκων τη σημασία και τους στόχους του μαθήματος;	3.55	1.12	3.63	1.12
16	Ήταν κατανοητός ο διδάσκων στις παραδόσεις του;	3.82	1.11	3.84	1.12
17	Κρίνετε ικανοποιητική την οργάνωση και τη συνοχή των παραδόσεων;	3.71	1.11	3.78	1.12
18	Σας κίνησε το ενδιαφέρον για το μάθημα ο τρόπος διδασκαλίας;	3.28	1.29	3.37	1.28
19	Προσάρμοσε ο διδάσκων τη διδασκαλία στο επίπεδο γνώσεων των φοιτητών/τριών;	3.34	1.14	3.43	1.16
20	Ενθάρρυνε ο διδάσκων τους φοιτητές/τριες να διατυπώνουν απόψεις – ερωτήσεις;	3.69	1.21	3.75	1.18
21	Κρίνετε ικανοποιητική την επικοινωνία του διδάσκοντα με τους φοιτητές/τριες;	3.62	1.26	3.66	1.25
22	Απαντούσε κατανοητά ο διδάσκων στις ερωτήσεις σας;	3.77	1.13	3.80	1.12
23	Ήταν συνεπής η προσέλευση του διδάσκοντα στις παραδόσεις;	4.09	1.11	4.18	1.05
24	Ανέπτυξε ο διδάσκων τη συνεργασία με τους φοιτητές/τριες;	3.48	1.21	3.55	1.19
25	Ο τρόπος εξέτασης του μαθήματος συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων του διδάσκοντα;	3.41	1.08	3.53	1.09
26	Χρησιμοποιούνται Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας για τις ανάγκες του μαθήματος;	1.54	1.04	1.58	1.07

Πίνακας 4.6Επεξεργασία δεδομένων των ερωτηματολογίων αξιολόγησης διδακτικού έργου
(Ακαδημαϊκό έτος 2010 - 2011)

	Ερωτήματα	ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2010-2011		ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2010-2011	
		Μέση τιμή	Τυπική απόκλι ση	Μέση τιμή	Τυπική απόκλι ση
1	Πόσο συχνά παρακολουθείτε τις παραδόσεις των μαθημάτων γενικώς;	4.24	0.94	4.23	0.94
2	Πόσο συχνά παρακολουθείτε τις παραδόσεις του συγκεκριμένου μαθήματος;	4.41	0.91	4.45	0.87
3	Πόσο ενδιαφέρον βρίσκετε το περιεχόμενο του μαθήματος;	3.67	0.97	3.64	0.98
4	Πόσο χρήσιμο θεωρείτε το μάθημα για όλη την πορεία των σπουδών σας;	3.60	1.01	3.57	1.03
5	Πόσο σχετίζεται το μάθημα με όσα διδαχθήκατε ή διδάσκεστε σε άλλα μαθήματα;	3.04	1.00	3.06	1.03
6	Οι αίθουσες διδασκαλίας είναι κατάλληλες;	2.32	1.06	2.54	1.13
7	Το ωρολόγιο πρόγραμμα διδασκαλίας διευκολύνει την παρακολούθηση;	2.74	1.13	2.86	1.10
8	Καλύπτει το περιεχόμενο του συγγράμματος την ύλη του μαθήματος;	3.54	1.01	3.51	1.03
9	Καλύπτει το περιεχόμενο των πανεπιστημιακών σημειώσεων την ύλη του μαθήματος;	3.77	0.99	3.72	1.00
10	Πόσο καλή θεωρείτε την ποιότητα των χορηγούμενων συγγραμμάτων;	3.42	0.96	3.41	0.95
11	Πόσο καλή κρίνετε την ποιότητα του περιεχομένου των πανεπιστημιακών σημειώσεων;	3.68	1.01	3.61	1.00
12	Πόσο καλή κρίνετε την ποιότητα του πρόσθετου υποστηρικτικού υλικού (αν χορηγείται);	3.45	1.13	3.43	1.10
13	Έχετε έγκαιρα τα συγγράμματα στη διάθεσή σας για να μελετήσετε στη διάρκεια του εξαμήνου;	3.56	1.21	3.40	1.20
14	Χρησιμοποιείτε την Κεντρική βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου ή του Τμήματός σας;	2.46	1.10	2.46	1.15
15	Σας εξήγησε ο διδάσκων τη σημασία και τους στόχους του μαθήματος;	3.90	0.98	3.84	1.02
16	Ήταν κατανοητός ο διδάσκων στις παραδόσεις του;	4.06	1.02	3.97	1.06
17	Κρίνετε ικανοποιητική την οργάνωση και τη συνοχή των παραδόσεων;	3.94	1.05	3.92	1.03
18	Σας κίνησε το ενδιαφέρον για το μάθημα ο τρόπος διδασκαλίας;	3.57	1.15	3.52	1.17
19	Προσάρμοσε ο διδάσκων τη διδασκαλία στο επίπεδο γνώσεων των φοιτητών/τριών;	3.71	1.02	3.68	1.04
20	Ενθάρρυνε ο διδάσκων τους φοιτητές/τριες να διατυπώνουν απόψεις – ερωτήσεις;	4.01	1.02	3.93	1.05
21	Κρίνετε ικανοποιητική την επικοινωνία του διδάσκοντα με τους φοιτητές/τριες;	3.95	1.03	3.87	1.07
22	Απαντούσε κατανοητά ο διδάσκων στις ερωτήσεις σας;	4.03	0.97	3.95	1.00
23	Ήταν συνεπής η προσέλευση του διδάσκοντα στις παραδόσεις;	4.18	1.00	4.16	0.98
24	Ανέπτυξε ο διδάσκων τη συνεργασία με τους φοιτητές/τριες;	3.8	1.02	3.76	1.06
25	Ο τρόπος εξέτασης του μαθήματος συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων του διδάσκοντα;	3.65	1.02	3.69	1.01
26	Χρησιμοποιούνται Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας για τις ανάγκες του μαθήματος;	1.96	1.32	2.12	1.39

5. Ερευνητικό έργο

5.1. Προαγωγή της έρευνας

Το Τμήμα αποδίδει εξαιρετική σημασία στο ερευνητικό έργο που παράγουν τόσο τα μέλη ΔΕΠ όσο και οι διδάσκοντες που συνεργάζονται με αυτό ως Συμβασιούχοι ΠΔ 407/80. Πιο συγκεκριμένα, βασικές προτεραιότητες του Τμήματος είναι:

1. Η διεθνής παρουσία των μελών ΔΕΠ (η συμμετοχή τους σε διεθνή συνέδρια και η δημοσίευση βιβλίων και άρθρων σε επιστημονικές σειρές και περιοδικά υψηλού κύρους).
2. Η ανάδειξη του Τμήματος σε φορέα διοργάνωσης διεθνών συνεδρίων.
3. Η ανάδειξη του Τμήματος σε μοχλό για την ανάπτυξη και ενδυνάμωση της φιλοσοφικής έρευνας στην Ελλάδα.

Ωστόσο, θα πρέπει να αναγνωρισθούν εξαρχής ορισμένες δυσκολίες οι οποίες μόνο προοδευτικά αντιμετωπίζονται και οι οποίες, πράγματι, έχουν αρχίσει να υπερβαίνονται. Αυτές αφορούν τον μικρό αριθμό των μελών ΔΕΠ, γεγονός που συνεπάγεται, πρώτον, έλλειψη ομάδων με κοινά ερευνητικά ενδιαφέροντα και, δεύτερον, αναλογικά μεγάλο όγκο διδακτικού και διοικητικού έργου. Σε καμιά περίπτωση, ωστόσο, αυτές οι δυσκολίες δεν οδηγούν τα μέλη ΔΕΠ στο να μην έχουν κοινή συνείδηση του γεγονότος ότι το Τμήμα υστερεί σε αριθμό δημοσιεύσεων και ποσότητα ερευνητικού έργου, ότι υστερεί, μάλιστα, σε σχέση με τις ίδιες τις δυνατότητές του (για αυτές τις δυνατότητες θα γίνει λόγος παρακάτω).

Για τα δύο πρώτα παραπάνω σημεία θα γίνει λόγος στη συνέχεια. Για το σημείο 3, ας σημειωθεί ότι τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος έχουν αναλάβει σημαντικές πρωτοβουλίες εντός της Ελληνικής φιλοσοφικής κοινότητας και έχουν εμπλουτίσει την ελληνική βιβλιογραφία με πολλούς τρόπους. Πιο συγκεκριμένα:

- Διοργάνωση ημερίδων με Έλληνες επιστήμονες (π.χ. Σειρά Ημερίδων με θέμα τη *Φιλοσοφία της Φύσης*)
- Συμμετοχή στη συντακτική επιτροπή πολλών Ελληνικών Φιλοσοφικών Περιοδικών (π.χ., *Δευκαλίων, Αξιολογικά, Κριτικά, Cogito*)
- Διεύθυνση φιλοσοφικών σειρών (π.χ. Σειρά: Φιλοσοφία των εκδόσεων 'Εστία')
- Έκδοση μονογραφιών, μετάφραση φιλοσοφικών κειμένων, δημοσίευση άρθρων σε σχεδόν όλους τους τόμους-αφιέρωματα των Ελληνικών Περιοδικών (π.χ., στους τόμους του φιλοσοφικού περιοδικού *Υπόμνημα*)

Πρωτοτυπία της έρευνας

Τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος έχουν εστιάσει, κατά τα υπό εξέταση έτη, την έρευνά τους στις εξής περιοχές:

- Αριστοτελική Βιολογία και φυσική
- Πλωτίνος και Πρόκλος
- Φιλοσοφία της αναγέννησης
- Ιστορικές απαρχές της ερμηνευτικής

- Σύγχρονη πρακτική φιλοσοφία
- Φιλοσοφία της αντίληψης
- Αριστοτελική ηθική και οι σύγχρονες ερμηνείες της

Η ειδίκευση σε αυτά τα αντικείμενα έχει δώσει τη δυνατότητα στα μέλη ΔΕΠ να συμμετάσχουν σε αντίστοιχες διεθνείς συζητήσεις που βρίσκονται σήμερα στο προσκήνιο της φιλοσοφικής έρευνας. Η συμμετοχή τους σε διεθνείς συλλογικούς τόμους ή σε τόμους/αφιερώματα διεθνών περιοδικών είναι ενδεικτική των παραπάνω.

5.2. Ερευνητικά προγράμματα και έργα

Η μέχρι τώρα συμμετοχή του Τμήματος σε ερευνητικά προγράμματα είναι, ομολογουμένως, περιορισμένη. Αφορά είτε μεμονωμένες συνεργασίες των μελών ΔΕΠ με ξένα πανεπιστήμια είτε την ανάληψη έργων στο πλαίσιο του Ερευνητικού προγράμματος Καραθεοδωρή που χρηματοδοτείται από το Πανεπιστήμιο Πατρών.

Τη στιγμή, ωστόσο, που συγγράφεται η παρούσα έκθεση βρίσκονται υπό κρίση μια σειρά από προτάσεις ομάδων ΔΕΠ του Τμήματος για σημαντικά και πολυετή Ερευνητικά Προγράμματα, όπως είναι τα: Θαλής, Αριστεία, Ενδο-πανεπιστημιακά Δίκτυα, προγράμματα της ΓΓΕΤ κτλ., ορισμένα εκ των οποίων έχουν ήδη εγκριθεί εντός του ακαδημαϊκού έτους 2011-12 (για αυτό και δεν αναφέρονται στην παρούσα έκθεση). Ως εκ τούτου, η προοπτική ανάληψης Ερευνητικών Έργων από το Τμήμα είναι πολύ αισιόδοξη.

Το Τμήμα έχει τα προηγούμενα έτη υλοποιήσει:

- 3 (τρία) Προγράμματα Καραθεοδωρή (με ακαδημαϊκούς υπεύθυνους τους: Π. Κόντο, Επ. Βαμπούλη και Κ. Παγωνδιώτη),
- 1 (ένα) Ερευνητικό Πρόγραμμα χρηματοδοτούμενο από το Alexander von Humboldt Foundation (Π. Κόντος)
- 2 (δύο) συμμετοχές στο Πρόγραμμα μετάφρασης των Αριστοτελικών έργων στα Νέα Ελληνικά, χρηματοδοτούμενο από το Ίδρυμα Στάυρος Νιάρχος και υλοποιούμενο από την Εταιρεία Μελέτης Επιστημών του Ανθρώπου (Ελένη Περδικούρη, Στασινός Σταυριανέας).

5.3. Διαθέσιμες ερευνητικές υποδομές

Για το Τμήμα μας, ερευνητική υποδομή συνιστά η Βιβλιοθήκη, στην οποία το Τμήμα έχει επενδύσει τόσο μεγάλη προσπάθεια και κόπο όσο και το συντριπτικά μεγαλύτερο μέρος του ετήσιου προϋπολογισμού του. Για το ζήτημα της βιβλιοθήκης, βλ. ενότητα 8.1.

5.4. Πώς κρίνετε τις επιστημονικές δημοσιεύσεις των μελών του διδακτικού προσωπικού του Τμήματος κατά την τελευταία πενταετία

Το σύνολο των δημοσιεύσεων των μελών ΔΕΠ του Τμήματος, όπως αποτυπώνεται στον πίνακα 15, κρίνεται μόνο εν μέρει ικανοποιητικό, τόσο ως προς τον όγκο του όσο και ως προς το διεθνές του προφίλ. Ωστόσο, είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε ότι, τη στιγμή που συντάσσεται αυτή η έκθεση, έχει ήδη σημειωθεί μια ποσοτική και ποιοτική βελτίωση αυτών των επιδόσεων (βλ. Παράρτημα με τις Δημοσιεύσεις του 2011). Πράγματι, τα μέλη ΔΕΠ έχουν συγγράψει μια σειρά μονογραφιών και διεθνών άρθρων, τα οποία είτε έχουν ήδη εκδοθεί εντός του 2011 ή αναμένεται να εκδοθούν. Να σημειωθεί επίσης ότι πολλά,

ποσοστιαία, από τα επιστημονικώς ώριμα μέλη του Τμήματος έχουν, εκ των πραγμάτων, αναλάβει διοικητικές θέσεις ευθύνης (Προέδρου του Τμήματος ή/και Κοσμήτορα της Σχολής), με αποτέλεσμα η ερευνητική τους παραγωγή να είναι μειωμένη κατά τα έτη που αφορά η παρούσα έκθεση. Τέλος, ιδιαίτερα σημαντική θεωρούμε την ερευνητική παραγωγή των συμβασιούχων Διδασκόντων ΠΔ407 οι οποίοι, εν μέρει χάρη στην παρουσία τους στο Τμήμα, έχουν να επιδείξουν σημαντικό διεθνές έργο. Αυτό δεν περιλαμβάνεται στον παρακάτω πίνακα. Ας αναφερθούν ενδεικτικά οι εξής δημοσιεύσεις: 1) E. Pyronlakis, *Reading Derrida and Ricoeur: Improbable Encounters Between Deconstruction and Hermeneutics*, Albany: SUNY, 2010, 2) D. Christopoulou, "[The A Priori: Between Conventions and Implicit Definitions](#)" (με τον Σ. Ψύλλο) in: *The A Priori and its Role in Philosophy*, Nikola Kompa, Christian Nimtz, Christian Suhm (eds.), Mentis, 2009, 205-220, 3) Ch. Douskos, "The Linguistic Argument for Intellectualism", Synthese (forthcoming).

Πίνακας 15.

Αριθμός Επιστημονικών δημοσιεύσεων των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος

	A	B	Γ	Δ	Ε	ΣΤ	Z	H	Θ	I	K
2007	3	7	-	1	-	4	4	1	1	1	4
2008	-	11	-	3	-	9	-	-	8	-	-
2009	-	14	1	-	1	4	-	4	-	1	-
2010	-	8	1	1	1	-	1	6	7	3	1
Σύνολο	3	40	2	5	2	17	5	11	16	5	5

A = Βιβλία/μονογραφίες

B = Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές

Γ = Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές

Δ = Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων με κριτές

Ε = Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές

ΣΤ = Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους

Z = Συλλογικοί τόμοι στους οποίους επιμελητής είναι μέλος ΔΕΠ του Τμήματος

H = Άλλες εργασίες

Θ = Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια (με κριτές) που δεν εκδίδουν πρακτικά

I = Βιβλιοκρισίες που συντάχθηκαν από μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος σε περιοδικά όπως:

Kant Studien, Revue Philosophique de Louvain κ.α.

K = Μεταφράσεις / εισαγωγές έργων

5.5. Αναγνώριση της έρευνας από τρίτους και διάχυση των αποτελεσμάτων της έρευνας

Η αναγνώριση της έρευνας των μελών ΔΕΠ του Τμήματος αποτυπώνεται στον παρακάτω πίνακα 16 και κρίνεται μόνο εν μέρει ικανοποιητική. Πιστεύουμε, ωστόσο, για τους λόγους που αναφέρονται παρακάτω (βλ. ενότητα 5.6.), ότι σύντομα θα αλλάξει προς το καλύτερο. Να σημειωθεί, πάντως, ότι πολλά από τα μέλη ΔΕΠ έχουν δημοσιεύσει εργασίες στη γαλλική και τη γερμανική γλώσσα, γεγονός που καθιστά πιο δύσκολη την διαδικτυακή παρακολούθηση της αναγνώρισης του έργου τους μέσω ετερο-αναφορών.

Πίνακας 16. Αναγνώριση του ερευνητικού έργου του Τμήματος							
	A	B	Γ	Δ	Ε	ΣΤ	Z*
2007	54	2	2	0	3	6	-
2008	58	1	1	7	3	7	-
2009	52	-	-	2	6	4	-
2010	42	1	-	5	6	7	-
Σύνολο	206	4	3	14	18	24	-

Επεξηγήσεις:

A = Ετεροαναφορές

B = Αναφορές του ειδικού/επιστημονικού τύπου

Γ = Βιβλιοκρισίες τρίτων για δημοσιεύσεις μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος

Δ = Συμμετοχές σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων

Ε = Συμμετοχές σε συντακτικές επιτροπές επιστημονικών περιοδικών

ΣΤ = Προσκλήσεις για διαλέξεις

Z = Διπλώματα ευρεσιτεχνίας

* Στην φιλοσοφία δεν είναι σύνηθες να απονέμονται διπλώματα ευρεσιτεχνίας

Η διάχυση των αποτελεσμάτων της έρευνας, πέρα από τις δημοσιεύσεις, τη συμμετοχή και τη διοργάνωση διεθνών σεμιναρίων κτλ., γίνεται μέσω:

- της ιστοσελίδας του Τμήματος, με πληροφορίες για εκδηλώσεις, ανάρτηση των βιογραφικών των μελών ΔΕΠ κτλ.,
- της ειδικής πλατφόρμας του Πανεπιστημίου της Πάτρας: Research Development Office: http://rdo.upatras.gr/v1/academic_directory/research_record/
- της έκδοσης ειδικού εντύπου με το Ερευνητικό Προφίλ του Τμήματος (επισυνάπτεται ως Παράρτημα)
- της εμφάνισης των μελών ΔΕΠ σε διεθνείς ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων (π.χ., Philosopher's Index) ή άλλες ακαδημαϊκές σελίδες (π.χ., academia.edu).

5.6. Ερευνητικές συνεργασίες του Τμήματος

Θεωρούμε ως ένα από τα πιο σημαντικά και ελπιδοφόρα για το μέλλον επιτεύγματα του Τμήματος τις πολλές και ουσιαστικές συνεργασίες των μελών ΔΕΠ με Πανεπιστήμια και Τμήματα εκτός Ελλάδας. Αυτές αποτυπώνονται τόσο στις διεθνείς προσκλήσεις για συνέδρια και διαλέξεις όσο και στα διεθνή συνέδρια που, όλο και με μεγαλύτερη συχνότητα, διοργανώνει το Τμήμα. Πέρα από όσα αποτυπώνονται στον παραπάνω πίνακα 5.4., άξιες προσοχής είναι οι συνεργασίες με τα εξής Ιδρύματα και Φορείς:

- Philosophisches Seminar, Freiburg University (Π. Κόντος, επισκέπτης καθηγητής το 2007)
- Goldsmiths college, University of London (Κ. Γουδέλη, Research Fellow)
- CASEP (Centre for Contemporary Aristotelian Studies in Ethics and Politics, Metropolitan University London) (Π. Κόντος, Συνεργάτης-Ερευνητής)
- Collegium Phaenomenologicum (Umbria, Italy) (Π. Κόντος, Faculty Member)
- ΔΕΠ του Τμήματος συμμετέχουν ως κριτές σε επιστημονικά περιοδικά, όπως: Αξιολογικά, Δευκαλίων, Νεύσις, Υπόμνημα, Revue philosophique de Louvain, Philosophy Study
- ΔΕΠ του Τμήματος συμμετέχουν ως κριτές σε επιστημονικές σειρές όπως: *Phaenomenologica*, Springer
- ΔΕΠ του Τμήματος συμμετέχουν ως μέλη του Advisory Board σε διεθνείς φιλοσοφικές σειρές, όπως: *Phenomenological Workshop Texts*, Zeta Books (Editor: Lester Embre) και *libre nigri*, Traugott Bautz (Editor: Hans Reiner Sepp)
- ΔΕΠ του Τμήματος είναι μέλη Διεθνών Εταιρειών όπως: Deutsche Gesellschaft für phänomenologische Forschung, Central and Eastern European Conference on Phenomenology, North America Schelling Society, Plotinus Colloquium, European Society for Ancient Philosophy κ.α.

Στις ερευνητικές συνεργασίες θα πρέπει να συνυπολογισθεί και η κατ' επανάληψη παρουσία στο Τμήμα συγκεκριμένων διεθνώς αναγνωρισμένων Καθηγητών που προσκαλούνται είτε να διδάξουν στο ΜΠΣ είτε να συμμετάσχουν σε συνέδρια του Τμήματος, γεγονός που μαρτυρά τη συνεργασία τους με μέλη ΔΕΠ του Τμήματος. Ας αναφερθούν ενδεικτικά οι τακτικές συνεργασίες με τα εξής Τμήματα:

- Faculty of Philosophy, Oxford (David Charles)
- Department of Philosophy, University of Chicago (James Conant)
- Department of Philosophy, University of Pittsburg (John McDowell, James Lennox)
- Department of Philosophy, Chapel Hill, North Carolina (David Reeve, Marisca Leuniseen)

5.7. Διακρίσεις - Βραβεία

Ως Βραβεία - Διακρίσεις των μελών ΔΕΠ στην παρούσα ενότητα θεωρούμε το εξής:

2007: ο Π. Κόντος τιμήθηκε με τη Διεθνή Υποτροφία του Alexander von Humboldt Foundation

5.8. Συμμετοχή των φοιτητών

Λόγω της προς το παρόν μη-απορρόφησης κονδυλίων για μεγάλα Ερευνητικά Προγράμματα, η θεσμοθετημένη συμμετοχή των φοιτητών στην έρευνα του Τμήματος δεν είναι σημαντική. Μόνη εξαίρεση αποτελεί η συμμετοχή Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών φοιτητών στα 3 (τρία) Προγράμματα Καραθεοδωρή που έχουν υλοποιηθεί από το Τμήμα. Σε αυτά εργάσθηκαν ως αμειβόμενοι Ερευνητές: 5 μεταπτυχιακοί φοιτητές και 1 υποψήφιος διδάκτωρ. Για τις προοπτικές αύξησης αυτής της συμμετοχής, βλ. Ενότητα 5.3.

Φαίνεται, ωστόσο, ότι οι μεταπτυχιακοί φοιτητές που αποφοιτούν τη στιγμή που γράφεται αυτή η έκθεση θα προσφέρουν δυναμικά στην ερευνητική δραστηριότητα του Τμήματος. Ένα πρώτο δείγμα γραφής είναι το άρθρο/βιβλιοκρισία: Γραμμάτη Ε., Κανέλλος Χ., Σκλαβούνος Π., Σουελτζής Ν., «Νταν Ζαχάβη, Χούσσερλ. *Εισαγωγή στη φαινομενολογία του*, Αρμός 2010», *Κριτικά*, 2011-5.

6. Σχέσεις με κοινωνικούς/πολιτιστικούς/παραγωγικούς (ΚΠΠ) φορείς

6.1. Συνεργασίες του Τμήματος με ΚΠΠ φορείς

Το Τμήμα ενστερνίσθηκε πλήρως την γενικότερη πολιτική της προηγούμενης και τρέχουσας Πρυτανείας, οι οποίες έθεσαν ως στόχο τους την στενή σύνδεση του Πανεπιστημίου με την τοπική κοινωνία. Στο Τμήμα λειτουργεί μόνιμη επιτροπή με 2 μέλη ΔΕΠ ταγμένη σε αυτό το σκοπό. Το Τμήμα Φιλοσοφίας έχει συνάψει συνεργασία:

A) Με τον Δικηγορικό Σύλλογο Πατρών

Το έτος 2008 προγραμματίστηκε σε συνεργασία με την ΟΥΝΕΣΚΟ για τις 8.12. ο εορτασμός της Παγκόσμιας Ημέρας Φιλοσοφίας με θέμα «Ανθρώπινα Δικαιώματα». (Λόγω των εκτεταμένων επεισοδίων που έλαβαν χώρα στην Πάτρα η εκδήλωση ματαιώθηκε).

Το έτος 2011 έλαβε χώρα στις 23.2. στην αίθουσα διαλέξεων του Δικηγορικού Συλλόγου Πατρών, ως συνδιοργάνωση του Τμήματος Φιλοσοφίας και του ΔΣΠ, ημερίδα με θέμα «ΙΘΑΓΕΝΕΙΑ και ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ – Ιδιότητα του πολίτη, προϊόν διαβούλευσης ή αποκλεισμού», με ομιλητές μέλη ΔΕΠ του Πανεπιστημίου και δικηγόρους Πατρών

B) Με τον Δήμο Καλαβρύτων

Το Πανεπιστήμιο Πατρών υποστηρίζει το Δήμο Καλαβρύτων στην ιστορική επεξεργασία των γεγονότων του Ολοκαυτώματος. Στα πλαίσια αυτή συμμετείχε το Τμήμα με ομιλητή σε επιστημονική ημερίδα που έλαβε χώρα τον Απρίλιο 2010 προς τιμήν του συγγραφέα Meyer, ο οποίος έχει δωρίσει στην πόλη των Καλαβρύτων το προσωπικό του αρχείο με αντίγραφα εγγράφων των στρατευμάτων κατοχής σχετικά με τα Καλάβρυτα.

Γ) Στα πλαίσια της διοργάνωσης του Πανελληνίου Συνεδρίου Φιλοσοφίας 2008 η Οργανωτική Επιτροπή ήλθε σε επαφή με τον υπεύθυνο για πολιτιστικά ζητήματα αντιδήμαρχο Πατρών και πρότεινε μέρος των εκδηλώσεων να λάβει χώρα στην πόλη της Πάτρας. Ο Δήμος κατ' αρχήν απεδέχθη την πρόταση αυτή, αλλά κατόπιν εδήλωσε αδυναμία συνεργασίας για οικονομικούς λόγους.

Δ) Στους μαθητές Λυκείου όλης της χώρας αλλά και στην κοινότητα των καθηγητών μέσης εκπαίδευσης που διδάσκουν το μάθημα της Φιλοσοφίας αναφέρεται ο προσφάτως προκηρυχθείς Πανελλήνιος μαθητικός διαγωνισμός φιλοσοφικού δοκιμίου, στον οποίο το Τμήμα παίζει κεντρικό οργανωτικό ρόλο σε συνεργασία και με το ΚΕΣ του Χάρβαρντ στο Ναύπλιο.

Στις ανωτέρω εκδηλώσεις συμμετείχαν οργανωτικά άνω των τριών μελών ΔΕΠ και με ομιλίες τους 2 μέλη ΔΕΠ. Η συμμετοχή ΠΦ και ΜΦ είχε χαρακτήρα παρακολούθησης και όχι ενεργού ανάμειξη στην προετοιμασία των εκδηλώσεων. Δημοσιεύματα του τοπικού τύπου αναφέρονται στις ανωτέρω συνεργασίες και εκδηλώσεις.

6.2. Δυναμική του Τμήματος για ανάπτυξη συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς

Η Επιτροπή σύνδεσης του Τμήματος με την κοινωνία επεξεργάζεται όλες τις προτάσεις ή δυνατότητες και εισηγείται στη ΓΣ του Τμήματος. Τα μέλη ΔΕΠ συμμετέχουν κατά το ένα τρίτο σε προγράμματα αναλόγου περιεχομένου. Οι τοπικοί ΚΠΠ φορείς δείχνουν πάντα ενδιαφέρον για συνεργασία με το Τμήμα. Το Τμήμα

δεν διαθέτει εργαστηριακές υποδομές εν γένει ώστε να θέσει αυτές πιθανόν στην υπηρεσία κάποιου ΚΠΠ φορέα.

6.3. Δραστηριότητες του Τμήματος προς την κατεύθυνση της ανάπτυξης και ενίσχυσης συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς

Τα αποτελέσματα των έργων συνεργασίας ανακοινώνονται στον τύπο, οι δε ομιλίες δημοσιεύονται είτε σε ειδικούς τόμους είτε σε περιοδικά. Οι συνεργασίες προκύπτουν είτε μέσω γενικωτέρων αξόνων συνεργασίας που θέτει το Πανεπιστήμιο, είτε μέσω φοιτητών ή μεταπτυχιακών φοιτητών που είναι μέλη των σχετικών φορέων που προαναφέρθηκαν.

6.4. Βαθμός σύνδεσης της συνεργασίας με ΚΠΠ φορείς με την εκπαιδευτική διαδικασία

Η Φιλοσοφία αποτελεί ένα τρόπο σκέψης και έκφρασης καθώς και μια οπτική του κόσμου και των πραγμάτων. Το Τμήμα αποτελεί ένα πόλο ανάπτυξης φιλοσοφικού λόγου στην κοινωνία. Η σχέση αυτή δεν είναι αμφίδρομη, άρα οι επισκεπτόμενοι τις εκδηλώσεις αυτές φοιτητές του Τμήματος δεν αναπληρώνουν κάποιο μάθημα από το ΠΣ. Αντίστοιχα δεν καλούνται για διάλεξη στο Τμήμα στελέχη ΚΠΠ φορέων.

6.5. Συμβολή του Τμήματος στην τοπική, περιφερειακή και εθνική ανάπτυξη

Οι υπάρχουσες συνεργασίες είναι βιώσιμες, διότι υπάρχει τόσο αίτημα της κοινωνίας για σύνδεση με την παραγόμενη στο Πανεπιστήμιο γνώση, όσο και διάθεση του Πανεπιστημίου να ενωθεί οργανικότερα με τον κοινωνικό του περίγυρο.

Το Τμήμα δεν έχει συνάψει μέχρι τώρα γραπτές προγραμματικές συμφωνίες με ΚΠΠ φορείς, η επαφή γίνεται περισσότερο σε προσωπικό επίπεδο των εκάστοτε υπευθύνων ή Προέδρων. Το Τμήμα δεν εκπροσωπείται ως τοιούτο σε τοπικούς και περιφερειακούς οργανισμούς. Από τη φύση του δεν συμμετέχει σε σχέδια ανάπτυξης, μιας και τα πλείστα από αυτά απαιτούν τεχνική ή οικονομική αρμοδιότητα.

Το Τμήμα βρίσκεται σε επίπεδο διεύθυνσης του σε επαφή με τους διεθινούς τομέων φιλοσοφίας όλων των άλλων Πανεπιστημίων της χώρας, καθώς και με το παράρτημα του Χάρβαρντ στο Ναύπλιο (ΚΕΣ).

Η συμμετοχή του Τμήματος σε ευρύτερα ερευνητικά δίκτυα εξαντλείται στην ατομική συμμετοχή μελών ΔΕΠ ατομικά σε ερευνητικά προγράμματα.

7. Στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης

7.1 Στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος

Ποια είναι η συμμετοχή της ακαδημαϊκής κοινότητας στη διαμόρφωση και παρακολούθηση της υλοποίησης, και στη δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων των αναπτυξιακών του στρατηγικών;

Στο αρχικό στάδιο της λειτουργίας του από το 1999-2000 και μέχρι το 2004 η ίδρυση και η ανάπτυξη του Τμήματος βασιζόταν σε συγκεκριμένο σχεδιασμό και χρονοδιάγραμμα, όπως προβλεπόταν από τους όρους χρηματοδότησης ΕΠΕΑΕΚ, με έλεγχο και παρακολούθηση του βαθμού επίτευξης των στόχων. Το διάστημα αυτό τα στοιχεία αποτελεσματικότητας και ποιοτικής επίδοσης και η δυναμική του Τμήματος Φιλοσοφίας ελέγχθηκαν και αξιολογήθηκαν θετικά από εξωτερικούς κριτές, με ιδιαίτερη αναφορά στο γεγονός ότι είναι το μοναδικό Τμήμα στην Ελλάδα που ιδρύθηκε για να υπηρετεί αποκλειστικά τη φιλοσοφική επιστήμη. Την ευθύνη για τη διαμόρφωση και την παρακολούθηση της ποιότητας, των αποτελεσμάτων και των «στρατηγικών» της ανάπτυξης του Τμήματος την είχε κατά κύριο λόγο εξ αρχής η ΓΣ, με πολλές επιμέρους αποφάσεις έπειτα από εισηγήσεις των Προέδρων ή αρμόδιων Επιτροπών για μείζονα θέματα ανάπτυξης, όπως όλα όσα ενδεικτικά αναφέρονται στη συνέχεια (για το σύνολο της ενότητας 7.1) - μεταξύ των οποίων, επί παραδείγματι, τον σχεδιασμό του Μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών που λειτούργησε από το 2007.

Βασική πηγή χρηματοδότησης -εκτός από εκείνη που αφορά το Μεταπτυχιακό πρόγραμμα- είναι ο τακτικός προϋπολογισμός, μέρος του οποίου αξιοποιείται για την ενίσχυση των υποδομών και του εξοπλισμού, με δεδομένη την κατά τα πρόσφατα έτη περιορισμένη ροή των δημοσίων επενδύσεων. Ουσιώδεις ανάγκες από πλευράς ανάπτυξης παραμένουν η συντήρηση, η ασφάλεια και η επάρκεια αιθουσών διδασκαλίας και εξοπλισμού, ενώ συγχρόνως είναι ζήτημα άμεσης προτεραιότητας η μηχανοργάνωση της Γραμματείας.

Παρότι δεν οριζόταν ακόμη από τον νόμο ειδική διαδικασία σε κάθε Τμήμα για συνολική αναπτυξιακή στρατηγική με εφαρμογή σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, ορισμένα ακαδημαϊκά έτη από το 2007-2008 κ.ε. ακολουθήθηκε η πρακτική στην αρχή της χρονιάς να αποτιμάται το επιτελεσμένο έργο και η κατάσταση των λειτουργιών του Τμήματος και να συζητούνται ενέργειες και στόχοι στο πλαίσιο ενός συγκροτημένου σχεδίου (διαβαθμισμένου σε άμεσες και μεσοπρόθεσμες στοχεύσεις) ικανοποίησης αναγκών, διόρθωσης ή βελτίωσης δυσλειτουργιών και προγραμματισμού της ανάπτυξης του Τμήματος. Σχετικές εισηγήσεις Προέδρου και συζητήσεις σε ειδικά θέματα συνεδριάσεων της Γ.Σ. αποσκοπούν στην ενημέρωση και στην εμπλοκή της ακαδημαϊκής κοινότητας του Τμήματος στον σχεδιασμό και στην επιδίωξη στρατηγικών και αναπτυξιακών στόχων, με ιεράρχηση προτεραιοτήτων και χρονικό προγραμματισμό, που ελέγχονται κατά την αποτίμηση των πεπραγμένων.

Αυτή η επιμέλεια αποτυπώνεται, για παράδειγμα στις εισηγήσεις της τότε Προέδρου του Τμήματος για την χάραξη της ετήσιας στρατηγικής του Τμήματος στις ΓΣ 134 (25-9-2007) & 164 (25-11-2009) και στα σχετικά πρακτικά των αντίστοιχων Γ.Σ του Τμήματος στα οποία αποτυπώνονται οι ελλείψεις, οι προτεραιότητες και η στοχοθεσία για τις ακόλουθες ακαδημαϊκές χρονιές.

Γενικά, ο σκοπός της συμμετοχής των μελών του Τμήματος στην διαμόρφωση και την υλοποίηση των αναπτυξιακών στρατηγικών του Τμήματος επιτυγχάνεται σε μεγάλο βαθμό, ενώ αποτιμάται κατά περίπτωση και ο βαθμός πραγματικής συμμετοχής της κοινότητας στον σχεδιασμό και στην πραγματοποίηση των συγκεκριμένων στόχων.

Συγκεντρώνει και αξιοποιεί το Τμήμα τα απαιτούμενα για τον αποτελεσματικό σχεδιασμό της ακαδημαϊκής ανάπτυξης του στοιχεία και δείκτες;

Τόσο κατά τα προβλεπόμενα από τους όρους χρηματοδότησης ΕΠΕΑΕΚ στο αρχικό διάστημα λειτουργίας, όσο και τα επόμενα ακαδημαϊκά έτη, το Τμήμα έχει συγκεντρώσει για επιμέρους λόγους στοιχεία που αξιοποιούνται στο πλαίσιο του σχεδιασμού ενεργειών και ανάπτυξης (το θέμα αυτό συζητήθηκε ειδικά στις συνεδριάσεις της Γ.Σ. αρ. 134/25-9-2007 και αρ. 148/19-11-2008, με εκτενή εισήγηση της τότε Προέδρου). Έτσι, π.χ. η συγκέντρωση στοιχείων για την αποτελεσματικότητα των μαθημάτων με γενική ονομασία «Κείμενα» οδήγησε σταδιακά σε λήψη μέτρων για τη βελτίωσή τους. Η Επιτροπή προγραμματισμού, αναβάθμισης και αποτίμησης λειτουργιών του Τμήματος δραστηριοποιήθηκε από το 2007-2008 για την παρακολούθηση της εφαρμογής του τότε αναθεωρημένου και βελτιωμένου με απόφαση της ΓΣ προπτυχιακού προγράμματος σπουδών. Κύριο μέλημα έκτοτε της Επιτροπής (που αποτελείται πλέον από πέντε μέλη ΔΕΠ) είναι, μεταξύ άλλων, η διεξοδική επεξεργασία στοιχείων για την υποβολή τεκμηριωμένων προτάσεων προς την Επιτροπή προπτυχιακού προγράμματος σπουδών και τη ΓΣ σχετικά με την περαιτέρω αναβάθμιση του περιεχομένου, του ποιού και της αποτελεσματικότητας των μαθημάτων του πτυχίου.

Η κατά το δυνατόν πληρέστερη επεξεργασία των στοιχείων λειτουργίας, αποτελεσματικότητας, ανάπτυξης και επιστημονικής επίδοσης του Τμήματος καταγράφεται με την εν εξελίξει διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης των τελευταίων ετών, καθώς και στις Ετήσιες απογραφικές εκθέσεις και στο αγγλόφωνο τεύχος Department of Philosophy Research Activities/Ερευνητικές δραστηριότητες του Τμήματος Φιλοσοφίας που ολοκληρώθηκαν το ίδιο διάστημα. Επίσης, λαμβανομένων υπ' όψη των δεδομένων της λειτουργίας και της αποτελεσματικότητας της Τμηματικής Βιβλιοθήκης, υποβλήθηκε πρόσφατα στο Πανεπιστήμιο αίτημα για την ανάπτυξη της με ερευνητικό χαρακτήρα, εξειδικευμένο σύμφωνα με τα συγκεκριμένα ερευνητικά ενδιαφέροντα του Τμήματος. Όλες αυτές οι ενέργειες έχουν συντελέσει ώστε να διαφανούν περαιτέρω στοιχεία για τον εφεξής σχεδιασμό ακαδημαϊκής ανάπτυξης, όπως οι συγκεκριμένες ιδιαιτερότητες, ανάγκες και δυνατότητες του Τμήματος καθ' εαυτό, αλλά και εντός της Σχολής και του Πανεπιστημίου.

Τι προσπάθειες κάνει το Τμήμα προκειμένου να προσελκύσει μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού υψηλού επιπέδου;

Οι προσπάθειες προσέλκυσης ακαδημαϊκού προσωπικού με την ενημέρωση σχετικά με το έργο και τις προκηρύξεις θέσεων του Τμήματος έχουν αποδώσει και θα συνεχιστούν. Η εμπειρία έδειξε ότι σχετικές ανακοινώσεις σε Πανεπιστήμια του εξωτερικού και διεθνείς ιστότοπους είχαν περιορισμένο αποτέλεσμα, καθώς προϋπόθεση για το διδακτικό έργο στο Τμήμα είναι η επαρκής γνώση της ελληνικής γλώσσας. Αντιθέτως, η πρόσκληση νέων επιστημόνων για διαλέξεις στα ελληνικά αποδίδει μέχρι τώρα ικανοποιητικά αποτελέσματα και ως προς την προσέλκυση προσωπικού.

Πώς συνδέεται ο προγραμματισμός προσλήψεων και εξελίξεων μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού με το σχέδιο ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος; Πόσους φοιτητές ζητάει τεκμηριωμένα το Τμήμα ανά έτος; Πόσοι φοιτητές τελικά σπουδάζουν ανά έτος και ποια είναι η προέλευσή τους ανά τρόπο εισαγωγής (εισαγωγικές εξετάσεις, μετεγγραφές, ειδικές κατηγορίες, κλπ);

Κεντρικά θέματα και βασικές επιδιώξεις της Προσωρινής Γενικής Συνέλευσης μετά την ίδρυση του Τμήματος, όπως και της ΓΣΕΣ μετά την αυτοδύναμη λειτουργία του, ήταν η στελέχωση με διδάσκοντες, ο προγραμματισμός προκηρύξεων νέων θέσεων και εκλογών μελών ΔΕΠ, ενός μέλους ΕΕΔΙΠ και διδασκόντων με σύμβαση κατά το ΠΔ 407/1980, καθώς και η συμμετοχή στον μέχρι πρότινος ετήσιο προγραμματισμό προκηρύξεων θέσεων για το σύνολο του Πανεπιστημίου Πατρών. Η σημερινή στελέχωση είναι αποτέλεσμα μακρόχρονου προγραμματισμού και εντατικών προσπαθειών, που διασφάλισαν κατ' αρχήν την εδραίωση και στη συνέχεια την ακαδημαϊκή ανάπτυξη του Τμήματος. Εκκρεμούν, όπως προαναφέρθηκε στην ενότητα 2.2.1, οι διορισμοί δύο μελών ΔΕΠ, ενώ πρόσφατα η ΓΣΕΣ αποφάσισε να ζητήσει την προκήρυξη μιας θέσης ΔΕΠ από άγονη εκλογή. Με τη βαθμιαία περικοπή των πιστώσεων για συμβάσεις ΠΔ 407/1980 οι Επιτροπές με αρμοδιότητα το διδακτικό έργο έχουν συμβάλει ώστε το Τμήμα να ρυθμίζει αντίστοιχες ανάγκες μέσω των μελών ΔΕΠ: αλλά οι διαδικασίες αυτές έχουν δείξει ότι, αφ' ενός, για την πληρέστερη κάλυψη των αναγκών κατ' αρχήν του προπτυχιακού προγράμματος και των δύο μεταπτυχιακών κύκλων και δευτερευόντως της ανάπτυξης των εργαστηριακών και φροντιστηριακών μαθημάτων, αφ' ετέρου, για την επίτευξη μιας λογικής αντιστοιχίας με τον αριθμό φοιτητών και στα τρία επίπεδα σπουδών, θα ήταν απαραίτητο να πληρωθούν τουλάχιστον οι υπόλοιπες έως τις 21 θέσεις ΔΕΠ και μία από τις θέσεις ΕΔΤΠ που προβλέπονται από το άρθρο 3 στο Ιδρυτικό ΠΔ, καθώς και τουλάχιστον μία ακόμη θέση μέλους ΕΕΔΙΠ. (Για τον αριθμό προπτυχιακών φοιτητών που ζητείται ανά έτος από το Τμήμα, για τον αριθμό εισαγόμενων και ενεργών προπτυχιακών φοιτητών και την προέλευσή τους αναλόγως του τρόπου εισαγωγής, καθώς και για τον αριθμό μεταπτυχιακών και επί διδακτορία φοιτητών, βλ. τις αντίστοιχες ως άνω ενότητες της έκθεσης.)

Τι προσπάθειες κάνει το Τμήμα προκειμένου να προσελκύσει φοιτητές υψηλού επιπέδου;

Στρατηγικό μέτρο για την προσέλκυση φοιτητών υψηλότερου επιπέδου αποδείχθηκε (όπως είχε προβλεφθεί από αναφορές σ' αυτή τη σκοπιμότητα σε συνεδριάσεις και σχετικά έγγραφα της ΓΣ) η ένταξη των πτυχιούχων του Τμήματος στον κλάδο ΠΕ 02 των φιλολόγων εκπαιδευτικών, που δικαιούνται να συμμετέχουν στους διαγωνισμούς ΑΣΕΠ. Αφ' ης στιγμής αυτό επιτεύχθηκε το 2007, οι βάσεις εισαγωγής φοιτητών σαφώς αυξήθηκαν αισθητά. Επιπλέον, μαθητές ιδίως από την Πάτρα ενημερώνονται μέχρι σήμερα σχετικά με το έργο του Τμήματος συνήθως στο πλαίσιο της πληροφόρησης των Σχολείων που έχει καθιερωθεί από το Πανεπιστήμιο ορισμένες ημέρες κάθε Απρίλιο, χωρίς όμως να έχει απαντηθεί κατά πόσο αυτό προσελκύει αρκετούς προπτυχιακούς φοιτητές και μάλιστα υψηλής επίδοσης. Από την άλλη πλευρά, η ποιότητα του Μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών αναμένεται σταδιακά να προσελκύσει υψηλής επίδοσης μεταπτυχιακούς. Ήδη, τι στιγμή που γράφεται η παρούσα έκθεση, ο αριθμός των υποψηφίων φοιτητών για το ΠΜΣ ήταν πολύ μεγαλύτερος από τις προηγούμενες φορές και το επίπεδο των υποψηφίων πολύ υψηλότερο.

7.2. Πώς κρίνετε τη διαδικασία διαμόρφωσης στρατηγικής ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος;

Υπάρχει διαδικασία διαμόρφωσης συγκεκριμένου βραχυ-μεσοπρόθεσμου (λ.χ. 5ετούς) σχεδίου ανάπτυξης; Πόσο αποτελεσματική κρίνετε ότι είναι η διαδικασία αυτή;
Υπάρχει διαδικασία παρακολούθησης αυτού του σχεδίου ανάπτυξης; Πόσο αποτελεσματική κρίνετε ότι είναι;

Υπάρχει διαδικασία δημοσιοποίησης αυτού του σχεδίου ανάπτυξης και των αποτελεσμάτων του;

Η λήψη αποφάσεων της ΓΣ μετά από τεκμηριωμένη ανταλλαγή απόψεων έχει καθορίσει τη σύλληψη, την πραγμάτωση και την εξέλιξη όλων των επιμέρους ουσιαστών ζητημάτων της ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος Φιλοσοφίας. Ο σχεδιασμός και ο έλεγχος των πεπραγμένων που προβλεπόταν από τους όρους χρηματοδότησης ΕΠΕΑΕΚ, καθώς και η πρακτική προγραμματισμού και αποτίμησης που ακολουθήθηκε σε συνεδριάσεις της ΓΣ ορισμένα από τα πρόσφατα ακαδημαϊκά έτη, βεβαίως δεν στηρίζονταν τόσο σε ποσοτικές μεθόδους, αλλά αποτέλεσαν μία διαδικασία εκπόνησης σχεδίου ανάπτυξης με στόχευση, χρονοδιάγραμμα, διαμόρφωση, παρακολούθηση και έλεγχο των αποτελεσμάτων. Συνεπώς, στη δωδεκαετή πορεία του Τμήματος υπήρξε συνειδητά και συστηματικά μία διαδικασία ποιοτικής κρίσης και αποτίμησης, στην οποία εμπλέκεται η συγκεκριμένη κοινότητα, με κατά περίπτωση και αναλόγως των καθορισμένων προτεραιοτήτων συγκέντρωση στοιχείων. Ως χαρακτηριστικότερα αποτελέσματα επιτυχούς προγραμματισμού μπορούν να αναφερθούν το άνοιγμα σε συνεργασίες με την οργάνωση επιστημονικών συνεδρίων και ημερίδων, ή η τάση να αυξηθούν οι αιτήσεις για χρηματοδότηση της έρευνας. Αναμένεται ότι η διενεργούμενη εσωτερική αξιολόγηση θα αποτελέσει τη βάση για να προχωρήσει μία συντεταγμένη διαδικασία διαμόρφωσης σχεδίου ανάπτυξης από τη ΓΣ, με τα ποιοτικά και ποσοτικά δεδομένα που προκύπτουν.

8. Διοικητικές υπηρεσίες και υποδομές

8.1. Αποτελεσματικότητα των διοικητικών και τεχνικών υπηρεσιών

Στελέχωση και οργάνωση της γραμματείας του Τμήματος:

Στο τμήμα υπηρετούν συνολικά 8 διοικητικοί υπάλληλοι. Από αυτούς, έξι (6) υπηρετούν στη γραμματεία του Τμήματος, από τους οποίους πέντε (5) υπάλληλοι είναι πλήρους απασχόλησης και μία (1) υπάλληλος μερικής απασχόλησης (64 ώρες μηνιαίως). Η αναλογία διοικητικών υπαλλήλων της γραμματείας προς φοιτητές/τριες είναι 1/109. Η αναλογία διοικητικού προσωπικού προς διδακτικό προσωπικό είναι 1/4. Η αναλογία διοικητικού προσωπικού προς μέλη ΔΕΠ είναι 1/1.7.

Όσον αφορά στον τρόπο οργάνωσης και κατανομής αρμοδιοτήτων μεταξύ των υπαλλήλων της γραμματείας, αν και δεν υπάρχει απολύτως σαφής και καταγεγραμμένη περιγραφή των θέσεων εργασίας τους, σε γενικές γραμμές ακολουθείται ο εξής καταμερισμός: μία υπάλληλος έχει καθήκοντα Προϊσταμένης Γραμματείας, άρα και τη γενική εποπτεία της εύρυθμης και αποτελεσματικής λειτουργίας των υπηρεσιών της, αλλά και την οργάνωση των πρακτικών των συνεδριάσεων του συλλογικού οργάνου, μία υπάλληλος είναι υπεύθυνη για τη γενική διοικητική υποστήριξη των εργασιών της γραμματείας (διεκπεραίωση αλληλογραφίας, τήρηση πρωτοκόλλου), για τις εργασίες και επαφές που σχετίζονται με το σύστημα ΕΥΔΟΞΟΣ και την διοικητική υποστήριξη των εκλογών μελών ΔΕΠ, μία υπάλληλος (με μειωμένο ωράριο απασχόλησης) είναι επιφορτισμένη με τη διοικητική υποστήριξη ορκωμοσιών φοιτητών, με την απευθείας εξυπηρέτησή τους, με την συμπλήρωση φοιτητικών καρτελών για συγκεκριμένα έτη, ένας υπάλληλος έχει στην ευθύνη του επίσης την συμπλήρωση καρτελών των φοιτητών για συγκεκριμένα έτη, την έκδοση πιστοποιητικών και την απευθείας εξυπηρέτηση των φοιτητών, μία υπάλληλος έχει καθήκοντα σχετικά με τη διοικητική υποστήριξη των αιτήσεων για φοιτητικές υποτροφίες και στεγαστικά δάνεια των φοιτητών, την υποστήριξη του προγράμματος Erasmus αλλά και αρμοδιότητες συμπλήρωσης φοιτητικών καρτελών και γραμματειακής διαχείρισης ορκωμοσιών για συγκεκριμένα έτη, μία υπάλληλος είναι επιφορτισμένη με τη διοικητική υποστήριξη του ΠΜΣ και την εξυπηρέτηση των μεταπτυχιακών φοιτητών, αλλά και με τη διοικητική διεκπεραίωση των οικονομικών του τμήματος. Η διοικητική διαχείριση των εγγραφών των φοιτητών κατανέμεται οριζόντια σε όλους τους υπαλλήλους.

Από τα παραπάνω στοιχεία μπορούν να αντληθούν οι εξής επισημάνσεις:

α) Ο αριθμός των υπαλλήλων που στελεχώνουν τη γραμματεία του Τμήματος φαίνεται να είναι ιδιαίτερα ικανοποιητικός όσον αφορά στην αναλογία του προς τον αριθμό των μελών ΔΕΠ και γενικότερα του διδακτικού προσωπικού, ενώ σχετικά ικανοποιητική είναι και η αναλογία του προς τον αριθμό των φοιτητών του Τμήματος.

β) Είναι προφανής η έλλειψη μηχανοργάνωσης της γραμματείας, κατάσταση που δυσχεραίνει κατά πολύ το διοικητικό έργο των υπαλλήλων αλλά και τη λειτουργία του Τμήματος εν γένει, με αποτέλεσμα την καθυστέρηση στην διεκπεραίωση εργασιών, στην εξυπηρέτηση των φοιτητών ή του διδακτικού προσωπικού, αλλά και την επένδυση από το δυναμικό της γραμματείας κόπου και χρόνου που θα μπορούσε να διοχετευθεί σε δημιουργικότερες και ουσιαστικότερες διοικητικές εργασίες. Αξίζει εδώ να σημειωθεί ότι το Τμήμα είχε ενταχθεί σε πρόγραμμα μηχανοργάνωσης των γραμματειών του Πανεπιστημίου Πατρών, το οποίο όμως δεν κάλυπτε τις ανάγκες του Τμήματος, κυρίως λόγω έλλειψης αντιστοίχισης των λειτουργιών του με τις ανάγκες του προγράμματος σπουδών. Για το λόγο αυτό

σχεδιάζεται εκ νέου η μηχανοργάνωση του Τμήματος – όπως και των υπολοίπων τμημάτων - με πόρους της κεντρικής διοίκησης του Πανεπιστημίου, αλλά το χρονοδιάγραμμα είναι ακαθόριστο και ασαφές.

γ) Θα διευκολυνόταν κατά πολύ ο σχεδιασμός, ο προγραμματισμός και η υλοποίηση των εργασιών της γραμματείας εάν είχε συνταχθεί και συμφωνηθεί αναλυτική περιγραφή της κάθε θέσης εργασίας (job description) στο πλαίσιο συγκεκριμένου οργανογράμματος. Με τον τρόπο αυτό θα γινόταν ορθολογικότερη κατανομή αρμοδιοτήτων, θα ελαχιστοποιούνταν η αλληλοεπικάλυψη καθηκόντων μεταξύ των υπαλλήλων, αλλά και θα εξυπηρετούνταν αποτελεσματικότερα φοιτητές και διδακτικό προσωπικό.

δ) Το Τμήμα δεν διαθέτει θεσμοθετημένους τομείς, οπότε δεν υφίσταται γραμματεία τομέων.

ε) Οι αρμοδιότητες της γραμματείας πολλές φορές είναι σίγουρα δυσχερείς στη διεκπεραίωσή τους, παρόλα αυτά οι υπάλληλοι επιδεικνύουν διάθεση προσφοράς και καλής συνεργασίας προκειμένου να φέρουν εις πέρας το έργο τους. Θα μπορούσε ίσως να υπάρχει μεγαλύτερη ευελιξία κυρίως στην εξυπηρέτηση των φοιτητών. Λόγω όλων αυτών των προβλημάτων, πολλές φορές, μέρος συγκεκριμένων διοικητικών εργασιών διεκπεραιώνεται από μέλη ΔΕΠ και τον εκάστοτε Πρόεδρο του Τμήματος.

στ) Θα μπορούσε να διευκολυνθεί ιδιαίτερα η γραμματεία στο έργο της εάν αξιοποιούσε περισσότερο τα εργαλεία των νέων τεχνολογιών και του διαδικτύου για την εξυπηρέτηση των φοιτητών, πράγμα που προβλέπεται να γίνει μέσω της μηχανοργάνωσής της.

Στελέχωση και οργάνωση της βιβλιοθήκης του Τμήματος:

Η τμηματική βιβλιοθήκη διαθέτει δύο κοινόχρηστες θέσεις εργασίας με υπολογιστές, μικρό αναγνωστήριο, και ένα (1) φωτοτυπικό μηχάνημα. Η βιβλιοθήκη του Τμήματος είναι δανειστική. Αντιστοιχία βιβλίων ανά φοιτητή: 1/14.5 κατά προσέγγιση.

Εύρος ζώνης διαδικτυακής σύνδεσης: 1000 Mbs/sec

Κονδύλια τακτικού προϋπολογισμού για την βιβλιοθήκη: 30.000 ευρώ κατά μέσο όρο ανά έτος.

Από τους οκτώ (8) συνολικά διοικητικούς υπαλλήλους που υπηρετούν στο Τμήμα, οι δύο (2) υπάλληλοι υπηρετούν στην Τμηματική βιβλιοθήκη. Από αυτούς, η μία υπάλληλος είναι βιβλιοθηκονόμος, επιφορτισμένη με καθήκοντα απολύτως συναφή της ειδικότητάς της, ενώ η δεύτερη υπάλληλος (προσληφθείσα ως άτομο με ειδικές ανάγκες) είναι υπεύθυνη κυρίως για επικουρικές εργασίες στον χώρο της βιβλιοθήκης. Η αναλογία υπαλλήλων στην Τμηματική βιβλιοθήκη προς φοιτητές/τριες είναι 1/411.

Το κυριότερο πρόβλημα της βιβλιοθήκης του Τμήματος είναι η έλλειψη χώρων, λόγω του αυξανόμενου όγκου του υλικού, αλλά και ο βραδύς ρυθμός καταλογογράφησης των νέων βιβλίων λόγω έλλειψης εξειδικευμένου προσωπικού (όπως σημειώθηκε, μόνο μία υπάλληλος από τις δύο που υπηρετούν στη βιβλιοθήκη του Τμήματος είναι βιβλιοθηκονόμος). Το Τμήμα έχει προτείνει πολλές φορές στην κεντρική διοίκηση να διευθετήσει το ζήτημα αυτό με πόρους από τον τακτικό του προϋπολογισμό, αλλά η αίτησή του απορρίπτεται λόγω των αγκυλώσεων στη διαχείριση του προϋπολογισμού. Πράγματι, δεν επιτρέπεται να ανατεθεί αμειβόμενη εργασία σε τρίτους εάν υπάρχει, δυνητικά, υπάλληλος του πανεπιστημίου που μπορεί να την διεκπεραιώσει. Ουδείς ενδιαφέρεται για το ότι κανείς τέτοιος υπάλληλος δεν έχει διατεθεί στο Τμήμα τα τελευταία 6 χρόνια.

Αποτελεσματικότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών και του ωραρίου λειτουργίας της Γραμματείας του Τμήματος για την εξυπηρέτηση των αναγκών του διδακτικού προσωπικού και των φοιτητών:

Το ωράριο της γραμματείας του Τμήματος είναι αποτελεσματικό για την εξυπηρέτηση των αναγκών του διδακτικού προσωπικού αλλά και των φοιτητών. Σημειώνεται ότι οι φοιτητές μπορούν να εξυπηρετούνται από τη γραμματεία τρεις ημέρες της εβδομάδας, για δύο ώρες την κάθε ημέρα. Κατά καιρούς βέβαια έχουν εκφραστεί από τους φοιτητές αιτήματα διεύρυνσης του ωραρίου εξυπηρέτησης των φοιτητών από τη γραμματεία. Το ζήτημα όμως της έγκαιρης εξυπηρέτησης των φοιτητών θα μπορούσε να λυθεί γρήγορα και εύκολα εάν οι υπάλληλοι της γραμματείας αξιοποιούσαν πιο αποτελεσματικά τις δυνατότητες του διαδικτύου. Σε κάθε περίπτωση τέτοιας υφής προβλήματα αναμένεται να διευθετηθούν μέσω της μηχανοργάνωσης του Τμήματος.

Αποτελεσματικότητα της συνεργασίας των διοικητικών υπηρεσιών του Τμήματος με εκείνες της κεντρικής διοίκησης του Ιδρύματος:

Η συνεργασία των διοικητικών υπηρεσιών του Τμήματος με τις αντίστοιχες κεντρικές υπηρεσίες του Πανεπιστημίου Πατρών εμφανίζει στοιχεία δυσλειτουργιών που αφορούν κυρίως:

- α) Στην έλλειψη κεντρικής καθοδήγησης των υπαλλήλων της γραμματείας για τη διεκπεραίωση εργασιών, πολλές φορές αρκετά σημαντικών, με αποτέλεσμα την αποφυγή ανάληψης ευθύνης όπως προαναφέρθηκε, ή την αργή εξυπηρέτηση φοιτητών και/ή άλλων προσώπων.
- β) Στην έλλειψη εμπειρίας κάποιων υπαλλήλων της κεντρικής διοίκησης και στο συγκεντρωτικό μοντέλο εργασίας κάποιων άλλων.
- γ) Στη συνεχείς αλλαγές τόσο σε επίπεδο προσώπων όσο και κανονισμών που διέπουν την κεντρική διοίκηση, με αποτέλεσμα την πλημμελή καθοδήγηση της γραμματείας.

Βαθμός ικανοποίησης των αναγκών του Τμήματος από τη βιβλιοθήκη και τις υπηρεσίες πληροφόρησης:

Η οργάνωση και το ωράριο λειτουργίας της βιβλιοθήκης του Τμήματος είναι αρκετά ικανοποιητικά για τα μέλη ΔΕΠ και τους φοιτητές, αν και οι φοιτητές θα διευκολύνονταν περισσότερο εάν η βιβλιοθήκη λειτουργούσε και απογευματινές ώρες σε σταθερή βάση (πράγμα που δεν συμβαίνει συστηματικά).

Οι υπηρεσίες πληροφόρησης, με την έννοια της γενικής πληροφόρησης των ενδιαφερομένων κατά περίπτωση, ουσιαστικά συνίστανται στη λειτουργία και την ενημέρωση του ιστότοπου του Τμήματος www.philosophy.upatras.gr, καθώς και στην αξιοποίηση της πλατφόρμας ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Πατρών e-class. Οι ανάγκες του Τμήματος για διάχυση και εισροή πληροφόρησης καλύπτονται ικανοποιητικά από τα παραπάνω διαδικτυακά εργαλεία, οι δυνατότητες όμως για διαχείριση και αξιοποίηση της πληροφόρησης θα διευρυνθούν κατά πολύ με τη μηχανοργάνωση της γραμματείας του Τμήματος και τη συνδυαστική χρήση διαδικτυακών εργαλείων.

Στελέχωση και οργάνωση των Εργαστηρίων ή/και Σπουδαστηρίων του Τμήματος – αποτελεσματικότητα της λειτουργίας τους:

Στο προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος, όπως και στο μεταπτυχιακό δεν προβλέπονται θεσμοθετημένα εργαστήρια. Τα μαθήματα εργαστηριακού χαρακτήρα συνίστανται στη μελέτη φιλοσοφικών κειμένων, άρα δεν απαιτείται ειδικός εξοπλισμός ή συγκεκριμένος εργαστηριακός χώρος για τη διενέργειά τους. Παρόλα αυτά, στον εξοπλισμό του Τμήματος περιλαμβάνονται τέσσερα (4) προβολικά μηχανήματα για χρήση σε μαθήματα και διαλέξεις και αντίστοιχος αριθμός οθονών.

Για το μάθημα πρακτικής εξάσκησης στη χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών χρησιμοποιείται το υπολογιστικό κέντρο του Τμήματος. Το υπολογιστικό κέντρο διαθέτει 20 θέσεις υπολογιστών και διαδραστικό πίνακα ο οποίος χρησιμοποιείται και στα πλαίσια άλλων μαθημάτων όταν χρειάζεται να γίνει γνωριμία των φοιτητών με ορισμένες ηλεκτρονικές εφαρμογές ή βάσεις δεδομένων και ηλεκτρονικών πηγών.

Σπουδαστήριο δεν υπάρχει στο Τμήμα, υπάρχει μόνο χώρος αναγνωστηρίου στην τμηματική βιβλιοθήκη, ο οποίος βέβαια δεν επαρκεί για τις ανάγκες των φοιτητών.

Υποστήριξη και αποτελεσματικότητα των υποδομών και των υπηρεσιών πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών του Τμήματος:

Ένα από τα βασικά προβλήματα του Τμήματος στο πεδίο του ανθρώπινου δυναμικού είναι η έλλειψη υπαλλήλου για την τεχνική υποστήριξη των υποδομών και υπηρεσιών πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών του Τμήματος. Ο ιστότοπος του Τμήματος, κατά συνέπεια, υποστηρίζεται και ανανεώνεται από μέλη του διδακτικού προσωπικού και από το μέλος ΕΕΔΙΠ, ενώ οι τρέχουσες ανάγκες επιδιόρθωσης των υποδομών τεχνολογικού και λοιπού εξοπλισμού συχνά καλύπτονται εθελοντικά, από υπαλλήλους του Τμήματος με σχετική εμπειρία, ή από τις αντίστοιχες κεντρικές υπηρεσίες του πανεπιστημίου, ή εν τέλει από υπηρεσίες της ελεύθερης αγοράς. Θα πρέπει εδώ να σημειωθεί ότι έχει ζητηθεί από το Τμήμα η προκήρυξη θέσης Ε.Τ.Ε.Π. η οποία έχει αόριστο χρονοδιάγραμμα πλήρωσης λόγω των γενικότερων οικονομικών εξελίξεων στη χώρα.

8.2. Υπηρεσίες φοιτητικής μέριμνας

Εφαρμογή του θεσμού του Συμβούλου Καθηγητή:

Ο θεσμός του Συμβούλου Καθηγητή δεν εφαρμόζεται στο Τμήμα, τουλάχιστον για τους προπτυχιακούς φοιτητές και φοιτήτριες του Τμήματος, αν και η ανάγκη παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών στους φοιτητές, τόσο τους προπτυχιακούς όσο και τους μεταπτυχιακούς φαίνεται να είναι μεγάλη αν όχι επιτακτική (ενδεικτικά σημειώνουμε ότι εξαιτίας της μη εφαρμογής του θεσμού του Συμβούλου Καθηγητή έχουν επισημανθεί προβλήματα κατανόησης της δομής του προγράμματος σπουδών από τους φοιτητές, κυρίως τους νεοεισερχόμενους, προβλήματα εγκατάλειψης των εκπαιδευτικών τους στόχων με το πέρασμα των χρόνων ή/και προβλήματα μείωσης του ουσιαστικού τους ενδιαφέροντος για τις σπουδές τους στο Τμήμα και τη συνέχισή τους). Για τους λόγους αυτούς, το Τμήμα προγραμματίζει κάθε χρόνο εκδήλωση «Υποδοχής Πρωτοετών» με σαφείς οδηγίες σχετικά με το πρόγραμμα σπουδών, τη χρήση της βιβλιοθήκης κτλ. και έχει, επίσης, συστήσει Επιτροπή Φοιτητικών Θεμάτων (που αποτελείται από 2 μέλη ΔΕΠ και ένα φοιτητή). Στο δε ΠΜΣ υφίσταται ο θεσμός του Συμβούλου καθηγητή. Βέβαια δεδομένου του αυξημένου

αριθμού εισακτέων θα ήταν πολύ δύσκολο τα υφιστάμενα μέλη ΔΕΠ να επωμισθούν την επιτέλεση αυτής της λειτουργίας με αποτελεσματικό τρόπο.

Αποτελεσματικότητα υποστήριξης της πρόσβασης των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας στη χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών:

Είναι αρκετά ικανοποιητική σε επίπεδο ενθάρρυνσης για τη χρήση των ΤΠΕ τόσο στο διδακτικό προσωπικό όσο και στους φοιτητές και στο διοικητικό προσωπικό, αλλά στην πράξη δυσχεραίνεται σε κάποιο βαθμό, λόγω της έλλειψης εξειδικευμένου τεχνικού προσωπικού στο Τμήμα, όπως έχει ήδη αναφερθεί.

Υπηρεσία υποστήριξης των εργαζόμενων φοιτητών, λειτουργία και αποτελεσματικότητα:

Δεν υπάρχει στο Τμήμα υπηρεσία υποστήριξης των εργαζόμενων φοιτητών με βάση ένα θεσμοθετημένο πλαίσιο. Όμως, υπάρχει πρόνοια διευκόλυνσης των εργαζόμενων φοιτητών στην παρακολούθηση μαθημάτων (για το λόγο αυτό στα ωρολόγια προγράμματα, αλλά και στα προγράμματα των εξεταστικών περιόδων υπάρχουν ζώνες απογευματινές: π.χ. 18:00 – 21:00), ιδιαίτερα αποτελεσματική και επιτυχημένη για τους μεταπτυχιακούς φοιτητές.

Υπηρεσία υποστήριξης των περισσότερο αδύναμων φοιτητών και εκείνων που δεν ολοκληρώνουν εμπρόθεσμα τις σπουδές τους, λειτουργία και αποτελεσματικότητα:

Δεν υπάρχει στο Τμήμα υπηρεσία υποστήριξης των αδύναμων φοιτητών με βάση ένα θεσμοθετημένο πλαίσιο. Αξίζει όμως εδώ να σημειωθεί ότι η λειτουργία των μαθημάτων πρακτικής εξάσκησης κινείται σε μεγάλο βαθμό προς αυτή την κατεύθυνση, της ενίσχυσης και ενδυνάμωσης των φοιτητών εν γένει, και κυρίως των περισσότερο αδύναμων. Τα μαθήματα πρακτικής εξάσκησης κρίνονται ως ικανοποιητικά και αποτελεσματικά από τους φοιτητές μέσω των ερωτηματολογίων αξιολόγησης που συμπληρώνουν. Ένα δεύτερο στοιχείο που αξίζει να τονιστεί εδώ, είναι η ευελιξία και διάθεση προσφοράς που επιδεικνύουν τα μέλη ΔΕΠ ως προς το ζήτημα αυτό, διαθέτοντας πολλές ώρες συνεργασίας με φοιτητές σε εβδομαδιαία βάση, πέραν των θεσμικών τους υποχρεώσεων.

Παροχή υποτροφιών στους άριστους φοιτητές ή σε ειδικές κατηγορίες φοιτητών (πέραν των υποτροφιών του ΙΚΥ):

Το Τμήμα παρέχει στους φοιτητές του την υποτροφία του Ιδρύματος Μιχελή, υποτροφίες του προγράμματος Erasmus/Socrates, κρατικές υποτροφίες και δάνεια, υποτροφίες ευρωπαϊκής κοινότητας, υποτροφίες κληροδοτημάτων και οργανισμών, υποτροφίες ξένων πολιτιστικών ιδρυμάτων, υποτροφίες ιδιωτών, υποτροφίες διεθνών οργανισμών, υποτροφίες ερευνητικών ινστιτούτων. Η διάχυση της πληροφόρησης σχετικά με τις υποτροφίες είναι άμεση και ιδιαίτερα ικανοποιητική (αναρτώνται και στον ιστότοπο του Τμήματος). Ειδικά για την υποτροφία του Ιδρύματος Μιχελή, η οποία εξασφαλίστηκε μετά από προσπάθειες του Τμήματος, εφαρμόζονται κανόνες απόλυτης διαύγειας με βάση κριτήρια που έχουν αναρτηθεί στη γραμματεία και στον ιστότοπο του Τμήματος.

Συγκεκριμένη πολιτική του Τμήματος για την ομαλή ένταξη των νεοεισερχόμενων στο Τμήμα φοιτητών, αποτελεσματικότητά της:

Το Τμήμα διοργανώνει κάθε χρονιά εκδήλωση υποδοχής των πρωτοετών φοιτητών, όπου εξηγείται αναλυτικά η δομή του προγράμματος σπουδών, επιλύονται απορίες και γίνεται προσπάθεια καθοδήγησης των φοιτητών σε διάφορα πρακτικά θέματα της φοιτητικής ζωής. Παρότι όμως το Τμήμα καταβάλλει ιδιαίτερη προσπάθεια για την ομαλή ενσωμάτωση των πρωτοετών φοιτητών στην ακαδημαϊκή κοινότητα, η προσέλευσή τους στις εκδηλώσεις υποδοχής δεν είναι ιδιαίτερα ικανοποιητική. Για αυτό το λόγο, προτιμήθηκε το να εντάσσονται αυτές οι εκδηλώσεις σε κάποιο υποχρεωτικό μάθημα του πρώτου εξαμήνου. Οι αντίστοιχες εκδηλώσεις των 2 τελευταίων ετών κρίνονται, πράγματι, επιτυχείς.

Συμμετοχή των φοιτητών στη ζωή του Τμήματος και του Ιδρύματος γενικότερα:

Στο τμήμα Φιλοσοφίας η συμμετοχή των φοιτητών στη «ζωή» του τμήματος είναι ιδιαίτερα ικανοποιητική. Τόσο η παρουσία των εκπροσώπων τους στις Γενικές Συνελεύσεις, όσο και η συνεργασία τους με το διδακτικό προσωπικό (για παράδειγμα στον σχεδιασμό των ωρολογίων προγραμμάτων ή η συμμετοχή τους στις επιτροπές του Τμήματος) είναι και ουσιώδης και αποτελεσματική.

Υποστήριξη των αλλοδαπών φοιτητών που μετακινούνται προς το Τμήμα:

Οι αλλοδαποί φοιτητές, είτε προέρχονται μέσω του προγράμματος Erasmus είτε απευθείας από άλλες χώρες, υποστηρίζονται ικανοποιητικά και αποτελεσματικά από τα μέλη ΔΕΠ αλλά και το διοικητικό προσωπικό, παρότι δεν υπάρχει αντίστοιχος επίσημος μηχανισμός στο Τμήμα. Σημειωτέον ότι ο αριθμός των φοιτητών αυτής της κατηγορίας είναι μικρός στο Τμήμα, οπότε ευνοούνται εκ των πραγμάτων ευέλικτοι και ουσιαστικοί τρόποι υποστήριξής τους. Για παράδειγμα, οι επισκέπτες φοιτητές του προγράμματος Erasmus διδάσκονται στα αγγλικά από τους διδάσκοντες του Τμήματος σε ένας προς έναν ιδιαίτερες συναντήσεις κατά τη διάρκεια του εξαμήνου και συνήθως εκπονούν γραπτές εργασίες υπό την επίβλεψη των διδασκόντων καθηγητών.

8.3. Υποδομές πάσης φύσεως που χρησιμοποιεί το Τμήμα

Επάρκεια και ποιότητα των τεκμηρίων της βιβλιοθήκης:

Η τμηματική βιβλιοθήκη διαθέτει περίπου 16.000 συνολικά τόμους κυρίως φιλοσοφικών τίτλων. Η βιβλιοθήκη στεγάζει επίσης την δωρεά Meyer με 3.000 τόμους βιβλίων στους οποίους συγκαταλέγονται πολλά σπάνια και παλαιά βιβλία. Η ποιότητα των τεκμηρίων της είναι ιδιαίτερα ικανοποιητική και αποτελεί πάγια μέριμνα του συνόλου των μελών ΔΕΠ. Η επάρκεια των βιβλίων και περιοδικών της βιβλιοθήκης για το ερευνητικό και εκπαιδευτικό έργο των διδασκόντων του Τμήματος είναι κι αυτή σχετικά ικανοποιητική, ενώ διαρκής στόχος είναι ο περαιτέρω εμπλουτισμός του υλικού.

Επάρκεια και ποιότητα κοινόχρηστου τεχνικού εξοπλισμού:

Ο κοινόχρηστος εξοπλισμός του Τμήματος είναι κυρίως τεχνολογικός. Η ποιότητα των υπολογιστών που βρίσκονται στο κέντρο Η/Υ είναι απόλυτα ικανοποιητική, τόσο για τις ανάγκες του εργαστηρίου

πληροφορικής, όσο και για τη χρήση τους από τους φοιτητές προκειμένου να συντάξουν εργασίες ή να αναζητήσουν υλικό στο διαδίκτυο. Η ποιότητα των θέσεων εργασίας (υπολογιστές) της βιβλιοθήκης είναι κι αυτή σχετικά ικανοποιητική. Ένα πρόβλημα ενδεχομένως που μπορεί να επισημανθεί εδώ είναι η ανάγκη για περισσότερους εκτυπωτές. Επιπλέον, το Τμήμα διαθέτει τέσσερα φωτοτυπικά μηχανήματα σε καλή κατάσταση λειτουργίας, καθώς και εγκατάσταση προβολικού μηχανήματος για χρήση σε διαλέξεις ή μαθήματα.

Το Τμήμα επίσης διαθέτει ηχητικό σύστημα με ενισχυτή, ηχεία και μικροφωνική που υποστηρίζει συνεδριακή ηχητική εγκατάσταση για χρήση σε συνέδρια και εκδηλώσεις με μεγάλα ακροατήρια. Ωστόσο οι βανδαλισμοί και η συχνότητα των διαρρήξεων καθιστά επισφαλή την μόνιμη εγκατάστασή τους στις αίθουσες διδασκαλίας και τους χώρους του Τμήματος με αποτέλεσμα η χρήση τους να είναι περιστασιακή. Αξίζει να σημειωθεί, τέλος, πως το Τμήμα συμμετέχει στο πρόγραμμα ανακύκλωσης ηλεκτρονικών συσκευών του πανεπιστημίου.

Επάρκεια και ποιότητα χώρων και εξοπλισμού σπουδαστηρίων:

Σπουδαστήριο δεν υπάρχει στο Τμήμα, υπάρχει όμως αναγνωστήριο στο χώρο της βιβλιοθήκης, όπου οι φοιτητές μπορούν να διαβάσουν, να αναζητήσουν πληροφορίες μέσω διαδικτύου, να φωτοτυπήσουν υλικό, ή να χρησιμοποιήσουν τους κοινόχρηστους υπολογιστές. Όμως, ούτε ο χώρος του αναγνωστηρίου επαρκεί για τις ανάγκες των φοιτητών, ούτε μπορεί να υποκαταστήσει ένα οργανωμένο σπουδαστήριο. Το ζήτημα άπτεται του γενικότερου προβλήματος έλλειψης κτηρίων και χώρων που έχει το Τμήμα.

Επάρκεια και ποιότητα γραφείων διδασκόντων:

Όπως αναφέρθηκε και στο αμέσως προηγούμενο πεδίο, το πρόβλημα έλλειψης χώρων στο Τμήμα είναι ιδιαίτερα έντονο, άρα και η ανάγκη επίλυσής του θεωρούμε ότι είναι επιτακτική, εκτός των άλλων, λόγω και του διορισμού δύο νέων μελών ΔΕΠ ο οποίος αναμένεται κατά τη διάρκεια του επόμενου ακαδημαϊκού έτους. Η επάρκεια επομένως των γραφείων των διδασκόντων δεν είναι καθόλου ικανοποιητική, ενώ η ποιότητά τους μπορεί να χαρακτηριστεί μάλλον σχετικά ικανοποιητική (ενδεικτικά αναφέρουμε ότι τα τρία κτήρια του Τμήματος είναι προκατασκευασμένα, σχεδιασμένα να εξυπηρετήσουν εντελώς διαφορετικές χρήσεις από αυτές ενός πανεπιστημιακού Τμήματος, υπάρχουν επίσης προβλήματα υγρασίας, μόνωσης, αλλά και ασφάλειας). Ωστόσο, οι διδάσκοντες αναγνωρίζουν ότι αυτό που προέχει είναι η αναβάθμιση των χώρων διδασκαλίας και όχι αυτή των γραφείων τους.

Επάρκεια και ποιότητα χώρων Γραμματείας Τμήματος και Τομέων:

Η γραμματεία του Τμήματος χρησιμοποιεί τρία γραφεία, τα οποία μπορούν να κριθούν μάλλον λίγο ικανοποιητικά, όχι τόσο όσον αφορά στο μέγεθός τους ή τη λειτουργικότητά τους, αλλά περισσότερα όσον αφορά σε προβλήματα υγρασίας και γενικότερα φθορών λόγω της παλαιότητάς τους. Οι κοινόχρηστοι χώροι στη γραμματεία του Τμήματος είναι πολύ περιορισμένοι, με ελλιπή φωτισμό και θέρμανση. Ας σημειωθεί τέλος και η έλλειψη αποθηκευτικών χώρων.

Επάρκεια και ποιότητα χώρων συνεδριάσεων:

Η αίθουσα συνεδριάσεων του Τμήματος είναι ικανοποιητική, πρόσφατα ανακαινισμένη, ενώ διαθέτει και ψηφιακό προβολικό μηχάνημα.

Επάρκεια και ποιότητα άλλων χώρων:

Το Τμήμα φιλοσοφίας όπως ήδη έχει αναφερθεί δεν διαθέτει ενιαίο κτήριο. Του έχουν παραχωρηθεί δύο κτήρια εξ ολοκλήρου (Κ22, Κ25) και ένα εξ ημισείας. Τα κτήρια αυτά εκτός από την Γραμματεία και τα γραφεία των διδασκόντων στεγάζουν

την Τμηματική βιβλιοθήκη, 120 τ.μ.

μία αίθουσα συνεδριάσεων, 40 τ.μ.

μία αίθουσα σεμιναρίων, 45 τ.μ.

το υπολογιστικό Κέντρο, 65 τ.μ. (με 20 θέσεις και αντίστοιχο αριθμό υπολογιστών και διαδραστικό πίνακα για τις ανάγκες των σχετικών μαθημάτων).

Στο Τμήμα έχουν παραχωρηθεί για τις ανάγκες διδασκαλίας

3 αμφιθέατρα χωρητικότητας περίπου 100 καθήμενων.

1 αμφιθέατρο χωρητικότητας περίπου 160 καθήμενων.

Τα κτήρια όπως και τα αμφιθέατρα διδασκαλίας παρουσιάζουν χρόνια προβλήματα θέρμανσης, εξαερισμού και φωτισμού. Βασικό επίσης πρόβλημα είναι και το ότι οι χώροι διδασκαλίας βρίσκονται σε απόσταση άνω του 1 χλμ., από τις βασικές εγκαταστάσεις του Τμήματος. Δυστυχώς, ορισμένοι από αυτούς του χώρους είναι προβληματικοί έως απαράδεκτοι (με εξαίρεση ένα ανακαινισμένο αμφιθέατρο), αλλά δεν εναπόκειται στις δυνάμεις του Τμήματος να τους επισκευάσει. Είναι ζήτημα στρατηγικής της κεντρικής διοίκησης. Προφανώς, το Τμήμα μας έχει κάνει όλες τις απαραίτητες ενέργειες σε αυτή την κατεύθυνση.

Επάρκεια και ποιότητα υποδομών ΑΜΕΑ:

Οι κοινόχρηστοι χώροι του Τμήματος και τα κτήρια που στεγάζουν τη γραμματεία, τη βιβλιοθήκη και το υπολογιστικό κέντρο είναι γενικά προσβάσιμα από ΑΜΕΑ, χωρίς αυτό όμως να σημαίνει πως η πρόσβαση αυτή είναι εύκολη και γρήγορη. Αντίθετα, από τις τέσσερις αίθουσες διδασκαλίας μόνο σε δύο υπάρχει προσβασιμότητα από ΑΜΕΑ.

Εξασφάλιση της πρόσβασης των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας σε υποδομές και εξοπλισμό του Ιδρύματος:

Η πρόσβαση της ακαδημαϊκής κοινότητας σε υποδομές του Τμήματος όπως η βιβλιοθήκη είναι ελεύθερη, ο εξοπλισμός όμως του τμήματος δεν διατίθεται σε φοιτητές χωρίς την εποπτεία μέλους ΔΕΠ. Όσον αφορά στη δυνατότητα χρήσης του εξοπλισμού του Τμήματος από μέλη ΔΕΠ άλλων τμημάτων, μπορεί να προβλεφθεί.

8.4. Βαθμός αξιοποίησης νέων τεχνολογιών από τις διάφορες υπηρεσίες του Τμήματος (πλην εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου)

Λειτουργίες του Τμήματος που υποστηρίζονται από ΤΠΕ:

Αν εξαιρέσει κανείς την ηλεκτρονική πλατφόρμα eclass που χρησιμοποιείται για εκπαιδευτικούς και ερευνητικούς σκοπούς, αλλά και την εσωτερική επικοινωνία του διδακτικού και διοικητικού προσωπικού του Τμήματος η οποία πραγματοποιείται κατεξοχήν ηλεκτρονικά, οι λοιπές λειτουργίες του τμήματος που υποστηρίζονται ηλεκτρονικά είναι:

οι εκδηλώσεις και τα συνέδρια του Τμήματος (μέσω του ιστότοπου),

οι τρέχουσες ανακοινώσεις του διδακτικού και διοικητικού προσωπικού προς τους φοιτητές αλλά και κάθε ενδιαφερόμενο σε περίπτωση προκηρύξεων,

η επιλογή και δήλωση συγγραμμάτων από τους φοιτητές μέσω του προγράμματος ΕΥΔΟΞΟΣ.

Δεν υποστηρίζονται ηλεκτρονικά οι δηλώσεις μαθημάτων των φοιτητών καθώς και διοικητικές εργασίες που αφορούν σε φοιτητικά ζητήματα, πράγμα που αναμένεται να εξομαλυνθεί μέσω της μηχανοργάνωσης της γραμματείας. Σε κάθε περίπτωση όμως κρίνεται αναγκαία η υποστήριξη τέτοιων εργασιών και διαδικτυακά.

Ποιες από αυτές και πόσο χρησιμοποιούνται από τις διοικητικές υπηρεσίες, τους φοιτητές και το ακαδημαϊκό προσωπικό του Τμήματος:

Όλες οι λειτουργίες που υποστηρίζονται από ΤΠΕ χρησιμοποιούνται σε πολύ μεγάλο βαθμό και από τις διοικητικές υπηρεσίες, και από το ακαδημαϊκό προσωπικό του Τμήματος και από την πλειονότητα των φοιτητών.

Αριθμός μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος που διαθέτουν ιστοσελίδα στο διαδίκτυο:

Κανένα μέλος ΔΕΠ δεν διαθέτει ανεξάρτητη ιστοσελίδα στο διαδίκτυο, αλλά όλα τα μέλη ΔΕΠ διαθέτουν προσωπικό χώρο στην ιστοσελίδα του Τμήματος, και τα περισσότερα χρησιμοποιούν την ηλεκτρονική πλατφόρμα eclass.

Συχνότητα ανανέωσης του ιστότοπου του Τμήματος στο διαδίκτυο:

Ο ιστότοπος του Τμήματος στο διαδίκτυο ανανεώνεται σχεδόν σε καθημερινή βάση.

8.5. Βαθμός διαφάνειας και αποτελεσματικότητας στη χρήση υποδομών και εξοπλισμού.

Γίνεται ορθολογική χρήση των διαθέσιμων υποδομών του Τμήματος; Πώς διασφαλίζεται;

Η χρήση των υποδομών του Τμήματος είναι απόλυτα ορθολογική. Εξασφαλίζεται μέσω εσωτερικού συντονισμού και συνεργασίας μεταξύ των μελών του διδακτικού και διοικητικού προσωπικού.

Γίνεται ορθολογική χρήση του διαθέσιμου εξοπλισμού του Τμήματος; Πώς διασφαλίζεται;

Η χρήση του διαθέσιμου εξοπλισμού του Τμήματος είναι κι αυτή ορθολογική και διασφαλίζεται μέσω της συνεργασίας και οργάνωσης των χρηστών.

8.6. Βαθμός διαφάνειας και αποτελεσματικότητας στη διαχείριση οικονομικών πόρων.

Προβλέπεται διαδικασία σύνταξης και εκτέλεσης προϋπολογισμού του Τμήματος; Πόσο αποτελεσματικά εφαρμόζεται;

Ναι, προβλέπεται κι εφαρμόζεται με τη μέγιστη δυνατή ακρίβεια κι αποτελεσματικότητα από τον υπεύθυνο οικονομικών του Τμήματος (μέλος ΔΕΠ), ο οποίος φροντίζει συστηματικά για την τήρηση των αποφάσεων του τμήματος σχετικά με οικονομικής φύσης ζητήματα. Κατά τα έτη που αφορούν στην παρούσα έκθεση, ο προϋπολογισμός του Τμήματος ήταν απόλυτα ισοσκελισμένος. Να σημειωθεί ότι όλο σχεδόν το τεχνικό μέρος της δουλειάς διεκπεραιώνεται με μεγάλη φροντίδα και σπάνια αποτελεσματικότητα από 1 μέλος του διοικητικού προσωπικού. Δυστυχώς, ολοένα και περισσότερο, η διαχείριση των οικονομικών γίνεται πιο δύσκαμπτη, με αποτέλεσμα να απαιτεί μεγάλη ενέργεια και προσοχή.

Προβλέπεται διαδικασία κατανομής πόρων; Πόσο αποτελεσματικά εφαρμόζεται;

Ναι, προβλέπεται ότι η κατανομή πόρων είναι ζήτημα της ΓΣ του Τμήματος. Κάθε χρόνο γίνεται προγραμματισμός δαπανών, στο μέτρο που αυτό επιτρέπεται από τον ανορθολογισμό του ΥΠΕΠΘ στο χρόνο ανακοίνωσης του τελικού προϋπολογισμού του Τμήματος, και εφαρμόζεται χωρίς αποκλίσεις. Καμιά αγορά δεν γίνεται χωρίς εισήγηση της αντίστοιχης επιτροπής και χωρίς έγκριση της ΓΣ.

Προβλέπεται διαδικασία απολογισμού; Πόσο αποτελεσματικά εφαρμόζεται;

Ναι, προβλέπεται διαδικασία απολογισμού στο τέλος κάθε οικονομικού έτους (συνήθως στα μέσα Νοεμβρίου) και γίνεται από τον Οικονομικό Υπεύθυνο του Τμήματος.

9. Συμπεράσματα

9.1. Θετικά στοιχεία του Τμήματος και ευκαιρίες αξιοποίησής τους

1. Στελέχωση του Τμήματος με νέους επιστήμονες που έχουν, στην πλειονότητά τους, διεθνείς σπουδές, διεθνή προσανατολισμό και ήδη μια διεθνή αναγνώριση. Το μέλλον και η δυναμική του Τμήματος εναπόκειται σε μεγάλο βαθμό στη δική τους ακαδημαϊκή εξέλιξη και θα κριθεί ιδιαίτερα στα επόμενα 4 έτη, και θα αποτυπωθεί στην επόμενη τετραετή έκθεση.
2. Σαφής οριοθέτηση των στόχων του Τμήματος και ομόφωνη και ρητή δέσμευση όλων των μελών ΔΕΠ για την εκπλήρωσή τους. Αυτή η σύμπνοια αμβλύνει τα όποια προβλήματα του συστήματος της ελληνικής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.
3. Δημοκρατικές και απόλυτα διαφανείς διαδικασίες διοίκησης και λειτουργίας του Τμήματος που δίνουν σε όλους την αίσθηση ότι αποτελούν αναπόσπαστο και κρίσιμο μέρος του όλου. Η παράδοση που έχει θεμελιώσει η στάση των Προέδρων του Τμήματος, και οι κανόνες που έχουν ακολουθηθεί στην διοίκηση και λειτουργία του Τμήματος μέχρι τώρα έχουν εξασφαλίσει όρους σημαντικής ακαδημαϊκής ελευθερίας.
4. Υλοποίηση μέρους των στόχων του Τμήματος και, προπάντων, σαφής εικόνα για τους τρόπους υλοποίησης των υπόλοιπων στόχων αλλά και για το ακριβές περιεχόμενο που αυτοί πρέπει να λάβουν στο άμεσο μέλλον. Είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε ότι, αυτή τη στιγμή, πολλές πρωτοβουλίες έχουν ήδη δρομολογηθεί σε αυτή την κατεύθυνση.
5. Δημιουργία επιτροπών παρακολούθησης, αξιολόγησης και βελτίωσης του προγράμματος σπουδών που εργάζονται με ζήλο και την βαθιά πεποίθηση ότι είναι σε θέση να καταστήσουν το εκπαιδευτικό έργο του Τμήματος ακόμα πιο αποτελεσματικό.
6. Σαφές, συνεκτικό, παιδαγωγικά και επιστημονικά άρτιο πρόγραμμα σπουδών, προϊόν ήδη μιας ριζικής αναμόρφωσης και υποκείμενο σε νέα ριζική αναμόρφωση τη στιγμή που γράφεται η παρούσα έκθεση αξιολόγησης.
7. Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών με ιδιαίτερη δυναμική, που φαίνεται να προσελκύει φοιτητές από Τμήματα άλλων πανεπιστημίων και που οδηγεί πολλούς απόφοιτους σε διδακτορικές σπουδές (αυτό ισχύει κυρίως για τους μεταπτυχιακούς φοιτητές που θα αποφοιτήσουν μέσα στο επόμενο ακαδημαϊκό έτος και δεν καταγράφεται στους πίνακες).
8. Υψηλής ποιότητας διδακτικό έργο και αναγνώρισή του ως τέτοιου από τους ίδιους τους φοιτητές.
9. Συναδελφικές σχέσεις μεταξύ διδασκόντων και διδασκομένων, γεγονός που αμβλύνει τις τριβές που προκαλούνται κατά καιρούς στην ελληνική πανεπιστημιακή κοινότητα και διασφαλίζει την εν γένει ομαλή λειτουργία του Τμήματος.
10. Ιδιαίτερα μέριμνα για την παραγωγή υψηλής ποιότητας διδακτικού υλικού (εντός και εκτός εμπορίου), είτε με τη μορφή σημειώσεων είτε μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας ασύγχρονης εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου (e-class).
11. Ιδιαίτερη δυναμική στην ανάπτυξη στοχευμένων διεθνών συνεργασιών χάρη στην αξιοποίηση του ΠΜΣ. Πέρα από τον μακρύ κατάλογο συνεργασιών Erasmus, το Τμήμα έχει αναπτύξει συνεργασία με πρωτοπόρα στο αντίστοιχο κάθε φορά αντικείμενο Τμήματα της Ευρώπης και των ΗΠΑ. Πιστεύουμε ότι αυτές οι συνεργασίες θα αποτυπωθούν σε κοινές εκατέρωθεν προσκλήσεις για διδασκαλία, κοινές

δημοσιεύσεις ή και σε πιο επίσημες μορφές συνεργασίας στο άμεσο μέλλον.

12. Σημαντικές δημοσιεύσεις, σε περιοδικά και σειρές διεθνούς κύρους, από μεμονωμένα μέλη ΔΕΠ αλλά και από διδάσκοντες ΠΔ/407. Ακόμα και ως τέτοια μεμονωμένα επιτεύγματα, αυτές οι δημοσιεύσεις δείχνουν τον ερευνητικό προσανατολισμό του Τμήματος.
13. Διεθνή συνέδρια: Κατά τα 2 τελευταία έτη, φιλοξενήθηκε στο τμήμα ένας αριθμός διεθνών συνεδρίων και εργαστηρίων (workshops), σημαντικών για τα ελληνικά δεδομένα ως προς τη συχνότητα και το ακαδημαϊκό κύρος τους. Τα διεθνή αυτά επιστημονικά συνέδρια συνεχίζουν την συνειδητή «παράδοση» διαλόγου και ανταλλαγής απόψεων με έλληνες και ξένους ερευνητές, στην οποία εντασσόταν και το Πανελλήνιο συνέδριο φιλοσοφίας (2009), που όρισε την ταυτότητα του Τμήματος μεταξύ των ομότεχνων Τμημάτων στην Ελλάδα. Σημαντικός αριθμός ετεροαναφορών στην ελληνική βιβλιογραφία και πολύ έντονη παρουσία στην ελληνική ακαδημαϊκή κοινότητα. Φαίνεται να διαμορφώνεται σιγά-σιγά στην ελληνική φιλοσοφική κοινότητα η κοινή αίσθηση ότι το Τμήμα Φιλοσοφίας της Πάτρας μπορεί υλοποιήσει ένα σημαντικό μέρος της εκπροσώπησης της φιλοσοφίας ως αντικειμένου έρευνας και διδασκαλίας στη χώρα μας.
14. Αυστηρή προσήλωση σε υψηλά κριτήρια πρόσληψης μελών ΔΕΠ, γεγονός που οδήγησε σε αρκετές άγονες κρίσεις για θέσεις Λέκτορα, αλλά επίσης έδωσε την ευκαιρία σε πολλά υποσχόμενους νέους επιστήμονες να στελεχώσουν το Τμήμα (τη στιγμή που γράφεται η έκθεση βρίσκονται υπό διορισμό 2 μέλη ΔΕΠ). Τα ίδια υψηλά κριτήρια, πράγμα ουδόλως προφανές για τα ελληνικά ακαδημαϊκά ήθη, εφαρμόζονται και στις διαδικασίες εξέλιξης των μελών ΔΕΠ σε ανώτερες βαθμίδες. Είναι χαρακτηριστικό ότι, κατά τα 10 έτη λειτουργίας του Τμήματος, μόνο ένα μέλος ΔΕΠ έχει εξελιχθεί. Αυτή τη στιγμή έχουν δρομολογηθεί οι διαδικασίες για την εξέλιξη άλλων 3 μελών ΔΕΠ.
15. Αυστηρά και απολύτως διαφανή κριτήρια στην επιλογή διδασκόντων ΠΔ/407. Το Τμήμα έδωσε κατά καιρούς την ευκαιρία σε πολλούς άξιους νέους επιστήμονες να διδάξουν στο προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών και πολλοί από αυτούς, με εφελτήριο αυτή την εμπειρία και την έρευνά τους υπό τη σκέπη του Τμήματος, κατέλαβαν στη συνέχεια θέσεις ΔΕΠ σε άλλα Τμήματα της χώρας ή του εξωτερικού.
16. Επαρκής στελέχωση στο προσωπικό της Γραμματείας και ικανοποιητική εξυπηρέτηση των φοιτητών.
17. Απόλυτη διαφάνεια στην οικονομική διαχείριση του Τμήματος.

9.2. Αρνητικά σημεία του Τμήματος και ενδεχόμενοι κίνδυνοι που ελλοχεύουν

1. Υπερβολικά μεγάλος αριθμός φοιτητών και δυσανάλογος με τον αριθμό των μελών ΔΕΠ και των διδασκόντων ΠΔ/407, καθώς και δυσανάλογος με τον αριθμό που προτείνει κάθε χρονιά το Τμήμα στο ΥΠΕΠΘ. Σημειώνεται ότι για τα έτη 2009-10 & 2010-11 ο αριθμός εισακτέων μέσω των Πανελληνίων εξετάσεων που ζητήθηκε από το τμήμα ήταν 80 φοιτητές και φοιτήτριες.
2. Το Τμήμα είναι νέο και βρίσκεται σε μια συνεχή πορεία ανάπτυξης από την ίδρυσή του, η οποία απέκτησε ιδιαίτερη δυναμική τα τελευταία τρία χρόνια με σημαντικό μοχλό το ΜΠΣ, γεγονός που καθιστά την όλη εικόνα του λιγότερη πειστική από όσο του αξίζει. Δεδομένης της οικονομικής συγκυρίας και της λοιπής δυσλειτουργίας του δημόσιου τομέα υπάρχει ο κίνδυνος να ανακοπεί αυτή η δυναμική.
3. Ένταση ανάμεσα, αφενός, στις προσπάθειες που καταβάλλονται από τους διδάσκοντες και στη φροντίδα για το πρόγραμμα σπουδών και, αφετέρου, τα ποσοστά επιτυχίας των φοιτητών στις

εξετάσεις. Η απόδοση των φοιτητών, δεδομένης της αναγνώρισης εκ μέρους τους της ποιότητας του προσφερόμενου διδακτικού έργου, είναι δυσανάλογα χαμηλή. Αυτή η αποτυχία στις εξετάσεις είναι ενδεχόμενο να απογοητεύσει συνολικά τους φοιτητές.

4. Μέχρι στιγμής δεν έχουν αξιοποιηθεί όσο θα έπρεπε τα δεδομένα που συλλέγονται από την αξιολόγηση των μαθημάτων. Η μέση απόδοση του Τμήματος θα έπρεπε να τύχει ευρύτερης δημόσιας θεσμοθετημένης συζήτησης εντός του Τμήματος. Στις περιπτώσεις ερωτημάτων και κριτηρίων όπου εμφανίζεται κάποια υστέρηση, ατομικά ή συλλογικά, θα ήταν χρήσιμο να δοθούν γενικές κατευθυντήριες συμβουλές οι οποίες θα είναι αξιοποιήσιμες παιδαγωγικά με σκοπό την βελτίωση των αντίστοιχων δεικτών αξιολόγησης.
5. Μη επαρκής, παρά τις προσπάθειες, η κινητοποίηση των φοιτητών στη χρήση των βιβλιοθηκών και των ηλεκτρονικών μέσων.
6. Ο αριθμός δημοσιεύσεων και ιδιαίτερα ο αριθμός διεθνών δημοσιεύσεων είναι σχετικά μικρός (εν μέρει, αν και όχι μόνο, για λόγους που έχουν αναφερθεί στην αντίστοιχη ενότητα). Παρότι ο αριθμός δημοσιευμάτων στον τομέα της φιλοσοφίας δεν παρακολουθεί τον αντίστοιχο αριθμό σε άλλες επιστήμες, ο ρυθμός με τον οποίο δημοσιεύεται το έργο των μελών ΔΕΠ θα μπορούσε να έχει μεγαλύτερη συχνότητα. Οι λίγες ατομικές εξαιρέσεις φαίνεται, κατά το χρονικό διάστημα της παρούσας έκθεσης, να χάνονται μέσα στο γενικό σύνολο, και, με αυτό τον τρόπο, ίσως δεν αποδειχθούν επαρκείς στο να καθορίσουν την πορεία του Τμήματος.
7. Ελάχιστη, και σε διεθνές επίπεδο μηδενική, απορρόφηση ερευνητικών προγραμμάτων για λόγους που έχουν εν μέρει εξηγηθεί στην αντίστοιχη ενότητα. Ήδη έχουν δρομολογηθεί ενέργειες για την βελτίωση της εικόνας του τμήματος εν σχέσει προς αυτούς τους δείκτες.
8. Σχετικά μικρός αριθμός ετερο-αναφορών στη διεθνή βιβλιογραφία με ατομικές εξαιρέσεις.
9. Εξαιρετικά ανασχετική έχει αποδειχθεί η χρονοτριβή, τα τελευταία χρόνια, του ΥΠΕΠΘ στην προώθηση των διαδικασιών εκλογής και διορισμού μελών ΔΕΠ. Για ένα νέο Τμήμα σαν το δικό μας, που μόλις είχε βρει το βηματισμό του, αυτή η δυστοκία εκ μέρους ΥΠΕΠΘ απεδείχθη ιδιαίτερα βασανιστική και επικίνδυνη.
10. Ελάχιστη η στελέχωση σε επικουρικό διδακτικό προσωπικό με άμεσο αντίκτυπο στη λειτουργία του Προγράμματος Σπουδών. Δυστυχώς, δεν διαφαίνεται τρόπος υπέρβασης αυτού του προβλήματος. Ευελπιστούμε ότι η αξιοποίηση καλών μεταπτυχιακών φοιτητών θα αμβλύνει αυτό το πρόβλημα.
11. Ελλιπέστατη κτηριακή υποδομή τόσο, προπάντων, σε χώρους διδασκαλίας όσο και σε χώρους βιβλιοθήκης, γραφείων, γραμματείας.
12. Απουσία μηχανοργάνωσης στη Γραμματεία του Τμήματος, γεγονός που καθιστά το έργο του προσωπικού δυσανάλογα δυσχερές και την εξυπηρέτηση των φοιτητών όχι απόλυτα ικανοποιητική.

10. Σχέδια βελτίωσης

10.1. Βραχυπρόθεσμο σχέδιο δράσης από το Τμήμα για την άρση των αρνητικών και την ενίσχυση των θετικών σημείων.

Το Τμήμα έχει ήδη δρομολογήσει σημαντικές πρωτοβουλίες που θα αμβλύνουν σε μεγάλο βαθμό τις όποιες αδυναμίες του και θα ενισχύσουν περαιτέρω την ανάπτυξή του:

- Το Τμήμα, με πρωτοβουλία της ΟΜΕΑ, επεξεργάζεται τρόπους ώστε η διαδικασία της αξιολόγησης να αποτελέσει μια μόνιμη και σταθερή πρακτική που θα λαμβάνει χώρα σε προγραμματισμένο χρόνο, με επικαιροποίηση των στοιχείων της παρούσας έκθεσης. Με βάση την εμπειρία σύνταξης της παρούσας έκθεσης, δρομολογεί επίσης μία συστηματικότερη διαδικασία διαμόρφωσης σχεδίου στρατηγικής για την ακαδημαϊκή του ανάπτυξη.
- Στην ίδια κατεύθυνση, η ΟΜΕΑ επεξεργάζεται τρόπους ώστε η αξιολόγηση των φοιτητών να έχει πιο άμεσο αντίκτυπο στη λειτουργία του Τμήματος μέσα από την παρακολούθηση και την δημόσια διαβούλευση γύρω από την συνολική απόδοση των διδασκόντων του Τμήματος συνολικά, αλλά και την αντίστοιχη κινητοποίηση και σε ατομικό επίπεδο όπου παρουσιάζονται χαμηλότερες βαθμολογίες, τουλάχιστον σε εκείνα τα ερωτήματα όπου έχουν ποσοτικά μετρήσιμο χαρακτήρα.
- Βρίσκεται σε εξέλιξη η διαδικασία ριζικής αναμόρφωσης του ΠΠΣ (βλέπε σχετική ενότητα), η οποία στοχεύει στη: 1) μεγαλύτερη δυνατή κινητοποίηση των φοιτητών, 2) εισαγωγή γραπτών εβδομαδιαίων εργασιών σε μια σειρά μαθημάτων, 3) αξιοποίηση των μεταπτυχιακών φοιτητών στην ενίσχυση των φροντιστηριακών μαθημάτων, 4) εξασφάλιση της μεγαλύτερης δυνατής επιτυχίας των φοιτητών στις εξετάσεις με μείωση της διδακτέας ύλης και εντονότερη παρακολούθηση της ατομικής τους προόδου, 5) περαιτέρω προσέλκυση του ενδιαφέροντος των φοιτητών με εισαγωγή μαθημάτων με πιο επίκαιρο χαρακτήρα (π.χ., φιλοσοφία των φύλων κτλ), 6) πιο ουσιαστική ένταξη των μη-φιλοσοφικών μαθημάτων στο πρόγραμμα σπουδών, 7) κατά το δυνατόν, αυτάρκεια του Τμήματος σε διδακτικό προσωπικό.
- Το Τμήμα έχει προχωρήσει στην άμεση ανανέωση των τεχνικών υποδομών του, ειδικά στην αίθουσα Η/Υ, η οποία αποτελεί το κέντρο τόσο για την εξοικείωση των φοιτητών με ηλεκτρονικά εργαλεία για την εκπόνηση εργασιών, όσο και για την δυνατότητα αξιοποίησης του διαδικτύου για την εκμάθηση μεθόδων έρευνας. Στην ίδια κατεύθυνση, έχει ήδη ξεκινήσει η άμεση ανακαίνιση μιας αιθουσών σεμιναρίων.
- Το Τμήμα έχει ήδη προχωρήσει στην προκήρυξη θέσεων μελών ΔΕΠ σε επιστημονικές περιοχές που δεν καλύπτονται από τα υπάρχοντα μέλη ΔΕΠ
- Το Τμήμα έχει ήδη δρομολογήσει έναν Πανελλήνιο Μαθητικό Διαγωνισμό Φιλοσοφικού Δοκιμίου και οργανώσει σχετική ημερίδα. Όπως προκύπτει, υπάρχει ζωνρό ενδιαφέρον και ευρύ πεδίο συνεργασίας με τους κατά τόπους σχολικούς συμβούλους και τους καθηγητές της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, συνεργασία μέσα από την οποία το Τμήμα θα διεκδικήσει το ρόλο που του αρμόζει στη διδασκαλία της φιλοσοφίας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.
- Το Τμήμα επενδύει όλο και περισσότερη ενέργεια στην ενίσχυση του ΠΜΣ, το οποίο, για τους λόγους που ήδη αναφέρθηκαν, αποτελεί βασικό μοχλό ανάπτυξής του. Προς τούτο, έχει ήδη δρομολογήσει μερική βελτίωση του κανονισμού του ΠΜΣ.
- Το Τμήμα συνεχίζει να επενδύει ενέργεια και ένα μεγάλο μέρος του προϋπολογισμού του στην ενίσχυση των διεθνών συνεργασιών και δρομολογεί ενέργειες που θα του εξασφαλίσουν ένα σαφές διεθνές στίγμα. Μια τέτοια πρωτοβουλία, με έναρξη το εαρινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού

έτους 2011-2012, είναι, για παράδειγμα, η πραγματοποίηση εργαστηρίων (workshops) με αντικείμενο την παγκόσμια πρώτη παρουσίαση σημαντικών φιλοσοφικών βιβλίων που θα έχουν μόλις δημοσιευθεί.

- Το Τμήμα κρίνει ως ζήτημα άμεσης προτεραιότητας τη μηχανοργάνωση της Γραμματείας και θα ασκήσει όποιες πιέσεις μπορεί προς αυτή την κατεύθυνση.
- Το Τμήμα έχει ήδη υποβάλει στο Πανεπιστήμιο ολοκληρωμένη αίτηση χρηματοδότησης για την ανάπτυξη της Τμηματικής Βιβλιοθήκης, με ερευνητικό χαρακτήρα εξειδικευμένο σύμφωνα με τα συγκεκριμένα ερευνητικά ενδιαφέροντα του Τμήματος.
- Το Τμήμα επεξεργάζεται τις διατάξεις του νέου νόμου 4009/11 για τα ΑΕΙ και ειδικά τα άρθρα που αφορούν την κατάργηση των Τμημάτων με ταυτόχρονη μεταφορά των αρμοδιοτήτων των Προέδρων στους Κοσμήτορες των Σχολών. Το Τμήμα δεν θέλει να κινδυνεύσει να καταστεί ένα επί μέρους Πρόγραμμα Σπουδών χωρίς απόλυτη αυτονομία διαχείρισης των επιστημονικών και οικονομικών του θεμάτων. Μια ανάλογη εξέλιξη ασφαλώς θα απογοήτευε όλους όσους επένδυσαν με αυταπάρνηση την δραστηριότητα τους στην εξέλιξη και ανάπτυξη του Τμήματος ως πόλου φιλοσοφικού Λόγου.

10.2. Μεσοπρόθεσμο σχέδιο δράσης από το Τμήμα για την άρση των αρνητικών και την ενίσχυση των θετικών σημείων.

- Θα ήταν απαραίτητο να πληρωθούν τουλάχιστον οι υπόλοιπες έως τις 21 θέσεις ΔΕΠ και μία από τις θέσεις ΕΔΤΠ που προβλέπονται από το άρθρο 3 στο Ιδρυτικό ΠΔ, καθώς και τουλάχιστον μία ακόμη θέση μέλους ΕΕΔΙΠ. Απαραίτητο αφ' ενός, για την κατά το δυνατόν πληρέστερη κάλυψη των αναγκών του προπτυχιακού προγράμματος και των δύο μεταπτυχιακών κύκλων αλλά και της εργαστηριακής ανάπτυξης του Τμήματος, και αφ' ετέρου, για την επίτευξη μιας λογικής αντιστοιχίας με τον αριθμό φοιτητών και στα τρία επίπεδα σπουδών.
- Απαραίτητη επίσης κρίνεται η επικέντρωση του Τμήματος σε συγκεκριμένα ερευνητικά πεδία με αντίστοιχη στελέχωσή του σε μέλη ΔΕΠ, ώστε η έρευνα του Τμήματος να μην παρουσιάζεται ως αποσπασματικό προσωπικό επίτευγμα αλλά ως προϊόν ευρύτερων συνεργασιών. Πιστεύουμε ότι αυτό θα συμβάλει στην ενίσχυση του ερευνητικού έργου και της διεθνούς ακτινοβολίας του Τμήματος.
- Εντονότερη και διαρκέστερη προσπάθεια να εξασφαλισθεί χρηματοδότηση ερευνητικών προγραμμάτων στο Τμήμα Φιλοσοφίας (αυτή η προσπάθεια έχει ήδη ξεκινήσει αλλά, τη στιγμή που γράφεται αυτή η έκθεση, δεν γνωρίζουμε κατά πόσον έχει στεφθεί με επιτυχία), γεγονός που θα δημιουργήσει εκ των πραγμάτων ομάδες εργασίας με μεταπτυχιακούς, διδακτορικούς και μεταδιδακτορικούς ερευνητές, και θα διευκολύνει την πραγματοποίηση συνεδρίων, εκδόσεων κτλ.
- Πρωτοβουλίες στην κατεύθυνση της ανάληψης πρωταγωνιστικού ρόλου στα εκδοτικά ελληνικά πράγματα (ή και διεθνώς) με την έκδοση ενός φιλοσοφικού επιστημονικού περιοδικού ή τη διεύθυνση μιας επιστημονικής σειράς πανεπιστημιακών εκδόσεων.

10.3. Προτάσεις προς δράση από τη Διοίκηση του Ιδρύματος.

Η Διοίκηση του Ιδρύματος θα όφειλε:

- να εξασφαλίσει τη συνέχιση της αυτόνομης λειτουργίας και δομής του Τμήματος
- να ενισχύσει όλες τις πρωτοβουλίες που αναφέρονται παραπάνω στο πλαίσιο του βραχυπρόθεσμου και μεσοπρόθεσμου σχεδιασμού του Τμήματος και να συμβάλει στην υλοποίηση αυτών των στόχων
- να διεκδικήσει και να εξασφαλίσει από το αρμόδιο Υπουργείο όλα εκείνα τα θεσμικά και υλικά μέσα που απαιτούνται ώστε η ανάπτυξη του Τμήματος να επιτευχθεί χωρίς προσκόμματα και παλινδρομήσεις.

10.4. Προτάσεις προς δράση από την Πολιτεία.

Η πολιτεία θα όφειλε:

- να χρηματοδοτεί επαρκέστερα το Τμήμα και να καταστήσει πιο ευέλικτη την εκτέλεση του προϋπολογισμού του.
- να σέβεται το Αυτοδιοίκητο των Πανεπιστημίων και την αρμοδιότητα των Τμημάτων να καθορίζουν όσα αφορούν το γνωστικό αντικείμενο που θεραπεύουν.
- να απευθύνεται στα αρμόδια Τμήματα για ζητήματα της επιστημονικής τους περιοχής και να τα συμβουλευέται, π.χ., όταν επιχειρεί τομές σε όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης.
- να κινείται προς μια οργανική σύνδεση Πανεπιστημίου, Κοινωνίας και Οικονομίας, όχι υπό όρους μείξης των χώρων αυτών, αλλά υπό όρους διάδρασης και αλληλο-υποστήριξης.
- να συνειδητοποιεί ότι δεν είναι δυνατόν να απαιτεί από τα Τμήματα συνεχή πρόοδο και επίτευξη ποσοτικά μετρήσιμων στόχων όταν η ίδια η Πολιτεία υπονομεύει, θεσμικά και οικονομικά, τη λειτουργία των Τμημάτων.

11. Πίνακες

Κάποιοι από τους πίνακες που ακολουθούν παρατίθενται σε οριζόντια διάταξη σελίδας.

(Το υπόλοιπο της σελίδας είναι εσκεμμένα κενό)

ΕΠΙΤΟΜΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

ΙΔΡΥΜΑ: ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ

ΤΜΗΜΑ: ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

Αριθμός προσφερόμενων κατευθύνσεων: 1

Αριθμός μεταπτυχιακών προγραμμάτων: 1

Σχετικός πίνακας	Ακαδημαϊκό έτος	Τρέχον έτος (Τ)*	T-1	T-2	T-3	T-4	T-5
# 1	Συνολικός αριθμός μελών ΔΕΠ	13	13	11	11	12	12
# 1	Λοιπό προσωπικό	9	9	9	9	8	7
# 2	Συνολικός αριθμός προπτυχιακών φοιτητών σε κανονικά έτη φοίτησης (ν Χ 2)	770	672	578	493	489	469
# 3	Προσφερόμενες από το Τμήμα θέσεις στις πανελλαδικές	200	200	180	135	135	135
# 3	Συνολικός αριθμός νεοεισερχομένων φοιτητών	180	179	145	115	96	110
# 7	Αριθμός αποφοίτων	66**	74	60	87	74	70
# 6	Μ.Ο. βαθμού πτυχίου	6.51	6.73	6.78	6.82	6.87	7.84
# 4	Προσφερόμενες από το Τμήμα Θέσεις ΠΜΣ		20		20		
# 4	Αριθμός αιτήσεων για ΠΜΣ		23		19		
# 12.1	Συνολικός αριθμός μαθημάτων για την απόκτηση πτυχίου	47	47	47	47	47	46
# 12.1	Σύνολο υποχρεωτικών μαθημάτων (Υ)	37	37	37	37	37	26
# 12.1	Συνολικός αριθμός προσφερόμενων μαθημάτων επιλογής	18	13	22	17	16	
# 15	Συνολικός αριθμός δημοσιεύσεων ΔΕΠ	28	27	28	26		
# 16	Αναγνώριση ερευνητικού έργου (σύνολο)	54	61	77	65		
# 17	Διεθνείς συμμετοχές	3	3	3	3		

* Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

** Συμπεριλαμβάνονται οι απόφοιτοι Δεκεμβρίου του 2011.

Πίνακας 1. Εξέλιξη του προσωπικού του Τμήματος													
		2010/11		2009/10		2008/9		2007/8		2006/7		2005/6	
		A	Θ	A	Θ	A	Θ	A	Θ	A	Θ	A	Θ
Καθηγητές	Σύνολο	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Από εξέλιξη												
	Νέες προσλήψεις												
	Συνταξιοδοτήσεις												
	Παραιτήσεις												
Αναπληρωτές Καθηγητές	Σύνολο	3	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1
	Από εξέλιξη	1				1 (μετακίνηση)							
	Νέες προσλήψεις											1	
	Συνταξιοδοτήσεις												
	Παραιτήσεις												
Επίκουροι Καθηγητές	Σύνολο		1	1	1	1	1	1	1	2	1	2	1
	Από εξέλιξη												
	Νέες προσλήψεις												
	Συνταξιοδοτήσεις												
	Παραιτήσεις							1					
Λέκτορες	Σύνολο	4	2	4	2	3	1	3	2	3	2	3	2
	Νέες προσλήψεις			1	1								
	Συνταξιοδοτήσεις												
	Παραιτήσεις						1						
Μέλη ΕΕΔΙΠ	Σύνολο		1		1		1		1				1
Διδάσκοντες επί συμβάσει*	Σύνολο	9	8	13	10	15	12	9	14	11	12	7	9
Τεχνικό προσωπικό εργαστηρίων	Σύνολο												
Διοικητικό προσωπικό	Σύνολο	1	7	1	7	1	7	2	5	1	6	0	6

* Αναφέρεται σε αριθμό συμβάσεων – όχι διδασκόντων (π.χ. αν ένας διδάσκων έχει δύο συμβάσεις, χειμερινή και εαρινή, τότε μετρώνται δύο συμβάσεις).

Πίνακας 2. Εξέλιξη του συνόλου των εγγεγραμμένων φοιτητών του Τμήματος σε όλα τα έτη σπουδών												
	2010/11	2009/10	2008/9	2007/8	2006/7	2005/6	2004/5	2003/4	2002/3	2001/2	2000/1	1999/00
Προπτυχιακοί	180	179	145	115	96	110	110	100	109	91	113	105
Μεταπ/χιακοί (ΜΔΕ)	18	19	9	9								
Διδακτορικοί	8	7	7	4	4	5	5	4	3			

Πίνακας 3. Εξέλιξη του αριθμού των νέο-εισερχόμενων προπτυχιακών φοιτητών του Τμήματος									
Εισαχθέντες με:	Τρέχον έτος[1]	2009/10	2008/09	2007/08	2006/07	2005/06	2004/05	2003/4	2002/03
Εισαγωγικές εξετάσεις	199	212	189	136	127	134	137	134	132
Μετεγγραφές (εισροές προς το Τμήμα)	7	8	1	3	0	0	2	1	5
Μετεγγραφές (εκροές προς άλλα Τμήματα)[2]	41	55	50	36	48	32	39	47	44
Κατατακτήριες εξετάσεις (Πτυχιούχοι ΑΕΙ/ΤΕΙ)	10	7	2	1	4	5	4	5	5
Άλλες κατηγορίες	5	3	3	11	13	3	6	7	11
Σύνολο¹⁶	180	179	145	115	96	110	110	100	109
Άλλοδαποί φοιτητές (εκτός προγραμμάτων ανταλλαγών)	4	3							

Επεξήγηση: Στον πίνακα αυτόν θα αποτυπωθούν τα εξελικτικά στοιχεία πέντε (5) συνολικά ετών: του έτους στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης και των 4 προηγούμενων ετών. Προσαρμόστε τις χρονολογίες ανάλογα.

[2010-11](#)

[\[2\] Προσοχή: ο αριθμός των εκροών πρέπει να αφαιρεθεί κατά τον υπολογισμό του Συνόλου.](#)

Πίνακας 4. Εξέλιξη του αριθμού των θέσεων και των αποφοίτων του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ)[1]							
Τίτλος ΠΜΣ:	"Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης Μ.Δ.Ε. στη Φιλοσοφία στις κατευθύνσεις α. Ηθική και Πολιτική Φιλοσοφία, β. Γνωσιοθεωρία και Μεταφυσική"						
Κανονική διάρκεια σπουδών (εξάμηνα): 4							
	Σύνολο						
		2010/11	2009/10	2008/9	2007/8	2006/7	2005/6
Συνολικός αριθμός Αιτήσεων (α+β)			23	0	19	0	0
(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος			6		9		
(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων			17		10		
Συνολικός αριθμός προσφερόμενων θέσεων			20		20		
Συνολικός αριθμός εγγραφέντων			15		9		
Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	6	1	5				
<i>Αλλοδαποί φοιτητές (εκτός προγραμμάτων ανταλλαγών)</i>							

Πίνακας 5.

Εξέλιξη του αριθμού αιτήσεων, προσφορών θέσεων από το Τμήμα, εισακτέων (εγγραφών) και αποφοίτων στο Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών

		2010/11	2009/10	2008/9	2007/8	2006/7	2005/6	2004/5	2003/4	2002/3
Συνολικός αριθμός Αιτήσεων (α+β)		2	0	3	0	0		1	1	3
	(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος	1		2						
	(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	1		1				1	1	3
Συνολικός αριθμός προσφερόμενων θέσεων										
Συνολικός αριθμός εγγραφέντων υποψηφίων	10	2		3				1	1	3
Απόφοιτοι	2	1				1				
Μέση διάρκεια σπουδών αποφοίτων	6									

Επεξήγηση: Απόφοιτοι = Αριθμός Διδακτόρων που ανακηρύχθηκαν στο έτος που αφορά η στήλη.

Πίνακας 6. Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών										
Έτος Αποφοίτησης	Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	Κατανομή Βαθμών (αριθμός φοιτητών και % επί του συνόλου των αποφοιτησάντων)								Μέσος όρος Βαθμολογίας (στο σύνολο των αποφοίτων)
		5.0-5.9		6.0-6.9		7.0-8.4		8.5-10.0		
		Αριθμός	Ποσοστό%	Αριθμός	Ποσοστό%	Αριθμός	Ποσοστό%	Αριθμός	Ποσοστό%	
2002/03	44	0	0.00	12	27.27	28	63.64	4	9.09	7,46
2003/04	49	0	0.00	23	46.94	25	51.02	1	2.04	7,12
2004/05	106	1	0.94	52	49.06	49	46.23	4	3.77	7,06
2005/06	70	6	8.57	40	57.14	20	28.57	4	5.71	7,84
2006/07	74	4	0.94	45	60.81	23	31.08	2	2.70	6,87
2007/08	87	6	6.90	52	59.77	27	31.03	2	2.30	6,82
2008/09	60	3	5.00	38	63.33	17	28.33	2	3.33	6,78
2009/10	74	5	6.76	48	64.86	21	28.38	0	0.00	6,73
2010/11	66	15	22.73	39	59.09	10	15.15	2	3.03	6,51
Σύνολο	630	40	6.35	349	55.40	220	34.92	21	3.33	7,02

Επεξήγηση:

Σημειώστε σε κάθε στήλη τον αριθμό των φοιτητών που έλαβαν την αντίστοιχη βαθμολογία και το ποσοστό που αυτοί εκπροσωπούν επί του συνολικού αριθμού των αποφοιτησάντων το συγκεκριμένο έτος [π.χ. 26 (=15%)].

Πίνακας 7.

Εξέλιξη του αριθμού των αποφοίτων του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών και διάρκεια σπουδών

Έτος εισαγωγής	Εγγραφέντες	Αποφοιτήσαντες Διάρκεια Σπουδών (σε έτη)							Μη αποφοιτ/ντες	Ποσοστιαία αναλογία	
		K [1]	K+1	K+2	K+3	K+4	K+5	≥K+6		Συνολικό ποσοστό αποφοιτησάντων [2]	Συνολικό ποσοστό μη αποφοιτησάντων
1999-2000	105	44	30	10	5	1	1		14	86,7	13,3
2000-2001	113	19	66	11	6	1		2	8	92,9	7,1
2001-2002	91	30	26	9	8	4	2		12	86,8	13,2
2002-2003	109	28	35	19	4	5			18	83,5	16,5
2003-2004	100	25	38	12	2	5			18	82,0	18,0
2004-2005	110	20	29	15	9				37	66,4	33,6
2005-2006	110	11	31	15					53	51,8	48,2
2006-2007	96	18	22						56	41,7	58,3
2007-2008	115	13							102	11,3	88,7
2008-2009	145								145	0,0	100,0
2009-2010	179								179	0,0	100,0
2010-2011	180								180	0,0	100,0

Επεξήγηση: Όπου K = Κανονική διάρκεια σπουδών (σε έτη) στο Τμήμα. (π.χ. αν η κανονική διάρκεια σπουδών είναι 4 έτη, τότε K=4 έτη, K+1=5 έτη, K+2=6 έτη,..., K+6=10 έτη).

[1]. Σε αυτήν και τις επόμενες 6 στήλες σημειώστε για κάθε έτος τον αριθμό των αποφοιτησάντων. Το άθροισμα των αριθμών αυτών, μαζί με τον αριθμό των φοιτητών που δεν έχουν ακόμη αποφοιτήσει (της επόμενης στήλης) πρέπει να είναι ίσο με τον συνολικό αριθμό των εισαχθέντων κάθε έτους (της στήλης 2).

[2]. Στην στήλη αυτή σημειώνεται η ποσοστιαία αναλογία των αποφοιτησάντων κάθε έτους σε σχέση με τον συνολικό αριθμό των εισαχθέντων του έτους (της στήλης 2).

Πίνακας 8.					
Επαγγελματική ένταξη των αποφοίτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών[1]					
Έτος Αποφοίτησης	Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	Χρονικό διάστημα επαγγελματικής ένταξης μετά την αποφοίτηση (μήνες)[1]			
		6	12	24	Μη ενταχθέντες – συνέχεια σπουδών
Τρέχον έτος - 5	0				
Τρέχον έτος - 4	0				
Τρέχον έτος - 3	0				
Τρέχον έτος - 2	0				
Προηγ. έτος	0				
Τρέχον έτος	0				
<i>Σύνολο</i>	0	0	0	0	0

[1] Οι στήλες συμπληρώνονται με το πλήθος των αποφοίτων του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών, των οποίων η επαγγελματική ένταξη πραγματοποιήθηκε εντός του αντίστοιχου χρονικού διαστήματος μετά την αποφοίτησή τους.

Ο Πίνακας 8 δεν είναι συμπληρωμένος λόγω του ότι το τμήμα Φιλοσοφίας δεν διαθέτει ακόμη σύστημα διερεύνησης της επαγγελματικής ένταξης των αποφοίτων του προπτυχιακού (και του μεταπτυχιακού) προγράμματος σπουδών στην αγορά εργασίας. Πάντως, θα πρέπει να επισημανθεί ότι η διερεύνηση της επαγγελματικής ένταξης των αποφοίτων θα σχεδιασθεί και θα συστηματοποιηθεί άμεσα.

Πίνακας 9.										
Συμμετοχή σε Διαπανεπιστημιακά ή Διατμηματικά Προγράμματα Προπτυχιακών Σπουδών										
		2010/11	2009/10	2008/9	2007/8	2006/7	2005/6	2004/5	2003/4	Σύνολο
Φοιτητές του Τμήματος που φοίτησαν σε άλλο Α.Ε.Ι. ή σε άλλο Τμήμα	Εσωτ.									0
	Εξωτ.	3			1	2	1	3		10
Επισκέπτες φοιτητές άλλων Α.Ε.Ι. ή Τμημάτων στο Τμήμα	Εσωτ.									0
	Εξωτ.	1			1					2
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος που δίδαξαν σε άλλο Α.Ε.Ι. ή σε άλλο Τμήμα	Εσωτ.									0
	Εξωτ.	1			2	1	1	1	1	7
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού άλλων Α.Ε.Ι. ή Τμημάτων που δίδαξαν στο Τμήμα	Εσωτ.									0
	Εξωτ.	1								1
Σύνολο		6			4	3	2	4	1	20

* Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

** Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών.

Πίνακας 10.					
Επαγγελματική ένταξη των αποφοίτων των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών					
Έτος Αποφοίτησης	Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων ΠΜΣ	Χρονικό διάστημα επαγγελματικής ένταξης μετά την αποφοίτηση (μήνες)[1]			
		6	12	24	Μη ενταχθέντες – συνέχεια σπουδών
Τρέχον έτος - 5	0				
Τρέχον έτος - 4	0				
Τρέχον έτος - 3	0				
Τρέχον έτος - 2	0				
Προηγ. έτος	0				
Τρέχον έτος	0				
<i>Σύνολο</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

[1] Οι στήλες συμπληρώνονται με το πλήθος των αποφοίτων ΠΜΣ, των οποίων η επαγγελματική ένταξη πραγματοποιήθηκε εντός του αντίστοιχου χρονικού διαστήματος μετά την αποφοίτησή τους.

Ο Πίνακας 10 δεν είναι συμπληρωμένος λόγω του ότι το τμήμα Φιλοσοφίας δεν διαθέτει ακόμη σύστημα διερεύνησης της επαγγελματικής ένταξης των αποφοίτων του μεταπτυχιακού (όπως και του προπτυχιακού) προγράμματος σπουδών στην αγορά εργασίας. Πάντως, θα πρέπει να επισημανθεί ότι η διερεύνηση της επαγγελματικής ένταξης των αποφοίτων θα σχεδιασθεί και θα συστηματοποιηθεί άμεσα.

Πίνακας 11.								
Συμμετοχή σε Διαπανεπιστημιακά ή Διατμηματικά Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών								
		2010/11	2009/10	2008/9	2007/8	2006/7	2005/6	Σύνολο
Φοιτητές του Τμήματος που φοίτησαν σε άλλο Α.Ε.Ι. ή σε άλλο Τμήμα	Εσωτ.							0
	Εξωτ.							0
Επισκέπτες φοιτητές άλλων Α.Ε.Ι. ή Τμημάτων στο Τμήμα	Εσωτ.							0
	Εξωτ.							0
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος που δίδαξαν σε άλλο Α.Ε.Ι. ή σε άλλο Τμήμα	Εσωτ.							0
	Εξωτ.							0
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού άλλων Α.Ε.Ι. ή Τμημάτων που δίδαξαν στο Τμήμα	Εσωτ.	5	3	1	4			13
	Εξωτ.	7	7	1	1			16
Σύνολο		12	10	2	5	0	0	29

Πίνακας 12.1 Μαθήματα Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών										
Ακαδημ. Έτος: 2010 - 2011[1]										
Εξάμηνο σπουδών	Μαθήματα Προγράμματος Σπουδών (ανά εξάμηνο) [2]	Κωδικός Μαθήματος	Πιστ. Μονάδες ECTS	Κατηγορία μαθήματος [3]	Υποβάθρου (Υ), Επιστ. Περιοχής (ΕΠ), Γενικών Γνώσεων (ΓΓ), Ανάπτυξης Δεξιοτήτων (ΑΔ)	Ώρες διδασκαλίας ανά εβδομάδα	Σε ποιο εξάμηνο σπουδών αντιστοιχεί; (1ο, 2ο κλπ.)	Τυχόν προσπατούμενα μαθήματα [4]	Ιστότοπος [5]	Σελίδα Οδηγού Σπουδών[6]
1ο	ΝΕΟΤΕΡΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ	Phil 101	5	Υ		3	1ο			34
1ο	ΝΕΟΤΕΡΗ ΓΝΩΣΙΟΘΕΩΡΙΑ/ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΗ Ι	Phil 102	5	Υ		3	1ο		https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1854/	35
1ο	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΞΑΣΚΗΣΗ: ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ		2	ΠΕ		2,5	1ο			35
1ο	ΝΕΟΤΕΡΗ ΓΝΩΣΙΟΘΕΩΡΙΑ/ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΗ ΙΙ	Phil 103	5	Υ		3	1ο			36
1ο	ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΘΕΜΑΤΟΓΡΑΦΙΑ Ι	Nphil 104	5	Υ		3	1ο		https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1834/	37
1ο	ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ	Nphil 105	5	Υ		3	1ο			38
1ο	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ Ι: ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ	Nphil 106	5	Υ		3	1ο			39
2ο	ΛΟΓΙΚΗ	Phil 201	5	Υ		3	2ο			40
2ο	ΛΟΓΙΚΗ/ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΞΑΣΚΗΣΗ		2	ΠΕ		3	2ο		https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1818/	40
2ο	ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΗΘΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ	Phil 102	5	Υ		3	2ο		https://eclass.upatras.gr/modules/auth/open_courses.php?fc=27	41
2ο	ΠΛΑΤΩΝ:ΘΕΩΡΙΑ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ	Phil 203	5	Υ		3	2ο		https://eclass.upatras.gr/modules/auth/open_courses.php?fc=27	42
2ο	ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΘΕΜΑΤΟΓΡΑΦΙΑ ΙΙ	Nphil 204	5	Υ		3	2ο		https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1847/	43-4
2ο	ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΙΙ	Nphil 105	5	Υ		3	2ο			45
2ο	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ	Nphil 105	5	Υ		3	2ο			45
2ο	ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ: ΓΑΛΛΙΚΟΣ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΥΠΕΡΡΕΑΛΙΣΜΟΣ	Nphil 105	5	Υ		3	2ο			45
2ο	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ:	Nphil 105	5	Υ		3	2ο			45

	180ς-200ς ΑΙ.								
2ο	ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ: 1900-20ς ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ	Nphil 105	5	Υ		3	2ο		45
2ο	Γ. ΣΕΦΕΡΗΣ	Nphil 105	5	Υ		3	2ο		45
2ο	ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ	Nphil 105	3	Υ		3	2ο		
2ο	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	Nphil 106	3	Υ		3	2ο		
3ο	ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ	Phil 301	5	Υ		3	3ο	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1825/	46
3ο	ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ	Phil 303	5	Υ		3	3ο	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1855/	48
3ο	ΝΕΟΤΕΡΗ ΗΘΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ	Phil 302	5	Υ		3	3ο		47
3ο	ΚΕΙΜΕΝΑ ΑΡΧΑΙΑΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ I	Nphil 306	5	Υ		3	3ο	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1820/	52
3ο	ΚΕΙΜΕΝΑ ΑΡΧΑΙΑΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ III	Nphil 306	5	Υ		3	3ο		52
3ο	ΚΕΙΜΕΝΑ ΑΡΧΑΙΑΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ IV	Nphil 306	5	Υ		3	3ο	https://eclass.upatras.gr/modules/auth/open_courses.php?fc=27	52
3ο	ΨΥΧΟΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ	Nphil 304	5	Υ		3	3ο		50
3ο	ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ I	Nphil 304	5	Υ		3	3ο		50
3ο	ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ	Nphil 304	5	Υ		3	3ο		50
3ο	ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ	Nphil 304	5	Υ		3	3ο		50
3ο	ΚΕΙΜΕΝΟΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ	Nphil 304	5	Υ		3	3ο		50
3ο	ΓΕΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ	Nphil 304	5	Υ		3	3ο		50
3ο	ΚΕΙΜΕΝΑ ΝΕΟΤΕΡΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ I	Phil 307	5	Υ		3	3ο	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1838/	53
3ο	ΚΕΙΜΕΝΑ ΝΕΟΤΕΡΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ II	Phil 307	5	Υ		3	3ο		53
3ο	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΞΑΣΚΗΣΗ: ΜΕΘΟΔΟΙ & ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	Nphil 305		ΠΕ		3	3ο		53
3ο	ΚΕΙΜΕΝΑ ΝΕΟΤΕΡΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ IV	Phil 307	5	Υ		3	3ο		53
4ο	ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΗ -ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΛΟΓΙΑ	Phil 401	5	Υ		3	4ο	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1817/	54
4ο	ΚΑΝΤ: ΓΝΩΣΙΟΘΕΩΡΙΑ	Phil 402	5	Υ		3	4ο		55
4ο	ΚΑΝΤ: ΗΘΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ	Phil 403	5	Υ		3	4ο	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1828/	56
4ο	ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ: ΓΝΩΣΙΟΘΕΩΡΙΑ-ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΗ	Phil 404	5	Υ		3	4ο	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1803/	57
4ο	ΚΕΙΜΕΝΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΤΟΥ 20ΟΥ ΑΙΩΝΑ I	Phil 405	5	Υ		3	4ο		58
4ο	ΚΕΙΜΕΝΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΤΟΥ 20ΟΥ ΑΙΩΝΑ IV	Phil 405	5	Υ		3	4ο		58
4ο	ΚΕΙΜΕΝΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΤΟΥ 20ΟΥ ΑΙΩΝΑ V	Phil 405	5	Υ		3	4ο	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1839/	58
4ο	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ I	Phil 406	5	Υ		3	4ο	https://eclass.upatras.gr/modules/auth/open	59

								courses.php?fc=27	
4ο	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ II	Phil 406	5	Υ		3	4ο		59
4ο	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ III	Phil 406	5	Υ		3	4ο	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1821/	59
4ο	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ IV	Phil 406	5	Υ		3	4ο		59
4ο	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ V	Phil 406	5	Υ		3	4ο		59
4ο	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ VI	Phil 406	5	Υ		3	4ο		59
4ο	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ VII	Phil 406	5	Υ		3	4ο	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1844/	59
4ο	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ VIII	Phil 406	5	Υ		3	4ο	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1845/	59
5ο	ΘΕΜΑΤΑ ΑΝΑΛΥΤΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ	Phil 501	5	Υ		3	5ο	https://eclass.upatras.gr/modules/auth/open_courses.php?fc=27	60
5ο	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΕΣ ΣΧΟΛΕΣ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑΣ	Phil 502	5	Υ		3	5ο	https://eclass.upatras.gr/modules/auth/open_courses.php?fc=27	61
5ο	ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ	Phil 503	5	Υ		3	5ο		62
5ο	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ II: ΣΧΟΛΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ	Nphil 504	5	Υ		3	5ο		63
5ο	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ	NPhil 505	5	Υ		3	5ο		63
5ο	ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ 1669-1830	NPhil 505	5	Υ		3	5ο		63
5ο	Ο ΣΟΛΩΜΟΣ ΚΑΙ Η ΕΠΤΑΝΗΣΙΑΚΗ ΣΧΟΛΗ	NPhil 505	5	Υ		3	5ο		63
5ο	ΙΣΤΟΡΙΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ-ΑΡΧΕΣ ΕΩΣ 170ς ΑΙΩΝΑΣ	NPhil 505	5	Υ		3	5ο		63
5ο	Ο ΚΑΡΥΩΤΑΚΗΣ ΚΑΙ Ο ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΣ	NPhil 505	5	Υ		3	5ο		63
5ο	ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ	NPhil 505	5	Υ		3	5ο		63
6ο	ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΟΥ 20ΟΥ ΑΙΩΝΑ	Phil 601	5	Υ		3	6ο	https://eclass.upatras.gr/modules/auth/open_courses.php?fc=27	64
6ο	HEGEL	Phil 602	5	Υ		3	6ο		65
6ο	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ	Nphil 603	5	Υ		3	6ο		66
6ο	ΛΑΤΙΝΙΚΑ	Nphil 604	5	Υ		3	6ο	https://eclass.upatras.gr/modules/auth/open_courses.php?fc=27	67
7ο	ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ	Phil 701	5	Υ		3	6ο	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1824/	68
7ο	ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ	Nphil 702	5	Υ		3	7ο	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1835/	69-70
5ο/7ο	ΑΡΧΑΙΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ III	Phil 703	5	Ε		3	5ο/7ο	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1802/	74
5ο/7ο	ΑΡΧΑΙΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ VII	Phil 704	5	Ε		3	5ο/7ο		76
5ο/7ο	ΑΡΧΑΙΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ Χ	Phil 705	5	Ε		3	5ο/7ο	https://eclass.upatras.gr/modules/auth/open	75

									courses.php?fc=27	
5ο/7ο	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΙΙ	Phil 706	5	Ε		3	5ο/7ο			77
5ο/7ο	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΙΧ	Phil 707	5	Ε		3	5ο/7ο			78
5ο/7ο	ΓΝΩΣΙΟΘΕΩΡΙΑ/ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΗ ΙΧ	Phil 708	5	Ε		3	5ο/7ο			79
5ο/7ο	ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ VI	Phil 709	5	Ε		3	5ο/7ο	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1823/		80
5ο/7ο	ΣΥΧΡΟΝΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ XIII	Phil 710	5	Ε		3	5ο/7ο			81
8ο	ΦΙΛΟΣΟΦΟΙ 19ΟΥ-20ΟΥ ΑΙΩΝΑ Ι	Phil 801	Phil 801	Υ		3	8ο			71
8ο	ΦΙΛΟΣΟΦΟΙ 19ΟΥ-20ΟΥ ΑΙΩΝΑ ΙΙ	Phil 802	Phil 802	Υ		3	8ο	https://eclass.upatras.gr/modules/auth/open_courses.php?fc=27		72
6ο & 8ο	ΑΡΧΑΙΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ XII	Phil 803	Phil 803	Ε		3	6ο & 8ο	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1848/		83
6ο & 8ο	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ VII	Phil 804	Phil 804	Ε		3	6ο & 8ο			84
6ο & 8ο	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ VIII	Phil 804	Phil 804	Ε		3	6ο & 8ο			
6ο & 8ο	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ Χ	Phil 804	Phil 804	Ε		3	6ο & 8ο			82
6ο & 8ο	ΓΝΩΣΙΟΘΕΩΡΙΑ/ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΗ Ι	Phil 805	Phil 805	Ε		3	6ο & 8ο	https://eclass.upatras.gr/modules/auth/open_courses.php?fc=27		85
6ο & 8ο	ΓΝΩΣΙΟΘΕΩΡΙΑ/ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΗ ΧΙ	Phil 805	Phil 805	Ε		3	6ο & 8ο			86
6ο & 8ο	ΓΝΩΣΙΟΘΕΩΡΙΑ/ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΗ ΧΙΙ	Phil 805	Phil 805	Ε		3	6ο & 8ο	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1849/		
6ο & 8ο	ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ VII	Phil 805	Phil 805	Ε		3	6ο & 8ο			88
6ο & 8ο	ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΧΙΙ	Phil 805	Phil 805	Ε		3	6ο & 8ο			
6ο & 8ο	ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΧV	Phil 805	Phil 805	Ε		3	6ο & 8ο	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1843/		

[1] Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

[2] Καταγράψτε τα μαθήματα με τη σειρά που ορίζεται στο Πρόγραμμα Σπουδών (δηλ. 1ου, 2ου, 3ου κ.ο.κ. εξαμήνου)

[3] Χρησιμοποιείστε τις ακόλουθες συντομογραφίες :

Υ = Υποχρεωτικό

Ε = κατ' επιλογήν από πίνακα μαθημάτων

ΕΕ = Μάθημα ελεύθερης επιλογής

Π = Προαιρετικό

Αν το Τμήμα κατηγοριοποιεί τα μαθήματα με διαφορετικό τρόπο, εξηγήστε.

[4] Σημειώστε τον/τους κωδικούς αριθμούς του/των προαπαιτούμενων μαθημάτων, αν υπάρχουν.

[5] Σημειώστε την ηλεκτρονική διεύθυνση του μαθήματος, αν υπάρχει.

[6] Σημειώστε τη σελίδα του Οδηγού Σπουδών (αν υπάρχει), όπου περιγράφονται οι στόχοι, η ύλη και ο τρόπος διδασκαλίας και εξέτασης του μαθήματος.

[7] Συμπληρώστε όλα τα μαθήματα που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα σπουδών.

Πίνακας 12.2
Μαθήματα Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών
Ακαδημαϊκό Έτος: 2010 – 2011 [1]

Εξάμηνο σπουδών	Μαθήματα Προγράμματος Σπουδών (ανά εξάμηνο) [1]	Κωδικός Μαθήματος	Υπεύθυνος Διδάσκων και Συνεργάτες (ονοματεπώνυμο και βαθμίδα)	Διαλέξεις (Δ), Φροντιστήριο (Φ), Εργαστήριο (Ε) & αντίστοιχες ώρες/εβδ.	Πολλαπλή Βιβλιογραφία (ΝΑΙ/ΟΧΙ)	Χρήση εκπαιδ. μέσων (Ναι/Όχι)	Επάρκεια Εκπαιδευτικών Μέσων (Ναι/Όχι [2])	Αριθμός φοιτητών που ενεγράφησαν στο μάθημα	Αριθμός Φοιτητών που συμμετείχαν στις εξετάσεις	Αριθμός Φοιτητών που πέρασε επιτυχώς στην κανονική ή επαναληπτική εξέταση	Αξιολογήθηκε από τους Φοιτητές; [3]
1ο	ΝΕΟΤΕΡΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ	Phil 101	Α. Μιχαλάκης (Λέκτορας)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		186	143	64	79
1ο	ΝΕΟΤΕΡΗ ΓΝΩΣΙΟΘΕΩΡΙΑ/ ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΗ Ι	Phil 102	Δ. Αθανασάκης (ΠΔ 407/80)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		186	148	131	43
1ο	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΞΑΣΚΗΣΗ: ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ		Α. Σπαγαδώρου (ΕΕΔΙΠ)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		186	97		
1ο	ΝΕΟΤΕΡΗ ΓΝΩΣΙΟΘΕΩΡΙΑ/ ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΗ ΙΙ	Phil 103	Δ. Αθανασάκης (ΠΔ 407/80)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		186	137	121	27
1ο	ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΘΕΜΑΤΟΓΡΑΦΙΑ Ι	Nphil 104	Κ. Βαλάκας (Αν. Καθηγητής)	Δ	ΟΧΙ	ΟΧΙ		186	149	65	50
1ο	ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ	Nphil 105	Σ. Ψαρρού (ΠΔ 407/80)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		186	131	72	56
1ο	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ Ι: ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ	Nphil 106	Σ. Κρίβας/ ΠΤΔΕ (Καθηγητής)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		186	137	101	
2ο	ΛΟΓΙΚΗ	Phil 201	Δ. Χριστοπούλου (ΠΔ 407/80)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		186	99	54	66
2ο	ΛΟΓΙΚΗ/ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΞΑΣΚΗΣΗ		Α. Σπαγαδώρου (ΕΕΔΙΠ)	Φ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		106		54	39
2ο	ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΗΘΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ	Phil 102	Χ. Τερέζης (Καθηγητής)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		186	97	4	0
2ο	ΠΛΑΤΩΝ:ΘΕΩΡΙΑ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ	Phil 203	Μ. Μουζάλα (Λέκτορας)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		186	137	49	55
2ο	ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΘΕΜΑΤΟΓΡΑΦΙΑ ΙΙ	Nphil 204	Κ. Βαλάκας (Αν. Καθηγητής)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		186	121	74	28
2ο	ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΙΙ	Nphil 105	Θ. Νιφτανίδου/ ΠΤΔΕ (Λέκτορας)	Δ	ΟΧΙ	ΟΧΙ		36	28	1	
2ο	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ	Nphil 105	Θ. Νιφτανίδου/ ΠΤΔΕ (Λέκτορας)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		29	20	10	
2ο	ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ: ΓΑΛΛΙΚΟΣ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΥΠΕΡΡΕΑΛΙΣΜΟΣ	Nphil 105	Α.Κατσιγιάννη/ Τμήμα Φιλολογίας	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		14	14	8	
2ο	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ: 180ς-200ς ΑΙ.	Nphil 105	Διδ. ΠΔ 407/80 Τμήμα Φιλολογίας	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		7	3	2	
2ο	ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ: 1900-20ς ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ	Nphil 105	Α. Κωστίου / Τμήμα Φιλολογίας	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		15	11	6	

			(Αν. Καθηγήτρια)								
2ο	Γ. ΣΕΦΕΡΗΣ	Nphil 105	Διδ. ΠΔ 407/80 Τμήμα Φιλολογίας	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		6	1	0	
2ο	ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ	Nphil 105	Δ. Πολίτης / ΤΕΕΑΠΗ (Λέκτορας)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		54	43	28	
2ο	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	Nphil 106	Ε. Παπαϊωάννου (ΠΔ 407/80)	Δ	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	186	133	133	97
3ο	ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ	Phil 301	Χ. Ντούσκος (ΠΔ 407/80)	Δ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	171	103	36	17
3ο	ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ	Phil 303	Δ. Χριστοπούλου (ΠΔ 407/80)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		171	116	74	28
3ο	ΝΕΟΤΕΡΗ ΗΘΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ	Phil 302	Α. Μελά (ΠΔ 407/80)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		171	99	43	24
3ο	ΚΕΙΜΕΝΑ ΑΡΧΑΙΑΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ I	Nphil 306	Σ. Σταυριανέας (Λέκτορας)	Δ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		35		39
3ο	ΚΕΙΜΕΝΑ ΑΡΧΑΙΑΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ III	Nphil 306	Ε. Περδικούρη (Λέκτορας)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		61	61	43	56
3ο	ΚΕΙΜΕΝΑ ΑΡΧΑΙΑΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ IV	Nphil 306	Μ. Μουζάλα (Λέκτορας)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		55	55	32	17
3ο	ΨΥΧΟΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ	Nphil 304	Κ. Διακογιώργη/ ΠΤΔΕ (Επικουρη Καθηγήτρια)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		39	13	6	
3ο	ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ I	Nphil 304	Α. Ιορδανίδου / ΠΤΔΕ (Καθηγήτρια)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		42	38	6	
3ο	ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ	Nphil 304	Α. Φερνιάτη/ ΠΤΔΕ (Επικουρη Καθηγήτρια)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		37	22	12	
3ο	ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ	Nphil 304	Γ. Ξυδόπουλος/ Τμήμα Φιλολογίας (Επικουρος)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		33	20	14	
3ο	ΚΕΙΜΕΝΟΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ	Nphil 304	Α. Αρχάκης/ Τμήμα Φιλολογίας (Αν. Καθηγητής)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		12	6	1	
3ο	ΓΕΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ	Nphil 304	Α. Αρχάκης/ Τμήμα Φιλολογίας (Αν. Καθηγητής)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		15	13	12	
3ο	ΚΕΙΜΕΝΑ ΝΕΟΤΕΡΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ I	Phil 307	Α. Καλήρη (Αν. Καθηγήτρια)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		10	6	6	5
3ο	ΚΕΙΜΕΝΑ ΝΕΟΤΕΡΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ II	Phil 307	Κ. Γουδέλη (Επικουρος)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		41	9	9	24
3ο	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΞΑΣΚΗΣΗ: ΜΕΘΟΔΟΙ & ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	Nphil 305	Α. Σπαγαδώρου (ΕΕΔΙΠ)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		54	44	42	32
3ο	ΚΕΙΜΕΝΑ ΝΕΟΤΕΡΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ IV	Phil 307	Π. Κλιματσάκης (ΠΔ 407/80)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		57	55	55	0
4ο	ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΗ -ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΛΟΓΙΑ	Phil 401	Α. Καλήρη (Αν. Καθηγήτρια)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		171	111	42	27

4ο	ΚΑΝΤ: ΓΝΩΣΙΟΘΕΩΡΙΑ	Phil 402	Κ. Γουδέλη (Επίκουρος)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		171	107	47	36
4ο	ΚΑΝΤ: ΗΘΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ	Phil 403	Π. Κόντος (Αν. Καθηγητής)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		171	87	40	43
4ο	ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ: ΓΝΩΣΙΟΘΕΩΡΙΑ- ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΗ	Phil 404	Σ. Σταυριανέας (Λέκτορας)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		171	88	31	32
4ο	ΚΕΙΜΕΝΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΤΟΥ 20ΟΥ ΑΙΩΝΑ Ι	Phil 405	Ι. Πατέλλη (Καθηγήτρια)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		41	31	27	39
4ο	ΚΕΙΜΕΝΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΤΟΥ 20ΟΥ ΑΙΩΝΑ IV	Phil 405	Γ. Σαγκριώτης (ΠΔ 407/80)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		62	54	37	20
4ο	ΚΕΙΜΕΝΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΤΟΥ 20ΟΥ ΑΙΩΝΑ V	Phil 405	Ε. Πυροβολάκης (ΠΔ 407/80)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		35	33	23	24
4ο	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ I	Phil 406	Μ. Μουζάλα (Λέκτορας)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		9	4	0	0
4ο	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ II	Phil 406	Ε. Περδικούρη (Λέκτορας)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		27	22	22	15
4ο	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ III	Phil 406	Σ. Σταυριανέας (Λέκτορας)	Δ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	23	13	13	19
4ο	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ IV	Phil 406	Δ. Χριστοπούλου (ΠΔ 407/80)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		13	12	9	15
4ο	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ V	Phil 406	Β. Τσακίρη (ΠΔ 407/80)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		22	12	12	15
4ο	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ VI	Phil 406	Γ. Σαγκριώτης (ΠΔ 407/80)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		21	16	15	15
4ο	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ VII	Phil 406	Χ. Χατζηγιάννου (ΠΔ 407/80)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		11	8	5	13
4ο	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ VIII	Phil 406	Ε. Πυροβολάκης (ΠΔ 407/80)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		12	8	6	0
5ο	ΘΕΜΑΤΑ ΑΝΑΛΥΤΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ	Phil 501	Κ. Παγονδιώτης (Λέκτορας)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		141	96	42	14
5ο	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΕΣ ΣΧΟΛΕΣ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑΣ	Phil 502	Χ. Τερέζης (Καθηγητής)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		141	45	7	0
5ο	ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ	Phil 503	Μ. Παρούσης (Αν. Καθηγητής)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		141	71	36	13
5ο	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ II: ΣΧΟΛΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ	Nphil 504	Ι. Δημάκος/ ΠΤΔΕ (Επίκουρος Καθηγητής)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		141	98	52	
5ο	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ	NPhil 505	Ε.Σ.Κιαπίδου/ Τμήμα Φιλολογίας (Λέκτορας)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		16	8	1	
5ο	ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ 1669-1830	NPhil 505	Α. Αθήνη/ Τμήμα Φιλολογίας (Επίκουρη Καθηγήτρια)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		10	4	1	
5ο	Ο ΣΟΛΩΜΟΣ ΚΑΙ Η ΕΠΤΑΝΗΣΙΑΚΗ ΣΧΟΛΗ	NPhil 505	Π. Καραβία/ Τμήμα Φιλολογίας (ΠΔ 407/80)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		24	19	7	
5ο	ΙΣΤΟΡΙΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ-	NPhil	Κ. Δανόπουλος/	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		25	18	17	

Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης [2007 - 2011]: Τμήμα Φιλοσοφίας/Πανεπιστήμιο Πατρών

	ΑΡΧΕΣ ΕΩΣ 17ΟΥ ΑΙΩΝΑΣ	505	Τμήμα Φιλολογίας (ΠΔ 407/80)								
5ο	Ο ΚΑΡΥΩΤΑΚΗΣ ΚΑΙ Ο ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΣ	NPhil 505	Α. Κωστίου/ Τμήμα Φιλολογίας (Αν. Καθηγήτρια)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		19	18	11	
5ο	ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ	NPhil 505	Μ. Παλαιού/ Τμήμα Φιλολογίας (ΠΔ 407/80)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		19	12	9	
6ο	ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΟΥ 20ΟΥ ΑΙΩΝΑ	Phil 601	Κ. Παγωνδιώτης (Λέκτορας)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		139	53	19	
6ο	HEGEL	Phil 602	Α. Μιχαλάκης (Λέκτορας)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		139	90	56	43
6ο	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ	Nphil 603	Σ. Ψαρρού (ΠΔ 407/80)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		139	84	43	
6ο	ΛΑΤΙΝΙΚΑ	Nphil 604	Τ. Ασλανίδου (ΠΔ 407/80)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		139	76	41	
7ο	ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ	Phil 701	Κ. Καλήρη (Αν. Καθηγήτρια)	Δ	ΟΧΙ	ΟΧΙ		113	80	45	37
7ο	ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ	Nphil 702	Κ. Βαλάκας (Αν. Καθηγητής)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		113	80	45	39
5ο/7ο	ΑΡΧΑΙΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΙΙΙ	Phil 703	Σ. Σταυριανέας (Λέκτορας)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		101	61	53	28
5ο/7ο	ΑΡΧΑΙΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ VΙΙ	Phil 704	Ε. Περγικούρη (Λέκτορας)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		62	47	28	22
5ο/7ο	ΑΡΧΑΙΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ Χ	Phil 705	Μ. Μουζάλα (Λέκτορας)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		20	9	5	10
5ο/7ο	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΙΙ	Phil 706	Α. Μιχαλάκης (Λέκτορας)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		83	59	27	18
5ο/7ο	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΙΧ	Phil 707	Ζ. Γασπαράτου/ ΤΕΕΑΠΗ	Δ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	95	66	37	
5ο/7ο	ΓΝΩΣΙΟΘΕΩΡΙΑ/ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΗ ΙΧ	Phil 708	Δ. Χριστοπούλου (ΠΔ 407/80)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		72	50	35	35
5ο/7ο	ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ VΙ	Phil 709	Π. Κόντος (Αν. Καθηγητής)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		53	30	19	20
5ο/7ο	ΣΥΧΡΟΝΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΧΙΙΙ	Phil 710	Π. Κόντος (Αν. Καθηγητής)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		70	43	14	24
8ο	ΦΙΛΟΣΟΦΟΙ 19ΟΥ-20ΟΥ ΑΙΩΝΑ Ι	Phil 801	Κ. Γουδέλη (Επικουρος)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		113	76	56	32
8ο	ΦΙΛΟΣΟΦΟΙ 19ΟΥ-20ΟΥ ΑΙΩΝΑ ΙΙ	Phil 802	Π. Κόντος (Αν. Καθηγητής)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		113	61	39	53
6ο & 8ο	ΑΡΧΑΙΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΧΙΙ	Phil 803	Κ. Βαλάκας (Αν. Καθηγητής)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		87	31	19	22
6ο & 8ο	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ VΙΙ	Phil 804	Ι. Πατέλλη (Καθηγήτρια)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		68	41	35	24
6ο & 8ο	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ VΙΙΙ	Phil 804	Μ. Παρούσης (Αν. Καθηγητής)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		51	12	11	0
6ο & 8ο	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ Χ	Phil 804	Θ. Αναστασοπούλου/	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		16	3	2	

			Τμήμα Βιολογίας (Λέκτορας)								
6ο & 8ο	ΓΝΩΣΙΟΘΕΩΡΙΑ/ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΗ Ι	Phil 805	Κ. Παγωνδιώτης (Λέκτορας)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		90	38	18	21
6ο & 8ο	ΓΝΩΣΙΟΘΕΩΡΙΑ/ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΗ ΧΙ	Phil 805	Ε. Βαμπούλης (Λέκτορας)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		119	79	33	33
6ο & 8ο	ΓΝΩΣΙΟΘΕΩΡΙΑ/ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΗ ΧΙΙ	Phil 805	Α. Καλέρη (Αν. Καθηγήτρια)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		26	10	6	0
6ο & 8ο	ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ VII	Phil 805	Α. Μουζακίτης (ΠΔ 407/80)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		100	72	61	26
6ο & 8ο	ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΧΙΙ	Phil 805	Α. Καριτζής (ΠΔ 407/80)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		91	68	59	19
6ο & 8ο	ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΧV	Phil 805	Β. Γρόλλιος (ΠΔ 407/80)	Δ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		52	7	5	0

[1] Καταγράψτε τα μαθήματα με τη σειρά που ορίζεται στο Πρόγραμμα Σπουδών (δηλ. 1ου, 2ου, 3ου κ.ο.κ. εξαμήνου), όπως ακριβώς στον Πίνακα 12.1

[2] Υπάρχουν επαρκή εκπαιδευτικά μέσα, όπως χώροι διδασκαλίας, συστήματα προβολής, υπολογιστές, εκπαιδευτικά λογισμικά; Αν η απάντηση είναι αρνητική, δώστε σύντομη αναφορά των ελλείψεων.

[3] Αν η απάντηση είναι θετική, σημειώστε τον αριθμό των φοιτητών που συμπλήρωσαν τα ερωτηματολόγια γι' αυτό το μάθημα. Επίσης, επισυνάψτε ένα δείγμα του ερωτηματολογίου που χρησιμοποιήθηκε και περιγράψτε στην Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης τα κριτήρια και τους τρόπους αξιολόγησης της διδασκαλίας, προσθέστε στοιχεία της απόδοσης των φοιτητών, στοιχεία που δείχνουν τον βαθμό ικανοποίησης των φοιτητών, με βάση π.χ. το ερωτηματολόγιο κατά την αποφοίτηση ή τα αποτελέσματα αξιολόγησης μαθημάτων από τους φοιτητές ή άλλα δεδομένα που αποδεικνύουν την επιτυχία του μαθήματος, καθώς και τυχόν δυσκολίες.

Αν το μάθημα **ΔΕΝ** αξιολογήθηκε, αφήστε το πεδίο κενό.

Πίνακας 13.1
Μαθήματα Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών
Ακαδημαϊκό Έτος: 2010/11 [1]

Τίτλος ΠΜΣ: Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (ΜΔΕ) στην: α. Ηθική και Πολιτική Φιλοσοφία β. Γνωσιοθεωρία και Μεταφυσική

α.α.	Μάθημα [2]	Κωδικός μαθήματος	Ιστότοπος [3]	Σελίδα Οδηγού Σπουδών [4]	Υπεύθυνος Διδάσκων και Συνεργάτες (ονοματεπώνυμο & βαθμίδα)	Υποχρεωτικό (Υ) Κατ'επιλογήν (Ε) Ελεύθερης Επιλογής (ΕΕ)	Διαλέξεις (Δ) Φροντιστήριο (Φ) Εργαστήριο (Ε)	Σε ποιο εξάμηνο διδάχθηκε; [5] (Εαρ.-Χειμ.)	Αριθμός φοιτητών που ενεγράφησαν στο μάθημα	Αριθμός φοιτητών που συμμετείχαν στις εξετάσεις	Αριθμός φοιτητών που πέρασε επιτυχώς στην κανονική ή επαναληπτική εξέταση	Αξιολογήθηκε από τους φοιτητές; [6]
1	Κατεύθυνση: Ηθική και Πολιτική Φιλοσοφία: Θεωρίες της δημοκρατίας και επικοινωνιακή ηθική				Μιχαήλ Παρούσης	Ε	ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ	Χειμερινό	7	7	7	ΟΧΙ
2	Κατεύθυνση: Ηθική και Πολιτική Φιλοσοφία: Ηθική και Πολιτική Φιλοσοφία της Ύστερης Αρχαιότητας				Χρήστος Τερέζης	Ε	ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ	Χειμερινό	7	6	6	ΟΧΙ
3	Κατεύθυνση: Ηθική και Πολιτική Φιλοσοφία: Η πολιτική φιλοσοφία του John Rawls				Ανδρέας Μιχαλάκης	Ε	ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ	Εαρινό	7	7	7	ΟΧΙ
4	Κατεύθυνση: Γνωσιοθεωρία – Μεταφυσική: Βασικά προβλήματα της Αισθητηριακής Αντίληψης				Κωνσταντίνος Παγωνδιώτης	Ε	ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ	Χειμερινό	8	8	8	ΟΧΙ
5	Κατεύθυνση: Γνωσιοθεωρία – Μεταφυσική: Το πρόβλημα της μεθόδου στην νεωτερική φιλοσοφία				Επαμεινώνδας Βαμπούλης	Ε	ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ	Εαρινό	6	6	6	ΟΧΙ
6	Κατεύθυνση: Γνωσιοθεωρία – Μεταφυσική: Ουσία και μέτρο: Διαλεκτική και μετρητική επιστήμη στον «Πολιτικό» του Πλάτωνα				Ελένη Περδικούρη	Ε	ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ	Εαρινό	5	1	1	ΟΧΙ
7	Κατεύθυνση: Γνωσιοθεωρία – Μεταφυσική: Φαινομενολογικές θεωρίες της διυποκειμενικότητας				Πάυλος Κόντος	Ε	ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ	Εαρινό	5	5	5	ΟΧΙ

[1] Σε περίπτωση περισσότερων του ενός ΠΜΣ συμπληρώνεται ένας πίνακας για κάθε ΠΜΣ.

[2] Καταγράψτε τα μαθήματα με τη σειρά που ορίζεται στο Πρόγραμμα Σπουδών (δηλ. 1^{ου}, 2^{ου}, 3^{ου} κ.ο.κ. εξαμήνου).

[3] Σημειώστε την ηλεκτρονική διεύθυνση του μαθήματος, αν υπάρχει.

[4] Σημειώστε τη σελίδα του Οδηγού Σπουδών (αν υπάρχει), όπου περιγράφονται οι στόχοι, η ύλη και ο τρόπος διδασκαλίας και εξέτασης του μαθήματος.

^[5] Σημειώστε με την υποδεικνυόμενη συντομογραφία σε ποιο από τα δύο εξάμηνα (ή και στα δύο) της Εσωτερικής Αξιολόγησης διδάχθηκε το συγκεκριμένο μάθημα.

^[6] Αν η απάντηση είναι θετική, σημειώστε τον αριθμό των φοιτητών που συμπλήρωσαν τα ερωτηματολόγια γι' αυτό το μάθημα. Αν το μάθημα ΔΕΝ αξιολογήθηκε. Αφήστε το πεδίο κενό. Επίσης, περιγράψτε στην Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης τα κριτήρια και τους τρόπους αξιολόγησης της διδασκαλίας (προσθέστε στοιχεία της απόδοσης των φοιτητών, στοιχεία που δείχνουν τον βαθμό ικανοποίησης των φοιτητών, με βάση π.χ το ερωτηματολόγιο κατά την αποφοίτηση ή τα αποτελέσματα αξιολόγησης μαθημάτων από τους φοιτητές ή άλλα δεδομένα που αποδεικνύουν την επιτυχία του μαθήματος, καθώς και τυχόν δυσκολίες).

Στον παραπάνω πίνακα δεν είναι συμπληρωμένες οι στήλες που αφορούν στον κωδικό μαθήματος, στον ιστότοπο του μαθήματος και στη σελίδα του μαθήματος στον οδηγό σπουδών, γιατί α) τα μαθήματα του μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών δεν διαθέτουν ακόμα κωδικό, β) δεν υπάρχουν ακόμη ιστότοποι των μαθημάτων και γ) δεν είναι ακόμη διαθέσιμος ο οδηγός σπουδών του μεταπτυχιακού προγράμματος. Όλα τα παραπάνω είναι ήδη δρομολογημένα και σύντομα αναμένεται να υλοποιηθούν.

Πίνακας 13.2 Μαθήματα Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών Ακαδημ. Έτος: 2010/11 [1] ΤΙΤΛΟΣ ΠΜΣ: Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδικεύσεως (ΜΔΕ) στην: α. Ηθική και Πολιτική Φιλοσοφία β . Γνωσιοθεωρία και Μεταφυσική										
α.α	Μάθημα[1]	Κωδικός Μαθήματος	Ωρες διδασκαλίας ανά εβδομάδα	Περιλαμβάνονται ώρες εργαστηρίου ή άσκησης [2];	Διδακτ. Μονάδες	Πρόσθετη Βιβλιογραφία [3] (Ναι/Όχι)	Σε ποιο εξάμηνο των σπουδών αντιστοιχεί; (1ο, 2ο κλπ.)	Τυχόν προαπαιτούμενα μαθήματα [4]	Χρήση εκπαιδ. μέσων (Ναι/Όχι)	Επάρκεια Εκπαιδ. Μέσων (Ναι/Όχι[5])
1	Κατεύθυνση: Ηθική και Πολιτική Φιλοσοφία:Θεωρίες της δημοκρατίας και επικοινωνιακή ηθική		3	ΟΧΙ	3	ΝΑΙ	3ο		ΟΧΙ	
2	Κατεύθυνση: Ηθική και Πολιτική Φιλοσοφία: Ηθική και Πολιτική Φιλοσοφία της Ύστερης Αρχαιότητας		3	ΟΧΙ	3	ΝΑΙ	3ο		ΟΧΙ	
3	Κατεύθυνση: Ηθική και Πολιτική Φιλοσοφία: Η πολιτική φιλοσοφία του John Rawls		3	Όχι	3	ΝΑΙ	4ο		ΟΧΙ	
4	Κατεύθυνση: Γνωσιοθεωρία – Μεταφυσική: Βασικά προβλήματα της Δισθητηριακής Αντίληψης		3	ΟΧΙ	3	ΝΑΙ	3ο		ΟΧΙ	
5	Κατεύθυνση: Γνωσιοθεωρία – Μεταφυσική: Το πρόβλημα της μεθόδου στην νεωτερική φιλοσοφία		3	ΟΧΙ	3	ΝΑΙ	4ο		ΟΧΙ	Ελλείψεις σε υποστήριξη ΤΠΕ
6	Κατεύθυνση: Γνωσιοθεωρία – Μεταφυσική:Ουσία και μέτρο: Διαλεκτική και μετρητική επιστήμη στον «Πολιτικό» του Πλάτωνα		3	ΟΧΙ	3	ΝΑΙ	4ο		ΟΧΙ	
7	Κατεύθυνση: Γνωσιοθεωρία – Μεταφυσική:Φαινομενολογικές θεωρίες της διυποκειμενικότητας		3	ΟΧΙ	3	ΝΑΙ	4ο	Προπτυχιακό μάθημα: Φαινομενολογία	ΟΧΙ	

[1] Καταγράψτε τα μαθήματα με τη σειρά που ορίζεται στο Πρόγραμμα Σπουδών (δηλ. 1ου, 2ου, 3ου κ.ο.κ. εξαμήνου)

[2] Σε περίπτωση θετικής απάντησης, σημειώστε τον αριθμό των ωρών εργαστηρίου.

[3] Πέραν των δωρεάν διανεμομένων συγγραμμάτων.

[4] Σημειώστε τον αύξοντα αριθμό του ή των προαπαιτούμενων μαθημάτων, αν υπάρχουν. κ.ο.κ.[6]

[5] Υπάρχουν επαρκή εκπαιδευτικά μέσα, όπως χώροι διδασκαλίας, υπολογιστές, εκπαιδευτικά λογισμικά; Αν η απάντηση είναι αρνητική, δώστε σύντομη αναφορά των ελλείψεων.

[6] Συμπληρώστε όλα τα μαθήματα που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα σπουδών.

Πίνακας 14.										
Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών										
Έτος Αποφοίτησης	Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	Κατανομή Βαθμών (αριθμός φοιτητών και % επί του συνόλου των αποφοιτησάντων)								Μέσος όρος Βαθμολογίας (στο σύνολο των αποφοίτων)
		5.0-5.9		6.0-6.9		7.0-8.4		8.5-10.0		
		Αριθμός	Ποσοστό%	Αριθμός	Ποσοστό%	Αριθμός	Ποσοστό%	Αριθμός	Ποσοστό%	
2008/09										
2009/10	5			1	20%	1	20%	3	60%	8,28
2010/11	1					1	100%		0	7,6
<i>Σύνολο</i>	6	0		1	16,67%	2	33,33%	3	50%	8,16

Επεξήγηση: Σημειώστε σε κάθε στήλη τον αριθμό των φοιτητών που έλαβαν την αντίστοιχη βαθμολογία και το ποσοστό που αυτοί εκπροσωπούν επί του συνολικού αριθμού των αποφοιτησάντων το συγκεκριμένο έτος [π.χ. 26 (=15%)].

Προσοχή! Το άθροισμα κάθε έτους πρέπει να συμφωνεί με το άθροισμα των αποφοιτησάντων που δώσατε για το αντίστοιχο έτος στον Πίνακα 4.

Πίνακας 15.										
Αριθμός Επιστημονικών δημοσιεύσεων των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος										
	A	B	Γ	Δ	Ε	ΣΤ	Z	Η	Θ	Ι
2007	3	7	-	1	-	4	4	1	1	1
2008	-	11	-	3	-	9	-	-	8	-
2009	-	14	1	-	1	4	-	4	-	1
2010	-	8	1	1	1	-	1	6	7	3
Σύνολο	3	40	2	5	2	17	5	11	16	5

Επεξηγήσεις:

A = Βιβλία/μονογραφίες

B = Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές

Γ = Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές

Δ = Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων με κριτές

Ε = Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές

ΣΤ = Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους

Z = Συλλογικοί τόμοι στους οποίους επιστημονικός εκδότης είναι μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματος

Η = Άλλες εργασίες

Θ = Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια (με κριτές) που δεν εκδίδουν πρακτικά

Ι = Βιβλιοκρισίες που συντάχθηκαν από μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος

Πίνακας 16.							
Αναγνώριση του ερευνητικού έργου του Τμήματος							
	A	B	Γ	Δ	Ε	ΣΤ	Z
2007	54	2	2	0	3	6	*
2008	58	1	1	7	3	7	*
2009	52	0	0	2	6	4	*
2010	42	1	0	5	6	7	*
Σύνολο	206	4	3	14	18	24	*

Επεξηγήσεις:

A = Ετεροαναφορές

B = Αναφορές του ειδικού/επιστημονικού τύπου

Γ = Βιβλιοκρισίες τρίτων για δημοσιεύσεις μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος

Δ = Συμμετοχές σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων

Ε = Συμμετοχές σε συντακτικές επιτροπές επιστημονικών περιοδικών

ΣΤ = Προσκλήσεις για διαλέξεις

Z = Διπλώματα ευρεσιτεχνίας

* Η συγκεκριμένη κατηγορία δεν εφαρμόζει στον τομέα της φιλοσοφίας.

Πίνακας 17.						
Διεθνής Ερευνητική/Ακαδημαϊκή Παρουσία Τμήματος						
		2010	2009	2008	2007	Σύνολο
Αριθμός συμμετοχών σε διεθνή ανταγωνιστικά ερευνητικά προγράμματα	Ως συντονιστές	*	*	*	*	*
	Ως συνεργάτες (partners)	*	*	*	*	*
Αριθμός μελών ΔΕΠ με χρηματοδότηση από διεθνείς φορείς ή διεθνή προγράμματα έρευνας		*	*	*	*	*
Αριθμός μελών ΔΕΠ με διοικητικές θέσεις σε διεθνείς ακαδημαϊκούς/ερευνητικούς οργανισμούς ή επιστημονικές εταιρείες		1	1	1	1	4
Σημείωση: Τα σκιασμένα πεδία δεν συμπληρώνονται						

* Σχετικά με τα στοιχεία που αποτυπώνονται στον παραπάνω πίνακα θα πρέπει να επισημανθεί ότι η συμμετοχή των μελών ΔΕΠ του τμήματος σε ερευνητικά προγράμματα αφορά κυρίως σε προγράμματα συγχρηματοδοτούμενα από εθνικούς και κοινοτικούς πόρους κι όχι αποκλειστικά από διεθνείς φορείς ή διεθνή προγράμματα έρευνας. Για το λόγο αυτό δεν συμπληρώθηκε αριθμός μελών ΔΕΠ σε συγκεκριμένα πεδία του παραπάνω πίνακα. Όμως, αξίζει να σημειωθεί ότι έχουν υποβληθεί από μέλη ΔΕΠ του τμήματος προτάσεις συμμετοχής στα προγράμματα *Θαλής* και *Αριστεία* (και οι οποίες βρίσκονται ακόμη στη φάση της αξιολόγησης), ενώ ένα μέλος ΔΕΠ του τμήματος είναι συντονιστής σε εγκεκριμένη το 2011 πρόταση του προγράμματος *Αρχιμήδης*.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ & ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΜΕΛΩΝ Δ.Ε.Π.

ΑΠΟ 1/2007 ΕΩΣ 10/2011

Βιβλία / μονογραφίες:

Kontos, P., *Aristotle's Moral Realism Reconsidered. Phenomenological Ethics*, Routledge, New York, 2011.

Μουζάλα, Μ., *Ουσία και Ορισμός. Η προβληματική της ενότητας στα οικεία κεφάλαια των Μετά τα φυσικά του Αριστοτέλους*, Εκδ. Αρμός, Αθήνα, 2007.

Μουζάλα, Μ., *Περί του καθ' ετερότητα μη όντος στον Σοφιστή του Πλάτωνος*, Εκδ.Αρμός, Αθήνα, 2007.

Περδικούρη, Ε., *Plotin, Traite 12 (II 4)*, Introduction, traduction, commentaires et notes (Εισαγωγή, μετάφραση, σχόλια και σημειώσεις), Les editions du cerf (collection «Les ecrits de Plotin»), Παρίσι, (υπό έκδοση).

Τερέζης, Χ., *Πλάτων - Αριστοτέλης: προς μία συμφιλίωση. Ανιχνεύσεις στον Ύστερο Νεοπλατωνισμό*, εκδ. Ζήτηρος, Θεσσαλονίκη, 2011.

Τερέζης Χ., - Καπρούλιας, Α., *Επιστολή προς Παύλον Ασάνην*, Ζήτηρος, Θεσσαλονίκη, 2007.

Μεταφράσεις / εισαγωγές έργων:

Patellis, I. - Goudeli, K., - Kontos, P., *I. Kant: Making Reason Intuitive*, Palgrave Macmillan, Basingstoke, Hampshire/New York, N.Y., 2007. (Συνεπιμέλεια. Εισαγωγή Ι. Πατέλλη).

Βαλάκας, Κ., *Οδηγός για την αρχαία ελληνική τραγωδία*, Πανεπιστήμιο του Καίμπριτζ, επιμ. της Ρ. Ε. Easterling, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο, 2007, σσ. 612. (Μετάφραση συλλογικού τόμου από την αγγλική γλώσσα, σε συνεργασία με τη Λ. Ρόζη).

Κόντος, Π., R. Sokolowski, *Εισαγωγή στη φαινομενολογία*, Εκδόσεις Παν/μίου Πατρών, Πάτρα, 2007². (Μετάφραση).

Κόντος, Π., Ed. Husserl, *Η κρίση της ευρωπαϊκής ανθρωπότητας και η φιλοσοφία* Εκκρεμές, Αθήνα, 2011. (Εισαγωγή σσ. 1 - 38).

Μιχαλάκης, Α., Robert Owen, *Μια Νέα Θεώρηση της Κοινωνίας*, εισαγωγή G. Claeys, επιμέλεια Β. Δρουκόπουλος και Α. Μιχαλάκης, Εκδόσεις Αλεξάνδρεια, Αθήνα, 2007. (Μετάφραση και επιμέλεια κειμένων του Βρετανού στοχαστή Robert Owen).

Παγωνδιώτης, Κ., - Βιρβιδάκης Στ., «Ο Φυσικός Ρεαλισμός του Hilary Putnam» στο βιβλίο του Putnam, Η., *Το νόημα και οι Αισθήσεις*, Εκδόσεις «Εκκρεμές», Αθήνα, 2010, σσ. 7 - 32. (Μετάφραση και από κοινού εισαγωγή με τον Στέλιο Βιρβιδάκη).

Περδικούρη, Ε., Κρυμπελιέ Μ. - Πελλεγκρέν Π., *Αριστοτέλης. Ο φιλόσοφος και οι επιστήμες*, Εστία, Αθήνα, 2011, (σσ. 453). (Μετάφραση).

Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους:

Goudeli, K., «Schelling on Plato's Timeaus», article in the book *The barbaric principle: Schelling and Merleau Monty on the Question of Nature*, SUNY, υπό έκδοση

Kontos, P., «Phronesis und seine Funktionen. Probleme und Kontroversen (Buch VI)» στο: O. Höffe, *Aristoteles. Die Nikomachische Ethik*, Akademie Verlag, Berlin, 4^η διορθωμένη έκδοση, υπό έκδοση

Kontos, P., «The Visibility of Goodness» στο: C. Baracchi, *Continuum Companion to Aristotle*. Continuum, New York/London, υπό έκδοση

Kontos, P., «Phenomenology of Moral Action after Heidegger» στο: H. R. Sepp - I. Copoeru, *Phenomenology 2005*, vol. 3/1, Zeta Books, Bucharest, 2008, p. 301-320.

Kontos, P., «Gadamer, lecteur d'Aristote: phronèsis et sciences morales» στο: *Le jugement pratique. Autour de la notion de phronèsis*, ed. D. Lories, L. Rizzerio, Vrin, Paris, 2008, p. 317-332.

Kontos, P., «The Categories of the Good as Categories of Moral Action» in: *Kant: Making Reason Intuitive*, eds. K. Goudeli, P. Kontos, I. Patellis, Palgrave Macmillan, Hampshire/New York, N.Y., 2007, 62-76

Michalakis, A., «Hegel and Honneth: Recognition and the Justification of the Moral Point of View», στον τόμο *Hegel Jahrbuch 2009: Hegels Politische Philosophie (Zweiter Teil)*, επιμέλεια: Andreas Arndt, Paul Cruysberghs, Andrzej Przylebski, Akademie Verlag, Berlin, 2009.

Pagondiotis, C., «Hallucination, Mental Representation, and the Presentational Character» στο F. Macpherson & D. Platchias, *Hallucination*, MIT Press, υπό έκδοση.

Patellis, I., «Kant: Sciences, Systems and Organisms» στο *Kant: Making Reason Intuitive*, eds. K. Goudeli, P. Kontos, I. Patellis, Palgrave Macmillan, Hampshire/New York, N.Y., 2007.

Valakas, K., «Οι μάσκες στο αθηναϊκό θέατρο του 5ου αιώνα π.Χ., με ιδιαίτερη αναφορά στα δραματικά κείμενα του Αισχύλου», στον συλλογικό τιμητικό τόμο *Άντιφίλησις. Studies on Classical, Byzantine and Modern Greek Literature and Culture in Honour of John-Theophanes A. Papademetriou*, επιμ. της Ε. Καραμαλέγκου και της Ε. Μακρυγιάννη, Franz Steiner Verlag, Stuttgart, 2009, σ. 128-137.

Valakas, K., «Theoretical Views of Athenian Tragedy in the Fifth Century BC», στον συλλογικό τιμητικό τόμο *Sophocles and the Greek Tragic Tradition*, επιμ. του S. Goldhill και της E. Hall, Cambridge University Press, 2009, σ. 179 - 207.

Valakas, K., «The Use of Language in Tragedy», και «The Use of Language in Comedy», και βιβλιογραφία στις σσ. 1161-1164 και 1164-1166, στον συλλογικό τόμο *A History of Ancient Greek from the Beginnings to Late Antiquity*, επιμ. Α.- F. Christidis κ.ά. Cambridge University Press (αγγλική μετάφραση από ομάδα μεταφραστών του τόμου *Ιστορία της Ελληνικής Γλώσσας. Από τις αρχές έως την ύστερη αρχαιότητα*, επιμ. Α. - Φ. Χριστίδης, έκδοση το 2001 του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας στη Θεσσαλονίκη), 2007, σ. 1010-1020 και 1021-1032.

Vampoulis, E., «La conception de la nature entière comme un seul individu dans la philosophie de Spinoza», στο C. Ramond (επιμ.), *Spinoza: Nature, Naturalisme, Naturation*, Presses Universitaires de Bordeaux, Bordeaux, 2011, σ. 27 - 40.

Γουδέλη, Κ., «Μετακαρτεσιανικός μονισμός: περί της σχέσεως σώματος - νου στον Σπινόζα και στον Λάιμπνιτς», στον συλλογικό τόμο *Φιλοσοφία στην Ευρώπη: Κείμενα Νεότερης Φιλοσοφίας*, ΕΑΠ, 2008.

Μιχαλάκης, Α., «Κοινωνική κρίση και αξίες στο έργο του Robert Owen», επίμετρο στον τόμο: Robert Owen, *Μια Νέα Θεώρηση της Κοινωνίας*, επιμέλεια Β. Δρουκόπουλος και Α. Μιχαλάκης, Εκδόσεις Αλεξάνδρεια, Αθήνα, 2007.

Μιχαλάκης, Α., «Η ηθική της αμοιβαίας αναγνώρισης: από τη σχέση θεωρίας - πράξης στη δικαιολόγηση της ηθικής σκοπιάς» στον τόμο *Θεωρία, Αξίες και Κριτική: Αφιέρωμα στον Κοσμά Ψυχοπαίδη*, επιμέλεια: Μ. Αγγελίδης, Σ. Δημητρίου και Α. Λαβράνου, Εκδόσεις Πόλις, Αθήνα, 2008.

Παγωνδιώτης, Κ., «Σύντομη επισκόπηση της δομής της Κριτικής του Καθαρού Λόγου» στο *Φιλοσοφία και Επιστήμες στον 20ο αιώνα*, επιμέλεια: Α. Μπαλτάς, ΠΕΚ, υπό έκδοση.

Πατέλλη, Ι., «Ελευθερία του Λόγου: Η κριτική του Kant στον Hobbes» στο *Κοινωνική θεωρία και πολιτική ευθύνη*, επιμέλεια: Μ. Αγγελίδης, Δ. Γράβαρης, Δ. Σακκάς, Γκούτενμπεργκ, Αθήνα, 2008.

Πατέλλη, Ι., «Καθένας να αποκτήσει κάποτε ένα μέρος ... και όλοι το όλον. Ο Καντ για την ιδιοκτησία, την ισότητα και την αυτοτέλεια» στο *Θεωρία, αξίες και κριτική*, επιμέλεια: Μ. Αγγελίδης, Σ. Δημητρίου, Α. Λαβράνου, Πόλις, Αθήνα, 2008.

Περδικούρη, Ε., «Η θεσμοθέτηση του Αρείου Πάγου στην Ορέστεια του Αισχύλου: Ένα παράδειγμα της υπερβατικότητας της αρχαίας πόλης», στο *Θεωρία, αξίες και κριτική. Αφιέρωμα στον Κοσμά Ψυχοπαίδη*, επιμέλεια: Μ. Αγγελίδης, Σ. Δημητρίου και Α. Λαβράνου, Πόλις, Αθήνα, 2008, σ. 464 - 469.

Τερέζης, Χ., «Το πλατωνικό ζεύγος: πέρας - άπειρον στον νεοπλατωνικό Δαμάσκιο», *Πλάτων*, τόμ. Γ', «Παπαδήμας», Αθήνα, 2007, σ. 199 - 213.

Τερέζης, Χ., «Κοσμολογικά ζητήματα στην νεοπλατωνική και στην ορθόδοξη θεολογία» *Θεολογία και φιλοσοφία στην εποχή των πατέρων*, εκδ. Ε.Α.Π., Πάτρα, 2008, σ. 121 - 185.

Τερέζης, Χ., - Τεμπέλης Η., «Οι έννοιες ουσία - φύσις, πρόσωπον - υπόστασις στην νεοπλατωνική φιλοσοφία», *Θεολογία και φιλοσοφία στην εποχή των Πατέρων*, εκδ. Ε.Α.Π., Πάτρα, 2008, σ. 249 - 302.

Τερέζης, Χ., - Τεμπέλης Η., «Πρόκλου, Προλεγόμενα στην Πολιτεία του Πλάτωνα», *Η έννοια του πολίτη στην αρχαία ελληνική φιλοσοφία*, Ακαδημία Αθηνών, Αθήνα, 2009, σ. 284 - 298.

Επιμέλειες συλλογικών τόμων:

Goudeli, K., Kontos P., Patellis, I., εισαγωγή και συνεπιμέλεια), *I. Kant: Making Reason Intuitive*, Palgrave Macmillan, Basingstoke, Hampshire/New York, N.Y., 2007.

Kontos, P., (συνεπιμέλεια με τους I. Corroeru and A. Serrano de Haro) *Phenomenology 2010*, volume 3: Selected Essays from the Euro-Mediterranean Area, Zeta Books, Bucharest, 2011.

Μιχαλάκης, Α., (συνεπιμέλεια με Β. Δρουκόπουλο), Robert Owen, *Μια Νέα Θεώρηση της Κοινωνίας*, εισαγωγή G. Claeys, Εκδόσεις Αλεξάνδρεια, Αθήνα, 2007.

Παγωνδιώτης, Κ., (συνεπιμέλεια με την Κιντή Β.,) : «Η Γνωσιακή Διαπερατότητα της Αισθητηριακής Αντίληψης», *Νόησις*, 6, 2010, σσ. 242.

Διεθνή επιστημονικά περιοδικά με κριτές:

Goudeli, K., «The potencies of beauty: Schelling on the question of nature and art», in *Philosophy Study*, *American Journal of Philosophy*, 2012.

- Kontos, P.** «Gadamer's Appeal to *phronesis* and the Shadow of Heidegger», *The New Yearbook for Phenomenology and Phenomenological Philosophy*, υπό έκδοση
- Kontos, P.**, «Kant's Categories of Freedom as Rules of Moral Salience», *Zeitschrift für philosophische Forschung*, 65/2, 2011, 194-216
- Kontos, P.**, «A key term, its misuse and its rehabilitation: "τὸ γὰρ ψήφισμα πρακτὸν" (EN. 1141b 27)», *Elenchos*, 2009/1, pp. 99 - 115.
- Kontos, P.**, «'Ακολασία as Radical Ethical Vice. The evidence of NE, 1140b 11-21», *Ancient Philosophy*, 29/2, 2009, pp. 337 - 347.
- Kontos, P.**, «Kant (and Scanlon) on Promises. Contractual Constructivism», *Studi Kantiani*, XXII, 2009, pp. 41 - 55.
- Stavrianeas, S.**, «Spontaneous Generation in Aristotle's Biology», *Rhizai: A Journal of Ancient Philosophy and Science*, Number V, Issue 2, 2009, pp. 303 - 338.
- Terezis C.**, - Antonopoulos A., «Methodological Approaches to the St. Gregory Palamas' Treatise *On the Divine Energies*», *Philotheos, International Journal for Philosophy and Theology*, 7, 2007, pp. 305 - 310.
- Terezis, C.**, - Stavropoulou O., «The pedagogic act as a personal relation in the Neoplatonic Proclus», *Phronimon*, 8, 2007/n. 1, pp. 57 - 68.
- Terezis, C.**, - Tzouramani E., «The Origenic doctrine of the Pre - existence of souls in relation to the Christian Canon», *Florentia Iliberritana*, 18, 2007, pp. 421 - 431.
- Terezis, C.**, - Antonopoulos A., «Biblical Interpretations, Religious Education, and Multimedia Educational Applications: An Introductory and Interdisciplinary Critical Review and Evaluation», *Philotheos, International Journal for Philosophy and Theology*, 8, 2008, pp. 333 - 347.
- Terezis, C.**, «Aspects of Byzantine Aesthetics in G. Pachymeres' Work», *Orientalia Christiana Periodica*, 74, 2008, pp. 209 - 220.
- Térézis, C.**, «L'union et la distinction chez Damascius», *Revista Portuguesa de Filosofia*, 64, 2008, pp. 165 - 176.
- Terezis, C.**, - Antonopoulos, A., «Aspects on the relation between faith and knowledge according to Gregory Palamas», *Byzantinische Zeitschrift*, 101, 2008, pp. 1 - 20.
- Terezis, C.**, «The place of science in the platonic dialogue *Laches*», *MAIA Rivista di letteratura classica*, 2009/No. 2, pp. 250 - 259.
- Terezis, C.**, - Polychronopoulou K., «The moral and ethical transfigures of human entity to a human being in the platonic dialogue *Alcibiades I*», *Philotheos, International Journal for Philosophy and Theology*, 9, 2009, pp. 28 - 44.
- Terezis, C.**, - Tempelis E., «The history of the theory of the Platonic ideas in Damascius as an expression of the relation between the One and the Manifold», *Bochumer Philosophisches Jahrbuch für Antike und Mittelalter*, 13, 2008, pp. 107 - 122.
- Terezis, C.**, «The place of the myths in Proclus' work: an international approach», *Skepsis XX*, 2009, pp. 270 - 289.

Térézis, C., «La détermination éducative et politique de la musique chez Aristote», *Mesogeios*, 35, 2009, pp. 75 - 85.

Térézis, C., «La fondation métaphysique de la justice dans l'oeuvre du philosophe néoplatonicien Proclus », *Inter-sophia*, Les Presses de l'Université Lava, 2009, pp. 253 - 264.

Terezis, C., - Markea, G., «Aspects of relationship between music and politics in Proclus», *Music Scholarship*, 6, 2010/1, pp. 83 - 94.

Terezis, C., «Aspects on Proclus' interpretation on the theory of the platonic Forms», *Modern Greek Studies*, 14, 2010, pp. 170 - 180.

Terezis, C., - Tempelis, E., «Proclus' Ontological Arguments concerning the Objective Existence of the Forms», *Philosophy Study*, 1, 2011/No.3, pp. 180 - 188.

Terezis, C., «Interpretation and Its Patristic Application Study Case: Basil's of Caesareia To Young Men, on How They Might Derive Profit from Pagan Literature», *Philotheos, International Journal for Philosophy and Theology*, 11, 2011, pp. 98 - 108.

Terezis, C., - Potari, D., «The Metaphysical Grounds of Anthropology and Morality in Neoplatonic Proclus», *Philosophical Inquiry*, 35, 2011/No.3, pp. 8 - 22.

Valakas, K., (σε συνεργασία με τους Π. Παντίδο, Κ. Ραβάνη και Ε. Βιτωράτο), «The Materiality of Narrative Spaces: A Theatre Semiotics Perspective into the Teaching of Physics», *Semiotica*, 182.1/4, 2010, pp. 305 - 325.

Valakas, K., (σε συνεργασία με τους Π. Παντίδο, Κ. Ραβάνη και Ε. Βιτωράτο), «Towards Applied Semiotics: An Analysis of Iconic Gestural Signs Regarding Physics Teaching in the Light of Theatre Semiotics», *Semiotic,a* 172.1/4, 2008, pp. 201 - 231.

Διεθνή επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές:

Mouzala, M., «Antisthenes the Cynic. Theses in his Logic, Ontology and Knowledge Theory», *Journal of the Classical Studies*, 11, 2009.

Mouzala, M., «Names and Falsity in Plato's Cratylus», *Journal of the Classical Studies*, 13, 2011. [κατόπιν προσκλήσεως].

Ελληνικά επιστημονικά περιοδικά (με κριτές):

Βαμπούλης, Ε., «Τάξη της φύσης και τάξη της γνώσης στον Ντεκάρτ», στο *Υπόμνημα στη φιλοσοφία*, 7, 2008, σσ. 73 - 94.

Βαμπούλης, Ε., Μετάφραση του: M. Gueroult, «Η μέθοδος που συστήνει ο Ντεκάρτ για να κατανοήσουμε τη φιλοσοφία του», στο *Υπόμνημα στη φιλοσοφία*, 7, 2008, σσ. 59 - 72.

Βαλάκας, Κ., (σε συνεργασία με την Ε. Παπάζογλου): «Επτά μυθικές "αλήθειες" για την τραγωδία: μικρός ερμηνευτικός οδηγός», Ηλεκτρονικό επιστημονικό περιοδικό του Τμήματος Θεάτρου του Α.Π.Θ., *Σκηνή*, 2, 2011, σσ. 93 - 111.

Κόντος, Π., «Το πρακτόν και η πραγματικότητά του: απρόσμενες σημασίες ενός παρερμηνευμένου όρου», *Υπόμνημα στη φιλοσοφία* (αφιέρωμα στα Ήθικά Νικομάχεια), 8, 2009, σσ. 79 - 109.

- Κόντος, Π.,** «Η φαινομενολογία του Πωλ Ρικέρ: η ενιαία εμπειρία του εαυτού και του άλλου», *Νέα Εστία* (αφιέρωμα στον Πωλ Ρικέρ), 1847, 2011, σσ. 304 - 321.
- Μιχαλάκης, Α.,** «Η κριτική του ιδεαλισμού και το πρόβλημα της μεθόδου: όψεις της σχέσης Μαρξ - Φώυερμπαχ», *Αξιολογικά*, 18, 2007.
- Μιχαλάκης, Α.,** «Η Ηθική της Αυτονομίας: Για το βιβλίο του Φ. Παιονίδη *Autonomy and Sympathy: A Post-Kantian Moral Image*», *Σύγχρονα Θέματα*, 111, 2010.
- Παγωνδιώτης, Κ.,**- Κιντή Β., «Ιστορική Αναδρομή στο Πρόβλημα της Γνωσιακής Διαπερατότητας της Αντίληψης» στο *Νόησις*, 6, 2010, σσ. 5 - 33.
- Παγωνδιώτης, Κ.,** «Συνειδησιακή ενότητα, αυτοσυνειδησία και ο υποκειμενικός χαρακτήρας των νοητικών καταστάσεων», *Δευκαλίων*, υπό έκδοση.
- Στέλλα Βοσνιάδου, **Κώστας Παγωνδιώτης**, Μαρία Δεληγιάννη: «Από τον Πραγματισμό των συστημάτων Κατηγοριοποίησης στη Μεταφυσική των Εννοιών», *Νόησις*, 3, 2008, σσ. 241 -256.
- Πατέλλη, Ι.,** «Καντ: Η αυτοτέλεια και το δικαίωμα στην ψήφο», *Δευκαλίων*, 27/1-2, 2010, σσ. 71 - 104.
- Περδικούρη, Ε.,** «Ύλη, λόγος και χρόνος. Η χρονική δομή του αισθητού κόσμου στον Πλωτίνω», *Νεύσις*, 18, 2009, σσ. 111 - 131.
- Σταυριανέας, Σ.,** «Ο Ορισμός και το Πεδίο του Αυτόματου στα 2ο Βιβλίο των Φυσικών», *Δευκαλίων*, τόμος 26/τεύχος 1, Ιούνιος 2008, σσ. 5 - 44.
- Τερέζης, Χ.,** - Αντωνόπουλος, Α., «Πτυχές της κοινοτικής ζωής στις πρώτες χριστιανικές κοινότητες», *Αρέθα*, IV, 2007, σσ. 31 - 59.
- Τερέζης, Χ.,** «Όψεις της έννοιας της ιεραρχίας στον νεοπλατωνικό Πρόκλο», *Εύβουλία*, Ιωάννινα, 2010, σσ. 233 - 253.
- Τερέζης, Χ.,** «Όψεις των όρων Ένωσις και Διάκρισις στον Μάξιμο τον Ομολογητή ως μία αντιπανθεϊστική πρόταση», Επιστημονική επιθεώρηση *Σπουδές στην Ορθόδοξη Θεολογία*, Πάτρα, 2010, σσ. 261 - 283.
- Τερέζης, Χ.,** «Προλεγόμενα στη χριστιανική Ηθική, Η έννοια του θείου στη διαχρονική της διάσταση», *Ολυμπιακό κέντρο φιλοσοφίας και παιδείας*, Αθήνα, 2011, σσ. 73 - 87.
- Τερέζης, Χ.,** - Γκοζντάρη, Ν., «Όροι πλαισίωσης της ηθικής φιλοσοφίας στον νεοπλατωνικό Πρόκλο», *Φιλοσοφεῖν*, 4, 2011, σσ. 105 - 135.
- Τερέζης, Χ.,** - Αντωνόπουλος, Α., «Θεολογική αγωγή και διδακτικό εγχειρίδιο των θρησκευτικών στο Δημοτικό Σχολείο», *Γρηγόριος Παλαμάς*, 816, 2007, σσ. 129 - 142.
- Τερέζης, Χ.,** - Καπρούλιας, Α., «Η σχέση του νομοθέτη με το πολιτικό σύστημα στο Γ' βιβλίο των *Νόμων* του Πλάτωνα», *Δωδώνη ΛΔ'*, 2007, σσ. 127 - 153.
- Τερέζης Χ.,** - Παναγόπουλος, Σ., «Η θεολογική διαμάχη Ευνομίου - Μεγάλου Βασιλείου: Μία φιλοσοφική προσέγγιση», *Γρηγόριος ο Παλαμάς*, 824, 2008, σσ. 609 - 642.
- Τερέζης, Χ.,** - Παναγόπουλος, Σ., «Αγάπη και εκκλησιαστική ιεραρχία στον Διονύσιο Αρεοπαγίτη», *Θεολογία*, 80, 2009, σσ. 5 - 35.
- Τερέζης Χ.,** - Αντωνόπουλος, Α., «Ανθρωπολογικές προοπτικές της θεολογίας στην πραγματεία του Αγ. Γρηγορίου Παλαμά *Περί θείων ενεργειών*, *Εκκλησιαστικός Φάρος Π'*, 2009, σσ. 105 - 130.

Ελληνικά επιστημονικά περιοδικά (χωρίς κριτές):

Βαλάκας, Κ., «Η παθολογία της Ηλέκτρας του Σοφοκλή», *Αρχαιολογία και Τέχνες* (ειδικό τεύχος με τίτλο *Ψυχής πάθη. Από το όνειρο στην τρέλα*), 118, 2010, σσ. 41 - 45.

Τερέζης, Χ., «Το αφηγηματικό στοιχείο στο πεζό λογοτεχνικό έργο του Γ. Βλαχογιάννη. Μια μεταμοντέρνα ανάγνωση», *Ναυπακτικά ΙΔ΄*, (2004 - 2005), σσ. 185 - 198.

Διεθνή επιστημονικά συνέδρια (πρακτικά συνεδρίων με κριτές):

Goudeli, K., «Microcosm and Macrocosm in G. Bruno's cosmology», article published in the proceedings of the International Conference *The problem of the other on traditional and contemporary philosophy*, in Florence, Gonzaga and Seattle University, 2008.

Pagondiotis, C., - Petrounakos S., «Sense of Agency and the Naturalization of the Mental» στο *Proceedings of the 21st World Congress of Philosophy*, D. Moran & St. Voss (επιμ.), Vol. 6, Philosophical Society of Turkey, 2007, σσ. 139 - 143.

Vampoulis, E., «L'atomisme du 17e siècle et l'héritage cartésien», στο *Notions of Physics in Natural Philosophy*, G. Vlahakis (επιμ.), Cambridge Scholars Publishing, London, 2008, pp. 36 - 47.

Vampoulis, E., «Archimedes in seventeenth century philosophy», στο *The genius of Archimedes*, M. Ceccarelli & S. Paipetis (επιμ.), Springer, Dordrecht, 2010, pp. 331 - 343.

Διεθνή επιστημονικά συνέδρια (χωρίς πρακτικά συνεδρίων, με κριτές):

Kontos, P., «Phronetic Perception revisited. Challenging McDowell's interpretation», στο διεθνές συνέδριο *Aristotle's Nicomachean Ethics, Book VI. Intertwining Interpretations*, Patras, 2010.

Kontos, P., «Arendt's alleged quarrel with Aristotle», στο διεθνές συνέδριο *Phenomenology and Ancient Greek Philosophy*, Crete, 2010.

Kontos, P., «The Visibility of Goodness», στο *Aristotele: Natura e azione pratica*, Workshop in Roma Tre, 2010.

Pagondiotis, C., «Mental Representations and the Argument from Hallucination», συνέδριο *Hallucination on Crete*, Ρέθυμνο, 11 - 14 Σεπτεμβρίου 2008.

Pagondiotis, C., «Cognitive impenetrability, nonconceptual content, and direct access to the world», συνέδριο *Cognitive Penetrability, Nonconceptual Content and Realism*, Grenoble, France, 26-27 Μαΐου 2011.

Perdikouri, E., «Matter, Logos and Time: the Temporal Structure of the Sensible World in Plotinus», ετήσιο συνέδριο της Διεθνούς Εταιρίας Νεοπλατωνικών Σπουδών (The Annual Conference of the International Society for Neoplatonic Studies), *Both One and not One*, Ελσίνκι, 14 - 16 Ιουνίου 2007.

Διεθνή επιστημονικά συνέδρια (χωρίς πρακτικά συνεδρίων, χωρίς κριτές):

Kontos P. «Rehabilitation of a Sensible Moral World», *Corporeity and Affectivity*, Prague, 2008.

Kontos P. «Phronetic Perception and its Proper Object (against Moral Realism)», *Aristotle's Ethics Today*, Louvain/Leuven, 2008.

Kontos, P., Commentator of Natalie Depraz's «Empathy and Second-person Methodology», *Phenomenology of Intersubjectivity*, Patras, 2011.

Kontos, P., Commentator of David Reeve's «Aristotle's Philosophical Method», *Aristotle on the Method(s) of Inquiry*, Chapel Hill, USA, 2011.

Kontos, P., «Phenomenological Reduction in Merleau - Ponty's Aesthetics», *Art and Truth*, Umbria, Italy, 2011.

Michalakis, A., «Contemporary Kantian Constructivism and the Justification of Ethical Principles», στην Ημερίδα, *Η επικαιρότητα της πρακτικής φιλοσοφίας του Immanuel Kant*, 2010.

Pagondiotis, C., «The Distinctive Passivity of Perceptual Experience», Διημερίδα αφιερωμένη στο έργο του *John McDowell*, Πάτρα, 17-18 Ιουνίου 2010.

Pagondiotis, C., «On the Dependence of Perception on Action», Συνέδριο *Perception and Action*, Πάτρα, 24 - 25 Ιουνίου 2011.

Patellis, I., «Kant on the Consent of the People», διεθνές συνέδριο με θέμα *The Relevance of Kant's Practical Philosophy Today*, Πάτρα, 2010.

Perdikouri, E., «S' il y a des idées aussi des individus», ετήσιο διεθνές πλωτινικό συμπόσιο Colloque international aux Diablerets, Université de Geneve, *Le traite 18 (V, 7) de Plotin*, Ελβετία, 17-19 Μαΐου 2007.

Perdikouri, E., «On whether happiness increases with time», ετήσιο διεθνές πλωτινικό συμπόσιο, *Plotinus Ennead I. 5*, Πανεπιστήμιο του Όσλο, Όσλο 6 - 7 Ιουνίου 2008.

Perdikouri, E., «On the Impassivity of the Bodiless», ετήσιο διεθνές πλωτινικό συμπόσιο Plotinus Colloquium, *Treatise 26 (III 6)*, Ρώμη 22 - 23 Μαΐου 2009.

Perdikouri, E., «Plotinus on Time», φιλοσοφικό συμπόσιο της Εταιρείας για την φιλοσοφία στην Νοτιοανατολική Ευρώπη (The SEAAP Meeting 2009), *Plotinus III 7 [45]*, Πράγα 28 - 30 Μαΐου 2009.

Perdikouri, E., (Συνδιοργανώτρια και ομιλήτρια) «On Intelligible Matter», ετήσιο διεθνές πλωτινικό συμπόσιο Plotinus Colloquium in Athens, *Enn. II 4 [12] 1-5*, Αθήνα 14 - 15 Μαΐου 2010.

Perdikouri, E., «On Potency and Act», διεθνές πλωτινικό συμπόσιο Plotinus Colloquium, *Ennead II 5*, Trinity College, Δουβλίνο, 3 - 4 Ιουνίου 2011.

Stavrianeas, S., «Mixing teleology in the homeomeric bodies» στο συνέδριο *Explaining Nature: teleological and mechanistic explanations of nature and living beings in ancient greek philosophy and science*, Πάτρα, 18 - 19 Ιουνίου 2011.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑ (ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ ΜΕ ΚΡΙΤΕΣ):

Βαμπούλης, E., «Ανάλυση και σύνθεση στην καρτεσιανή επιστήμη», στο *Φιλοσοφία των επιστημών*, επιμέλεια - εισαγωγή Δ. Σφενδόνη - Μέντζου, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη, 2008, σσ. 89 - 96.

Ελληνικά επιστημονικά συνέδρια (με κριτές, χωρίς πρακτικά):

Καλέρη, Α., «Επινόηση και εμπειρικά δεδομένα στην επιστημονική συγκρότηση του φυσικού κόσμου», προσκεκλημένη ομιλήτρια, *4ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ιστορίας, Φιλοσοφίας και Διδασκαλίας των Φυσικών Επιστημών*, Πάτρα, 2007.

Καλέρη, Α., «Υποκείμενο και ουσία στην Φιλοσοφία του Β. Ντίλταϊ», *11ο Πανελλήνιο Συνέδριο Φιλοσοφίας*, Πάτρα, 2008.

Κόντος, Π., «Το ηθικό υποκείμενο στον Αριστοτέλη», Πανελλήνιο συνέδριο με θέμα *Η έννοια του υποκειμένου και οι μετασχηματισμοί της* που οργάνωσε η Ελληνική Φιλοσοφική Εταιρεία με το Τμήμα Φιλοσοφίας, Πανεπιστήμιο Πατρών, Πάτρα, 2008.

Μιχαλάκης, Α., «Ηθική της αναγνώρισης» στο Πανελλήνιο Επιστημονικό Συνέδριο: *Φαινομενολογία του Πνεύματος- Διακόσια χρόνια από τη δημοσίευσή της*, Τμήμα Φ.Π.Ψ. Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, Ιωάννινα, 14 και 15 Φεβρουαρίου 2008.

Παγωνδιώτης, Κ., «Προβλήματα των Νοητικών Αναπαραστάσεων στη Γνωσιακή Επιστήμη», *2ο Πανελλήνιο Συνέδριο Γνωσιακής Επιστήμης*, Λεύκες Πάρου, 3 - 6 Ιουνίου 2010.

Παγωνδιώτης, Κ., «Το πρόβλημα της Γνωσιακής Διαπερατότητας της Αντίληψης», *2ο Πανελλήνιο Συνέδριο Γνωσιακής Επιστήμης*, Λεύκες Πάρου, 3 - 6 Ιουνίου 2010.

Παγωνδιώτης, Κ., «Υποκείμενο, συνειδησιακή ενότητα και αυτοσυνειδησία», Πανελλήνιο συνέδριο με θέμα *Η έννοια του υποκειμένου και οι μετασχηματισμοί της* που οργάνωσε η Ελληνική Φιλοσοφική Εταιρεία με το Τμήμα Φιλοσοφίας, Πανεπιστήμιο Πατρών, Πάτρα, 2008.

Πατέλλη, Ι., «Το υποκείμενο της νομοθεσίας στο καντιανό κράτος», Πανελλήνιο συνέδριο με θέμα *Η έννοια του υποκειμένου και οι μετασχηματισμοί της* που οργάνωσε η Ελληνική Φιλοσοφική Εταιρεία με το Τμήμα Φιλοσοφίας, Πανεπιστήμιο Πατρών, Πάτρα, 2008.

Σταυριανέας, Σ., «Τύποι αιτιακών εξηγήσεων στην αριστοτελική ζωολογία» στο *1ο Πανελλήνιο Συνέδριο Φιλοσοφίας της Επιστήμης*, Τμήμα ΜΙΘΕ, ΕΚΠΑ, 15 - 17 Οκτωβρίου 2010.

Σταυριανέας, Σ., «Ο τόπος στον Αριστοτέλη», στο *Πανελλήνιο συνέδριο Ιστορίας, Φιλοσοφίας & Διδακτικής των Επιστημών*, ΕΙΕ, 5 - 8 Μαΐου 2010, Αθήνα.

Σταυριανέας, Σ., «Το υποκείμενο ως αρχή μεταβολής», Πανελλήνιο συνέδριο με θέμα *Η έννοια του υποκειμένου και οι μετασχηματισμοί της* που οργάνωσε η Ελληνική Φιλοσοφική Εταιρεία με το Τμήμα Φιλοσοφίας, Πανεπιστήμιο Πατρών, Πάτρα, 2008.

Ελληνικά επιστημονικά συνέδρια (χωρίς κριτές, με πρακτικά):

Τερέζης, Χ., - Αντωνόπουλος, Α., «Διάλογος βιβλικής και φιλοσοφικής ερμηνείας: Αποστόλου Παύλου Α΄ Προς Κορινθίους και Αριστοτέλους Πολιτικά», *Απόστολος Παύλος και Κόρινθος*, τ. 1 εκδ. Ψυχογιός, Αθήνα, 2009, σσ. 129 - 192.

Τερέζης, Χ., «Το ελληνικό και χριστιανικό στοιχείο σε κείμενα του Γιάννη Βαρδακούλα», *Τιμή στον Γιάννη Βαρδακούλα*, Ναύπακτος 2010, σσ. 32 - 43.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑ (ΧΩΡΙΣ ΠΡΑΚΤΙΚΑ, ΧΩΡΙΣ ΚΡΙΤΕΣ):

Βαλάκας, Κ., «Θεωρητικά στοιχεία του Αριστοφάνη για την κωμωδία», αδημοσίευτη ανακοίνωση στην Ημερίδα με τίτλο *Ο αρχαίος κωμικός λόγος*, που συνδιοργάνωσαν στη μνήμη του Γ.Δ. Κατσή ο Τομέας Κλασικής Φιλολογίας του Ε.Κ.Π.Α. και η φιλολογική εταιρεία «Έν Κύκλω» στις 11/6/2011 στο Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Καλέρη, Α., «Γνωσιολογία της δύναμης στην νευτώνεια φυσική», *Διημερίδα «Υλη και Δύναμη. Από την μεταφυσική στην εκκοσμίκευση*, Πάτρα, 2008 (workshop, συμμετοχή μόνον κατόπιν προσκλήσεων).

Περδικούρη, Ε., «Ο Αλκιβιάδης ως είσοδος στην φιλοσοφία: η ανακατασκευή του ερωτήματος 'τί είναι ο άνθρωπος;' από τον Πλωτίνο», *Διημερίδα «Όταν σε κοιτώ στα μάτια»*. Αναγνώσεις στον πλατωνικό Αλκιβιάδη και την πρόσληψή του, Συνδιοργάνωση: Τμήμα Φιλολογίας και Τμήμα Φιλοσοφίας Πανεπιστημίου Πατρών, Πάτρα 10 - 11 Μαΐου 2011.

Σταυριανέας, Σ., «Η θεωρία των αιτιών στο *Περί Γενέσεως και Φθοράς* του Αριστοτέλη» στη διημερίδα του Τμήματος Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Πατρών και του Νορβηγικού Ινστιτούτου στην Αθήνα, για το έργο *Περί Γενέσεως και Φθοράς* του Αριστοτέλη (29 & 30 Ιανουαρίου 2011).

Σταυριανέας, Σ., «Έμβια σώματα στην Αριστοτελική φυσική φιλοσοφία», 4η ημερίδα Φυσικής φιλοσοφίας με θέμα: *Κατανοώντας το έμβιο*, Τμήμα Φιλοσοφίας, Παν/μιο Πατρών, 2010.

Σταυριανέας, Σ., «Ο τόπος στον Αριστοτέλη», 3η ημερίδα Φυσικής Φιλοσοφίας με θέμα: *Θεωρίες του χώρου*, Τμήμα Φιλοσοφίας, Παν/μιο Πατρών, 2009.

Βιβλιοκριτικές:

Kontos, P., «Gerold Prauss: Die Welt und Wir. Bd. 2/II, Metzler Verlag, 2006», *Kant Studien*, 2009, 100/4.

Kontos, P., «Claudia Baracchi, *Aristotle's Ethics as First Philosophy*, Cambridge UP, 2009», *RphL*, 108/1, 2010, 153-156

Kontos, P., «Kevin Knight, [Aristotelian Philosophy. Ethics and Politics from Aristotle to MacIntyre](#), Polity Press, 2007», *RphL*, 108/4, 757-760

Stavrianeas, S., Βιβλιοκριτική του: King, Richard A. H. (ed.), (2006) *Common to Body and Soul: Philosophical Approaches to Explaining Living Behaviour in Greco-Roman Antiquity*, Walter de Gruyter, Berlin and New York in *Rhizai* VI.2, 2009, pp. 117 - 131.

Stavrianeas, S., Βιβλιοκριτική του: Politis, V. (2004), *Aristotle's Metaphysics*, στο περιοδικό *Philosophical Books*, Vol. 48 Issue 1, 2007, pp. 71 - 73.

Μιχαλάκης, Α., Βιβλιοκριτική του: Στέλιος Βιρβιδάκης, *Η υφή της ηθικής πραγματικότητας*, Leader Books, Αθήνα, 2009, στο ηλεκτρονικό περιοδικό *Κριτικά* 2011-06, <<http://www.philosophica.gr/critica/2011-06.html>>.

Βαμπούλης, Ε., Βιβλιοκριτική του: P. Macherey, *Από τον Κανγκιλέμ στον Φουκώ: Η δύναμη των κανόνων*, Πλέθρον, Αθήνα 2010, στο ηλεκτρονικό περιοδικό *Κριτικά*, 2011-03, διαδικτυακός τόπος: <http://www.philosophica.gr/critica/2011-03.html>.

Άλλες εργασίες:

Βαλάκας Κωνσταντίνος: «Για την Ορέστεια», 2009. Σε ηλεκτρονική μορφή με βιβλιογραφικές υποσημειώσεις στο «Θεωρητικό υλικό» της ιστοσελίδας www.syllar.gr του επιστημονικού Συλλόγου Αποφοίτων του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πατρών (έντυπη δημοσίευση τον Αύγουστο 2007, σσ. 15-25 στο Πρόγραμμα του Φεστιβάλ Αθηνών-Επιδαύρου για τη γερμανική θεατρική παράσταση της Ορέστειας του Αισχύλου από τον θίασο του Frankfurt Schauspiel στο Φεστιβάλ Επιδαύρου).

Βαλάκας Κωνσταντίνος: «Ο Ζαν-Πιερ Βερνάν και η αποκρυπτογράφηση της αρχαιοελληνικής "πολιτικής" τραγωδίας», *Ο Πολίτης*, 151, 2007, σσ. 32 - 34.

Καλήρη Αικατερίνη: Επιστημονική Διάλεξη στο πλαίσιο κύκλου διαλέξεων του Τμήματος Μ.Ι.Θ.Ε. Παν/μιου Αθηνών ως προσκεκλημένη ομιλήτρια με θέμα: «Αντικειμενικότητα στις Ανθρωπιστικές Επιστήμες» (διάρκεια 60').

Κόντος Παύλος: Σειρά διαλέξεων υπό το γενικό τίτλο: *Η εμπειρία των άλλων: φαινομενολογικές αναλύσεις*, στην *Ελληνική Εταιρεία Φαινομενολογικής-Υπαρξιακής Ανάλυσης και Ψυχοθεραπείας* (Φεβρουάριος, 2010)

Παγωνδιώτης Κώστας: Επιμέλεια της μετάφρασης των βιβλίων:

1. Williams, M.: *Προβλήματα της Γνώσης: Μια Κριτική Εισαγωγή στη Γνωσιολογία (Problems of Knowledge: A Critical Introduction to Epistemology)*. Oxford University Press, 2002), επιμελητής από κοινού με τον Σπύρο Πετρουνάκο (Μεταφραστής: Βάιος Παπαθεοχάρης). (Έχει ολοκληρωθεί η μετάφραση και η επιμέλεια).

2. Noë A.: *Η δράση στην Αντίληψη (Action in Perception)*. The MIT Press, 2004) υπό έκδοση για τις εκδόσεις «Εκκρεμές», επιμελητής από κοινού με τον Σπύρο Πετρουνάκο (Μεταφραστής: Βάιος Παπαθεοχάρης).

Πατέλλη Ιόλη - Μιχαλάκης Ανδρέας.: Συνεργασία των δύο μελών ΔΕΠ του Τμήματος πάνω στο έργο του Immanuel Kant και σύγχρονων νεοκαντιανών προσεγγίσεων στο πεδίο της ηθικής και της πολιτικής φιλοσοφίας. Στο πλαίσιο αυτής της συνεργασίας οργανώθηκε ημερίδα για την επικαιρότητα της σκέψης του Kant με τη συμμετοχή του K. Westphal (University of Kent) και της Κατερίνας Δεληγιώργη (Sussex University).

Σταυριανέας Στασινός: Συμμετοχή στο μηνιαίο διαρκές σεμινάριο Αριστοτελικής φιλοσοφίας στα πλαίσια του προγράμματος μετάφρασης των Αριστοτελικών έργων στα Νέα Ελληνικά, χρηματοδοτούμενο από το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος και υλοποιούμενο από την Εταιρεία Μελέτης Επιστημών του Ανθρώπου, 2009 - 2011.

Σταυριανέας Στασινός: Συνδιοργανωτής και συμμετέχων στο 15θήμερο διαρκές σεμινάριο για την αρχαία φιλοσοφία του Νορβηγικού Ινστιτούτου στην Αθήνα, 2009 - 2011.

Σταυριανέας Στασινός: Συμμετοχή στο διαρκές εβδομαδιαίο σεμινάριο για την αρχαία φιλοσοφία που συνδιοργανώνεται από τα Τμήματα Φιλολογίας και Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Πατρών, 2010 - 2011.

Σταυριανέας Στασινός: Ερευνητική συνεργασία με τον Δρ. Δημήτρη Χαλβατζάρα (Επιστημονικό συνεργάτη του Τμήματος Τεχνολογίας, Περιβάλλοντος και Οικολογίας του ΤΕΙ Ιονίων Νήσων) για την ανάπτυξη μία ηλεκτρονικής εφαρμογής για την παρουσίαση φιλοσοφικών επιχειρημάτων στο διαδίκτυο, 2011 - σήμερα.

Σταυριανέας Στασινός: Διαχειριστής (2009- σήμερα) του ενημερωτικού ιστολογίου για την φιλοσοφία: <http://myfilosofer.wordpress.com/> (Επισκεψιμότητα: 5.000 επισκέψεις κατ' έτος).

Τερέζης Χρήστος: Πανεπιστημιακές Παραδόσεις, με τίτλο *Φιλοσοφικές Σχολές της Αρχαιότητας*, Πάτρα 2011, σσ. 400.

Τερέζης Χρήστος: Πανεπιστημιακές Παραδόσεις, με τίτλο *Θέματα Βυζαντινής Φιλοσοφίας*, σσ. 487.

Τερέζης Χρήστος: Πανεπιστημιακές Παραδόσεις, με τίτλο *Αρχαία Ελληνική Ηθική και Πολιτική Φιλοσοφία*, σσ. 400.

Ερευνητικά προγράμματα και έργα:

Βαλάκας Κωνσταντίνος: Χειμερινό εξάμηνο 2003 - εαρινό εξάμηνο 2008: συμμετοχή ως μέλος της ομάδας εργασίας στο πρόγραμμα (ΕΠΕΑΕΚ) «Αναμόρφωση του προγράμματος σπουδών» του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών, στο οποίο ανήκα τότε ως μέλος ΔΕΠ του Πανεπιστημίου Πατρών, για την υποστήριξη προπτυχιακών μαθημάτων με τη χρήση υπολογιστών και οπτικοακουστικού υλικού. (Θεωρώ σημαντικό να προσθέσω ότι το υλικό που παράχθηκε από το πρόγραμμα δεν αξιοποιήθηκε ποτέ από το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών.)

Βαμπούλης Επαμεινώνδας: Επιστημονικός υπεύθυνος του Προγράμματος Βασικής Έρευνας «Κ. Καραθεοδωρή» (ΕΛΚΕ Πανεπιστημίου Πατρών) με τίτλο «Οι σχέσεις Μεταφυσικής και Φυσικής στη Φιλοσοφία του 17ου αιώνα: η καρτεσιανή παράδοση», 2010 – 2011.

Γουδέλη Κυριακή: Ιδρυτικό μέλος της NASS, North America Schelling Society, με συνεργασία σε κοινά ερευνητικά θέματα.

Γουδέλη Κυριακή: Συνεργάτης για 4 χρόνια (2007 - 2011) Research Fellow στο Goldsmiths college, University of London.

Γουδέλη Κυριακή: Ερευνητική συνεργασία με το Kingston University of London.

Καλέρη Αικατερίνη: Τμήμα Φιλοσοφίας ΠΠ: Συνεργασία με τον Αν. Καθηγητή Π. Κόντο στην παρακολούθηση μιας διατριβής που εκπονείται υπό την επίβλεψή μου (επίσης: μέλος της τριμελούς επιτροπής σε μια διατριβή υπό την επίβλεψη του κ. Κόντου)

Καλέρη Αικατερίνη: Τμήμα Μ.Ι.Θ.Ε. του Ε.Κ.Π.Α.: διδασκαλία προπτυχιακού μαθήματος – επίβλεψη διπλωματικής εργασίας (στα αγγλικά) από κοινού με τον καθηγ. Σ. Ψύλλο (ολοκλήρωση 2010) – επιστημονική συνεργασία σε θέματα α) φιλοσοφίας της επιστήμης και ειδικά της μεθοδολογίας της θεωρητικής συστηματοποίησης, β) διδασκαλίας της φιλοσοφία στην εκπαίδευση (ΕΕ 2012).

Καλέρη Αικατερίνη: Τμήμα Μ.Ι.Θ.Ε. και Τμήμα Εφαρμοσμένων Μαθηματικών του Ε.Μ.Π.: διδασκαλία στο διατμηματικό ΠΜΣ – επίβλεψη διπλωματικής εργασίας (ολοκλήρωση 2009)

Καλέρη Αικατερίνη: Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής του Α.Π.Θ.: συνεργασία για θέματα φιλοσοφίας της τέχνης στην αρχαία ελληνική φιλοσοφία (ΧΕ 2011/12)

Καλέρη Αικατερίνη: Karlsruher Institut fuer Technologie (KIT): Erasmus έως 2013

Κόντος Παύλος: Συνεργάτης - Ερευνητής του CASEP (Centre for Contemporary Aristotelian Studies in Ethics and Politics, Metropolitan University London), 2009.

Κόντος Παύλος: Ακαδημαϊκός Υπεύθυνος του Ερευνητικού προγράμματος: *Habit and skill: the articulation and usefulness of a neglected distinction* (με κύριο ερευνητή τον Δρ. Χρήστο Ντούσκο, σε συνεργασία με το Birkbeck College, University of London). Έρευνα χρηματοδοτούμενη από την ΓΕΓΕΤ, 2012 - 2014.

Μιχαλάκης Ανδρέας: Κατά τα έτη 2007 και 2008 επίβλεψη προπτυχιακών διπλωματικών εργασιών με θέματα: την ηθική φιλοσοφία του Hume και τη γενεαλογία της ηθικής του Nietzsche. Κατά τα έτη 2009, 2010 και 2011 επίβλεψη μεταπτυχιακών διπλωματικών εργασιών με θέματα την πρακτική φιλοσοφία του Kant και του Hegel και τη θεωρία δικαιοσύνης του Rawls.

Μουζάλα Μελίνα: Εποπτεία σε Διπλωματική Μεταπτυχιακού, Συμμετοχή σε επταμελή Διδακτορικού, Συμμετοχές σε Τριμελείς Διπλωματικών Μεταπτυχιακού, Επόπτρια Διπλωματικής Προπτυχιακού.

Παγωνδιώτης Κώστας: Επιστημονικός υπεύθυνος στο πρόγραμμα «Καραθεοδωρή 2008» του Πανεπιστημίου Πατρών, με τίτλο «Η σχέση της αντιληπτικής εμπειρίας με την πρακτική γνώση», 2009 – 2012.

Παγωνδιώτης Κώστας: Ερευνητής στο πρόγραμμα βασικής έρευνας «ΠΕΒΕ 2007» του Ε.Μ.Π. με τίτλο «Το 'a priori' της ζωής», 2007 - 2008. Επιστημονικός Υπεύθυνος: Αριστείδης Μπαλτάς.

Παγωνδιώτης Κώστας: Από το 2007 έως σήμερα παρακολούθηση, ως μέλος της τριμελούς επιτροπής, διδακτορικής διατριβής με θέμα «Το πρόβλημα της αυτοσυνειδησίας στη σύγχρονη φιλοσοφία του νου». Κατά το έτος 2007 επίβλεψη προπτυχιακής διπλωματικής εργασίας με θέμα: «Αντίληψη: θεωρητικά φορτισμένη ή απομονωμένη;». Κατά το 2011 παρακολούθηση μίας μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας με θέμα «Το πρόβλημα της αντιληπτικής παρουσίας» και δύο προπτυχιακές διπλωματικές εργασίες με θέματα «Η αντιληπτική θεωρία του Alva Noe» και «Μια προσέγγιση της χωρικής αντίληψης σε παιδιά προσχολικής εργασίας».

Περδικούρη Ελένη: Συμμετοχή στο πρόγραμμα του Ιδρύματος Νιάρχου για την μετάφραση των απάντων του Αριστοτέλη υπό την εποπτεία των καθηγητών Βασίλη Κάλφα (Α.Π.Θ.) και Παντελή Μπασάκου (Πάντειο Πανεπιστήμιο). Στα πλαίσια του προγράμματος έχω αναλάβει την μετάφραση και τον σχολιασμό του έργου *Περί Ψυχής*, 2011-2012.

Περδικούρη Ελένη: Συμμετοχή στο διατμηματικό σεμινάριο ανάγνωσης κειμένων της αρχαίας ελληνικής φιλοσοφίας, που διοργανώνεται από τα Τμήματα Φιλολογίας και Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Πατρών.

Σταυριανέας Στασινός: Συντάκτης και κύριος ερευνητής για ερευνητική πρόταση χρηματοδότησης από το Πρόγραμμα ΑΡΙΣΤΕΙΑ. Τίτλος πρότασης: *Explaining Nature: Teleology, mechanism and chance in the explanation of the natural world and living beings in ancient philosophy and science. Development of a Knowledge Base Wiki System for the Presentation of Philosophical Theoretical debates on the web*, 2011.

Σταυριανέας Στασινός: Συμμετοχή στο Δίκτυο για τη μελέτη της Αρχαίας Φιλοσοφίας στο οποίο συνεργάζονται τα Τμήματα Φιλολογίας και Φιλοσοφίας του Παν/μίου Πατρών, 2010-2011.

Σταυριανέας Στασινός: Συμμετοχή στο πρόγραμμα μετάφρασης των Αριστοτελικών έργων στα Νέα Ελληνικά, χρηματοδοτούμενο από το Ίδρυμα Στάυρος Νιάρχος και υλοποιούμενο από την Εταιρεία Μελέτης Επιστημών του Ανθρώπου. Στα πλαίσια του προγράμματος έχω αναλάβει την μετάφραση και τον σχολιασμό του έργου *Περί Ζώων Μορίων* (4 βιβλία) και του έργου *Περί Γενέσεως Ζώων* (5 βιβλία), 2009 – 2011.

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΟΥ ΕΡΓΟΥ (εκτός των στοιχείων που αναφέρονται στον Πίνακα 16):

Βιβλιοκρισίες τρίτων για μέλη ΔΕΠ του τμήματος:

Κόντος, Π., 1 βιβλιοκρισία στο Notre Dame Philosophical Reviews, 02.09.2011.

Επισκέπτης - καθηγητής/τρια:

Γουδέλη Κυριακή: Συνεργάτης για 4 χρόνια (2007 - 2011) Research Fellow στο Goldsmiths college, University of London.

Κόντος Παύλος: 1η Ιουλίου 2007 έως την 30η Δεκεμβρίου 2007 στο Philosophisches Seminar, Albert-Ludwigs-Universität Freiburg.

Κόντος Παύλος: Harvard Center for Hellenic Studies: έμμισθος επισκέπτης καθηγητής στο Harvard Summer School (Αρχαία Ολυμπία, 01-15 Ιουλίου 2008)

Κόντος Παύλος: Erasmus: Université Catholique de Louvain, Χειμώνας 2008, *Università degli Studi Roma Tre*, Italy (Φθινόπωρο 2010)

Κόντος Παύλος: Seminar Leader στο: Collegium Phaenomenologicum (Umbria, Italy, Ιούλιος 2010)

Κόντος Παύλος: Lecturer στο Collegium Phaenomenologicum (Umbria, Italy, Ιούλιος 2011)

Περδικούρη Ελένη, Επισκέπτρια ερευνήτρια στην Ομάδα Υποδοχής 373 – Ινστιτούτο Φιλοσοφικών Ερευνών του Πανεπιστημίου Παρίσι X-Nanterre (Equipe d'Accueil 373–Institut de Recherches Philosophiques, Université de Paris X-Nanterre) που διευθύνει ο καθηγητής αρχαίας φιλοσοφίας Jean-Francois Balaude, 1 Μαρτίου έως 30 Ιουνίου 2008.

Προσκλήσεις για διαλέξεις σε διεθνή fora:

Kontos P., «The Visibility of Goodness», *Oxford Workshop in Ancient Philosophy*, invited by T. Irwin and D. Charles, 2011.

Kontos P., “Kant: The Twofold Face of Promising” (invited by M. Forschner, Erlangen Universität, 2007)

Kontos P., “Heidegger on Moral Perception” (invited by G. Figal in the *Philosophisches Seminar*, Freiburg, 2007)

Kontos P., “Aristotle: πρακτόν, its Misuse and its Rehabilitation” (invited by Ch. Rapp, Humboldt Universität Berlin, 2007)

Kontos P., “Arendt: Promises inhabited by Spectators” (invited by J. Capek, Charles University in Prague, 2007)

Perdikouri, E., «On Potency and Act» (invited by J. Dillon and A. Smith) 2011.

Stavrianeas S. «Η έννοια της τύχης στα Φυσικά του Αριστοτέλη» στη διεθνή συνάντηση της European Society of Ancient Greek Philosophy, Αθήνα 14-16 Απριλίου 2011.

Διοργάνωση Διεθνών Συνεδρίων:

Καλέρη Αικατερίνη: μέλος της επιστημονικής και οργανωτικής επιτροπής του Παγκόσμιου Συνεδρίου Φιλοσοφίας (2013) της FISP (Διεθνούς Ομοσπονδίας Εταιρειών Φιλοσοφίας).

Κόντος Παύλος: *Aristotle's Nicomachean Ethics, Book VI: Intertwining Interpretations*: πρόεδρος της διεθνούς επιστημονικής επιτροπής και οργανωτής του συνεδρίου για τον εορτασμό των 10 χρόνων λειτουργίας του Τμήματος Φιλοσοφίας, Πάτρα, 24-26 Ιουνίου 2010.

Κόντος Παύλος: *Phenomenology of Intersubjectivity*, Πάτρα, 2011

Παγωνδιώτης Κώστας: Διοργάνωση δύο διεθνών συνεδρίων στο Τμήμα Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Πατρών: *Aspects of the work of John McDowell*, 17 - 18 Ιουνίου 2010 και *Perception and Action*, 24 - 25 Ιουνίου, 2011.

Περδικούρη Ελένη: Συνδιοργάνωση (με τον Πάνο Δήμα και τον Παύλο Καλλιγά) του ετήσιου διεθνούς πλωτινικού συμποσίου Plotinus Colloquium in Athens, «On Intelligible Matter» *Enn. II 4 [12].1-5*, Αθήνα 14 - 15 Μαΐου 2010.

Σταυριανέας Στασινός: Διοργανωτής του διεθνούς συνεδρίου: *Explaining Nature mechanistic and teleological explanation of nature and living beings in ancient greek philosophy and science*, που πραγματοποιήθηκε στην Πάτρα στις 18 & 19 Ιουνίου 2011, με την υποστήριξη του ΕΛΚΕ Πανεπιστημίου Πατρών, του Τμήματος Φιλοσοφίας του Παν/μίου Πατρών και του Νορβηγικού Ινστιτούτου στην Αθήνα.

Διοργάνωση ελληνικών συνεδρίων, ημερίδων, εργαστηρίων, σεμιναρίων:

Καλέρη Αικατερίνη: διοργανωτής της Ημερίδας «Η Φιλοσοφία στην Εκπαίδευση» (2011).

Καλέρη Αικατερίνη: πρόεδρος της οργανωτικής επιτροπής του 11ου Πανελληνίου Συνεδρίου Φιλοσοφίας της Ελληνικής Φιλοσοφικής Εταιρείας (2008).

Σταυριανέας Στασινός: Συνδιοργανωτής της διημερίδας: Όταν σε κοιτώ στα μάτια: Αναγνώσεις στον Πλατωνικό Αλκιβιάδη (Τμήμα Φιλολογίας & Τμήμα Φιλοσοφίας Πανεπιστημίου Πατρών, 10 & 11/ 5 2011).

Σταυριανέας Στασινός: Διοργανωτής φιλοσοφικού εργαστηρίου με θέμα: Το Περί Γενέσεως και Φθοράς του Αριστοτέλη, με τη χρηματοδότηση του Τμήματος Φιλοσοφίας Παν/μίου Πατρών και του Νορβηγικού Ινστιτούτου στην Αθήνα, (25 & 26 Ιανουαρίου 2011), με την συμμετοχή των: Π. Δήμα (Οσλο), Β.Κάλφα (ΑΠΘ), Σπ. Ράγκου (Παν/μιο Πατρών), Στ. Σταυριανέα (Παν/μιο Πατρών), Β. Καρασμάνη (ΕΚΠΑ).

Σταυριανέας Στασινός: Διοργανωτής της 4ης ημερίδας φυσικής φιλοσοφίας: *Κατανοώντας το έμβιο: Φιλοσοφικές Προσεγγίσεις* (Τμήμα Φιλοσοφίας Πανεπιστήμιο Πατρών, 14/12/ 2010).

Σταυριανέας Στασινός: Διοργανωτής της 3ης διημερίδας φυσικής φιλοσοφίας: Θεωρίες του χώρου, Τμήμα Φιλοσοφίας Πανεπιστημίου Πατρών, 20 & 21/10/2009).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ

Email:

1. Ερωτηματολόγιο Μελών ΔΕΠ.

Ακαδημαϊκό Έτος:

Επώνυμο:

Όνομα:

Πατρώνυμο:

Βαθμίδα:

Σχολή – Τμήμα:

1. Στόχοι της ακαδημαϊκής μονάδας στην οποία ανήκετε (Τομέας, Εργαστήριο)

2. Στόχοι των μαθημάτων σας.

3. Συνεργασίες σας με κοινωνικούς φορείς (διαλέξεις, ομιλίες, κοινωνική προσφορά, προβολή του παραγόμενου έργου...).

4. Τρόπος αποτίμησης και βαθμολόγησης των γνώσεων που απέκτησαν οι φοιτητές/τριες στο μάθημά σας.

Τρόπος αποτίμησης και βαθμολόγησης των δεξιοτήτων/ικανοτήτων που απέκτησαν οι φοιτητές/τριες στο μάθημά σας.

6. Οι διαθέσιμες υποδομές για το ερευνητικό σας έργο πόσο ικανοποιητικές είναι;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ	ΔΞ-ΔΑ

7. Οι διαθέσιμες υποδομές για το εκπαιδευτικό σας έργο πόσο ικανοποιητικές είναι;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ	ΔΞ-ΔΑ

8. Διαθέτετε επαρκές βοηθητικό και επικουρικό προσωπικό για την διεξαγωγή του διδακτικού σας έργου;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ	ΔΞ-ΔΑ

9. Διαθέτετε επαρκές βοηθητικό και επικουρικό προσωπικό για την διεξαγωγή έρευνας;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ	ΔΞ-ΔΑ

10. Οι προπτυχιακοί φοιτητές/τριες συμμετέχουν ενεργητικά στις παραδόσεις των μαθημάτων σας;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ	ΔΞ-ΔΑ

11. Οι προπτυχιακοί φοιτητές/τριες ενδιαφέρονται για να εμβαθύνουν στο περιεχόμενο των μαθημάτων σας;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ	ΔΞ-ΔΑ

12. Οι προπτυχιακοί φοιτητές/τριες επιζητούν να έρθουν σε επαφή μαζί σας για επιστημονικά θέματα που αφορούν τα μαθήματά σας;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ	ΔΞ-ΔΑ

13. Προωθείτε τη χρήση Τεχνολογίας Πληροφορικής & Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στους προπτυχιακούς φοιτητές/τριες στο πλαίσιο των μαθημάτων σας;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ	ΔΞ-ΔΑ

14. Ενθαρρύνετε τους προπτυχιακούς φοιτητές/τριες να αναζητούν σχετική βιβλιογραφία σε βιβλιοθήκες στο διαδίκτυο, σε e-classes;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ	ΔΞ-ΔΑ

15. Ενημερώνετε συστηματικά τους προπτυχιακούς φοιτητές/τριες για το περιεχόμενο και τους στόχους των μαθημάτων σας;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ	ΔΞ-ΔΑ

16. Ενημερώνετε συστηματικά τους προπτυχιακούς φοιτητές/τριες για το χρόνο που απαιτεί η μελέτη του παρεχόμενου εκπαιδευτικού υλικού (συγγράματα ή και σημειώσεων);

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ	ΔΞ-ΔΑ

17. Οι προπτυχιακοί φοιτητές/τριες σας κάνουν εργαστηριακές ασκήσεις ή σχέδια δράσης ή μελέτες περίπτωσης ή ομαδικές δραστηριότητες ή συμμετέχουν σε έρευνες;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ	ΔΞ-ΔΑ

- Αν ναι σε ποιά βαθμό εσείς κρίνεται τη συμμετοχή τους ικανοποιητική;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ	ΔΞ-ΔΑ

19. Ποιά είναι η κλίμακα επιτυχούς βαθμολογίας στα μαθήματά σας;

Οι περισσότεροι πετυχαίνουν στις εξετάσεις	Οι μισοί	Λιγότερο από μισοί	Ελάχιστοι

20. Ποιές βελτιώσεις προτείνετε στη λειτουργία του Τμήματος σας και του Πανεπιστημίου ?

21. Σχόλια - Παρατηρήσεις.

2. Ερωτηματολόγιο καταγραφής επιστημονικού κι ερευνητικού έργου Μελών ΔΕΠ.

Πανεπιστήμιο	
Σχολή	
Τμήμα:	
Τομέας:	
Όνομα και τίτλος διδάσκοντος:	
Επιστημονική ειδικευση	

I. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ / ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ή ΑΛΛΟ ΕΡΓΟ1

• Αριθμός δημοσιεύσεων

	Βιβλία/μονογραφίες	Επιστημονικά περιοδικά με κριτές	Επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές	Πρακτικά συνεδρίων με κριτές	Πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές	Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους	Άλλες εργασίες	Ανακοινώσεις επιστ. συνέδρια (με κριτές) χωρίς πρακτικά	Ανακοινώσεις επιστ. συνέδρια (χωρίς κριτές) χωρίς πρακτικά	Άλλα
2011										
2010										
2009										
2008										
2007										
Σύνολο										

Επεξηγήσεις: Άλλα

• Επιστημονικές δημοσιεύσεις

Αναφέρετε τις δημοσιεύσεις της τελευταίας πενταετίας σύμφωνα με την παραπάνω κατηγοριοποίηση

• Αναγνώριση του επιστημονικού και άλλου έργου

	Ετεροαναφορές	Αναφορές του ειδικού/επιστημονικού τύπου	Βιβλιοκρισίες	Συμμετοχές σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων	Συμμετοχές σε συντακτικές επιτροπές επιστημονικών περιοδικών	Προσκλησεις για διαλέξεις σε διεθνή συνέδρια	Διπλώματα ευρεσιτεχνίας	Βραβεία	Τιμητικοί τίτλοι
2011									
2010									
2009									
2008									
2007									
Σύνολο									

Επεξηγήσεις: Διπλώματα ευρεσιτεχνίας, Βραβεία, Τιμητικοί τίτλοι (επίτιμοι διδάκτορες, επισκέπτες καθηγητές, ακαδημαϊκοί, αντεπιστέλλοντα μέλη ακαδημιών κλπ)

• Ερευνητικά προγράμματα και έργα

1 Αφορά γνωστικά αντικείμενα εξαιρετικής και αδιαμφισβήτητης ιδιαιτερότητας, όπως προσδιορίζονται από τα Π.Δ. 123/1984, 390/1995, και 187/1996.

1. Ποια ερευνητικά προγράμματα ή/και έργα που υλοποιήθηκαν ή βρίσκονται σε εξέλιξη κατά την τελευταία πενταετία συντονίζετε; Σε ποια απλώς συμμετέχετε;

2. Συμμετέχουν εξωτερικοί συνεργάτες ή/και μεταδιδακτορικοί ερευνητές στα ερευνητικά αυτά προγράμματα ή/και έργα;

3. Πόσοι προπτυχιακοί φοιτητές συμμετέχουν στις ερευνητικές σας δραστηριότητες το τελευταίο έτος; Πόσοι μεταπτυχιακοί και πόσοι υποψήφιοι διδάκτορες;

II. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ (Συμπληρώνετε μόνον σε περίπτωση που έχουν εφαρμογή)

5. Αριθμός και χωρητικότητα ερευνητικών εργαστηρίων που χρησιμοποιείτε.

6. Επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα των χώρων των ερευνητικών αυτών εργαστηρίων.

7. Επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα του εργαστηριακού εξοπλισμού.

8. Καλύπτουν οι διαθέσιμες υποδομές τις ανάγκες της ερευνητικής διαδικασίας;

9. Ποια από τα ερευνητικά σας αντικείμενα δεν καλύπτονται από τις διαθέσιμες υποδομές;

10. Πόσο εντατική χρήση κάνετε των συγκεκριμένων ερευνητικών υποδομών;

11. Πόσο συχνά ανανεώνονται οι ερευνητικές υποδομές; Είναι σύγχρονος ο υπάρχων εξοπλισμός και ποια η λειτουργική του κατάσταση ή ποιες οι τυχόν ανάγκες ανανέωσης/εκσυγχρονισμού του;

12. Πώς επιδιώκετε τη χρηματοδότηση για προμήθεια, συντήρηση και ανανέωση των ερευνητικών υποδομών;

13. Έχετε ερευνητικές συνεργασίες

- (α) Με συναδέλφους του Τμήματος ή με άλλες ακαδημαϊκές μονάδες του ιδρύματος;
(β) Με φορείς και ιδρύματα του εσωτερικού;
(γ) Με φορείς και ιδρύματα του εξωτερικού;

14. Υπάρχει πρακτική αξιοποίηση των ερευνητικών σας αποτελεσμάτων; Αναφέρατε παραδείγματα.

III. ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Αναφέρατε άλλες δραστηριότητες που αποτελούν προσφορά υπηρεσιών στο κοινωνικό σύνολο.

3. Ερωτηματολόγιο φοιτητών.

(ακολουθεί στην επόμενη σελίδα)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

Άρθρο 1: Αντικείμενο και Σκοπός - Μεταπτυχιακοί τίτλοι

Ο Κανονισμός Λειτουργίας του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) του Τμήματος Φιλοσοφίας εξειδικεύει και συμπληρώνει τις διατάξεις της Υπουργικής Απόφασης με αριθ. Β/1548, 23/10/2006 για την οργάνωση και λειτουργία ΠΜΣ στο Τμήμα Φιλοσοφίας. Εγκρίνεται από τη Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνθεσης (ΓΣΕΣ) του Τμήματος Φιλοσοφίας και μπορεί να αναθεωρείται ανά έτος, μετά από εισήγηση της Συντονιστικής Επιτροπής (ΣΕ) του ΠΜΣ. Το ΠΜΣ αποσκοπεί στην ανάπτυξη της έρευνας στη Φιλοσοφία καθώς και στην εκπαίδευση πτυχιούχων στο επιστημονικό αυτό πεδίο. Το ΠΜΣ επιμερίζεται σε δύο κύκλους σπουδών:

Α' Κύκλος: Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (ΜΔΕ): Ο κύκλος αυτός διαρκεί τουλάχιστον 2 έτη και οδηγεί στη λήψη ΜΔΕ στις εξής ειδικεύσεις:

- *Ηθική και Πολιτική Φιλοσοφία*
- *Γνωσιοθεωρία και Μεταφυσική*

Β' Κύκλος: Διδακτορικό Δίπλωμα (ΔΔ): Ο Β' κύκλος σπουδών οδηγεί στην απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος (ΔΔ) στη Φιλοσοφία και έχει διάρκεια τριών (3) τουλάχιστον ακαδημαϊκών ετών. Απαραίτητη προϋπόθεση της υποψηφιότητας για την εκπόνηση Διδακτορικής Διατριβής είναι η κατοχή Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης ή Μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών από ελληνικό ΑΕΙ ή εκπαιδευτικό ίδρυμα της αλλοδαπής το οποίο είναι αναγνωρισμένο από το ΔΙΚΑΤΣΑ και αφορά στο γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ ή σε συγγενές αντικείμενο.

Άρθρο 2: Όργανα του ΠΜΣ

Τα όργανα του Π.Μ.Σ. είναι:

(α) Η Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνθεσης (ΓΣΕΣ), η σύνθεση της οποίας ορίζεται στο Ν. 2083/1992. Οι αρμοδιότητές της είναι, μεταξύ άλλων, οι ακόλουθες:

- η διαμόρφωση του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών. Συγκεκριμένα η ΓΣΕΣ αποφασίζει ποια υποχρεωτικά και επιλογής μαθήματα θα διδάσκονται και αναθέτει τη διδασκαλία τους.
- ο καθορισμός της ύλης των εξετάσεων για την επιλογή μεταπτυχιακών φοιτητών.
- η σύσταση επιτροπών αρμόδιων για τα θέματα των εξετάσεων, όπως αυτές προβλέπονται παρακάτω, στο άρθρο 5.

(β) Ο Διευθυντής του ΠΜΣ

Ο Διευθυντής του ΠΜΣ είναι μέλος ΔΕΠ (βαθμίδα αναπληρωτή καθηγητή και άνω) και εκλέγεται από τη ΓΣΕΣ.

γ) Η Συντονιστική Επιτροπή (ΣΕ) του ΠΜΣ

Η ΣΕ είναι τριμελής. Εκλέγεται από την ΓΣΕΣ και αποτελείται από τον Διευθυντή του ΠΜΣ και από δύο άλλους διδάσκοντες του Τμήματος. Η θητεία της είναι διετής. Η ΣΕ είναι υπεύθυνη για το συντονισμό της λειτουργίας του ΠΜΣ, για τη διενέργεια των εξετάσεων και την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων, και επιμελείται τα τρέχοντα φοιτητικά ή άλλα διαδικαστικά ζητήματα που προκύπτουν.

Άρθρο 3: Προκήρυξη θέσεων και προϋποθέσεις συμμετοχής

1. Προκήρυξη θέσεων:

Το ΠΜΣ προκηρύσσει είκοσι (20) θέσεις μεταπτυχιακών φοιτητών συνολικά και για τις δύο κατευθύνσεις του ΠΜΣ. Για την επιλογή μεταπτυχιακών φοιτητών για τον Α' Κύκλο Σπουδών, η Γραμματεία του Τμήματος διεκπεραιώνει αρμοδίως τη δημοσίευση της προκήρυξης στον Τύπο, όπου καθορίζονται: α) Οι προϋποθέσεις συμμετοχής υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών στη διαδικασία επιλογής, β) Τα απαραίτητα δικαιολογητικά που πρέπει να υποβληθούν, γ) Οι προθεσμίες υποβολής των δικαιολογητικών και η ακριβής διεύθυνση στην οποία πρέπει αυτά να υποβληθούν, δ) Η διαδικασία καθώς και τα κριτήρια επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών, ε) Η εξεταστέα ύλη των μαθημάτων στα οποία προβλέπεται να εξεταστούν οι υποψήφιοι, στ) Οι ημερομηνίες των εξετάσεων.

2. Απαραίτητες προϋποθέσεις συμμετοχής στο ΠΜΣ είναι οι εξής:

(α) Οι υποψήφιοι για το ΠΜΣ πρέπει να είναι κάτοχοι πτυχίου ΑΕΙ της ημεδαπής ή ισότιμου πτυχίου αναγνωρισμένων ιδρυμάτων της αλλοδαπής. (β) Σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 5 του Νόμου 2916/2001 (ΦΕΚ 114, τ.Α' /4-6-2001), υποψήφιοι για το ΠΜΣ μπορεί να είναι και πτυχιούχοι ΤΕΙ. γ) Για τους αλλοδαπούς υποψηφίους που κατέχουν πτυχίο ΑΕΙ ισότιμο με εκείνα των ελληνικών ΑΕΙ, απαραίτητη προϋπόθεση θεωρείται η επαρκής γνώση της ελληνικής η οποία πιστοποιείται από τα κρατικά πιστοποιητικά ελληνομάθειας. (δ) Για όλους τους υποψηφίους, απαραίτητη προϋπόθεση είναι η κατοχή μιας τουλάχιστον από τις επόμενες ξένες γλώσσες: αγγλική, γαλλική, γερμανική. Η επαρκής γνώση της ξένης γλώσσας πιστοποιείται από την κατάθεση αναγνωρισμένων σχετικών τίτλων (αντιστοίχως: Proficiency, DELF ή Sorbonne II, Mittelstufe) ή, εάν δεν υπάρχουν, μετά από σχετική εξέταση που διενεργείται με ευθύνη της ΓΣΕΣ.

3. Τα δικαιολογητικά που πρέπει να υποβάλουν οι υποψήφιοι είναι τα εξής:

α) Αίτηση συμμετοχής στο ΠΜΣ.

β) Αντίγραφο πτυχίου ή πτυχίων ελληνικού ΑΕΙ ή ΤΕΙ συναφούς Τμήματος (και πιστοποιητικό αντιστοιχίας ή ισοτιμίας από το ΔΙΚΑΤΣΑ ή το ΔΟΑΤΑΠ, για πτυχιούχους των πανεπιστημίων του εξωτερικού).

γ) Πιστοποιητικό σπουδών στο οποίο να αναγράφεται και ο βαθμός του πτυχίου.

δ) Πιστοποιητικό αναλυτικής βαθμολογίας.

ε) Βιογραφικό σημείωμα στο οποίο αναφέρονται αναλυτικά οι σπουδές και η τυχόν επιστημονική δραστηριότητα.

στ) Τις πιθανές δημοσιευμένες επιστημονικές τους εργασίες.

ζ) Πιστοποιητικό κατοχής μίας τουλάχιστον ξένης γλώσσας (αγγλικής, γαλλικής, γερμανικής), εφόσον υπάρχει.

η) Φωτοτυπία της Αστυνομικής Ταυτότητας και δύο πρόσφατες φωτογραφίες στις οποίες να αναγράφεται το ονοματεπώνυμο του υποψηφίου.

Άρθρο 4: Πρόγραμμα Μαθημάτων - Προϋποθέσεις απόκτησης Διπλωμάτων

Στο ΠΜΣ προσφέρονται συνολικά, και για τις δύο κατευθύνσεις, 24 μαθήματα. Όλα τα προσφερόμενα μαθήματα είναι τρίαωρα. Σε όσα μαθήματα κρίνεται αναγκαίο από τους διδάσκοντες προβλέπεται επιπλέον δίωρη φροντιστηριακή άσκηση, η οποία εγκρίνεται από τη ΓΣΕΣ και αναγράφεται στο επίσημο ωρολόγιο πρόγραμμα.

Για την απόκτηση του ΜΔΕ απαιτείται η συμπλήρωση 30 διδακτικών μονάδων. Σε κάθε μάθημα αντιστοιχούν τρεις (3) διδακτικές μονάδες. Η διπλωματική εργασία αντιστοιχεί σε 9 διδακτικές μονάδες. Ολοκληρώνουν τις υποχρεώσεις τους όταν έχουν επιτυχώς εξετασθεί σε επτά (7) μαθήματα, τέσσερα (4) κορμού και τρία (3) επιλογής και έχουν επιτυχώς ολοκληρώσει τη διπλωματική τους εργασία (βλέπε παρακάτω, άρθρο 7).

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές εντάσσονται σε μια από τις παρακάτω κατευθύνσεις: α) *Ηθική και Πολιτική Φιλοσοφία*, β) *Γνωσιοθεωρία και Μεταφυσική*.

Αναλυτική παρουσίαση των μαθημάτων:

Τα μαθήματα κορμού είναι πέντε (5), κοινά για όλες τις κατευθύνσεις. Από αυτά επιλέγονται τα τέσσερα, τα οποία οι φοιτητές παρακολουθούν κατά το πρώτο έτος σπουδών (Α' και Β' εξάμηνο). Στο δεύτερο έτος σπουδών (Γ' και Δ' εξάμηνο) οι φοιτητές παρακολουθούν τα τρία μαθήματα επιλογής της κατεύθυνσης που επέλεξαν. Θα προσφέρεται κάθε φορά επαρκής αριθμός μαθημάτων επιλογής του πίνακα που ακολουθεί.

Τα μαθήματα κορμού είναι τα εξής:

1. Θέματα Φιλοσοφίας των Επιστημών
2. Θέματα Ηθικής και Πολιτικής Φιλοσοφίας.
3. Θέματα Γνωσιοθεωρίας και Μεταφυσικής
4. Θέματα Φιλοσοφίας της Γλώσσας και Φιλοσοφίας του Νου
5. Θέματα Φιλοσοφίας της Τέχνης

Τα μαθήματα της κατεύθυνσης *Ηθική και πολιτική φιλοσοφία* είναι τα εξής:

1. Ηθική Φιλοσοφία I
2. Ηθική Φιλοσοφία II
3. Ηθική Φιλοσοφία III
4. Πολιτική Φιλοσοφία I
5. Πολιτική Φιλοσοφία II
6. Πολιτική Φιλοσοφία III
7. Σχέσεις Ηθικής και Πολιτικής Φιλοσοφίας
8. Κοινωνική Φιλοσοφία
9. Φιλοσοφία του Δικαίου

Τα μαθήματα της κατεύθυνσης *Γνωσιοθεωρία και μεταφυσική* είναι τα εξής:

1. Γνωσιοθεωρία I
2. Γνωσιοθεωρία II
3. Μεταφυσική I
4. Μεταφυσική II
5. Ειδικά Θέματα Γνωσιοθεωρίας και Μεταφυσικής I
6. Ειδικά Θέματα Γνωσιοθεωρίας και Μεταφυσικής II
7. Αισθητική
8. Φιλοσοφία της Γλώσσας
9. Φιλοσοφία του Νου
10. Θέματα Φιλοσοφίας των Επιστημών

Άρθρο 5: Κριτήρια επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών

Η αξιολόγηση των υποψηφίων φοιτητών και η βαθμολόγησή τους γίνεται με ευθύνη της ΓΣΕΣ με τις διαδικασίες που περιγράφονται παρακάτω. Η σειρά επιτυχίας καθορίζεται με βάση τα ακόλουθα κριτήρια [Ο μέγιστος αριθμός μονάδων

που μπορεί να συγκεντρώσει ένας υποψήφιος είναι 100]:

- Γραπτές εξετάσεις φιλοσοφίας : συγκεντρώνουν έως και 80 μ.
- Βαθμός πτυχίου: συγκεντρώνει έως και 15 μ.
- Διπλωματική εργασία βαθμολογημένη με βαθμό ανώτερο ή ίσο του επτά (7) ή και Μεταπτυχιακός ή διδακτορικός τίτλος ή και δημοσιευμένες επιστημονικές εργασίες: 5 μ.

A. Γραπτές Εξετάσεις

1. Οι γραπτές εξετάσεις είναι δύο (2), διάρκειας τριών (3) ωρών η καθεμία και δεν θα διεξάγονται σε επάλληλες ημέρες. Τα δύο εξεταζόμενα μαθήματα/αντικείμενα αντιστοιχούν στις δύο ειδικεύσεις του ΠΜΣ : Α) Ηθική και πολιτική φιλοσοφία, Β) Γνωσιοθεωρία και Μεταφυσική και επιμερίζονται έκαστο σε τρεις ενότητες: α) αρχαία φιλοσοφία, β) νεότερη φιλοσοφία και γ) φιλοσοφία του 20^{ου} αιώνα/σύγχρονη φιλοσοφία.
2. Η ΓΣΕΣ ορίζει την ύλη των εξετάσεων: αυτή θα αντιστοιχεί για κάθε μία από τις (τρεις) ενότητες των παραπάνω (δύο) μαθημάτων/αντικειμένων σε φιλοσοφικά κείμενα, όπου πιθανόν να προσδιορίζονται επιμέρους θεματικές περιοχές.
3. Η ΓΣΕΣ ορίζει τους εισηγητές των θεμάτων και τους διορθωτές των γραπτών, καθώς και τους αναβαθμολογητές. Για κάθε μάθημα/αντικείμενο θα υπάρχουν τρεις εισηγητές θεμάτων (ένας ανά ενότητα), οι οποίοι πρέπει να είναι διαφορετικοί από τους διορθωτές. Ο κάθε εισηγητής προτείνει τέσσερα θέματα εξετάσεων της ειδικότητάς του, η ΓΣΕΣ επιλέγει τα δύο και κληρώνεται ένα εξ αυτών. Για κάθε αντικείμενο απαιτούνται τρεις εισηγητές που αντιστοιχούν στις τρεις επιμέρους ενότητες και έξι διορθωτές, δύο ανά ενότητα, καθώς και δύο αναβαθμολογητές, ένας ανά μάθημα. Στην περίπτωση που στις βαθμολογίες αυτών των δύο ανά ενότητα εξεταστών καταγραφεί διαφορά ανω των τριών (3) βαθμών της κλίμακας 0-10, τότε το γραπτό παραπέμπεται στον αναβαθμολογητή του μαθήματος.
Ο υποψήφιος καλείται να απαντήσει στα θέματα δύο (2) εκ των τριών (3) ενοτήτων κάθε αντικειμένου. Ο βαθμός του κάθε γραπτού προκύπτει από το άθροισμα όλων των επιμέρους βαθμολογιών. Σε περίπτωση αναβαθμολόγησης διπλασιάζεται ο βαθμός του αναβαθμιζομένου.

B. Βαθμός πτυχίου

Ο βαθμός πτυχίου αντιστοιχεί σε 15μ., δηλαδή υπολογίζεται με συντελεστή 1,5

Γ. Διπλωματική εργασία ή Μεταπτυχιακός ή διδακτορικός τίτλος ή επιστημονικές εργασίες

Σε περίπτωση που ο υποψήφιος έχει εκπονήσει διπλωματική εργασία που βαθμολογήθηκε με βαθμό ανώτερο ή ίσο του επτά (7), ή είναι κάτοχος μεταπτυχιακού ή διδακτορικού τίτλου ΑΕΙ της ημεδαπής ή της αλλοδαπής (εγκεκριμένο από το ΔΙΚΑΤΣΑ ή το ΔΟΑΤΑΠ), ή έχει δημοσιεύσει επιστημονικές εργασίες ερευνητικού τύπου, τότε πιστώνεται αυτομάτως με 5μ.

Δ. Επάρκεια στην ξένη γλώσσα

Εάν δεν προκύπτει από τα υποβληθέντα δικαιολογητικά, η επάρκεια στην ξένη γλώσσα πιστοποιείται με γραπτές εξετάσεις (μετάφραση ξενόγλωσσου φιλοσοφικού κειμένου) που προηγούνται της εξέτασης στα μαθήματα φιλοσοφίας. Οι εξετάσεις διενεργούνται με ευθύνη της ΓΣΕΣ. Προβιβάσιμος βαθμός είναι το πέντε (5) και άνω της κλίμακας 0-10. Σε περίπτωση αποτυχίας ο υποψήφιος δεν έχει δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις των μαθημάτων φιλοσοφίας.

Ε. Αποτελέσματα – Ανακοίνωση Πινάκων

1. Επιλέξιμοι είναι οι υποψήφιοι που συγκεντρώνουν μέσο όρο βαθμολογίας τουλάχιστον 50 μ. εκ των οποίων τουλάχιστον 40 μ. προκύπτουν από τις γραπτές εξετάσεις φιλοσοφίας. Σε καμία περίπτωση δεν θεωρείται επιτυχών υποψήφιος που δεν συγκεντρώνει τουλάχιστον 8 μονάδες σε κάθε μία από τις ενότητες του εξεταζομένου μαθήματος.
2. Η Γραμματεία του Τμήματος ανακοινώνει τον πίνακα τελικών αποτελεσμάτων, όπου καταγράφεται η σειρά επιτυχίας των υποψηφίων και η επίδοσή τους. Οι επιτυχόντες εγγράφονται με δήλωσή τους. Η διαδικασία εγγραφής ολοκληρώνεται πριν την έναρξη των μεταπτυχιακών μαθημάτων του χειμερινού εξαμήνου (βλέπε άρθρο 6).

Υπόδειγμα υπολογισμού αποτελέσματος:

Βαθμός πτυχίου: 8

8 .1,5 = 12μ.

Διπλωματική εργασία με βαθμό 7:

5μ.

Βαθμός Α' μαθήματος: $8+9 = 17$	$7+8 = 15$	$17+15=32\mu.$
Βαθμός Β' μαθήματος: $4+4=8$	$5+7=12$	$8+12=20 \mu.$
Σύνολο:		69μ.

Άρθρο 6: Διαδικασίες επιλογής των φοιτητών

Η επιλογή των φοιτητών για το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Ειδίκευσης γίνεται με τις διαδικασίες που περιγράφονται παρακάτω:

1. Η Γραμματεία του Τμήματος Φιλοσοφίας παραλαμβάνει τις αιτήσεις και τα απαραίτητα δικαιολογητικά που υποβάλλουν οι υποψήφιοι μεταπτυχιακοί φοιτητές, όπως αυτά περιγράφονται παραπάνω, στο άρθρο 4. Ελέγχει την εγκυρότητα και την πληρότητα των δικαιολογητικών κάθε υποψηφίου, συντάσσει πίνακα υποψηφίων και τον διαβιβάζει στη ΣΕ. Τα δικαιολογητικά που κατατίθενται από τους υποψηφίους πρέπει να είναι πλήρη και να έχουν υποβληθεί εμπρόθεσμα.
2. Η ΣΕ, αφού παραλάβει από τη Γραμματεία τον πίνακα των υποψηφίων, ελέγχει τα δικαιολογητικά που έχουν υποβληθεί και συντάσσει τον τελικό πίνακα υποψηφίων. Η ΣΕ έχει την ευθύνη και τη γενική εποπτεία όλων των διαδικασιών επιλογής, όπως αυτές περιγράφονται παραπάνω, στο άρθρο 5.
3. Τα αποτελέσματα των γραπτών εξετάσεων φιλοσοφίας αναρτώνται στους χώρους ανακοινώσεων του Τμήματος Φιλοσοφίας εντός δέκα ημερών από την ημέρα ολοκλήρωσης της εξεταστικής διαδικασίας. Στη συνέχεια αναρτάται ο πίνακας με τις συνολικές μονάδες με τις οποίες πιστώθηκε ο κάθε υποψήφιος σύμφωνα με τις προβλέψεις του άρθρου 5. Στον πίνακα αυτό αναφέρονται, με σειρά επιτυχίας, όλοι οι υποψήφιοι (συμπεριλαμβανομένων και όσων δεν ολοκλήρωσαν τη διαδικασία). Στη συνέχεια, αφού ληφθεί υπόψη και ο αριθμός των θέσεων που έχουν προκηρυχθεί, συντάσσονται οι τελικοί πίνακες επιτυχόντων.
4. Σε περίπτωση που δύο υποψήφιοι συγκεντρώσουν συνολικά τον ίδιο αριθμό μονάδων, προτεραιότητα έχει ο υποψήφιος με το μεγαλύτερο βαθμό στις γραπτές εξετάσεις.
5. Θεωρούνται επιτυχόντες και όσοι από τους υποψηφίους ισοβάθμησαν με τον τελευταίο επιτυχόντα.
6. Οι πίνακες των επιτυχόντων μετά την επικύρωσή τους από την ΣΕ, ανακοινώνονται στους χώρους ανακοινώσεων του Τμήματος Φιλοσοφίας. Ειδοποιούνται οι επιτυχόντες να εγγραφούν στο ΠΜΣ σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, που καθορίζεται από την ΣΕ σε συνεργασία και με τη Γραμματεία του Τμήματος Φιλοσοφίας. Υποψήφιος που δεν θα εγγραφεί μέσα στο προκαθορισμένο χρονικό διάστημα χάνει το δικαίωμα εγγραφής στο ΠΜΣ, εκτός και αν επικαλεσθεί λόγους ανώτερης βίας ή σοβαρής ασθένειας. Στην περίπτωση αυτή, η ΣΕ κρίνει τους λόγους που επικαλείται ο υποψήφιος και αποφασίζει σχετικά. Σε περίπτωση που προκύψουν κενές θέσεις λόγω μη-εγγραφής των επιτυχόντων, οι θέσεις αυτές θα καλύπτονται από τους επιλαχόντες.
7. Γίνονται δεκτοί ως υπεράριθμοι στο ΠΜΣ πτυχιούχοι υπότροφοι του ΙΚΥ, εφόσον η υποτροφία τους είναι σχετική με το αντικείμενο του ΠΜΣ. Οι υπότροφοι αυτοί εγγράφονται υποχρεωτικά στο πρώτο εξάμηνο σπουδών.
8. Γίνονται δεκτοί ως υπεράριθμοι στο ΠΜΣ μεταπτυχιακοί φοιτητές που ήδη είναι εγγεγραμμένοι σε άλλο ΠΜΣ (σε ΑΕΙ της ημεδαπής ή της αλλοδαπής) με αντικείμενο τη φιλοσοφία, εφόσον συγκεντρώσουν τουλάχιστον 40μ. στις γραπτές εξετάσεις που προβλέπονται στο άρθρο 5. Επαφίεται στη ΓΣΕΣ τυχόν αναγνώριση μαθημάτων του ΠΜΣ στο οποίο φοιτούσαν και στα οποία είχαν εξετασθεί επιτυχώς.
9. Εάν δεν έχει συμπληρωθεί ο αριθμός των εισακτέων, και κατόπιν προτάσεως της ΣΕ, η ΓΣΕΣ διατηρεί τη διακριτική ευχέρεια να κάνει δεκτούς με ομόφωνη απόφασή της υποψηφίους που δεν συγκέντρωσαν τουλάχιστον 40 μονάδες στις γραπτές εξετάσεις κατά τη σειρά κατάταξής τους, σε αριθμό που δεν υπερβαίνει το 20% των επιτυχόντων.

Άρθρο 7: Διδασκαλία, φοίτηση, εξετάσεις, απόκτηση ΜΔΕ

1. Με την εισαγωγή του φοιτητή στο ΠΜΣ, ορίζεται από τη ΓΣΕΣ ύστερα από πρόταση της ΣΕ ένα μέλος ΔΕΠ ως επιβλέπων/σύμβουλος ο οποίος έχει την ευθύνη της παρακολούθησης και του ελέγχου των σπουδών τού

- φοιτητή. Ο φοιτητής, μετά από συνενόηση με τον επιβλέποντα/σύμβουλο, δικαιούται να παρακολουθήσει προπτυχιακά μαθήματα, εάν ο επιβλέπων κρίνει ότι αυτό είναι απαραίτητο.
2. Τα μαθήματα για την απόκτηση του ΜΔΕ διακρίνονται σε υποχρεωτικά και επιλογής. Τα υποχρεωτικά μαθήματα και τα μαθήματα επιλογής είναι αυτά που αναγράφονται παραπάνω στο άρθρο 4. Οι ώρες της εβδομαδιαίας διδασκαλίας κάθε μαθήματος είναι τρεις (3).
 3. Τα μαθήματα στο ΠΜΣ αρχίζουν το χειμερινό εξάμηνο κάθε ακαδημαϊκού έτους. Κάθε εξάμηνο περιλαμβάνει δεκατρείς (13) εβδομάδες για διδασκαλία και δύο (2) εβδομάδες για εξετάσεις. Αν η διδασκαλία κάποιου μαθήματος ή σεμιναρίου διαρκέσει λιγότερο από έντεκα (11) εβδομάδες ή λιγότερο από τριάντα τρεις (33) συνολικά ώρες διδασκαλίας, το μάθημα θεωρείται ότι δεν διδάχθηκε επαρκώς και οι φοιτητές είναι υποχρεωμένοι να το παρακολουθήσουν εκ νέου.
 4. Η παρακολούθηση όλων των μαθημάτων του ΠΜΣ, η ενεργός συμμετοχή στις ερευνητικές δραστηριότητές του και στο «Ερευνητικό Σεμινάριο Διδασκόντων» του Τμήματος είναι υποχρεωτική για τους φοιτητές. Φοιτητής που παρακολούθησε κάποιο μάθημα λιγότερο από το 80% των προβλεπομένων ωρών διδασκαλίας ανά εξάμηνο θεωρείται αποτυχών στο μάθημα αυτό και υποχρεούται να το παρακολουθήσει εκ νέου.
 5. Η εξέταση κάθε μαθήματος μπορεί να γίνει γραπτά ή/και με εκπόνηση εργασιών. Οι εξετάσεις των μαθημάτων πραγματοποιούνται στο τέλος του αντίστοιχου εξαμήνου. Οι εργασίες κατατίθενται μέχρι το πέρας της εξεταστικής περιόδου. Ο διδάσκων υποχρεούται να καταθέσει τη βαθμολογία εντός 15 ημερών από τη λήξη της εξεταστικής περιόδου.
 6. Σε περίπτωση αποτυχίας, ο φοιτητής επαναλαμβάνει το μάθημα εάν είναι υποχρεωτικό, ενώ δύναται να το επαναλάβει ή να το αντικαταστήσει με άλλο, εάν είναι επιλογής. Εάν απορριφθεί και τη δεύτερη φορά, ο φοιτητής παραπέμπεται στη ΣΕ η οποία, αφού εξετάσει την γενική απόδοσή του, μπορεί να προβεί στη διαγραφή του από το ΠΜΣ ή να του παράσχει τη δυνατότητα μιας επιπλέον εξέτασης, εφόσον συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι που δικαιολογούν τη μειωμένη απόδοσή του, ή να του επιτρέψει την εκ νέου παρακολούθηση του μαθήματος σε επόμενο εξάμηνο σπουδών.
 7. Η επιλογή κατεύθυνσης γίνεται με έγγραφη δήλωση του φοιτητή στη Γραμματεία του Τμήματος, το Μάιο του εκάστοτε πρώτου έτους σπουδών.
 8. Κάθε φοιτητής, κατά τη διάρκεια του δεύτερου έτους σπουδών, είναι υποχρεωμένος να εκπονήσει διπλωματική εργασία. Το θέμα της εργασίας αυτής επιλέγεται από το φοιτητή μέχρι τη λήξη του Γ' εξαμήνου σπουδών σε συνεργασία με ένα διδάσκοντα μέλος ΔΕΠ του Τμήματος ως επόπτη της διατριβής, όπως αυτός ορίζεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου. Ο επόπτης παρακολουθεί την πορεία της εργασίας του φοιτητή, υποστηρίζει την ερευνητική του προσπάθεια, αξιολογεί την ποιότητα της εργασίας και είναι εκείνος που τελικά θα εγκρίνει την υποβολή της διπλωματικής εργασίας προς κρίση.
 9. Κάθε διδάσκων δικαιούται να αναλάβει μέχρι τρεις διπλωματικές εργασίες ανά κύκλο μεταπτυχιακών σπουδών.
 10. Η διπλωματική εργασία κατατίθεται στο τέλος του Δ' εξαμήνου σε τριμελή επιτροπή που ορίζεται με απόφαση της ΓΣΕΣ, και στην οποία μετέχουν ο επόπτης και δύο άλλα μέλη ΔΕΠ ή ερευνητές βαθμίδων Α ή Β κάτοχοι διδακτορικού τίτλου με συναφές γνωστικό αντικείμενο προς αυτό της διπλωματικής εργασίας. Η υποστήριξη της διπλωματικής εργασίας γίνεται ενώπιον ακροατηρίου σε ημερομηνία και ώρα που ορίζεται από τον επιβλέποντα σε συνεργασία με τα άλλα δύο μέλη της επιτροπής. Μετά το πέρας της δημόσιας υποστήριξης της διπλωματικής εργασίας από το φοιτητή, η επιτροπή την αξιολογεί και τη βαθμολογεί στην κλίμακα 0-10. Αν η εργασία θεωρηθεί από την επιτροπή ως μη ικανοποιητική και βαθμολογηθεί κάτω της βάσης (5), τότε η επιτροπή μπορεί να ζητήσει από το φοιτητή τη βελτίωσή της, την τροποποίηση ορισμένων τμημάτων ή τη ριζική αναμόρφωσή της. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, ορίζεται συγκεκριμένο χρονικό πλαίσιο μέσα στο οποίο πρέπει να υποβληθεί εκ νέου η διπλωματική εργασία, τροποποιημένη σύμφωνα με τις υποδείξεις της επιτροπής.
 11. Στο φοιτητή που ολοκλήρωσε με επιτυχία τις εκπαιδευτικές υποχρεώσεις του στο ΠΜΣ απονέμεται Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδικότητας (ΜΔΕ), εάν συντρέχουν οι παρακάτω προϋποθέσεις: α) εξετάστηκε επιτυχώς σε τέσσερα (4) υποχρεωτικά μαθήματα, β) εξετάστηκε επιτυχώς σε τρία (3) μαθήματα επιλογής της κατεύθυνσής του και γ) έλαβε προβιβάσιμο βαθμό στη διπλωματική του εργασία.
 12. Ο βαθμός του ΜΔΕ προκύπτει από το άθροισμα των βαθμών των επτά (7) μαθημάτων και του βαθμού της διπλωματικής εργασίας πολλαπλασιαζόμενου επί τρία (3).

13. Η διάρκεια φοίτησης στο ΠΜΣ δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τρία (3) έτη.

14. Κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής έχει δικαίωμα να ζητήσει, με αίτησή του, άδεια αναστολής της παρακολούθησης των μαθημάτων ή της εκπόνησης της διπλωματικής του εργασίας. Η άδεια χορηγείται με απόφαση της ΣΕ για αποδεδειγμένα σοβαρούς λόγους, μόνο μια φορά, και δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερης διάρκειας των δύο ακαδημαϊκών εξαμήνων ούτε μικρότερης του ενός εξαμήνου. Άδεια αναστολής φοίτησης περισσότερο από δύο ακαδημαϊκά εξάμηνα μπορεί να χορηγηθεί μόνο σε περιπτώσεις παρατεταμένης ασθένειας που πιστοποιείται από δημόσιο φορέα. Ο χρόνος αναστολής φοίτησης του δεν υπολογίζεται σε περίπτωση υπέρβασης της χρονικής διάρκειας φοίτησης.

Άρθρο 8: Διδακτικό προσωπικό

1. Τη διδασκαλία των μαθημάτων και σεμιναρίων του Α' κύκλου σπουδών, καθώς και πιθανών πρακτικών ασκήσεων, μπορούν να αναλάβουν:
 - α) Μέλη ΔΕΠ του Τμήματος Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Πατρών ή άλλων Τμημάτων του Πανεπιστημίου Πατρών, ή άλλου ΑΕΙ της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, ή ομότιμοι καθηγητές και επισκέπτες καθηγητές.
 - β) Ερευνητές Α' ή Β' βαθμίδας αναγνωρισμένων ερευνητικών ιδρυμάτων της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, που είναι κάτοχοι Διδακτορικού Διπλώματος σχετικού με το γνωστικό αντικείμενο το οποίο θα κληθούν να διδάξουν και έχουν επαρκή επιστημονική, ερευνητική και συγγραφική δραστηριότητα γύρω από το αντικείμενο αυτό.
 - γ) Περιορισμένος αριθμός σεμιναρίων ή διαλέξεων μπορεί να ανατεθεί σε όσους αναφέρονται παραπάνω (στις ξα και β), στο πλαίσιο ενός μαθήματος και υπό την εποπτεία και την ευθύνη του μέλους ΔΕΠ στο οποίο έχει ανατεθεί η διδασκαλία του εν λόγω μαθήματος.
2. Η ανάθεση διδασκαλίας μαθήματος ή μέρους μαθήματος, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1 αυτού του άρθρου, γίνεται με απόφαση της ΓΣΕΣ στα τέλη Μαΐου.
3. Δεν επιτρέπεται, σε καμιά περίπτωση, η αποκλειστική απασχόληση μέλους ΔΕΠ στο ΠΜΣ (παραγρ. 3β του άρθρου 12 του Ν.2083/92). Δεν επιτρέπεται επίσης η ανάθεση στον ίδιο διδάσκοντα πέραν του ενός μαθήματος ανά εξάμηνο.

Άρθρο 9: Β' Κύκλος - Διδακτορικό Δίπλωμα

1. Ο Β' κύκλος μεταπτυχιακών σπουδών οδηγεί στην απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος (ΔΔ). Διέπεται από τις διατάξεις του Ν. 2083/92 (άρθρο 12, παράγραφος 5) και την Υπουργική Απόφαση Έγκρισης του ΠΜΣ.
2. Η διάρκεια σπουδών για την απόκτηση του ΔΔ είναι το ελάχιστον τρία (3) έτη, όπως προβλέπεται στο άρθρο 5 της Υπουργικής Απόφασης. Σε περίπτωση σοβαρού λόγου, ο υποψήφιος διδάκτορας μπορεί να ζητήσει αναστολή της εκπόνησης της διδακτορικής του διατριβής για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, σύμφωνα με το άρθρο 7.
3. Η ΔΔ πρέπει να είναι πρωτότυπη ερευνητική εργασία, να περιλαμβάνει αξιολογικά ερευνητικά συμπεράσματα και να περιέχει στοιχεία που προάγουν την επιστήμη.

Άρθρο 10: Η εγγραφή στο Β' κύκλο σπουδών και η διαδικασία απόκτησης του ΔΔ

A. Εγγραφή στο Β' κύκλο Μεταπτυχιακών Σπουδών

Για την εγγραφή στο Β' κύκλο Μεταπτυχιακών Σπουδών και την εκπόνηση Διδακτορικής Διατριβής, οι υποψήφιοι πρέπει να πληρούν τις παρακάτω προϋποθέσεις:

1. Να είναι κάτοχοι Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης, ή μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών πανεπιστημιακού ιδρύματος της ημεδαπής ή της αλλοδαπής (για τους τελευταίους είναι απαραίτητη η αναγνώριση του τίτλου αυτού από το ΔΙΚΑΤΣΑ).

2. Να γίνουν δεκτοί από κάποιο μέλος ΔΕΠ του Τμήματος, το οποίο δεν μπορεί να ανήκει στη βαθμίδα του Λέκτορα, το οποίο δέχεται να αναλάβει την επίβλεψη και την καθοδήγησή τους.
3. Να υποβάλλουν στη ΓΣΕΣ τεκμηριωμένη έκθεση του ερευνητικού σχεδίου που πρόκειται να πραγματοποιήσουν.
4. Η ΓΣΕΣ εγκρίνει ή όχι το παραπάνω ερευνητικό σχέδιο και αποφασίζει εάν θα επιτρέψει στον εν λόγω υποψήφιο την εγγραφή του στο Β' κύκλο σπουδών. Ορίζει τα τρία μέλη της συμβουλευτικής επιτροπής (Ν. 2083/1992, άρθρο 12, παρ. 5), ένα εκ των οποίων είναι το μέλος ΔΕΠ που αναφέρεται παραπάνω στην §2 και το οποίο αναλαμβάνει την καθοδήγηση του υποψηφίου ως κατεξοχήν επιβλέπων.

B. Εκπόνηση διδακτορικής διατριβής και απονομή ΔΔ

1. Η διαδικασία εκπόνησης διδακτορικής διατριβής (δδ) και ο έλεγχος προόδου του υποψηφίου διδάκτορα είναι ευθύνη της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής και κυρίως του επιβλέποντα. Το αργότερο σε ένα μήνα από την ημερομηνία αποδοχής του υποψηφίου και τον ορισμό της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής, η επιτροπή σε συνεργασία με τον υποψήφιο διδάκτορα συντάσσει πρωτόκολλο με τον ακριβή τίτλο της δδ, το οποίο κατατίθεται στη Γραμματεία του Τμήματος. Τροποποίηση του θέματος της δδ μέσα στην ίδια γνωστική περιοχή μπορεί να γίνει με απόφαση της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής, η οποία, σε συνεργασία με τον υποψήφιο διδάκτορα, συντάσσει πρωτόκολλο με τον ακριβή τίτλο του νέου θέματος και το καταθέτει στη Γραμματεία του Τμήματος. Αλλαγή του θέματος της δδ και καθορισμός νέου σε διαφορετικό γνωστικό πεδίο μπορεί να γίνει μόνο ύστερα από αίτηση του υποψηφίου, κατάθεση νέας ερευνητικής πρότασης, με τη σύμφωνη γνώμη της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής και μετά από απόφαση της ΓΣΕΣ. Στην περίπτωση αυτή ορίζεται από την ΓΣΕΣ νέα τριμελής συμβουλευτική επιτροπή η οποία, σε συνεργασία με τον υποψήφιο διδάκτορα, συντάσσει πρωτόκολλο με τον ακριβή τίτλο του νέου θέματος. Στην τελευταία αυτή περίπτωση ο ελάχιστος χρόνος εκπόνησης της διατριβής προσμετράται από την ημερομηνία ορισμού του νέου θέματος.
2. Κατά τη διάρκεια της εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής, ο υποψήφιος διδάκτορας συνεργάζεται ανελλιπώς με τα μέλη της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής και κυρίως με τον επιβλέποντα καθηγητή. Στην πορεία της ερευνητικής του δραστηριότητας παρουσιάζει την εργασία του στο «Ερευνητικό Σεμινάριο Διδασκόντων» του Τμήματος.
3. Στο τέλος κάθε ακαδημαϊκού έτους ο υποψήφιος συντάσσει έκθεση προόδου της ερευνητικής του εργασίας και της συνολικής του δραστηριότητας. Την έκθεση αυτή υποβάλλει στην τριμελή συμβουλευτική επιτροπή, η οποία την αξιολογεί και καταθέτει σχετικό πόρισμα στην Γραμματεία του Τμήματος. Αντίγραφο του πορίσματος αυτού κοινοποιείται στην ΣΕ, ενώ αντίγραφο παραμένει επίσης στην Γραμματεία του Τμήματος για ενημέρωση του φακέλου του υποψηφίου. Αν μέσα σε διάστημα 14 μηνών από την ημερομηνία που έγινε δεκτός ως υποψήφιος διδάκτορας ή από την ημερομηνία της προηγούμενης αξιολόγησής του, ο υποψήφιος δεν έχει καταθέσει έκθεση προόδου, η απόδοσή του θεωρείται μη ικανοποιητική. Μετά από δύο συνεχόμενες αξιολογήσεις της απόδοσης του υποψηφίου διδάκτορα ως μη ικανοποιητικής, ο υποψήφιος διαγράφεται από το Πρόγραμμα. Η ΓΣΕΣ του Προγράμματος έχει τη δυνατότητα να αναστείλει τη διαγραφή του υποψηφίου για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, εάν συντρέχουν σοβαροί προσωπικοί λόγοι ή λόγοι υγείας πλήρως αιτιολογημένοι, και ύστερα από τεκμηριωμένη εισήγηση της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής.
4. Με την ολοκλήρωση του ερευνητικού του έργου, ο υποψήφιος καταθέτει στην τριμελή συμβουλευτική επιτροπή πλήρες αντίγραφο της ερευνητικής του εργασίας. Η επιτροπή αξιολογεί την εργασία του υποψηφίου και αποφασίζει το εάν έχει ολοκληρωθεί η δδ, ή υποδεικνύει στον υποψήφιο να προβεί σε προσθήκες, τροποποιήσεις ή βελτιωτικές παρεμβάσεις στην εργασία του και να την υποβάλει εκ νέου σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.
5. Η κατάθεση της δδ από τον υποψήφιο, προκειμένου να ακολουθήσει η προβλεπόμενη εξέταση, γίνεται με την προϋπόθεση ότι η τριμελής συμβουλευτική επιτροπή έχει αξιολογήσει το ερευνητικό έργο του υποψηφίου ως επαρκές σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Μετά την έγκριση της τελικής μορφής της από την τριμελή συμβουλευτική επιτροπή, η δδ υποβάλλεται στη ΓΣΕΣ, με σχετική εισήγηση της τριμελούς επιτροπής πλήρως αιτιολογημένη και τεκμηριωμένη. Στην εισήγηση αυτή πρέπει να υπάρχει και επισήμανση των σημείων εκείνων της διατριβής που είναι πρωτότυπα και συμβάλλουν στην προαγωγή της επιστήμης.

6. Η ΓΣΕΣ, ύστερα από εισήγηση της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής, ορίζει την επταμελή εξεταστική επιτροπή, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 12 του Νόμου 2083/92, για την αξιολόγηση και την τελική κρίση της διατριβής μετά και από προφορική εξέταση του υποψηφίου διδάκτορα. Στην επταμελή εξεταστική επιτροπή μετέχουν και τα τρία μέλη της συμβουλευτικής επιτροπής. Πρόεδρος της εξεταστικής επιτροπής είναι ο επιβλέπων καθηγητής. Η δδ στην τελική της μορφή θα πρέπει να αποστέλλεται από τη Γραμματεία στην επταμελή εξεταστική επιτροπή τουλάχιστον ένα (1) μήνα πριν την ημερομηνία υποστήριξης της δδ.
7. Η διατριβή υποστηρίζεται δημόσια σε τόπο και χρόνο που έχει οριστεί οκτώ (8) τουλάχιστον ημέρες νωρίτερα. Η πρόσκληση κοινοποιείται στον υποψήφιο διδάκτορα, στα μέλη της εξεταστικής επιτροπής και στα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος. Στην προφορική εξέταση μπορούν να παρευρίσκονται και άτομα εκτός πανεπιστημίου.
8. Ο υποψήφιος διδάκτορας παρουσιάζει τη διατριβή του σε χρόνο που δεν υπερβαίνει τα 40 λεπτά. Αναλύει το περιεχόμενο της εργασίας του, παρουσιάζει τον τρόπο έρευνας που ακολούθησε και τα πορίσματα στα οποία κατέληξε. Επισημαίνει τα σημεία εκείνα που, κατά τη γνώμη του, είναι πρωτότυπα και συμβάλλουν στην πρόοδο της επιστήμης, καθώς και τα σημεία εκείνα που ενδεχομένως χρήζουν περαιτέρω μελέτης και έρευνας.
9. Μετά την παρουσίαση της διατριβής από τον υποψήφιο, ο πρόεδρος της εξεταστικής επιτροπής δίνει τον λόγο σε καθένα από τα μέλη της για να προβούν σε παρατηρήσεις και να υποβάλουν ερωτήσεις στον υποψήφιο σχετικές με το αντικείμενο της διατριβής.
10. Μετά το τέλος της προφορικής δοκιμασίας, η εξεταστική επιτροπή αποσύρεται σε σύσκεψη, αξιολογεί τη διατριβή και την επιστημονική επάρκεια και τη συνολική απόδοση του υποψηφίου κατά την προφορική δοκιμασία και τον βαθμολογεί σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.
11. Η δδ που αξιολογήθηκε θετικά από πέντε (5) τουλάχιστον μέλη της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής θεωρείται εγκεκριμένη.
12. Το πρακτικό της εξεταστικής επιτροπής, στο οποίο μπορούν τα μέλη της επιτροπής να δικαιολογούν την ψήφο τους, υπογεγραμμένο από όλα τα παρόντα μέλη της, διαβιβάζεται από τον πρόεδρό της στη ΣΕ.
13. Ο υποψήφιος υποχρεούται να καταθέσει τη δδ σε τρία αντίτυπα, ένα για τη Γραμματεία του Τμήματος, ένα για τη Βιβλιοθήκη του Τμήματος και ένα για τη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Πάτρας, όπου καταθέτει και αντίγραφο της διδακτορικής του διατριβής σε ηλεκτρονική μορφή.
14. Η αναγόρευση και η καθομολόγηση του Διδάκτορα γίνεται από τη ΓΣΕΣ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV

DEPARTMENT OF PHILOSOPHY

GENERAL INFORMATION AND STRUCTURE OF THE DEPARTMENT

THE DEPARTMENT

The Department of Philosophy, founded in 1999, is the only department in Greece that offers honours degrees in Philosophy. It is located in the north-west side of the University Campus close to the University Administration A Building. The educational and research activities of the Department, the departmental library and the computer lab are in buildings K 22, K 25, and K 35 respectively. There are currently approx. 1000 students in total following undergraduate studies and approx. 30 students postgraduate. Each year the Department accepts about 200 fresh undergraduate students.

DEGREES OFFERED

Bachelor of Arts in Philosophy (BA) (Ptychion) (four-year degree)

Master of Arts in Philosophy (MA) (Metaptychiako Diploma)

Doctor of Philosophy (PhD) (Didaktoriko)

CHAIRPERSON

Michael Parousis (Associate Professor)

Telephone: +30-2610-969812

E-mail: paroussis@upatras.gr

THE ECTS DEPARTMENTAL COORDINATOR:

Pavlos Kontos (Associate Professor)

Tel. +30-2610-997869

E-mail: pkontos@upatras.gr

SECRETARIAT

Telephone: +30-2610-997155

Fax: +30-2610-969364

E-mail: philosophy@upatras.gr

FACULTY MEMBERS

Professors

- Ioli Patellis (Ph.D, University of Crete, Greece)
Modern and Contemporary Philosophy
- Christos Terezis (Ph.D, University of Ioannina, Greece)
Ancient Greek and Byzantine Philosophy

Associate Professors

- Ekaterini Kaleri (Ph.D., University of Karlsruhe, Germany)
Philosophy in the 20th Century, Hermeneutics
- Michael Parousis (Ph.D. University of Freiburg, Germany)
Philosophy, Epistemology and Theory of Law
- Valakas Konstantinos (Ph. D., University of Cambridge, UK)
Ancient Greek Literature
- Pavlos Kontos (Ph.D., University of Louvain, Belgium)
Phenomenology, Aristotelian and Kantian Ethics

Assistant Professors

- Kyriaki Goudeli (Ph.D., Warwick University, U.K.)
Modern Philosophy

Lecturers

- Epameinondas Vampoulis (Ph.D., Paris IV, Sorbonne, France)
Modern Philosophy: Philosophy of Nature
- Andreas Michalakis (Ph.D., Panteion University, Athens, Greece)
Political Philosophy
- Costas Pagondiotis (Ph.D., National Technical University of Athens, Greece)
Philosophy of Mind
- Eleni Perdikouri (Ph.D., Paris, Sorbonne, France)
Greek Philosophy of the later Antiquity
- Mouzala Melina (Ph.D., University of Athens, Greece)
Plato: Ontology, Theory of Knowledge
- Stavrianeas Stasinou (Ph.D., University of Edinburgh, UK)
Aristotle: Ontology, Theory of Knowledge

PROGRAMME OF STUDY

General information

The education system in Greece is based on semesters. There are two semesters per academic year. The first (autumn) semester begins in October and ends in January. Classes for the second (spring) semester resume February and last until June. A student formally needs 8 semesters (4 years) of studying in order to graduate, that is to obtain the Diploma (*Ptychion*) in Philosophy. During each semester a student has to follow ca. 6 courses with a total of around 18 hrs attendance per week.

A course can be consisted of only lectures or only seminars or lectures and seminars. Some courses are compulsory which every one student must take and other courses are optional (O) which can be chosen by the students according to their special interests. The optional courses are divided in four groups: Ancient Greek Philosophy, Practical Philosophy, Theory of Knowledge/Metaphysics, Contemporary Philosophy.

Another division in the courses offered is that between Philosophical (in the course code system they are indicated as *Phil*) and non- philosophical (in the course code system they are indicated as *NPhil*). The non-philosophical courses include a variety of subjects like Ancient Greek language, Ancient Greek texts, Ancient Greek literature, Byzantine and Modern Greek literature, European and Greek history, Latin, linguistics, and educational studies.

The total number of courses to which a student must register and be successfully examined in order to get a Diploma (ptychion) from the Department of Philosophy is 47. Students have to choose 12 non-philosophical courses and be successfully examined on them. The rest of the courses are philosophical.

In most taught courses there is not any formal assessment throughout the semester. In rare cases, lecturers offer partial exams within the semester and the grades obtained at these exams are taken into account in the final mark. Courses are only offered in the Greek language. For an ERASMUS student whose native language is not Greek and his/her Greek is not good enough to be able to study from a Greek textbook, texts in another language with similar content to that his/her fellow Greek students can always be provided. These texts are offered on loan by our departmental or institutional (central) library.

During their final year, in addition to the courses they follow, the students have the option, in the place of three optional philosophical courses, to carry out a short research project, called *Diploma Work*, under the supervision of a member of the teaching staff. At the end of this work students have to provide a written account of their work and make an oral presentation. A grade is then assigned to the student by an examiner reflecting the overall performance of the student.

A course is considered as being successfully passed only when the student has acquired at least the grade 5 out of 10 in the associated exams. Exams are offered to the students after the end of each semester and repeat exams in September. However students who have failed in these exams, or not participated at all, can sit for these exams as many times as they wish in the following exams periods. A student is considered as having completed his/her studies in our Department only when he/she has passed all the exams associated with all courses in the curriculum.

The number of Greek credits we assign to each course is dictated by a regulation of Greek Law for Higher Education (1268/82) which states that 1 Greek credit corresponds to 1 hr lecture per week per semester whereas to the rest of educational work (e.g. seminars and labs) 1 credit corresponds to 1-3 hr per week per semester.

ECTS credits are aligned with the European standards of 30 ECTS credits per semester and 60 credits per year. Each three hours course corresponds to 5 ECTS credits (with the exception of last semester's courses which correspond to 6 ECTS); the course on Logic (Phil201) is accompanied by a two hours *phrontistirion* and, hence, corresponds to 7 ECTS credits.

COURSE SUMMARY TABLE**SEMESTER I**

ECTS Code	Title	Hours/week			ECTS credits
		L	S	L/Y	
Phil 101	Modern Political Philosophy	3	0	0	5
Phil 102	Metaphysics and Theory of Knowledge in Early Modernity I	3	2	0	5
Phil 103	Metaphysics and Theory of Knowledge in Early Modernity II	3	0	0	5
NPhil 104	Ancient Greek I	3	0	0	5
NPhil 105	European History	3	0	0	5
NPhil 106	Introduction to Educational Studies I	3	0	0	5
Total					30

SEMESTER II

ECTS Code	Title	Hours/week			ECTS credits
		L	S	L/Y	
Phil 201	Logic	3	2	0	7
Phil 202	Ancient Greek Moral and Political Philosophy	3	0	0	5
Phil 203	Plato's Theory of Forms	3	0	0	5
NPhil 204	Ancient Greek II	3	0	0	5
NPhil 205	Modern Greek Literature	3	0	0	5
Nphil206	IT	3	0	0	3
Total					30

SEMESTER III

ECTS Code	Title	Hours/week			ECTS credits
		L	S	L/Y	
Phil 301	Philosophy of Language	3	0	0	5
Phil 302	Modern Moral Philosophy	3	0	0	5
Phil 303	Philosophy of Science	3	0	0	5
Nphil 304	Modern Philosophy Texts	3	0	0	5
Nphil 305	Ancient Greek Texts	3	0	0	5
Phil 306	Linguistics	3	0	0	5
Total					30

SEMESTER IV

ECTS Course Code	Title	Hours/week			ECTS credits
		L	S	L/Y	
Phil 401	Hermeneutics-Phenomenology	3	0	0	5
Phil 402	Kant's Theory of Knowledge	3	0	0	5
Phil 403	Kant's Moral Philosophy	3	0	0	5
Phil 404	Aristotle: Theory of Knowledge/ Metaphysics	3	0	0	5
Phil 405	Contemporary Philosophy Texts	3	0	0	5
Phil 406	Philosophical Issues	3	0	0	5
Total					30

SEMESTER V

ECTS Code	Τίτλος Μαθήματος	Hours/week			ECTS credits
		L	S	L/Y	
Phil 501	Issues from Analytic Philosophy	3	0	0	5
Phil 502	Philosophical Schools of the Antiquity	3	0	0	5
NPhil 503	Contemporary Practical Philosophy	3	0	0	5
NPhil 504	Introduction to Educational Studies II	3	0	0	5
NPhil 505	Byzantine and Modern Greek Literature (C/O)	3	0	0	5
Phil506	Optional Philosophical Course	3	0	0	5
Total					30

SEMESTER VI

ECTS Course Code	Title	Hours/week			ECTS credits
		L	S	L/Y	
Phil 601	Philosophy in the 20 th Century	3	0	0	5
Phil 602	Hegel	3	0	0	5
NPhil 603	Greek History	3	0	0	5
Nphil 604	Latin	3	0	0	5
Phil 605	Optional Philosophical Course	3	0	0	5
Phil 606	Optional Philosophical Course	3	0	0	5
Total					30

SEMESTER VII

ECTS Code	Title	Hours/week			ECTS credits
		L	S	L/Y	
Phil 701	Aesthetics	3	0	0	5
Nphil 702	Ancient Greek Literature	3	0	0	5
Phil 703	Optional Philosophical Course	3	0	0	5
Phil704	Optional Philosophical Course	3	0	0	5
Phil 705	Optional Philosophical Course	3	0	0	5
Phil 706	Optional Philosophical Course	3	0	0	5
Total					30

SEMESTER VIII

ECTS Course Code	Title	Hours/week			ECTS credits
		L	S	L/Y	
Phil 801	Philosophers 19 th -20 th Century I	3	0	0	6
Phil 802	Philosophers 19 th -20 th Century II	3	0	0	6
Phil 803	Optional Philosophical Course	3	0	0	6
Phil 804	Optional Philosophical Course	3	0	0	6
Phil 805	Optional Philosophical Course	3	0	0	6
Total					30

DESCRIPTION OF UNDERGRADUATE COURSE UNITS

The following courses are offered by the Department of Philosophy arranged as appear in the programme plan. All course unit numbers should be prefixed with the classification code G-LSUD [Greece-long studies, university (at least 3 years), finishing with an academic degree]. The first digit of all course codes indicates the semester in which the course is offered.

Semester I

Course title	Modern Political Philosophy
Course code	Phil 101
Type of course	Compulsory
Level of course	Graduate
Year of study	First
Semester	First
ECTS credits	5
Name of lecturer(s)	A. Michalakis, Lecturer
Learning ourcomes	At the end of this course the student should be able to: <ul style="list-style-type: none"> • Categorize texts and tendencies within modern political philosophy • Have an overall picture of the basic issues addressed by modern political philosophy • Use and apply concepts formulated within this philosophical tradition
Competences	At the end of this course the student should have further developed the following skills/competences: <ul style="list-style-type: none"> • Study classic texts of political philosophy
Prerequisites	None
Course contents	The course introduces some important problems of modern political philosophy. It examines the social contract theories presented by Hobbes, Locke and Rousseau. We will focus especially on the basic concepts (human nature, natural law, private property, social contract, general will, state-civil society etc) and the normative principles of modern political thought (freedom, equality, social order, democracy etc) The

	principal texts are Hobbes' <i>Leviathan</i> , Locke's <i>Second Treatise on Civil Government</i> and Rousseau' <i>The Social Contract</i> .
Recommended reading	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hobbes, Thomas (1994 [1651/1668]) <i>Leviathan</i>, ed. Edwin Curley, Hackett, Indianapolis 2. Locke, John (1980 [1689]) <i>Second Treatise of Government</i>, ed. C.B. Macpherson, Hackett. 3. Rousseau, Jean-Jacques (1997) <i>The Social Contract and Other Later Political Writings</i>. Edited and translated by Victor Gourevitch, Cambridge UP.
Teaching and learning methods	Lectures using slides, power point presentations etc.
Assessing and grading methods	Written examination
Language of instruction	Greek. Instruction may be also given in English, French or German if foreign students attend the course.

Course title	Metaphysics and Theory of Knowledge in Early Modernity I
Course code	Phil 102
Type of course	Compulsory
Level of course	Graduate
Year of study	First
Semester	First
ECTS credits	5
Name of lecturer(s)	E. Vampoulis, Lecturer
Learning ourcomes	<p>At the end of this course the student should be able to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Categorize texts and tendencies within modern metaphysics • Have an overall picture of the basic issues addressed by Descartes and Spinoza • Use and apply concepts formulated within this philosophical tradition
Competences	At the end of this course the student should have further

	<p>developed the following skills/competences:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Study classic texts of modern philosophy
Prerequisites	None
Course contents	<p>The course is an Introduction into the basic Philosophical Issues of Modernity, through two Major Modern Philosophers, i.e. Descartes and Spinoza. We explore the critical philosophical questions of the transformation of Metaphysics and the quest of truth through the transition from the medieval/renaissance tradition to early modernity. In this context, we deal with issues such as the role of reason, the emergence of reflective subjectivity, the notion of God, the mind body relation, the relationship between man and the universe, the sources of certainty and deception, the relation between mind and will, in the context of the changing cosmological models in early modernity and in each philosopher in particular.</p>
Recommended reading	<ol style="list-style-type: none"> 1. J.-M. Besnier, <i>Ιστορία της νεωτερικής και σύγχρονης φιλοσοφίας</i>, Καστανιώτης, Αθήνα, 1996 2. J. Cottingham, <i>Φιλοσοφία της επιστήμης Α΄: Οι ορθολογιστές</i>, Στάχυ, Αθήνα, 2000 3. A. Kenny (επιμ.), <i>Ιστορία της δυτικής φιλοσοφίας</i>, Νεφέλη, Αθήνα 2005.
Teaching and learning methods	Lectures using slides, power point presentations etc.
Assessing and grading methods	Written examination
Language of instruction	Greek. Instruction may be also given in English, French or German if foreign students attend the course.

Course title	Ancient Greek I
Course code	NPhil 104
Type of course	Compulsory
Level of course	Graduate
Year of study	First

Semester	First
ECTS credits	5
Name of lecturer(s)	Athanassatos, Stratiki, Lecturers
Learning ourcomes	At the end of this course the student should be able to: <ul style="list-style-type: none"> • Recognize grammatical and syntactical phenomena
Competences	At the end of this course the student should have further developed the following skills/competences: <ul style="list-style-type: none"> • Study original ancient texts
Prerequisites	None
Course contents	This course aims at the familiarization of students with the basic syntactical and grammatical phenomena of Ancient Greek language. Texts of rhetoric, historiography and philosophy are used in order for the students to be practiced in grammar, syntax, etymology and translation.
Recommended reading	1. I. ΣΤΑΜΑΤΑΚΟΣ, <i>ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ</i> , Δεδεμάδη, Αθήνα, 1949 (2006) 2. Ν. ΤΖΟΥΓΑΝΑΤΟΣ, <i>ΘΕΜΑΤΑ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ</i> , Εστία, 2006 3. I. ΣΤΑΜΑΤΑΚΟΣ, <i>ΛΕΞΙΚΟ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ</i> , Δεδεμάδη, Αθήνα
Teaching and learning methods	Lectures using slides, power point presentations etc.
Assessing and grading methods	Written examination
Language of instruction	Greek. Instruction may be also given in English.

Course title	European History
Course code	NPhil 105
Type of course	Compulsory
Level of course	Graduate
Year of study	First
Semester	First
ECTS credits	5
Name of lecturer(s)	Psarrou, Lecturers

Learning ourcomes	At the end of this course the student should be able to: <ul style="list-style-type: none"> • Have an overall picture of modern European history • Put events, ideological movements and personalities within their historical context
Competences	At the end of this course the student should have further developed the following skills/competences: <ul style="list-style-type: none"> • Put events, ideological movements and personalities within their historical context
Prerequisites	None
Course contents	This course aims at presenting the European world from the ends of 18 th century to the First World War. In particular, one will study the political, financial and ideological changes in Europe, whilst special attention will be paid on the Balcan region.
Recommended reading	<ol style="list-style-type: none"> 1. Berstein Serge - Milza Pierre, <i>Ιστορία της Ευρώπης</i>, τ.1/2, Εκδόσεις Αλεξάνδρεια, Αθήνα 1997. 2. Burns E. M., <i>Ευρωπαϊκή Ιστορία, Ο Δυτικός Πολιτισμός: Νεότεροι Χρόνοι</i>, 4^η έκδοση, Επίκεντρο, Θεσσαλονίκη 2006. 3. Hobsbawm, E. J., <i>Η εποχή των Επανάστασεων 1789-1848</i>, μτφρ. Μ. Οικονομόπουλου, 6^η ανατύπωση, ΜΙΕΤ, Αθήνα 2008. 4. Dreyfus, F. G.,- Marx, R.,- Poidevin, R., <i>Γενική Ιστορία της Ευρώπης</i>, τ.5 «<i>Η Ευρώπη από το 1789 μέχρι το 1914</i>», μτφ Ε. Λούβρου, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 1990.
Teaching and learning methods	Lectures using slides, power point presentations etc.
Assessing and grading methods	Written examination
Language of instruction	Greek. Instruction may be also given in English.

Course title	Introduction to Educational Studies
Course code	NPhil 106

Type of course	Compulsory
Level of course	Graduate
Year of study	First
Semester	First
ECTS credits	5
Name of lecturer(s)	The course is offered by the Department of Educational Studies
Prerequisites	None
Language of instruction	Greek

Semester II

Course title	Logic
Course code	Phil 201
Type of course	Compulsory
Level of course	Graduate
Year of study	First
Semester	First
ECTS credits	5
Name of lecturer(s)	D. Christopoulou, A. Spagadorou
Learning ourcomes	At the end of this course the student should be able to: <ul style="list-style-type: none"> • Discern valid and sound arguments •
Competences	At the end of this course the student should have further developed the following skills/competences: <ul style="list-style-type: none"> • Study classic texts of political philosophy
Prerequisites	None
Course contents	The course offers an introduction to <i>Propositional Logic</i> and <i>Predicate Logic</i> : Validity and Soundness of an argument, Deduction, Induction, Logical form, Syntax of Propositional Logic, Demonstrative rules, Semantics of Propositional Logic, Truth-functional equivalence, Truth-

	functional consistency, Completeness and Correctness, Syntax of Predicate Logic, Semantics of Predicate Logic, Completeness and Correctness.
Recommended reading	1. Πορτίδης Δ., Ψύλλος Σ., Αναπολιτάνος Δ. (2007), <i>Λογική: η δομή του επιχειρήματος</i> , Νεφέλη, Αθήνα 2. Καργόπουλος Φ. (2007), <i>Εισαγωγή στη Συμβολική Λογική</i> , Βάνιας, Θεσσαλονίκη 3. Restall, G. (2006), <i>Logic (an introduction)</i> , London & N. York, Routledge.
Teaching and learning methods	Lectures using slides, power point presentations etc.
Assessing and grading methods	Written examination
Language of instruction	Greek. Instruction may be also given in English.

ECTS Course Code Phil 201

Title: Logic

Type: lectures (3 h/w), seminars (2 h/w)

Period: spring semester

ECTS credits 7

Content:

ECTS Course Code Phil 202

Title: Ancient Greek Moral and Political Philosophy

Type: lectures (3 h/w)

Period: spring semester

ECTS credits 5

Content:

Introduction to ancient Greek moral and political philosophy focused on Plato and Aristotle.

ECTS Course Code Phil 203

Title: Plato's Theory of Forms

Type: lectures (3 h/w)

Period: spring semester

ECTS credits 5

Content:

Plato's theory of Forms serves as the foundation for the ontological, epistemological and moral claims voiced in the middle and late Platonic dialogues. We will consider the passages from the relevant dialogues where the theory is introduced, and the problems it is supposed to answer. We will focus on the presuppositions and the consequences of the related Platonic arguments. In particular, we will analyse the relation of the theory to Socratic definitions (in *Euthyphro* and *Meno*) the innate character of the knowledge of Forms (in *Meno* and *Phaedo*), the relation between Forms and particulars (*Phaedo*, *Republic* and *Timaeus*), as well as some objections to the theory voiced in *Parmenides*.

ECTS Course Code NPhil 204

Title: Ancient Greek II

Type: lectures (3 h/w)

Period: spring semester

ECTS credits 5

Content: See Ancient Greek I

ECTS Course Code NPhil 205

Title: Modern Greek Literature

Type: lectures (3 h/w)

Period: spring semester

ECTS credits 5

Content: Course offered by the Department of Philology

ECTS Course Code NPhil 206

Title: IT

Type: lab (2 h/w)

Period: spring semester

ECTS credits 2

Content: Introduction to Information Technology and practice with using computers.

Semester III

ECTS Course Code Phil 301

Title: Philosophy of Language

Type: lectures (3 h/w)

Period: autumn semester

ECTS credits 5

Content:

The course offers an introduction to the notion of linguistic meaning as well as to the systematic theories of meaning of the 20th century. We present and examine theories of meaning from Frege to Kripke and Davidson.

ECTS Course Code Phil 302

Title: Modern Moral Philosophy

Type: lecture (3 h/w)

Period: autumn semester

ECTS credits 5

Content: Introduction to modern Moral Philosophy: Hume, Kant, J.S. Mill

ECTS Course Code Phil 303

Title: Philosophy of Science

Type: lectures (3 h/w)

Period: autumn semester

ECTS credits 5

Content: An introduction to the main topics of the modern theories of the philosophy of science: Hume, Logical positivism, Popper, Kuhn, Lakatos.

ECTS Course Code Phil 304

Title: Modern Philosophy Texts

Type: lectures (3 h/w)

Period: autumn semester

ECTS credits 5

Content: A text-centered reading aiming at detecting and reconstructing the argumentation of the author.

ECTS Course Code NPhil 305

Title: Ancient Greek Texts

Type: lectures (3 h/w)

Period: autumn semester

ECTS credits 5

Content: A text-centered reading aiming at detecting and reconstructing the argumentation of the author.

ECTS Course Code NPhil 306

Title: Linguistics

Type: lectures (3h/w)

Period: autumn semester

ECTS credits 5

Content: Course offered by the Department of Philology

Semester IV

ECTS Course Code Phil 401

Title: Hermeneutics- Phenomenology

Type: lectures (3 h/w)

Period: spring semester

ECTS credits 5

Content:

This course introduces students to two influential philosophical approaches of 20th century philosophy. The first part of the course offers an analysis of the basic concepts and ideas of Husserl's phenomenological thinking. The second part of the course traces the evolution of hermeneutics as methodology of interpretation to a general philosophical approach (Dilthey – Heidegger – Gadamer).

ECTS Course Code Phil 402

Title: Kant's Theory of Knowledge

Type: lectures (3 h/w)

Period: spring semester

ECTS credits 5

Content:

Kant's critical method, Kant's critique of traditional metaphysics, transcendental and pre-empirical, a priori/ a posteriori knowledge, phenomenon and noumenon, synthetic and a priori analytic judgements, nature of space and time, spontaneity and receptivity, transcendental deduction of the categories, transcendental dialectic, the third antinomy between causality and freedom.

ECTS Course Code Phil 403

Title: Kant's Moral Philosophy

Type: lectures (3 h/w)

Period: spring semester

ECTS credits 5

Content:

We intend to propose an introduction to Kantian ethics on the basis of the *Groundwork of the Metaphysics of Morals* (Sections I-II). In particular, we shall focus upon the following issues: a) Good will as condition of any good whatever, b) hypothetical imperatives and the relation between morality and happiness, c) Maxims, Respect and Duty, d) the various interpretations the categorical imperative admits of.

ECTS Course Code Phil 404

Title: Aristotle: Theory of Knowledge/ Metaphysics

Type: lectures (3 h/w)

Period: spring semester

ECTS credits 5

Content:

We will study the basic ontological and epistemological tenets of Aristotle's by analyzing the relevant passages and corresponding topics in the following works. *Categories*: the distinctions between ontological subject and predicate, individual and universal, the category of substances and the categories of non-substantial beings; the concepts of definition, genus, species and *differentia*. *Physics*: Aristotle's model of natural change; the theory of the four causes. *Posterior Analytics*: necessary and sufficient criteria for scientific knowledge. *Metaphysics*: the division of different branches of philosophy and the definition of first philosophy as a study of being *qua* being.

ECTS Course Code Phil 405

Title: Contemporary Philosophy Texts

Type: lectures (3 h/w)

Period: spring semester

ECTS: credits 5

Content: A text-centered reading aiming at detecting and reconstructing the argumentation of the author.

ECTS Course Code Phil 406

Title: Philosophical Issues

Type: lectures (3 h/w)

Period: spring semester

ECTS credits 5

Content: This course invites students to follow the on going discourse regarding much-debated philosophical issues. Accessing to the international philosophical bibliography and detaching the main arguments one appeals to are the basic desiderata of this course.

Semester V

ECTS Course Code Phil 501

Title: Issues from Analytic Philosophy

Type: lectures (3 h/w)

Period: autumn semester

ECTS credits 5

Content: This course will discuss the problem of how mental phenomena fit into a physical world. We will examine the most influential responses given within the analytic tradition: behaviorism, type identity theory, token identity theory, functionalism, representational-computational theory and eliminative materialism. In the second part of the course, we will examine three “recalcitrant” features of mental phenomena that cannot be easily accommodated within the naturalist world-view: intentionality, consciousness and self-consciousness.

ECTS Course Code Phil 502

Title: Philosophical Schools of the Antiquity

Type: lectures (3 h/w)

Period: autumn semester

ECTS credits 5

Content: This course examines the philosophical theories of the prominent Schools of the Hellenistic Era. This period is dominated by the so called dogmatic Schools, namely the Epicurean School and the Stoic School, as well as the critiques against their doctrines formulated by the Academy, turned sceptic, and the Pyrrhonian Sceptics. The course examines the theories of knowledge, physics, metaphysics and ethics of the aforementioned Schools.

ECTS Course Phil 503

Title: Contemporary Practical Philosophy

Type: lectures (3 h/w)

Period: spring semester

ECTS credits 5

Content: The aim of the course is to introduce students to some of the problems of contemporary political philosophy. The course is organised around John Rawls' *Theory of Justice* and questions related to the justification of the principles of justice, the content of these principles as well as the problem of stability of the well-ordered society. It will conclude by looking at some influential critiques of Rawls' theory.

ECTS Course Code NPhil 504

Title: Introduction to Educational Studies II

Type: lectures (3h/w)

Period: autumn semester

ECTS credits 5

Content: Course offered by the Department of Educational Studies

ECTS Course Code NPhil 505

Title: Byzantine and modern Greek Literature

Type: lectures (3h/w)

Period: autumn semester

ECTS credits 5

Content: Course offered by the Department of Philology

ECTS Course Code Phil 506

Title: Optional Philosophical Course

Type: lectures (3 h/w)

Period: spring semester

ECTS credits 5

Content: The Department offers a number of optional philosophical courses which vary each year. Students are invited to choose among them according to their specific philosophical interests; they are, however, obliged to follow –at least- two courses figuring under each one of the aforementioned rubrics: Ancient Greek Philosophy, Practical Philosophy, Theory of Knowledge/Metaphysics, Contemporary Philosophy.

Semester VI

ECTS Course Code Phil 601

Title: Philosophy in the 20th Century

Type: lectures (3 h/w)

Period: spring semester

ECTS credits 5

Content: This course will discuss the main contemporary analytic approaches to the nature, the sources and the limits of knowledge. Some of the issues that will be examined are: the classical definition of knowledge and its problems, internalist and externalist theories of justification, experience and reason as sources of knowledge, various skeptical problems concerning the limits of knowledge, and the problem of realism.

ECTS Course Code Phil 602

Title: Hegel

Type: lectures (3 h/w)

Period: spring semester

ECTS credits 5

Content: The course focuses on Hegel's mature social and political philosophy. The text that we will study is Hegel's *Elements of the Philosophy of Right*. We will focus on some of the methodological issues raised by this text and study the structure of Hegel's argument. Then we will examine the last part of the *Elements of the Philosophy of Right* where Hegel presents his theory about the rationality of modern society.

ECTS Course Code NPhil 603

Title: Greek History

Type: lectures (3 h/w)

Period: autumn semester

ECTS credits 5

Content: Introduction to Greek History

ECTS Course Code NPhil 604

Title: Latin

Type: lectures (3 h/w)

Period: spring semester

ECTS credits 5

Content: Introduction to the Latin language.

ECTS Course Code Phil 605-606

Title: Optional Philosophical Course

Type: lectures (3 h/w)

Period: spring semester

ECTS credits 5

Content: The Department offers a number of optional philosophical courses which vary each year. Students are invited to choose among them according to their specific philosophical interests; they are, however, obliged to follow –at least- two courses figuring under each one of the aforementioned rubrics: Ancient Greek Philosophy, Practical Philosophy, Theory of Knowledge/Metaphysics, Contemporary Philosophy.

Semester VII

ECTS Course Code Phil 701

Title: Aesthetics

Type: lectures (3 h/w)

Period: autumn semester

ECTS credits 5

Content: This lecture offers a historical survey upon the main theories of beauty and art from the ancient Greek philosophy (Plato and Aristotle) to Kant's "Critique of Judgment". It focuses on the function of mimetic and imaginative (re)presentation which are discussed in relation to the relevant theoretical sources.

ECTS Course Code NPhil 702

Title: Ancient Greek Literature

Type: lectures (3 h/w)

Period: autumn semester

ECTS credits 5

Content: This course is focused on the analysis of ancient Greek tragedies and comedies. The texts to be analyzed vary from year to year. Special interest is placed on the conditions of ancient theatrical performances as well as on the contemporary interpretive approaches to Greek drama.

ECTS Course Code Phil 703-706

Title: Optional Philosophical Course

Type: lectures (3 h/w)

Period: spring semester

ECTS credits 5

Content: The Department offers a number of optional philosophical courses which vary each year. Students are invited to choose among them according to their specific philosophical interests; they

are, however, obliged to follow –at least- two courses figuring under each one of the aforementioned rubrics: Ancient Greek Philosophy, Practical Philosophy, Theory of Knowledge/Metaphysics, Contemporary Philosophy.

Semester VIII

ECTS Course Code Phil 801

Title: Philosophers 19th-20th Century I

Type: lectures (3 h/w)

Period: spring semester

ECTS credits 5

Content: Nietzsche

This course introduces students to essential aspects of Nietzsche's philosophy, while encouraging the critical assessment of his work and evaluating his overall attempt to surmount the horizon of the so-called western metaphysics. Particular emphasis is placed on Nietzsche's rejection of traditional ethics and his plea for a revaluation of all values, on his epistemological relativism, on his genealogical method, and on his linking of "life" with aesthetics. The course develops mainly through the study of Nietzsche's works *The Birth of Tragedy*, *Beyond Good and Evil*, *The Genealogy of Morals*, and *Thus Spoke Zarathustra*.

ECTS Course Code Phil 802

Title: Philosophers 19th-20th Century II

Type: lectures (3 h/w)

Period: spring semester

ECTS credits 5

Content: Heidegger's *Being and Time*

We shall approach this major, although much-disputed, text of 20th as a phenomenology of temporality. We will attempt to highlight the originality of Heidegger's claims (regarding time and history, authenticity and inauthenticity, the primacy of the future, the temporality of *Dasein* etc.) and to rearticulate them in phenomenological terms. Special interest will be placed on the inconsistencies inherent in the architectonic of the three dimensions of time (that is, past, present and future).

ECTS Course Code Phil 803-806

Title: Optional Philosophical Course

Type: lectures (3 h/w)

Period: spring semester

ECTS credits 5

Content: The Department offers a number of optional philosophical courses which vary each year. Students are invited to choose among them according to their specific philosophical interests; they are, however, obliged to follow –at least- two courses figuring under each one of the aforementioned rubrics: Ancient Greek Philosophy, Practical Philosophy, Theory of Knowledge/Metaphysics, Contemporary Philosophy.